

VÝROČNÍ ZPRÁVA NKÚ ZA ROK 2024

Nejvyšší kontrolní úřad
Sp. zn.: 31/25-NKU45/70/25

Praha 28. března 2025

VÝROČNÍ ZPRÁVA NKÚ ZA ROK 2024

(předkládaná v souladu s ustanovením § 18 zákona č. 166/1993 Sb.,
o Nejvyšším kontrolním úřadu)

Předkládá: Miloslav Kala,
prezident Nejvyššího kontrolního úřadu

OBSAH

Úvodní slovo prezidenta NKÚ.....	6
I. Postavení a působnost NKÚ.....	8
1. Základní informace o postavení a působnosti NKÚ	8
2. Kolegium NKÚ	9
3. Vedení NKÚ	11
4. Poslání a přínosy činnosti NKÚ	12
5. Plán kontrolní činnosti na rok 2024	13
II. Zhodnocení kontrolní a analytické činnosti za rok 2024	15
1. Úvodní shrnutí	15
2. Veřejné finance.....	25
3. Příjmy státu	36
4. Vládní výdajové oblasti	42
4.1 Digitalizace veřejné správy.....	43
4.2 Vnitřní bezpečnost a obrana	50
4.3 Doprava.....	56
4.4 Sociální politika a zaměstnanost.....	62
4.5 Zdravotnictví	68
4.6 Životní prostředí.....	72
4.7 Regionální rozvoj.....	76
4.8 Zemědělství	80
4.9 Kultura	84
5. Hospodaření institucí.....	88
6. Řízení zdrojů poskytnutých České republice ze zahraničí.....	90
7. Stanoviska NKÚ k vykazovaným finančním informacím státu	95
7.1 Stanovisko k návrhu státního závěrečného účtu.....	95
7.2 Kontrola finančních informací zveřejněných některými vybranými správci kapitol státního rozpočtu a jejich podřízenými organizacemi.....	95
7.3 Podpora dobré účetní a auditní praxe	100
III. Finanční zhodnocení kontrolní činnosti	104
1. Celkové finanční zhodnocení kontrolních akcí.....	104
2. Plnění oznamovací povinnosti podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád.....	104

IV. Zhodnocení ostatní činnosti	105
1. Součinnost s orgány činnými v trestním řízení v roce 2024	105
2. Stanoviska k návrhům právních předpisů za rok 2024	105
3. Mezinárodní spolupráce	107
4. Činnost NKÚ ve vztahu k veřejnosti	121
4.1 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.....	121
4.2 Podání občanů	121
5. Hospodaření s rozpočtovými prostředky kapitoly NKÚ v roce 2024	123
5.1 Plnění závazných ukazatelů kapitoly NKÚ	123
5.2 Nároky z nespotřebovaných výdajů	125
5.3 Výdaje na financování programů reprodukce majetku	125
5.4 Informace o vnějších kontrolách	125
5.5 Povinný audit	126
6. Interní audit	126
7. Odbor bezpečnostní	127
8. Personální zajištění činnosti NKÚ	128
9. Organizační schéma NKÚ	133
Příloha č. 1: Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2024	134
Příloha č. 2: Přehled kontrolních akcí, jejichž kontrolní závěr byl schválen v průběhu roku 2024	137
Příloha č. 3: Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2024 projednán kontrolním výborem PSP ČR	140
Příloha č. 4: Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2024 projednán vládou ČR	146
Příloha č. 5: Zdroje informací pro všechny listy obsahující infografiku	149
Seznam zkratk	151

ÚVODNÍ SLOVO PREZIDENTA NKÚ

Vážené čtenářky a čtenáři,

po roce vás opět vítám u výroční zprávy Nejvyššího kontrolního úřadu. V rukou držíte text shrnující naše poznatky z 29 kontrol, které jsme v loňském roce dokončili.

Pro pravidelné čtenáře je shrnutí prosté: Nic moc se nezměnilo. Vynakládání veřejných prostředků běží v daných kolejích bez ohledu na deklarované cíle. Ty jsou – jen na úrovni vlády – popsány a schváleny ve více než 270 strategických dokumentech a jejich naplňování je pravidelně formálně projednáváno.

Naplňování vládních cílů ilustruje například naše konstatování, že ani po 16 letech nedokončilo Ministerstvo práce a sociálních věcí a spolupracující resorty školství a zdravotnictví transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti. Transformační projekty Ministerstva práce a sociálních věcí, jejichž hodnota přesáhla 498 milionů korun, nevedly k dosažení cílů.

Evropské dotace jsou svět sám o sobě. Svět, který jsem již před několika lety označil za dotační ekonomiku. Za 20 let členství v EU získalo Česko formou dotací přes bilion korun, jimiž proplatilo více než 170 tisíc projektů, které administrovalo 221 subjektů. Není divu, že tento bující ekosystém živí ty, kterým systém vyhovuje. Zprostředkovatelské firmy, jimž příjemci dotací platí, aby se za ně prokousaly administrativním peklem, jim slibují, že budou projekty tlačit tak dlouho, dokud se nezmění úřednické „ne“ na „ano“. To, že cílem dotace, tedy intervence veřejných prostředků, má být efektivní odstranění společenského problému, se cestou tak nějak vytratilo.

Příklad? V letech 2014 až 2023 byla obcím na výstavbu a rekonstrukce chodníků poskytnuta podpora z prostředků státu a EU ve výši devět a půl miliardy korun. Cílem bylo zvýšení bezpečnosti a bezbariérovosti. Téměř tři čtvrtiny z 23 kontrolovaných projektů vykazovaly vážné nedostatky.

Toto zjištění ilustruje ještě jeden aspekt celé věci. Některé programy nabízejí investice do majetku obcí či soukromých osob, nikoho ale nezajímají náklady. Metr chodníku může stát i 25 tisíc korun, metr čtvereční polní cesty téměř pět tisíc korun a na dokončení pozemkových úprav nebude stačit ani dalších 50 roků. Dotace u podpořených projektů totiž běžně pokryjí 90 % nákladů, což jejich příjemce může jen stěží vést ke snaze tlačit cenu dolů.

Vlastně je jedno, z které konkrétní kontroly předchozí zjištění pocházejí. Důležité je, jaký pocit ve čtenáři zanechají. Každý, kdo má zkušenost se soukromým sektorem, se nezbytně musí ptát: Jak je toto možné? Pro mnohé by možná bylo úlevou, kdybych odpověděl: „To platí Evropa.“

„Evropa je rozmazlená svým bohatstvím,“ řekla nedávno ekonomka Helena Horská. Většina lidí má pocit – zdůrazňuji slovo „pocit“ –, že v Bruselu je peněz dost a na všechno. Když k tomu přidáme všudypřítomné cedule „Na tento projekt přispěla EU...“, málokdo má důvod se zamýšlet nad tím, kam a hlavně PROČ dotace putují. O tom, že peníze z evropských fondů u nás nepřinesly ani vzdáleně užitek, který mohly, jsem mluvil mnohokrát – i na stránkách naší výroční zprávy. A nejen já, ale i mnozí další, kterým záleží na budoucnosti této země.

Všichni v těchto měsících vnímáme, jak se radikálně mění geopolitické i ekonomické rozložení sil ve světě. A cítíme, že naše priority, naše jednání a naše výsledky musíme změnit. Když odhlédneme od bezpečnostních výzev, měla by k radikální změně našeho chování stačit následující čísla: V roce 1990 byl HDP států současné EU o něco vyšší než HDP Spojených států amerických. HDP Číny byl o víc než 90 % nižší. Dnes se Evropa kouká oběma konkurenčním globálním ekonomikám na záda. Pro dokreslení: hrubý fixní kapitál Číny vzrostl za uplynulé tři dekády 85krát, hrubý fixní kapitál USA 4,7krát. Kapitál EU pouze 2,6krát. Všichni vidíme, že Evropa ztrácí dech.

Napsal jsem zde, že Česká republika z EU v uplynulých 20 letech získala přes bilion korun. Letos nás čeká velká příležitost – Evropská komise představí záměry a začneme vyjednávat o podmínkách programového období 2028–2034.

Hlavním úkolem bude nasměrovat prostředky tam, kde přinesou skutečný výsledek. Jde o úkol nezáviděníhodný, který s pravděpodobností hraničící s jistotou nebude odměněn potleskem.

Výroční zpráva NKÚ samozřejmě mapuje i další oblasti, v nichž náš stát nedostal vlastním slibům. Úřady odkládají plnou digitalizaci svých agend o dva roky, tedy na rok 2027. Že tím stát přichází o nemalé prostředky, jsme prokázali například v kontrole Českého statistického úřadu, který díky online sčítacímu formuláři významně snížil náklady na sčítání lidu a bytů. Naopak pochybný přínos měly některé investice do infrastruktury – příkladem budiž téměř 650 milionů korun na podporu kombinované přepravy. A nedařilo se naplňovat ani cíle v oblasti psychiatrické péče nebo pěstounské péče. Detaily i další data z kontrol najdete na následujících stránkách.

Věřím, že zjištění, která přinášíme shrnutá v této zprávě, budou inspirací a opěrným bodem v těchto snahách. Jsme připraveni na této cestě pomoci všemi svými silami a možnostmi.

Přeji vám inspirativní čtení.

Miloslav Kala,
prezident NKÚ

I. POSTAVENÍ A PŮSOBNOST NKÚ

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE O POSTAVENÍ A PŮSOBNOSTI NKÚ

Existence Nejvyššího kontrolního úřadu /NKÚ/ vychází přímo z Ústavy České republiky, která zaručuje jeho nezávislost na moci zákonodárné, výkonné i soudní. NKÚ tím představuje jeden z nezastupitelných prvků parlamentní demokracie.

Podrobnější úprava postavení, působnosti, organizační struktury a činnosti NKÚ je obsažena v zákoně č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu. Podle tohoto zákona NKÚ prověřuje zejména hospodaření se státním majetkem a s finančními prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob, plnění příjmových a výdajových položek státního rozpočtu a také hospodaření s prostředky poskytnutými České republice ze zahraničí.

Zákonnými orgány NKÚ jsou prezident a viceprezident, Kolegium, senáty a Kárná komora. V zájmu zajištění objektivitu při posuzování kontrolovaných skutečností a v zásadních otázkách týkajících se kontrolní působnosti NKÚ rozhodují jeho kolektivní orgány – Kolegium a senáty NKÚ.

Nezávislost NKÚ zaručuje, že při plánování, přípravě a provádění kontrolní činnosti není ovlivňován mocí zákonodárnou, výkonnou ani soudní. Kromě nezávislosti institucionální má NKÚ i přiměřenou finanční nezávislost. Určujícím orgánem v této oblasti je Poslanecká sněmovna, která schvaluje státní rozpočet, jehož součástí je i rozpočtová kapitola Nejvyšší kontrolní úřad.

Kontrolní činnost provádí NKÚ na základě svého plánu kontrolní činnosti. Plán kontrolní činnosti po schválení Kolegiem NKÚ předkládá prezident NKÚ k informaci Parlamentu ČR a vládě ČR a zveřejňuje jej ve Věstníku NKÚ. Výsledkem kontrolní činnosti jsou kontrolní závěry, které shrnují a vyhodnocují skutečnosti zjištěné při kontrole. Kontrolní závěry jsou schvalovány Kolegiem nebo příslušnými senáty NKÚ.

V rámci vymezené působnosti provádí NKÚ kontrolu v souladu se svými kontrolními standardy, které vycházejí z mezinárodních standardů nejvyšších kontrolních institucí. NKÚ provádí kontrolu souladu s právními předpisy, která zahrnuje kontrolu legality a kontrolu typu finanční audit, a dále audit výkonnosti.

Kontrolou legality NKÚ prověřuje, zda jsou kontrolované činnosti v souladu s právními předpisy, a přezkoumává věcnou a formální správnost kontrolovaných činností v rozsahu potřebném pro dosažení cílů kontroly.

Kontrolou typu finanční audit NKÚ prověřuje, zda účetní závěrky kontrolovaných osob podávají věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví v souladu s právními předpisy a zda finanční výkaz o plnění rozpočtu není zatížen významnými chybami. Tento typ kontrol je nástrojem pro ověřování správnosti informací, které jsou uvedeny v závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu a využívány Nejvyšším kontrolním úřadem při formulování stanoviska k návrhu státního závěrečného účtu.

Při kontrole typu audit výkonnosti NKÚ posuzuje účelnost, hospodárnost a efektivnost použitých prostředků státního rozpočtu, majetku státu nebo jiných finančních prostředků, které NKÚ kontroluje v souladu se svou působností.

2. KOLEGIUM NKÚ

Kolegium NKÚ tvoří prezident, viceprezident a členové NKÚ. Kolegium NKÚ schvaluje plán kontrolní činnosti, kontrolní závěry, návrh rozpočtu NKÚ předkládaný Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR /PSP ČR/, změny rozpočtu a rozpočtová opatření, závěrečný účet rozpočtové kapitoly NKÚ a účetní závěrku NKÚ sestavenou k rozvahovému dni. Kolegium NKÚ dále schvaluje výroční zprávu, jednací řády Kolegia a senátů NKÚ, organizační řád a jeho změny a kárný řád. Rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu a o námitce podjatosti, pokud ji vnesla kontrolovaná osoba proti členu NKÚ.

Členové Kolegia NKÚ

Členové NKÚ vykonávají kontrolu, řídí kontrolní činnost a vypracovávají kontrolní závěry podle plánu kontrolní činnosti, účastní se činnosti senátů NKÚ a Kolegia NKÚ. Řídí průběh kontrolní akce od pověření výkonem kontroly až po schválení kontrolního závěru.¹

¹ V textu výroční zprávy jsou jednotlivé kontrolní akce označeny číslem, pod kterým jsou uvedeny v plánu kontrolní činnosti na příslušný rok. Texty kontrolních závěrů publikovaných v roce 2024 lze nalézt v jednotlivých částkách *Věstníku NKÚ* nebo v elektronické verzi výroční zprávy po kliknutí na modře zvýrazněné číslo dané kontrolní akce.

Tabulka č. 1: Přehled kontrolních akcí prováděných v roce 2024

Jméno člena NKÚ	Členem od	Počet KA, které člen řídil do konce roku 2024	Přehled KA, které člen řídil v roce 2024	
			Ukončené	Neukončené
Ing. Adolf Beznoska	14. 3. 2017	19	23/14* 23/16 24/03*	24/13 24/33
Ing. Pavel Hrnčíř	11. 12. 2009	35	23/13 23/26	24/16 24/21
JUDr. Ing. Jiří Kalivoda	17. 9. 1993	81	23/15	24/05 24/31
Ing. Jan Kinšt	25. 1. 2018	18	23/06 23/30 24/01*	24/10 24/11
RNDr. Vladimír Koniček	4. 12. 2018	11	23/23	24/09 24/30
Ing. Stanislav Koucký	8. 10. 2020	8	23/21 23/25	24/04 24/28
Ing. Josef Kubíček	10. 6. 2014	27	23/05 23/09 23/31*	24/07 24/14 24/26 24/29
RNDr. Petr Neuvirt	21. 12. 2010	48	23/07	24/06 24/12 24/17 24/24
Ing. Roman Procházka***	25. 1. 2018	11	–	–
Ing. Daniel Reisiegel, MPA	30. 4. 2010	37	23/17 23/19	24/19 24/23
Ing. Radek Rychnovský	20. 9. 2023	2	23/27	24/27
Mgr. Roman Sklenák	17. 9. 2021	5	23/11 23/22	24/18 24/32
Ing. Ladislava Slancová, MPA, LL.M.	26. 9. 2024	–	–	–
Ing. Jan Stárek	4. 6. 2015	22	23/12 23/29	24/08 24/25
Ing. Jaromíra Steidlová	16. 11. 2006	40	23/18 23/20	24/20 24/22
Ing. Michal Šmucr	10. 6. 2020	10	23/08 23/10* 23/28** 24/02	24/15

* Kontrolní závěr byl schválen v roce 2024, ale byl publikován v roce 2025.

** Kontrolní závěr byl schválen v roce 2024, ale dosud nebyl publikován (čekáme na souhlas OČTR).

*** Ing. Roman Procházka zemřel dne 17. 2. 2024.

3. VEDENÍ NKÚ

Vedení NKÚ tvoří zaměstnanci přímo podřízení prezidentovi – jedná se o vrchního ředitele kontrolní sekce, vrchního ředitele správní sekce, ředitelku kanceláře prezidenta, tajemnici Kolegia, ředitele odboru bezpečnostního a ředitelku odboru interního auditu.

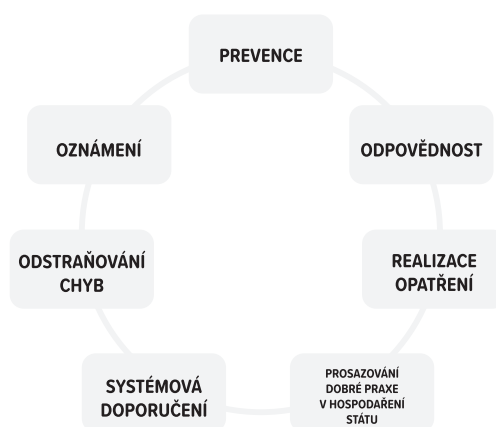

Vedení NKÚ

4. POSLÁNÍ A PŘÍNOSY ČINNOSTI NKÚ

Strategickým posláním NKÚ je poskytovat objektivní informace o hospodaření státu s veřejnými prostředky. Výstupy v podobě kontrolních závěrů, stanovisek k plnění státního rozpočtu, stanovisek ke státním závěrečným účtům a dalších výstupů činnosti NKÚ mají za cíl podávat především důležité informace o legalitě, účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti hospodaření s veřejnými prostředky a přispívat tím k prosazování dobré praxe. Nezávislá a objektivní zpětná vazba je ve fungování našeho státu nezbytně nutná. Tyto informace jsou důležité pro Parlament a vládu (jako klíčové partnery Nejvyššího kontrolního úřadu) a rovněž i pro širokou veřejnost.

NKÚ má ve své činnosti pevnou pozici, která je dána nejen jeho nezávislostí na výkonné moci, ale zejména tím, že je spolehlivým, profesionálním a důvěryhodným partnerem a poskytovatelem těchto informací již dlouhodobě. Ambicí NKÚ je, aby objektivní, adresné a srozumitelné závěry a doporučení NKÚ nezůstaly jen u konstatování zjištěného stavu, ale aby vedly k nápravě nedostatků a k pozitivnímu posunu v nakládání s veřejnými prostředky a majetkem a k prosazování dobré praxe hospodaření.

K nejdůležitějším dopadům činnosti NKÚ patří zejména pozitivní působení na příslušné orgány za účelem odstraňování zjištěných nedostatků a následná realizace systémových doporučení. Nezanedbatelný je také preventivní účinek kontrol, které působí na další subjekty v podobě vyvarování se chyb řízení a kontroly a posilování odpovědnosti veřejné správy a vymahatelnosti práva obecně. S tím souvisí i výsledky činnosti NKÚ v oblasti posuzování fungování právní úpravy a návrhu legislativních doporučení. V neposlední řadě, byť to není hlavním cílem kontroly, NKÚ přináší významný účinek v podobě plnění oznamovací povinnosti ve vztahu k porušení rozpočtové kázně a trestní odpovědnosti.

Klíčové údaje o činnosti NKÚ v roce 2024, které jsou uvedeny v následující části této výroční zprávy, jakož i četná zjištění a poznatky uvedené v jejích dalších částech, jsou jasným a srozumitelným důkazem výsledků a přínosu práce NKÚ.

5. PLÁN KONTROLNÍ ČINNOSTI NA ROK 2024

Základním dokumentem určujícím věcné a časové vymezení kontrolních akcí v uplynulém roce byl plán kontrolní činnosti NKÚ na rok 2024. Při navrhování plánu se NKÚ v souladu se svou strategií zaměřil zejména na oblasti a témata, které jsou důležité z hlediska fungování vládních politik v různých oblastech života občanů, efektivity veřejné správy a konkurenceschopnosti ČR v mezinárodním srovnání.

Z důvodu efektivnějšího výkonu kontrolní činnosti vycházel NKÚ především z analytického a rizikově orientovaného přístupu se záměrem identifikovat rizika v oblastech hospodaření státu z hlediska nerespektování účelnosti, hospodárnosti a efektivity nebo nedodržování zákonů. Cílem je, aby výsledky kontrolní činnosti přispívaly k prosazování dobré praxe v hospodaření státu a zlepšení v těch oblastech, ve kterých NKÚ shledá nedostatky.

Ke stěžejním problémovým oblastem, na které se NKÚ v plánu zaměřil, patří zejména:

- správa soudních poplatků a vymáhání justičních pohledávek;
- prostředky na publicitu a propagaci operačních programů a projektů v programovém období 2014–2020;
- prostředky na podporu obnovitelných zdrojů energie, na zvyšování energetické účinnosti;
- podpora infrastruktury regionálních sociálních služeb;
- prostředky na výstavbu a rekonstrukce komunikací pro pěší, na kontrolní vážení vozidel, na provoz a rozvoj dálničních odpočívák;
- podpora resortních a sportovních center MV a MO;
- prostředky na vznik a rozvoj digitálních technických map, na projekty eSbírka a eLegislativa;
- prostředky vybírané v oblasti nelegálního zaměstnávání;
- prostředky na profesionalizaci a zvyšování kvality státní služby a výkonu státní správy, na informační podporu vízových služeb a dalších konzulárních činností;
- prostředky na ochranu měkkých cílů, na protivzdušnou obranu a na výcviková zařízení AČR;
- podpora a rozvoj materiálně technické základny /MTZ/ veřejných vysokých škol, MTZ fakultních nemocnic, podpora výzkumu, vývoje a inovací;
- prostředky na zpřístupnění digitálních dokumentů a elektronických informačních zdrojů v síti knihoven ČR;
- prostředky na podporu lesnictví;
- hospodaření vybraných státních organizací;
- spolehlivost údajů pro finanční řízení, jejichž prostřednictvím instituce skládají účty z hospodaření s prostředky státního rozpočtu.

Kontrolní akce zařazené v plánu kontrolní činnosti na rok 2024 vycházely z podnětů vzniklých na základě vlastní monitorovací a analytické činnosti NKÚ.

Plán kontrolní činnosti na rok 2024 přijalo Kolegium NKÚ na svém zasedání dne 16. října 2023. Celkem bylo schváleno 31 kontrolních akcí. V průběhu roku 2024 byly dvě další akce doplněny na celkový počet 33 kontrolních akcí.

Přehled kontrolních akcí zařazených do plánu na rok 2024, jejich konkrétní věcné a časové vymezení jsou uvedeny v příloze č. 1 této výroční zprávy. Jednotlivé kontrolní akce byly v souladu s časovým plánem zahajovány postupně v průběhu roku 2024. V závislosti na termínu zahájení a délce kontrolních akcí byly plánovány termíny ukončení, tj. schválení kontrolních závěrů kontrolních akcí, v roce 2024 a 2025.

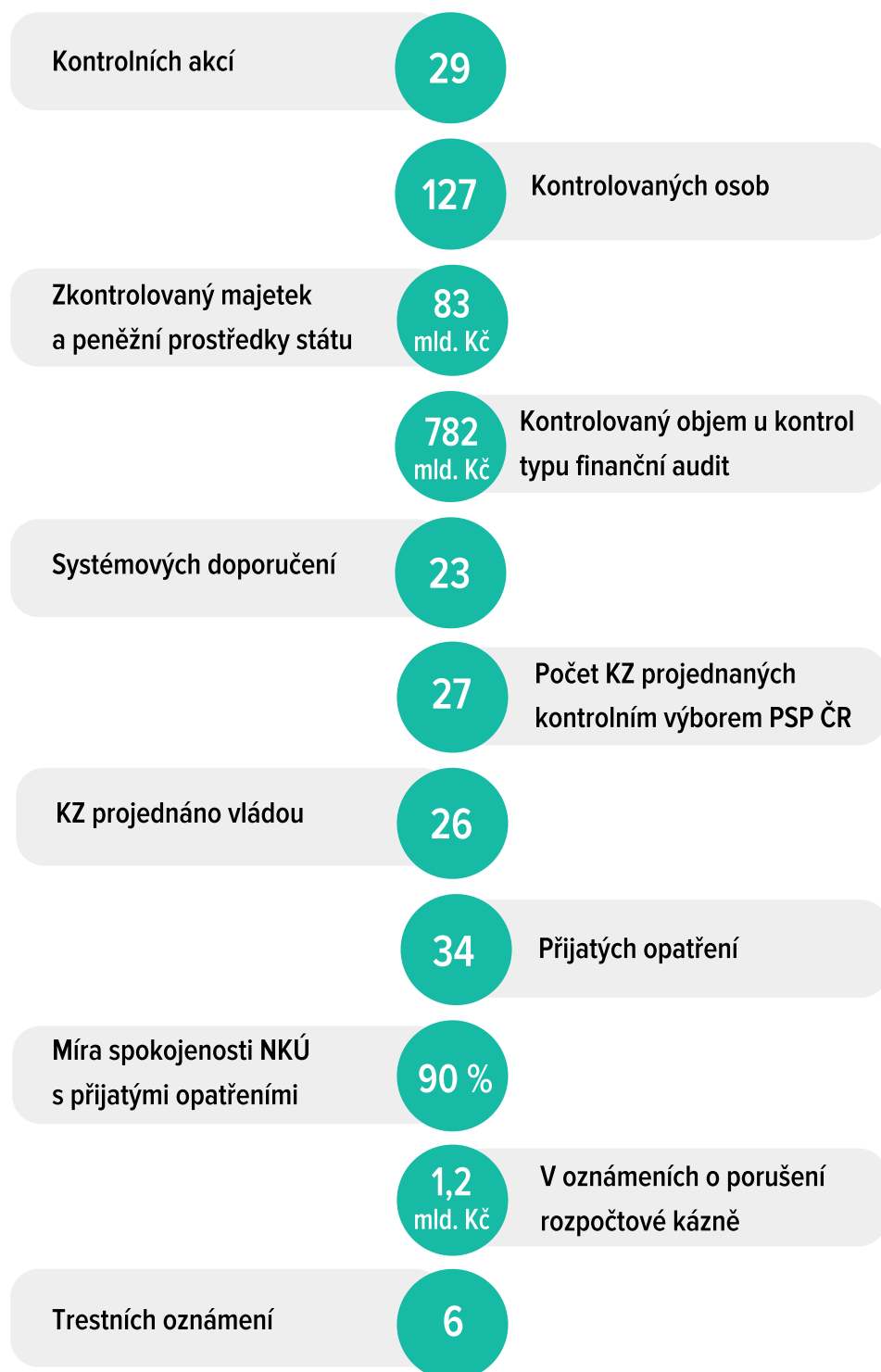
II. ZHODNOCENÍ KONTROLNÍ A ANALYTICKÉ ČINNOSTI ZA ROK 2024

1. ÚVODNÍ SHRUTÍ

Zhodnocení činnosti NKÚ vychází z výsledků kontrolních akcí, které byly ukončeny v roce 2024 schválením kontrolního závěru Kolegiem NKÚ. Využity byly rovněž poznatky ze stanovisek NKÚ k návrhu státního závěrečného účtu za rok 2023 a ke zprávě o vývoji ekonomiky a plnění státního rozpočtu ČR za 1. pololetí roku 2024, informace z dalších zpráv NKÚ, jakož i další poznatky z analytické činnosti NKÚ.

Zhodnocení vychází z výsledků **29 kontrolních akcí**, z toho 26 kontrolních akcí bylo zahájeno podle plánu kontrolní činnosti v roce 2023 a tři akce v roce 2024. Jejich přehled je uveden v příloze č. 2 této výroční zprávy. NKÚ plnil svůj mandát v segmentech působnosti dle ustanovení § 3 odst. 1 a 3 zákona o NKÚ. Kontrolní akce byly zaměřeny převážně na období let 2018–2022.

NKÚ v roce 2024

ZLEPŠUJE SE DOSTATEČNĚ HOSPODAŘENÍ SE STÁTNÍM ROZPOČTEM?

ANI V ROCE 2024 SE STÁTU NEPODAŘILO VÝRAZNĚ VYLEPŠIT HOSPODAŘENÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU. TO SE ODRAŽILO I NA VÝŠI SCHODKU, KTERÝ ZŮSTAL VYSOKÝ A DOSÁHL 271 MILIARD KORUN. ZADLUŽOVÁNÍ POKRAČOVALO RYCHLÝM TEMPEM, STÁTNÍ DLUH NAROSTL O DALŠÍCH 254 MILIARD KORUN. TENTO TREND I NADÁLE PŘEDSTAVUJE VÝZNAMNOU HROZBU PRO STABILITU VEŘEJNÝCH FINANČÍ.

Zatímco v roce 2023 se česká ekonomika potýkala s mírnou recesí, v roce 2024 došlo k mírnému zlepšení ekonomické situace, přestože ekonomika zůstávala pod svým potenciálem. K meziročnímu růstu HDP přispěl zejména obnovený nárůst spotřeby domácností v souvislosti s odezníváním vysoké inflace. Hrubý domácí produkt meziročně vzrostl o **1 %**, což představuje tempo růstu na podobné úrovni jako v EU, kde HDP vzrostl o **0,9 %**.

Míra inflace, která v letech 2022 a 2023 dosahovala dvouciferných hodnot, v roce 2024 výrazně poklesla a průměrně dosáhla hodnoty **2,7 %**, což je hodnota blízká inflačnímu cíli ČNB. Přesto ČR stále patřila k zemím s mírně vyšší inflací, než byl průměr Evropské unie **2,6 %**. Kombinace zpomalující inflace a růstu nominálních mezd přispěla k obnovení růstu reálných příjmů domácností, což pozitivně ovlivnilo kupní sílu obyvatelstva. Podle Českého statistického úřadu vzrostla průměrná hrubá měsíční nominální mzda ve 4. čtvrtletí 2024 meziročně o **7,2 %** a dosáhla výše **49 229** korun, přičemž reálný nárůst byl **4,2 %**. Nicméně reálné příjmy zůstávaly pod úrovní před obdobím vysoké inflace, což mělo významné sociální a ekonomické dopady. Na trhu práce nedošlo v roce 2024 k výrazným změnám a ČR opět zaznamenala jednu z nejnižších nezaměstnaností ze všech zemí EU. Míra nezaměstnanosti v ČR na konci prosince 2024 činila **2,6 %**, zatímco průměr EU dosahoval **5,9 %**. Z pohledu pracovního trhu však tato situace představuje problém pro další vývoj a růst ekonomiky.

Celkové příjmy SR v roce 2024 dosáhly výše **1 965,4 mld. Kč**, meziročně vzrostly o **2,7 %**, tj. o **51,3 mld. Kč**. K tomuto zvýšení nejvíce přispěl růst celkových daňových příjmů o **90,2 mld. Kč**, který byl ovlivněn zejména novou úpravou rozpočtového určení daní ve prospěch státního rozpočtu a změnami v rámci konsolidačního balíčku. Celkové výdaje státního rozpočtu za rok 2024 činily téměř **2 237 mld. Kč**, což představuje meziroční zvýšení o více než **34 mld. Kč**. Tento nárůst byl způsoben zejména běžnými výdaji, které meziročně vzrostly o **32,1 mld. Kč**, a to zejména v důsledku vyšších výdajů na sociální dávky. U kapitálových výdajů největší meziroční nárůsty zaznamenaly výdaje na obranu, které vzrostly o **38,9 mld. Kč**. Investice ve většině ostatních oblastech meziročně poklesly.

I když byla v roce 2024 ČR devátou nejméně zadluženou zemí EU, její státní dluh v posledních letech výrazně vzrostl, i když tempo jeho růstu se postupně zpomalilo. Na konci roku 2024 činil státní dluh **3 365 mld. Kč** a meziročně vzrostl o dalších **254 mld. Kč** (tj. o **8,2 %**). Tento meziroční nárůst byl o **38 mld. Kč** vyšší než v předchozím roce. Podíl státního dluhu vztážený k HDP se v roce 2024 meziročně zvýšil o **1,3 p. b.** a výsledný poměr tak činil **42,1 %**. Vysoký objem státního dluhu zvyšuje náklady na jeho obsluhu, které v roce 2024 dosáhly **88,5 mld. Kč**, což je o **20,2 mld. Kč** více než v předchozím roce. Očekává se, že tyto výdaje budou v dalších letech dále narůstat. V roce 2024 představovaly **32,6 %** celkového deficitu státního rozpočtu.

Reálné mzdy v České republice podle OECD klesly mezi 4. čtvrtletím 2019 a 1. čtvrtletím 2024 o **7,5 %**. Naopak například v Litvě stouply o **16,5 %**, v Maďarsku o **13,5 %** a v Polsku o **9,3 %**.

Podle střednědobého výhledu by měl státní dluh dosáhnout **4 bilionů korun** již v roce 2027.

Výše výdajů na obsluhu státního dluhu se za posledních pět let **více než zdvojnásobila**, z **40,1 mld. Kč** na **88,5 mld. Kč**.

DOSÁHL STÁT V OBLASTI DIGITALIZACE VÝRAZNÉHO POKROKU VE ZLEPŠENÍ SLUŽEB PRO OBČANY A ZEFEKTIVNĚNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY?

PŘESTOŽE SE V MINULÉM ROCE Podařilo zavést například klientské portály, k výraznému zefektivnění státní správy ani k zavedení služeb orientovaných na snadné vyřešení potřeb občanů v mnoha případech nedošlo. Stát se nadále pokoušel digitalizovat služby, aniž by nejprve zmodernizoval a zefektivnil vnitřní fungování jednotlivých institucí a revidoval jejich agendy. Právě tato nepřipravenost je jedním ze zásadních důvodů, proč digitalizace veřejné správy stále zaostává, což se projevuje i posouváním termínů. Úřady měly své agendy mít zdigitalizované už v roce 2025, nyní je cílem až rok 2027. Navíc právě kvůli absenci modernizace úřadů a revize jejich agend často vznikala provizorní řešení, která byla nejen neefektivní, ale i zbytečně nákladná.

Rok 2024 měl být z hlediska postupu digitalizace zásadním rokem, dle indexu DESI se však ČR v oblastech zaměřených na veřejné služby nachází v 7 z 8 sledovaných ukazatelů za průměrem EU². Digitalizace měla přinést snížení byrokratické zátěže. Kontroly NKÚ ale poukázaly na případy, kdy se tak nestalo. Občané museli stále předkládat dokumenty, které už státní správa měla. Úředníci museli data z informačních systémů tisknout nebo ručně přepisovat či kopírovat. Systémy nebyly propojeny, zastaralé aplikace komplikovaly práci a zpomalovaly zpracování žádostí. Přesto existují příklady úspěšné digitalizace, které ukazují její potenciál, jako např. při sčítání lidu v roce 2021.

Příklad, že se digitalizace vyplatí, se ukázal při sčítání lidu 2021. Celkem **83,8 %** sčítacích formulářů bylo online. Oproti tomu **16,2 %** formulářů zajišťovala terénním šetřením Česká pošta, s.p. Celkově sčítání lidu a bytů stálo ČSÚ **1,8 mld. Kč**, z toho smluvní odměna pro Českou poštu dosahovala přibližně **1 mld. Kč**.³

MPSV provozovalo informační systémy s vysokými náklady. Ty měly klesnout z **33 mil. Kč** na **3 mil. Kč** měsíčně díky zavedení nových systémů, které však ani po deseti letech resort nedokončil. V důsledku toho zaplatilo MPSV za provoz stávajících systémů až o **650 mil. Kč** více, než původně očekávalo.

Kvůli absenci digitalizace tak žadatelé o dotace museli opakovaně předkládat totožné dokumenty a úředníci prováděli mnohé úkony duplicitně, což vyústilo v navýšení počtu zaměstnanců.⁶

I když se počet každoročně podpořených projektů dlouhodobě významně neměnil, počet zaměstnanců MK, kteří podporu v roce 2022 administrovali, se oproti roku 2018 zvýšil o dvě třetiny.

MPSV a ČSSZ na neúspěšnou výměnu informačních systémů zabezpečujících agendu dávek a důchodů vynaložily **310 mil. Kč**. Klíčové IT projekty však nedokončily a ani po **10** letech nepřešly na nově budované informační systémy. Používaly tedy nadále zastaralé a provozně nákladné systémy, které narážely na své limity a neumožňovaly efektivní digitalizaci. I když aplikace MPSV a ČSSZ podporující kontrolované agendy (důchodů, sociálního zabezpečení, státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi) umožňovaly občanům komunikovat elektronicky, občané museli stále dokládat dokumenty s informacemi, kterými již státní správa disponovala. Úředníci pak museli i nadále data z IS tisknout, případně je do nich manuálně přepisovat nebo kopírovat.⁴

Kontroly NKÚ potvrdily, že absence funkčních informačních systémů ve veřejné správě vedla ke zbytečně vysoké administrativní zátěži a nadměrnému plýtvání veřejnými prostředky. MPSV od roku 2013 nezajistilo informační systém pro sociálně-právní ochranu dětí, takže pracovníci OSPOD museli spisy nadále předávat poštou a volné kapacity v ústavních zařízeních ověřovat telefonicky. V letech 2018–2022 MPSV neúčelně vynaložilo **2,1 mil. Kč** na analýzy a návrhy řešení, které nevyužilo, a dalších až **6,4 mil. Kč** na provizorní práci se sdílenými tabulkami MS Excel. Chybějící a neověřitelná data navíc komplikovala samotné umístování dětí do pěstounské péče.⁵ Obdobný problém nastal také na MK, které od roku 2015 investovalo téměř **4,6 mil. Kč** do vývoje jednotného systému pro podporu kulturních aktivit, avšak bez jakéhokoli funkčního výsledku.

Systém základních registrů nespíňoval režimem provozu zvyšující se požadavky na úroveň digitalizace veřejné správy. MV ani SZR nezajistily obměnu zastarávající infrastruktury základních registrů, která svými provozními parametry stále odpovídala době svého vzniku, tj. roku 2012. Nezajistily ani jeho bezodstávkový provoz v nepřetržitém režimu 7×24. Stále tak docházelo k odstávkám a správci agendových informačních systémů si pro zajištění poskytování služeb veřejné správy klientům museli vytvářet z tohoto systému lokální kopie referenčních údajů.⁷

2 Metodika vyhodnocení DESI se v roce 2024 oproti období 2014 až 2022 změnila. Indikátory DESI se staly součástí „digitální dekády“.

3 Kontrolní akce NKÚ č. 23/05 (viz kapitola 4.1 této výroční zprávy). U této odměny nebylo do ukončení kontroly NKÚ v prosinci 2023 provedeno závěrečné vyúčtování.

4 Kontrolní akce NKÚ č. 23/25 (viz kapitola 4.1 této výroční zprávy).

5 Kontrolní akce NKÚ č. 23/11 (viz kapitola 4.4 této výroční zprávy).

6 Kontrolní akce NKÚ č. 23/15 (viz kapitola 4.9 této výroční zprávy).

7 Kontrolní akce NKÚ č. 23/05 (viz kapitola 4.1 této výroční zprávy).

ZLEPŠILA PODPORA ZE STRANY STÁTU ŽIVOTNÍ SITUACI ZNEVÝHODNĚNÝCH A OHROŽENÝCH SKUPIN OBYVATEL?

I PŘESTO, ŽE STÁT KAŽDOROČNĚ VYNAKLÁDÁ MILIARDY NA PODPORU ZNEVÝHODNĚNÝCH A OHROŽENÝCH SKUPIN OBYVATEL, KONKRÉTNÍ ZMĚNY, KTERÉ BY SKUTEČNĚ ZLEPŠILY JEJICH ŽIVOTY, STÁLE CHYBÍ. AŽ UŽ JDE O PŘESUN PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI Z ÚSTAVŮ DO PĚSTOUNSKÝCH RODIN, NEBO DOKONČENÍ TRANSFORMACE PSYCHIATRICKÉ PÉČE DO KOMUNITY. STEJNĚ TAK SE NEDAŘÍ SMYSLUPLNĚ VYUŽÍVAT PENÍZE NA ŘEŠENÍ PŘÍČIN SOCIÁLNÍHO VYLOUČENÍ OSOB. V NĚKTERÝCH PŘÍPADECH PROBLÉM SPOČÍVÁ V TOM, ŽE SE ODPOVĚDNÉ ORGÁNY ZAMĚŘILY SPÍŠE NA SAMOTNÉ ČERPÁNÍ PENĚZ NEŽ NA TO, ZDA POSKYTNUTÁ PODPORA OPRAVDU POMOHLA TĚMTO SKUPINÁM OBYVATEL.

NKÚ opakovaně poukazuje na chybějící výsledky v sociální oblasti. Se snahou transformovat systém péče o ohrožené děti začalo MPSV už před 12 lety, avšak dosud bez zásadních změn. Ani v dalších případech nemají vynaložené prostředky dostatečný efekt, například zaměstnanost různě znevýhodněných osob vzrostla jen krátkodobě, zejména po dobu, kdy stát podporu rozdělával. Současně přetrvává stále stejný dlouhodobý problém, kdy ani další peníze směřující na podporu sociálního začleňování neukazují, že by se zásadně dařilo odstraňovat hlavní příčiny sociálního vyloučení, jako jsou dlouhodobá nezaměstnanost, nedostatečná kvalifikace osob či problémy spojené s hmotnou a bytovou nouzí.

MPSV, MŠMT a MZd v průběhu let 2015–2022 vynaložily na systém péče o ohrožené děti **86,8 mld. Kč**, přesto se státu dostatečně nedaří přesouvat péči o ohrožené děti směrem z ústavní péče do pěstounských rodin. Ani po **16 letech** nedokončilo MPSV a spolupracující resorty MŠMT a MZd transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti. Transformační projekty realizované MPSV, jejichž hodnota dosáhla **498,4 mil. Kč**, nevedly k dosažení cílů. Počet dětí v ústavní péči se významně nesnížil, nedošlo ke sjednocení systému péče pod jeden resort a neexistovala ani jednotná právní úprava této oblasti. V důsledku této situace roční výdaje na celý systém stále rostly.⁸

Služby v přirozeném prostředí jsou v ČR dostupné stále jen pro část lidí s duševním onemocněním, přitom osob trpících některou z psychických diagnóz neustále přibývá. I když NKÚ vyhodnotil vynaložené prostředky ve výši **407 mil. Kč** na vznik a pilotní provoz **29 center duševního zdraví /CDZ**¹⁰ za účelně využití, cíle vybudovat **100 takových center** nebylo dosaženo. MZd ani MPSV dostatečně nespolečně pracovaly a neučinily tak všechny potřebné kroky ke stabilnímu ukotvení a rozvoji sítě CDZ. Stále chybí dostatek odborného personálu, přehledná legislativa a není ani zajištěno udržitelné financování CDZ. Pokračování přesunu psychiatrické péče do komunity je těmito problémy ohroženo, přitom o zájmu pacientů svědčí vytíženost stávajících kapacit CDZ.¹¹

Kontrola zaměřená na podporu sociálního začleňování osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách ukázala, že **2,8 mld. Kč** vynaložených MPSV v rámci projektů OPZ nedokázalo pomoci odstranit hlavní příčiny sociálního vyloučení. Mezi ty patří například dlouhodobá nezaměstnanost, nedostatečná kvalifikace osob, hmotná a bytová nouze či zatížení exekucemi. Pouze **24 %** účastníků projektů OPZ našlo uplatnění na trhu práce. V případě projektů koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám to bylo jen **18 %**, navíc přínos těchto projektů pro sociální podnikání byl minimální, v celém programovém období vznikly pouze dva sociální podniky. Podle indexu sociálního vyloučení přetrvával v roce 2023 nejvyšší stupeň sociálního vyloučení celkem v **58 ze 104 obcí**.

Podle zákona o SPOD⁹ by neměly děti v zařízeních pro okamžitou pomoc zůstat déle než **6 měsíců**. MPSV však tuto dobu nijak nesleduje, a proto nemá přehled o tom, zda jsou děti v těchto zařízeních umísťovány dlouhodobě a zda zařízení skutečně plní svou funkci.

Na uskutečnění **9 projektů** na podporu sociálního začleňování osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách příjemci čerpali **656,1 mil. Kč**. Většinu, tj. **57 %**, z těchto peněz použili na osobní náklady, tedy například na mzdy koordinátorů, lektorů, metodiků, poradců, sociálních pracovníků.

8 Kontrolní akce NKÚ č. 23/11 (viz kapitola 4.4 této výroční zprávy).

9 Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí /zákon o SPOD/.

10 V letech 2017 až 2022 MZd realizovalo tři klíčové projekty spolufinancované z EU prostřednictvím OPZ.

11 Kontrolní akce NKÚ č. 23/22 (viz kapitola 4.5 této výroční zprávy).

Jediným cílem podpory znevýhodněných osob bylo dosažení **75%** míry zaměstnanosti osob ve věku 20 až 64 let. Stanovenou hodnotu se však podařilo překročit již v roce zahájení podpory¹³, tedy na konci roku 2016.

MPSV v letech 2016–2022 na podporu zvýšení zaměstnanosti různě znevýhodněných skupin osob vynaložilo v rámci OPZ **1,2 mld. Kč** především na poradenské služby a rekvalifikační kurzy, aniž by stanovilo, jakých změn chce dosáhnout. Kontrola NKÚ ukázala, že v případě jednoho projektu **78 %** všech rekvalifikovaných uplatnění na trhu práce buď vůbec nenašlo, nebo našlo, ale mimo svoji kvalifikaci. Zaměstnanost se zvýšila pouze krátkodobě, zejména po dobu trvání projektů, čímž fakticky vznikala jen dotovaná pracovní místa. Největší prospěch z těchto dotací měli zprostředkovatelé kurzů, což ukazuje na zásadní chyby v celém systému podpory.¹²

---

12 Kontrolní akce NKÚ č. 23/29 (viz kapitola 4.4 této výroční zprávy).

13 Kontrolní akce NKÚ č. 23/21 (viz kapitola 4.4 této výroční zprávy).

PŘINÁŠÍ INVESTICE DO ROZVOJE DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY OČEKÁVANÉ VÝSLEDKY?

NAVZDORY VÝZNAMNÝM INVESTICÍM, KTERÉ SE V ROCE 2024 PROJEVILY VYSOKÝM POČTEM NOVĚ OTEVŘENÝCH KILOMETRŮ DÁLNIC, PROVÁZELA VÝDAJE DO DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY STÁLE ŘADA PROBLÉMŮ – OD NEEFEKTIVNÍHO ZACÍLENÍ PENĚZ, PŘES NEDOSTATEČNÉ PLÁNOVÁNÍ NEBO CHYBĚJÍCÍ TLAK NA VÝSLEDKY. TO SE UKÁZALO V KONKRÉTNÍCH SFÉRÁCH, MEZI KTERÉ PATŘÍ NAPŘÍKLAD ROZVOJ NÁKLADNÍ KOMBINOVANÉ DOPRAVY, PÉČE O SILNICE I. TŘÍDY NEBO VÝSTAVBA A REKONSTRUKCE KOMUNIKACÍ PRO PĚŠÍ. INVESTICE DO TĚCHTO OBLASTÍ NEPŘINESLY POŽADOVANÉ VÝSLEDKY.

NKÚ prokázal, že poskytnutá podpora nevedla k posílení nákladní kombinované dopravy. Železniční nákladní doprava stagnovala, vodní prakticky neexistovala a silniční nákladní doprava naopak rostla. V případě údržby a oprav silnic I. třídy zůstala třetina z nich v nevyhovujícím a havarijním stavu, a to i přes navýšení prostředků o téměř 7 mld. Kč na celkovou částku 62,5 mld. Kč. Podpora poskytnutá obcím na výstavbu a rekonstrukce komunikací pro pěší zase v řadě případů nevedla ke zvýšení bezpečnosti a bezbariérovosti těchto komunikací, což bylo hlavním cílem poskytnuté podpory. Správa této oblasti je navíc v odpovědnosti obcí.

Podpora poskytnutá v letech 2015–2024¹⁴ na rozvoj nákladní kombinované dopravy nepřispěla k jejímu většímu využití. NKÚ zjistil riziko, že cíl převést 30 % silniční nákladní přepravy nad 300 km na železniční či vnitrozemskou vodní dopravu do roku 2030 nebude splněn. MD plánovalo podpořit projekty na rozvoj nákladní kombinované dopravy ve výši 4,7 mld. Kč, ve skutečnosti však poskytlo podporu jen 14 projektům v celkové výši 648,4 mil. Kč. Dosavadní přínosy podpořených projektů ve vztahu k celkovému přepravenému objemu v kombinované dopravě v ČR byly minimální, přepravený objem v nákladní kombinované dopravě klesá. MD dosud nezajistilo odstranění překážek bránících rozvoji nákladní kombinované dopravy. Důsledkem je stagnace železniční nákladní dopravy, zanedbatelná vodní nákladní doprava a nárůst silniční nákladní dopravy¹⁵.

Silnice I. třídy, které jsou určené zejména pro dálkovou a mezistátní dopravu, byly v letech 2021–2023 z jedné třetiny v nevyhovujícím a havarijním stavu¹⁶. A to přesto, že ŘSD na opravy a údržbu těchto silnic v letech 2018 až 2023 vynaložilo o 6,9 mld. Kč více, než původně plánovalo, a vyčerpalo tak celkem 62,5 mld. Kč. ŘSD navíc provádělo hlavní prohlídky stavebně technického stavu silnic I. třídy v rozporu s právním předpisem. Jejich stavebně technický stav tak nebyl řádně zmapován. MD/ŘSD již deset let zavádějí systém hospodaření s vozovkou, který má optimalizovat plánování oprav a údržby silnic, ale ani v době ukončení kontroly NKÚ nebyl plně funkční. S plným využitím systému se počítá nejdříve v roce 2027. ŘSD také v některých případech postupovalo při opravách vad nevhodně. Např. nevyužívalo standardní hospodárnější technologie prováděné během letního období.¹⁷

V ČR jsou komunikace pro pěší zpravidla v majetku obcí a péče o ně a jejich rozvoj spadá do jejich samostatné působnosti. V letech 2014 až 2023 byla obcím na výstavbu a rekonstrukce těchto komunikací poskytnuta podpora z prostředků státu a EU ve výši 9,5 mld. Kč s cílem zajistit především zvýšení jejich bezpečnosti a bezbariérovosti. Kontrola NKÚ ukázala, že tyto prostředky nebyly ve významné míře vynakládány účelně. MD ani MMR nevědí, jakých celkových výsledků chtěli podporou v této oblasti dosáhnout ani jakých bylo dosaženo a k jakému pokroku došlo. Téměř tři čtvrtiny z kontrolovaných 23 projektů vykazovaly vážné nedostatky.

Silniční nákladní doprava v ČR stále roste. Podle výpočtů NKÚ se v roce 2023 oproti roku 2015 zvýšil počet kilometrů ujetých nákladními vozidly nad 12 tun téměř o třetinu.

MD nevedlo Centrální evidenci pozemních komunikací, což je už 17 let jeho zákonná povinnost.

Podmínky podpory dostatečně nemotivovaly obce k jejímu účelnému a hospodárnému využití. Výše příspěvku od státu a EU se pohybovala na úrovni 85 % až 95 % a obce pak s takto vysokou mírou dotační podpory financovaly i rekonstrukce komunikací, které to příliš nepotřebovaly.

14 Kontrolováno bylo období od roku 2015 do doby ukončení kontroly, v případě věcných souvislostí i období předcházející, tj. březen 2024.

15 Kontrolní akce NKÚ č. 23/13 (viz kapitola 4.3 této výroční zprávy).

16 Jednalo se o v průměru o 30 % pásokilometrů silnic I. třídy. Pásokilometr je jednotka délky jízdních pásů dané komunikace, tzn. u směrově nerozdělené komunikace se jedná o jeden pás, u směrově rozdělených komunikací se jedná o dva pásy.

17 Kontrolní akce NKÚ č. 23/26 (viz kapitola 4.3 této výroční zprávy).

V některých případech deklarované rekonstrukce komunikací pro pěší měly spíše charakter oprav, na které však podpora nebyla určena. Podpořené projekty nevedly k odstranění řady problematických míst v řešených úsecích, často nezajistily osobám se sníženou schopností orientace bezpečné přecházení. S ohledem na výsledky kontroly NKÚ doporučil přehodnotit a změnit systém podpory výstavby a rekonstrukcí komunikací pro pěší. Finanční podpora ze strany státu by měla prostředky obcí pouze doplňovat, nikoliv nahrazovat.¹⁸

---

18 Kontrolní akce NKÚ č. 24/01 (viz kapitola 4.3 této výroční zprávy).

V ČEM SELHÁVAL SYSTÉM PŘIDĚLOVÁNÍ DOTACÍ?

SYSTÉM DOTACÍ V ČR STÁLE ČELÍ ZÁSADNÍM PROBLÉMŮM. I NADÁLE SE SETKÁVÁME S VELKÝM MNOŽSTVÍM DOTAČNÍCH PROGRAMŮ, VE KTERÝCH CHYBÍ DŮRAZ NA VÝSLEDKY. PODPORA JE ROZTRŽIŠTĚNÁ, COŽ JE ZPŮSOBENO I TÍM, ŽE STÁT VYTVÁŘÍ OBROVSKÉ MNOŽSTVÍ STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ, NAMÍSTO ABY SI STANOVIL ZÁSADNÍ PRIORITY, NA KTERÉ BY SOUSTŘEDIL DOSTUPNÉ PROSTŘEDKY. V PRAXI SE ČASTO ZAMĚŘUJE NA MAXIMÁLNÍ VYČERPÁNÍ PENĚŽ A SPLNĚNÍ FORMÁLNÍCH POŽADAVKŮ NEŽ NA PODPORU PROJEKTŮ, KTERÉ MOHOU MÍT SKUTEČNÝ PŘÍNOS PRO SPOLEČNOST. TAKOVÝ SYSTÉM JE CHYBNÝ A NEPOMÁHÁ REÁLNÉMU ROZVOJI REGIONŮ ANI DLOUHODOBÉMU POSILOVÁNÍ KONKURENCESCHOPNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY.

Kontroly NKÚ potvrdily i v roce 2024 zásadní problémy v přidělování dotací. Například systém podpory sportu byl netransparentní a poskytovatel neověřoval, na co byly prostředky vynaloženy. V *Programu rozvoje venkova* se formalismus dotačního systému projevoval tím, že poskytovatel vyžadoval monitorovací zprávy, které ale nikdo ani nevyhodnocoval. Dotace v oblasti cestovního ruchu často nereflektovaly reálné potřeby regionů, namísto toho v některých případech směřovaly v osobní prospěch příjemců. Úspěšní v získání dotací byli ti, kteří se dokázali orientovat ve složitém administrativním procesu. Dalším problémem v řadě oblastí byla nízká míra spoluúčasti příjemců, která je nemotivuje k zodpovědnému využití veřejných prostředků.

MŠMT a Národní sportovní agentura /NSA/ vynaložily v letech 2019 až 2022 peněžní prostředky ve výši **26,5 mld. Kč**, aniž by nastavily cíle podpory sportu dětí a mládeže, jejich trenérů a sportovních reprezentantů způsobem, ze kterého by bylo možné reálně vyhodnotit dopady vynaložených peněz. Při poskytování dotací navíc v některých případech nepostupovaly transparentně a v souladu s právními předpisy. Samotný proces administrace žádostí pak byl u jedné pětiny kontrolovaných dotačních výzev zdoluhavý. NSA v letech 2021 a 2022 vydávala rozhodnutí o poskytnutí dotace v rozmezí **172 až 335 dnů**. Po poskytnutí dotace NSA nesledovala ani nekontrolovala, jak příjemci podporu využili a zda dodrželi stanovené podmínky. Přitom právě posílení transparentnosti a zavedení funkčního systému vyhodnocování využití poskytnutých podpor byly hlavními důvody, kvůli kterým NSA vznikla.¹⁹

V rámci kontrolovaných opatření PRV²⁰ rozdělilo MZe v letech 2017–2022 na podporu investic zemědělských podniků a nezemědělských činností a agroturistiky celkem **15,7 mld. Kč**. Přitom nedefinovalo cíle programu konkrétně a měřitelně ani nenastavilo monitorovací indikátory, které by umožnily sledovat výsledky a dopady poskytnuté podpory na rozvoj venkova. Navíc spolu se Státním zemědělským intervenčním fondem /SZIF/ ani nepožadovaly, aby příjemci ve svých žádostech o podporu nastavili měřitelné cíle svých projektů, ani aby je následně provázali s údaji v monitorovacích zprávách. Z monitorovacích zpráv tak nelze ověřit, zda projekty dosáhly zamýšlených cílů. Navíc SZIF s těmito zprávami vůbec nepracoval a ověřoval pouze, zda byly odevzdány v termínu. A zatímco za nedodání zprávy riskoval příjemce sankci, za nesprávné informace mu žádný postih nehrozil. Přitom NKÚ odhalil, že příjemci uváděli v monitorovacích zprávách často nesprávné údaje. Takto praktikovaný monitoring podle NKÚ neplní svůj účel a je ve svém důsledku zbytečnou administrativní zátěží pro příjemce. **Ani jeden ze 13 projektů** zaměřených na rozšíření nezemědělské činnosti příjemců a agroturistiku nebyl hodnocen jako zcela účelný.²¹

Evropské dotace v obou programových obdobích 2007+ i 2014+ pokryly často více než **70 %** předpokládaných způsobilých nákladů.

75 % kontrolovaných projektů na podporu investic zemědělských podniků a nezemědělských činností a agroturistiky mělo nedostatky z hlediska účelnosti vynaložených prostředků a **50 %** vykazovalo chybné údaje v monitorovacích zprávách.

19 KA č. 23/04 byla schválena v roce 2023, ale z důvodu trestního oznámení nemohla být publikována ve výroční zprávě NKÚ za rok 2023.
20 *Program rozvoje venkova na období 2014–2020.*
21 Kontrolní akce NKÚ č. 23/06 (viz kapitola 4.8 této výroční zprávy).

MMR neúčelně vynaložilo **1,2 mil. Kč** na vybudování říční sauny na břehu Svratky. NKÚ kontrolou na místě zjistil, že objekt je využíván příjemcem jako bistro/kavárna, což bylo v přímém rozporu s podmínkami získání dotace.

MMR v rámci *Národního programu podpory cestovního ruchu v regionech* vynaložilo v letech 2016–2023 více než **431 mil. Kč**. Dotace rozdělené mezi **375 projektů** měly za cíl zvýšit potenciál a konkurenceschopnost regionů ČR, usnadnit pohyb návštěvníků v konkrétních destinacích či rozvinout kvalitu služeb. MMR nastavilo pro čerpání prostředků z tohoto programu jen obecné a neměřitelné cíle. Není proto možné posoudit a změřit celkové přínosy rozdělených dotací v cestovním ruchu. MMR dokonce ve většině případů nekontrolovalo a neověřilo, zda podpořené projekty dosáhly svých cílů. Tím pádem nemělo aktuální, správné a úplné informace o reálných dopadech rozdělených peněz. Chyby v systému dále umožnily podpořit i neúčelné a nevhodné projekty. V součtu NKÚ vyhodnotil, že tento program nepřispěl ke snížení regionálních rozdílů. Současně ukázal na to, že poskytování dotací podle předchozí míry podpory cestovního ruchu v daném regionu nemůže být efektivním nástrojem, který by vedl ke snižování rozdílů mezi regiony.²²

Na pozemkové úpravy vynaložil stát v letech 1991 až 2023 celkem **36,2 mld. Kč**. Komplexní pozemkové úpravy byly ke konci roku 2023 dokončeny jen na **jedné čtvrtině** z celkem **12 232** katastrálních území. Na **9 186** katastrálních územích doposud provedeny nebyly. MZe nemá ucelenou informaci, kolik peněz bude potřeba k dokončení pozemkových úprav. NKÚ hrubým odhadem tuto částku vyčíslil na téměř **150 mld. Kč** (v dnešních cenách). Pokud zůstane zachován stávající způsob financování i průměrná výše ročních výdajů (za posledních 10 let cca 1,9 mld. Kč), bude proces pozemkových úprav trvat minimálně **50 let**. Přitom požadavky obcí, soukromých vlastníků pozemků a dalších účastníků pozemkových úprav plně hradí stát, ačkoliv zákon²³ umožňuje jejich finanční zapojení.²⁴

Kontrola²⁵ zaměřená na projekty regenerace brownfieldů pro podnikatelské využití ukázala, že o dotace ze SR byl menší zájem, než MPO předpokládalo. Ze tří kontrolovaných programů národních dotací byl ke snížení počtu brownfieldů využit pouze jeden. Výrazně větší zájem byl o podporu u programů financovaných z EU, u kterých převažoval zájem o podporu formou dotací. V případě podpory formou finančního nástroje²⁶ (zvyhodněného úvěru) byly podpořeny pouze čtyři projekty částkou ve výši **118 mil. Kč**. Odměna za služby spojené s poskytováním této podpory pro dva zapojené subjekty (tzv. správce a finančního zprostředkovatele) do konce roku 2023 zatím činila **31,4 mil. Kč**, tj. **27 %** z poskytnuté podpory. NKÚ upozornil na riziko nevhodnosti u výdajů spojených s odměnou finančnímu zprostředkovateli, neboť do konce roku 2023 mu byla počítána odměna z částky vyšší, než jakou skutečně spravoval.

22 KA č. 23/02 byla schválena v roce 2023, ale z důvodu trestního oznámení nemohla být publikována ve výroční zprávě NKÚ za rok 2023.

23 Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

24 Kontrolní akce NKÚ č. 23/31 (viz kapitola 4.8 této výroční zprávy).

25 Kontrolní akce NKÚ č. 23/16 (viz kapitola 4.7 této výroční zprávy).

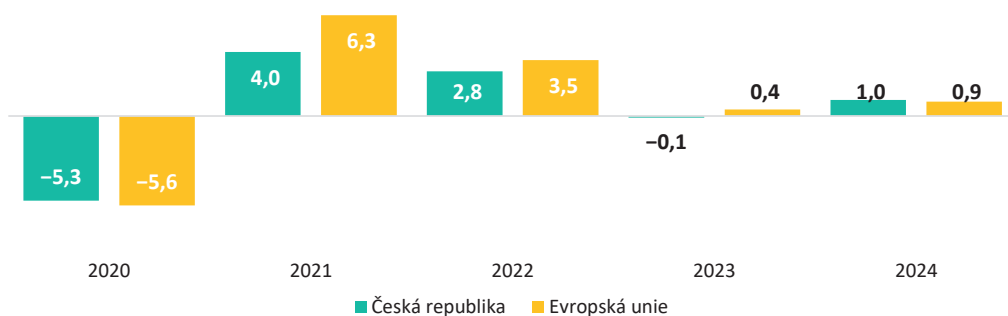
26 Prostřednictvím finančních nástrojů se z veřejných zdrojů vytvářejí finanční produkty, jako jsou úvěry, garance nebo kapitálové investice. Oproti podpoře formou dotací se jedná o návratnou formu podpory.

2. VEŘEJNÉ FINANCE

Zatímco v roce 2023 se česká ekonomika potýkala s mírnou recesí, v roce 2024 došlo k mírnému zlepšení ekonomické situace, přestože ekonomika zůstávala pod svým potenciálem. Hrubý domácí produkt²⁷ v České republice meziročně vzrostl o **1,0** %, což bylo mírně rychlejší tempo než v EU, kde HDP vzrostl o **0,9** %. Nominální výše HDP podle lednové predikce Ministerstva financí překonala hranici 8 bilionů Kč. Tento pozitivní vývoj naznačuje postupné zotavování české ekonomiky.

Graf č. 1: Vývoj změny HDP v letech 2020–2024 (v %)

Zdroj: databáze Eurostatu, *Makroekonomická predikce – leden 2025*.

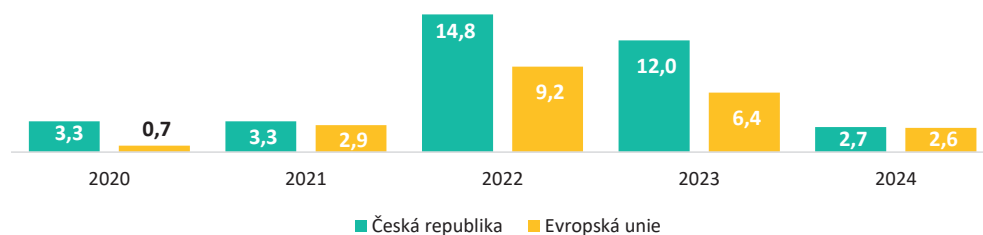
Pozn.: V případě roku 2024 se jedná o predikci Ministerstva financí z ledna 2025 (sezónně očištěné hodnoty).

Výrazný vliv na ekonomický růst v České republice měl v roce 2024 zejména obnovený nárůst spotřeby domácností.

Míra inflace, která v letech 2022 a 2023 dosahovala v České republice dvouciferných hodnot, v roce 2024 výrazně poklesla a průměrně dosáhla hodnoty **2,7** %, čímž se přiblížila inflačnímu cíli ČNB. Pokles cen potravin a nealkoholických nápojů přispěl ke zpomalení růstu celkové cenové hladiny. Nárůst cen však stále přetrvával v oblasti bydlení, energií, paliv a služeb, zejména v restauracích a hotelech.

Česká republika se v roce 2024 přiblížila na úroveň průměrné míry inflace Evropské unie.

Graf č. 2: Vývoj inflace v letech 2020–2024 (v %)

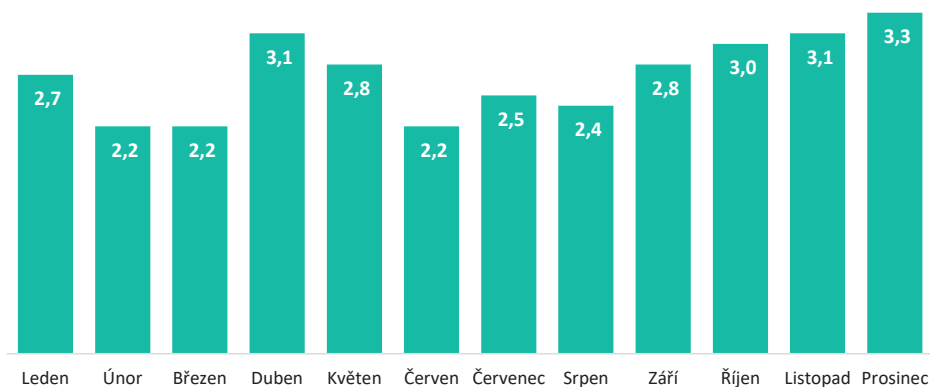
Zdroj: databáze Eurostatu.

Pozn.: Jedná se o harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP), který se používá v rámci mezinárodního srovnání cen v Evropské unii.

²⁷ Jedná se o predikci Ministerstva financí z ledna 2025 (sezónně očištěné hodnoty).

Ve větší části roku 2024 se meziroční míra inflace pohybovala pod **3 %**, pouze v dubnu a na konci roku 2024 se inflace mírně zvýšila. Mezi důvody prosincového nárůstu patřil mj. efekt nízké základny ze stejného období minulého roku, kdy obchodníci s předstihem promítali snížení DPH na potraviny a nárůst cenové hladiny v oddíle bydlení.

Graf č. 3: Vývoj meziroční inflace v ČR v jednotlivých měsících roku 2024 (v %)

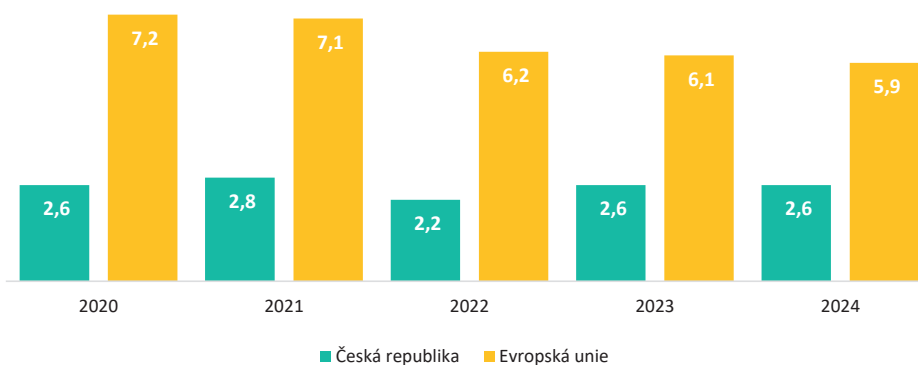

Zdroj: databáze Eurostatu.

Pozn.: Jedná se o harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP), který se používá v rámci mezinárodního srovnání cen v Evropské unii.

Na trhu práce nedošlo v roce 2024 k výrazným změnám a ČR opět zaznamenala nízkou nezaměstnanost, která ke konci prosince 2024 činila **2,6 %** a zůstala nejnižší v celé EU, jejíž průměr byl **5,9 %**. Česká republika si udržuje nejnižší míru nezaměstnanosti v rámci EU, avšak strnulost pracovního trhu spolu s nedostatkem pracovní síly v určitých oborech omezují růst ekonomiky.

Graf č. 4: Vývoj nezaměstnanosti v letech 2020–2024 (v %)

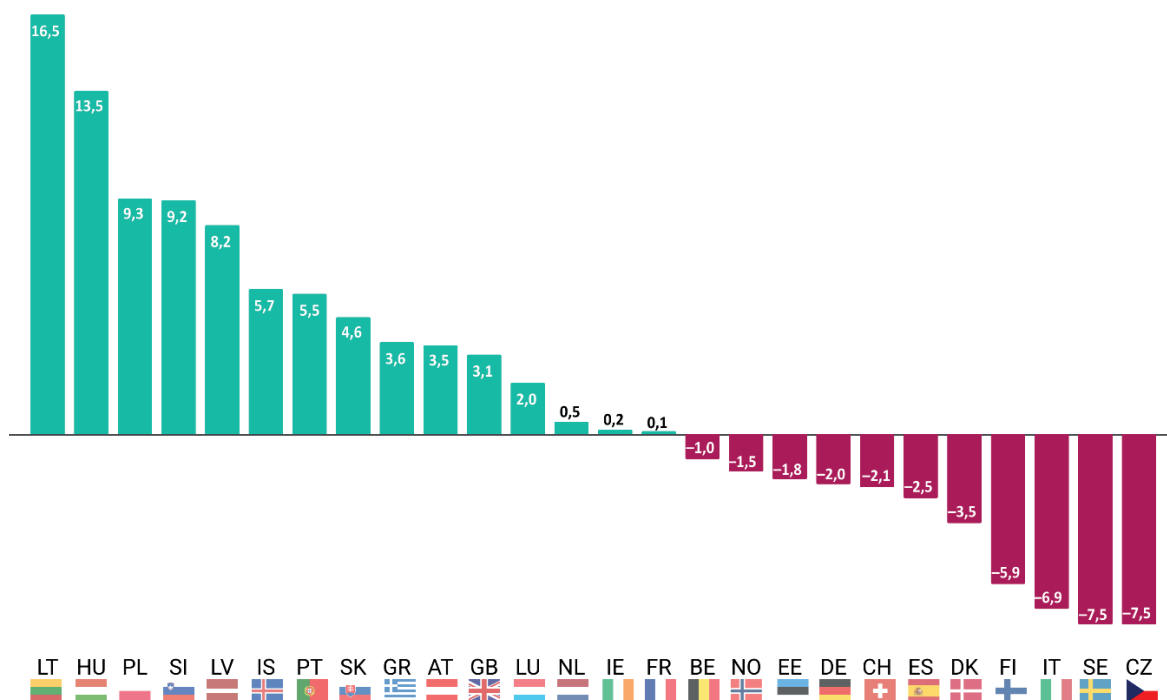
Zdroj: databáze Eurostatu.

Pozn.: V případě roku 2024 se jedná o stav ke konci prosince.

Podle Českého statistického úřadu vzrostla průměrná hrubá měsíční nominální mzda v 4. čtvrtletí 2024 meziročně o **7,2 %** a dosáhla výše **49 229 korun**, přičemž reálný nárůst byl **4,2 %**.

Dle organizace OECD se reálné mzdy v České republice a ve Švédsku mezi 4. čtvrtletím 2019 a 1. čtvrtletím 2024 snížily o 7,5 %, což je nejvyšší pokles ze všech zemí OECD. Ve sledovaném období byla Česká republika jedinou zemí ze skupiny V4, která zaznamenala pokles reálných mezd. Nejvyšší nárůst reálných mezd o 16,5 % zaznamenala Litva následovaná Maďarskem a Polskem.

Graf č. 5: Kumulativní změna reálných hodinových mezd ve vybraných zemích OECD mezi 4. čtvrtletím 2019 a 1. čtvrtletím 2024 (v %)

Zdroj: OECD – *Výhled zaměstnanosti* ze dne 9. července 2024.

V ROCE 2024 SE ČESKÁ EKONOMIKA ZAČALA STABILIZOVAT. HRUBÝ DOMÁCÍ PRODUKT VYKÁZAL MÍRNÝ RŮST A INFLACE SE BĚHEM ROKU PŘIBLÍŽILA INFLAČNÍMU CÍLI ČNB. KOMBINACE ZPOMALUJÍCÍ INFLACE A RŮSTU NOMINÁLNÍCH MEZD VEDLA K OBNOVENÍ RŮSTU REÁLNÝCH PŘÍJMŮ DOMÁCNOSTÍ, COŽ POSÍLILO KUPNÍ SÍLU OBYVATELSTVA. REÁLNÉ MZDY VŠAK ZA POSLEDNÍCH PĚT LET NEJVĚTŠÍ PROPAD ZE ZEMÍ OECD A NEDOSÁHLY TAK ÚROVNĚ Z OBDOBÍ PŘED VYSOKOU INFLACÍ. DALŠÍM PROBLÉMEM MŮŽE PARADOXNĚ BÝT NEJNIŽŠÍ NEZAMĚSTNANOST V EU, KTERÁ JE BRZDOU EFEKTIVITY PRÁCE A ROZVOJE EKONOMIKY.

Státní rozpočet schválený pro rok 2024 zákonem č. 433/2023 Sb.²⁸ původně počítal s celkovými příjmy ve výši **1 940 mld. Kč** a s výdaji ve výši **2 192 mld. Kč**. V říjnu 2024 byl v důsledku zářijových povodní a naléhavé potřeby státu poskytnout pomoc postiženým oblastem novelizován. Konkrétně byly navýšeny výdaje státního rozpočtu o **30 mld. Kč** na celkových **2 222 mld. Kč** a celkový deficit za rok 2024 byl naplánován na **282 mld. Kč**.

Tabulka č. 2: Celkové hospodaření státního rozpočtu v letech 2020–2024

(v mld. Kč)

Ukazatel	2020	2021	2022	2023	2024
Příjmy	1 475,5	1 487,2	1 624,4	1 914,1	1 965,4
Výdaje	1 842,9	1 906,9	1 984,8	2 202,6	2 236,8
Saldo	-367,4	-419,7	-360,4	-288,5	-271,4
Saldo bez EU/FM	-364,9	-408,6	-316,8	-300,6	-287,4
Plánované saldo	-500,0	-500,0	-375,0	-295,0	-282,0

Zdroj: Integrovaný informační systém Státní pokladny.

Deficit státního rozpočtu zůstává vysoký hlavně kvůli dlouhodobým strukturálním problémům veřejných financí. Ekonomické oživení jej zatím výrazně neovlivnilo.

Celkové hospodaření státního rozpočtu za rok 2024 skončilo deficitem ve výši **271,4 mld. Kč**. Tento deficit byl o **10,6 mld. Kč** nižší než novelizovaný schodek státního rozpočtu na rok 2024. Meziročně tak došlo v roce 2024 ke snížení schodku státního rozpočtu o **17,1 mld. Kč**, tj. pouze o necelých **6 %**. Bez prostředků EU/FM by schodek státního rozpočtu skončil ve výši **287,4 mld. Kč**, a byl by tak vyšší než plánovaný schodek.

Příjmy státního rozpočtu v roce 2024 meziročně vzrostly o **51,3 mld. Kč**, zejména díky daňovým úpravám ve prospěch státního rozpočtu. Schválený rozpočet příjmů byl naplněn na **101,3 %**. Meziročně nejvíce vzrostly daňové příjmy (včetně pojistného na sociální zabezpečení a příspěvků na SPZ) a to o **90,2 mld. Kč**. Naopak výrazně poklesly přijaté transfery o **40,7 mld. Kč**, především v důsledku nižší refundace prostředků v rámci *Národního plánu obnovy*, nižších převodů výnosů z dividend a dalších majetkových účastí státu.

Výdaje státního rozpočtu v roce 2024 meziročně vzrostly o **34,2 mld. Kč** na celkových **2 236,8 mld. Kč**. Plánovaný rozpočet výdajů byl čerpán na **100,7 %**, a to kvůli vyššímu čerpání rozpočtovaných kapitálových výdajů. Běžné výdaje dosáhly výše **2 024,3 mld. Kč** a meziročně vzrostly o **32,1 mld. Kč**. Kapitálové výdaje činily **212,5 mld. Kč** a meziročně vzrostly o **2,0 mld. Kč**. V rámci běžných výdajů vzrostly meziročně nejvíce výdaje na sociální dávky o **36,5 mld. Kč**. Státní rozpočet je stále více zatěžován výdaji na obsluhu státního dluhu, které meziročně vzrostly o **20,2 mld. Kč** na celkových **88,5 mld. Kč**. Na druhou stranu se díky postupnému zklidnění situace na trhu s energiemi snížily celkové výdaje na podporu v oblasti energií o **82,0 mld. Kč**.

Tabulka č. 3: Vývoj běžných a kapitálových výdajů v letech 2020–2024

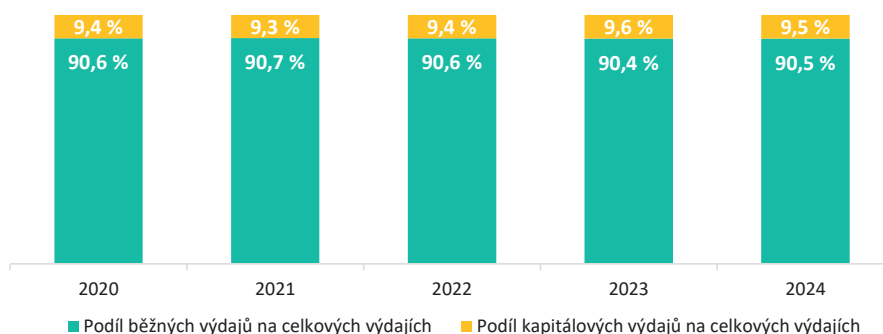
(v mld. Kč)

Ukazatel	2020	2021	2022	2023	2024
Běžné výdaje	1 670,31	1 729,79	1 798,81	1 992,17	2 024,30
Kapitálové výdaje	172,62	177,14	186,00	210,47	212,49
Celkové výdaje	1 842,93	1 906,93	1 984,81	2 202,64	2 236,79

Zdroj: Integrovaný informační systém Státní pokladny.

Poměr kapitálových výdajů, které dlouhodobě tvoří méně než **10 %** celkových výdajů státního rozpočtu, se nezvýšil. Mezi roky 2023 a 2024 vzrostly kapitálové výdaje pouze o **2 mld. Kč**, což znamená, že jejich relativní podíl na rozpočtu mírně klesl.

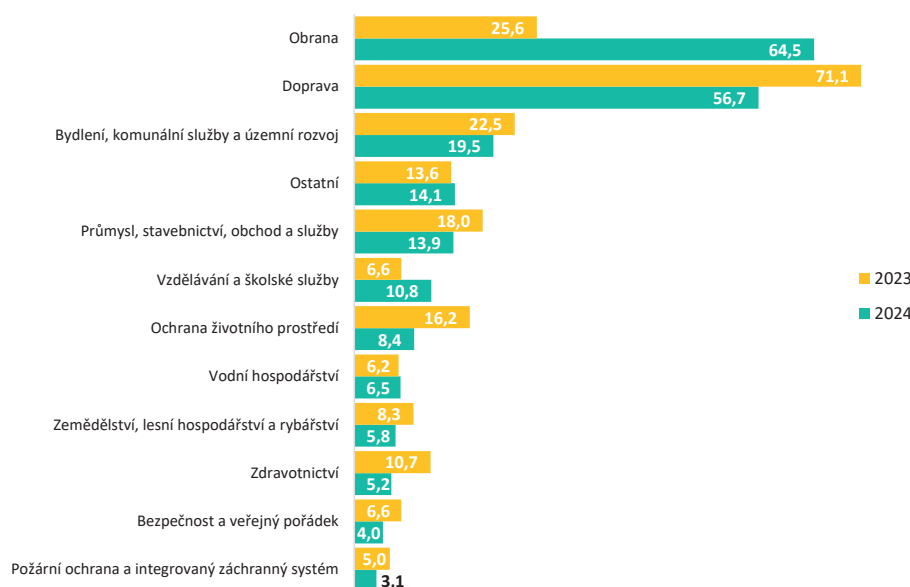
Graf č. 6: Podíl běžných a kapitálových výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu v letech 2020–2024 (v %)

Zdroj: Český statistický úřad, *Integrovaný informační systém Státní pokladny*.

Největší část kapitálových výdajů představovaly v roce 2024 investiční výdaje na obranu, které meziročně vzrostly o **38,9 mld. Kč**. Naopak největší meziroční pokles výdajů na investice ze státního rozpočtu se týkal dopravy, kde došlo k poklesu o **14,4 mld. Kč**, a ochrany životního prostředí, jež se snížila o **7,8 mld. Kč**.

Graf č. 7: Výše kapitálových výdajů dle odvětvového třídění rozpočtové skladby v letech 2023 a 2024 (v mld. Kč)

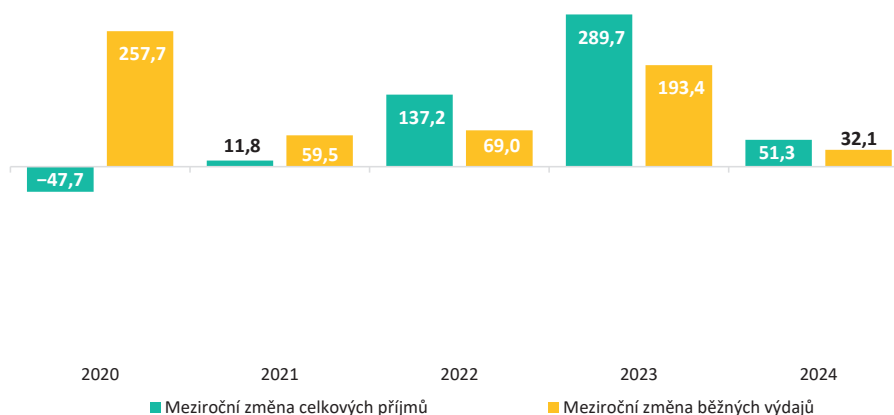

Zdroj: *Integrovaný informační systém Státní pokladny*.

Trend, kdy od roku 2022 rostly celkové příjmy státního rozpočtu rychleji než běžné výdaje, pokračoval i v roce 2024, avšak rozdíl mezi nimi je již pouze **19,2 mld. Kč**.

Kapitálové výdaje zůstaly v roce 2024 na podobné úrovni jako v předchozím roce, což je z velké části dáno zvýšením výdajů do obrany v souladu se závazkem vůči NATO alokovat **2 % HDP** na tuto oblast.

Graf č. 8: Meziroční změna celkových příjmů a běžných výdajů v letech 2020–2024 (v mld. Kč)

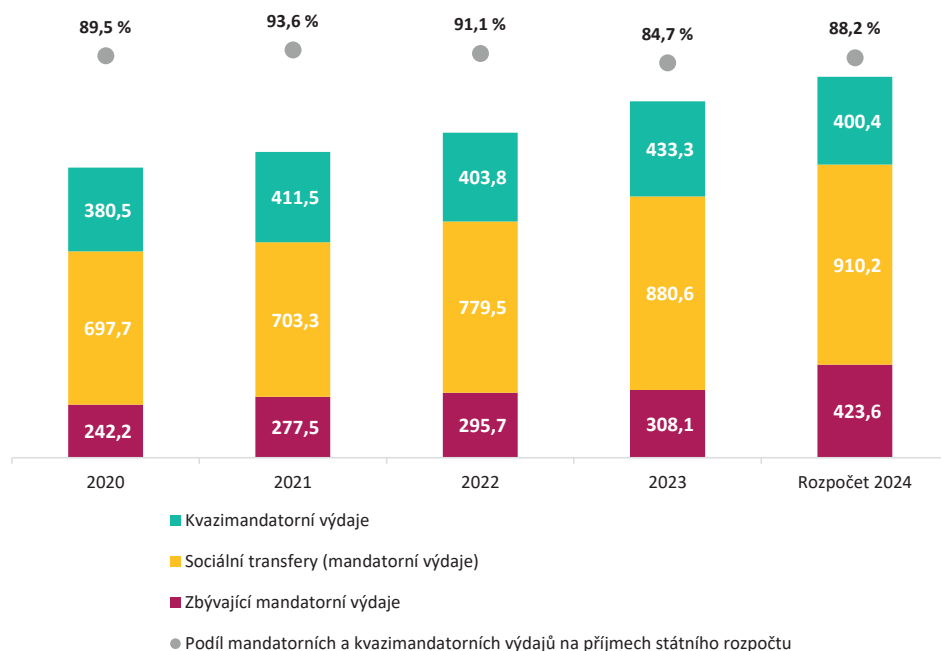

Zdroj: Integrovaný informační systém Státní pokladny.

RŮST PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ BYL V ROCE 2024 NEJPOMALEJŠÍ OD ROKU 2021, COŽ ODRÁŽELO DOZNÍVÁNÍ OBDOBÍ VYSOKÉ INFLACE, KTERÁ DŘÍVE VÝZNAMNĚ ZVYŠOVALA PŘÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU. DO BUDOUCNA BUDE NEZBYTNÉ PROVÉST STRUKTURÁLNÍ ÚPRAVY, A TO JAK NA STRANĚ PŘÍJMŮ, TAK NA STRANĚ VÝDAJŮ, COŽ UMOŽNÍ DÁLE SNIŽOVAT SCHODEK A ZÁROVEŇ ZAJISTIT DOSTATEK PROSTŘEDKŮ NA INVESTICE A ZVLÁDÁNÍ MIMOŘÁDNÝCH SITUACÍ.

Vysoký podíl mandatorních a kvazimandatorních výdajů výrazně omezuje možnosti státu při snižování schodku nebo financování investic do klíčových oblastí. Na rok 2024 byly rozpočtovány celkové mandatorní výdaje ve výši **1 734,2 mld. Kč**. Jejich podíl na příjmech státního rozpočtu činil **88,2 %** a meziročně vzrostl o **3,5 p. b.** V roce 2024 došlo k opětovnému nárůstu podílu mandatorních výdajů na celkových příjmech státního rozpočtu, což omezuje prostor pro financování investic do klíčových oblastí.

Graf č. 9: Mandatorní a kvazimandatorní výdaje a jejich podíl na celkových příjmech SR v letech 2020–2024 (v mld. Kč, v %)

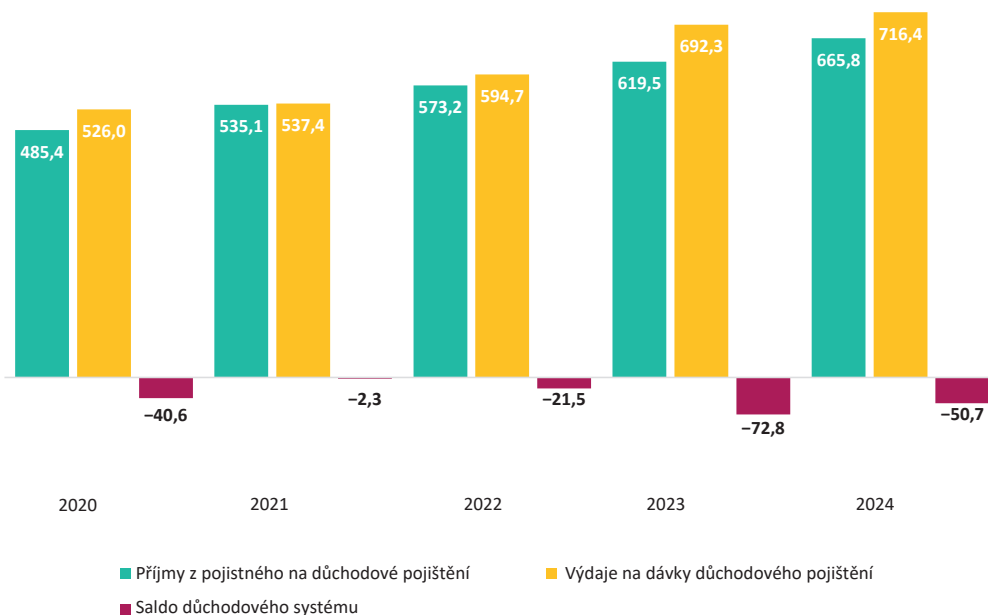
Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2020–2023, dokumentace k návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2025.

Pozn.: Mezi zbývající mandatorní výdaje patří např. platba státu do zdravotního pojištění, výdaje na dluhovou službu či dotace na obnovitelné zdroje. Výrazný nárůst zbývajících mandatorních výdajů mezi rokem 2023 a rozpočtem 2024 byl způsoben přesunem vykazování výdajů na obranu.

MANDATORNÍ A KVAZIMANDATORNÍ VÝDAJE BYLY V ROZPOČTU NA ROK 2024 STANOVENY VE VÝŠI 1 734,2 MLD. KČ, COŽ ODPOVÍDÁ 88,2 % CELKOVÝCH PŘÍJMŮ. ZBÝVAJÍCÍ ČÁST PŘÍJMŮ, TEDY POUZE 11,8 %, LZE VYUŽÍT NA REALIZACI FISKÁLNÍCH PRIORITY STÁTU.

Nejvýznamnější částí mandatorních výdajů jsou sociální transfery, které zahrnují především výdaje na dávky důchodového pojištění. Hospodaření systému důchodového pojištění ovlivňuje celkové saldo státního rozpočtu. V roce 2024 skončil důchodový systém deficitem ve výši **50,7 mld. Kč**, což znamená meziročně lepší výsledek o **22,1 mld. Kč**.

Graf č. 10: Hospodaření důchodového systému v letech 2020–2024 (v mld. Kč)

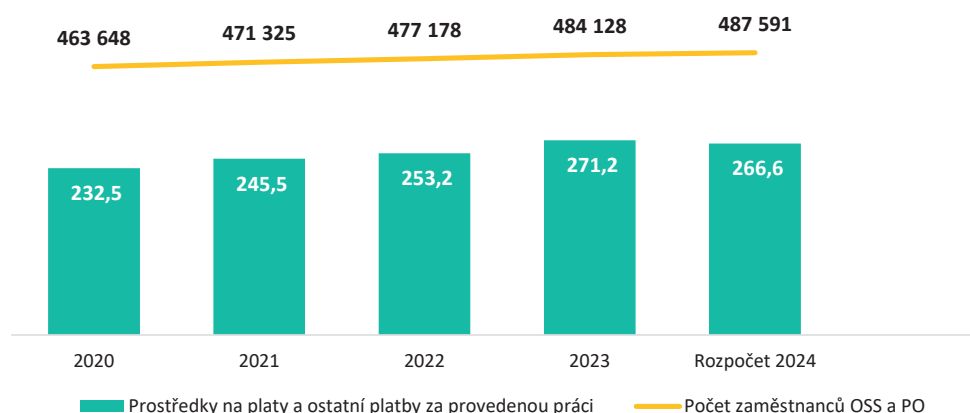
Zdroj: Ministerstvo financí.

OD ROKU 2020 JE SYSTÉM DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ V DEFICITU, KTERÝ V ROCE 2024 PŘEDSTAVOVAL 18,7 % CELKOVÉHO SCHODKU STÁTNÍHO ROZPOČTU. BĚHEM OBDOBÍ VYSOKÉ INFLACE ROSTLY DŮCHODY RYCHLEJI NEŽ MZDY, COŽ VEDLO K PROHLoubENÍ DEFICITU. VLÁDA V ROCE 2023 UPRAVILA SYSTÉM VALORIZACE DŮCHODŮ A JEJICH RŮST, COŽ SPOLEČNĚ S RŮSTEM MEZD V ROCE 2024 VEDLO KE SNÍŽENÍ ZÁPORNÉHO SALDA DŮCHODOVÉHO SYSTÉMU. POKUD BUDOU MZDY I NADÁLE RŮST RYCHLEJI NEŽ DŮCHODY, MŮŽE TO KRÁTKODOBĚ PŘÍSPĚT K VYROVNANĚJŠÍMU SALDU DŮCHODOVÉHO SYSTÉMU, AVŠAK DLOUHODOBĚ TENTO EFEKT NEBUDE STAČIT K JEHO UDRŽITELNOSTI VZHLEDEM K NEPŘÍZIVNÉMU DEMOGRAFICKÉMU VÝVOJI.

Nejvýznamnější položkou kvazimandatorních výdajů jsou výdaje na **platy zaměstnanců** organizačních složek státu a příspěvkových organizací. Nejvýraznější růst byl zaznamenán v oblasti regionálního školství. Pro rok 2024 bylo navíc plánováno další navýšení o **3,5 tisíce zaměstnanců** v těchto institucích. I přes růst počtu zaměstnanců by se podle rozpočtu na rok 2024 měly výdaje na platy snížit o **4,6 mld. Kč**.

Graf č. 11: Počet zaměstnanců organizačních složek státu a příspěvkových organizací a prostředky na jejich platy v letech 2020–2024 (v mld. Kč, v osobách)

Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2020–2023, dokumentace k návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2025.

Nároky z nespotřebovaných výdajů mají při čerpání výdajů státního rozpočtu významnou roli. Po skončení roku 2024 dosáhl jejich stav k 1. 1. 2025 výše **201,7 mld. Kč**, což představovalo o **10,3 mld. Kč méně** než k 1. 1. 2024.

Tabulka č. 4: Vývoj stavu profilujících a neprofilujících nároků z nespotřebovaných výdajů v letech 2020–2025

(v mld. Kč)

Ukazatel	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1. 1.	130,14	174,68	162,80	210,09	211,95	201,67
z toho: profilující	110,06	142,93	130,18	161,50	189,87	179,12
neprofilující	20,09	31,75	32,62	48,59	22,09	22,54

Zdroj: Integrovaný informační systém Státní pokladny.

DLOUHODOBĚ VYSOKÝ OBJEM NESPOTŘEBOVANÝCH VÝDAJŮ PŘEDSTAVUJE POTENCIÁLNÍ RIZIKO PRO STABILITU STÁTNÍHO ROZPOČTU. I KDYŽ SE JEJICH VÝŠE K 1. 1. 2025 OPROTI PŘEDCHOZÍMU OBDOBÍ MÍRNĚ SNÍŽILA, V DALŠÍCH LETECH BY MOHLO VĚTŠÍ ČERPÁNÍ TĚCHTO PROSTŘEDKŮ NARUŠIT PLÁNOVANÉ ROZPOČTOVÉ CÍLE.

Jednou z hlavních příčin výrazného zvýšení státního dluhu v letech 2020 až 2024 byly rozpočtové schodky v rozsahu stovek miliard korun. **Na konci roku 2024 činil státní dluh 3 365 mld. Kč a meziročně vzrostl o dalších 254 mld. Kč (tj. o 8,2 %).** Dle střednědobého výhledu by měl státní dluh dosáhnout **4 bil. Kč** již v roce 2027.

Vysoký objem státního dluhu zvyšuje náklady na jeho obsluhu, které v roce 2024 dosáhly **88,5 mld. Kč**, což je o 20,2 mld. Kč více než v předchozím roce. Očekává se, že tyto výdaje budou v dalších letech dále narůstat. V roce 2024 představovaly 32,6 % celkového deficitu státního rozpočtu, což představuje meziroční nárůst o **8,9 p. b.**

Tabulka č. 5: Výdaje na obsluhu státního dluhu v letech 2020–2024 (v mld. Kč, v %)

Ukazatel	2020	2021	2022	2023	2024
Výdaje na obsluhu státního dluhu	40,1	42,2	49,7	68,3	88,5
Jejich podíl na deficitu SR	10,9 %	10,1 %	13,8 %	23,7 %	32,6 %

Zdroj: státní závěrečné účty za roky 2020–2023, Ministerstvo financí.

Státní dluh České republiky je jednou z hlavních složek veřejného dluhu a svou výší ho výrazně ovlivňuje. Podle odhadu Eurostatu dosáhl podíl veřejného dluhu na HDP v roce 2024 výše 43,4 %, což představuje meziroční nárůst o 1,0 p. b. Podíl veřejného dluhu vůči HDP tak opět vzrostl. Z mezinárodního srovnání vyplývá, že Česká republika byla devátou nejméně zadluženou zemí Evropské unie, nicméně tempo zadlužování stále představuje riziko pro veřejné finance.

Tabulka č. 6: Veřejný dluh k HDP v letech 2020–2025* v zemích EU (v %, v p. b.)

Země	2020	2021	2022	2023	2024*	2025*	2024+2020
Estonsko	19,1	18,4	19,1	20,2	23,2	24,2	4,1
Bulharsko	24,4	23,8	22,5	22,9	24,5	23,1	0,1
Lucembursko	24,5	24,4	24,6	25,5	27,5	27,6	3,0
Dánsko	46,3	40,5	34,1	33,6	31,0	29,3	-15,3
Švédsko	40,1	36,7	33,6	31,5	32,8	32,7	-7,3
Litva	45,9	43,3	38,1	37,3	38,3	41,0	-7,6
Irsko	57,0	52,6	43,1	43,3	41,6	38,3	-15,4
Nizozemsko	53,3	50,4	48,3	45,1	43,3	44,3	-10,0
ČR	36,9	40,7	42,5	42,4	43,4	44,4	6,5
Lotyšsko	44,0	45,9	44,4	45,0	48,1	50,3	4,1
Malta	48,7	49,6	49,4	47,4	49,8	50,4	1,1
Rumunsko	46,6	48,3	47,9	48,9	52,2	56,1	5,6
Polsko	56,6	53,0	48,8	49,7	54,7	58,9	-1,9
Chorvatsko	86,5	78,2	68,5	61,8	57,3	56,0	-29,2
Slovensko	58,4	60,2	57,7	56,1	58,9	59,8	0,5
Německo	68,0	68,1	65,0	62,9	63,0	63,2	-5,0
Kypr	113,6	96,5	81,0	73,6	66,4	61,4	-47,2
Slovinsko	80,2	74,8	72,7	68,4	67,1	64,4	-13,1
Maďarsko	78,7	76,2	73,8	73,4	74,5	74,5	-4,2
Rakousko	83,2	82,4	78,4	78,6	79,5	80,8	-3,7
EU	89,5	86,7	82,5	80,8	82,4	83,0	-7,1
Finsko	75,4	73,2	74,0	77,1	82,6	84,7	7,2
Portugalsko	134,1	123,9	111,2	97,9	95,7	92,9	-38,4
Španělsko	119,3	115,7	109,5	105,1	102,3	101,3	-17,0
Belgie	111,2	108,4	102,6	103,1	103,4	105,1	-7,8
Francie	114,8	112,7	111,2	109,9	112,7	115,3	-2,1
Itálie	154,3	145,7	138,3	134,8	136,6	138,2	-17,7
Řecko	209,4	197,3	177,0	163,9	153,1	146,8	-56,3

Zdroj: databáze Eurostatu, *Statistical Annex – European Economic Forecast – Autumn 2024*.

Pozn.: Tabulka je řazena podle hodnot roku 2024.

* V případě let 2024 a 2025 se jedná o odhad Evropské komise z listopadu 2024.

Deficit státního rozpočtu je i přes zlepšení ekonomiky ČR stále vysoký

NÁRŮST PŘÍJMŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU BYL OVLIVNĚN ZEJMÉNA VYŠŠÍM INKASEM POJISTNÉHO NA SZ A DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ, NAOPAK NEGATIVNĚ OVLIVNILY SALDO NIŽŠÍ PŘÍJMY Z DIVIDEND A EVROPSKÝCH FONDŮ

Hrubý domácí produkt
1,0 % ↑
 (2023–2024)

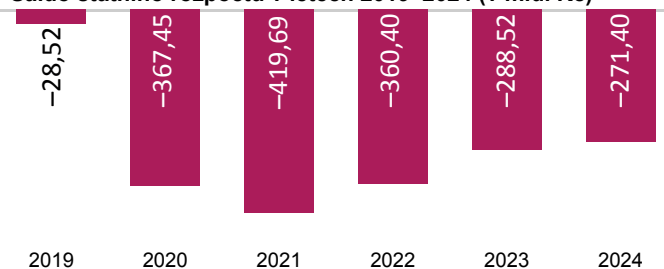
Inflace
2,4 % ↓
 (2024)
 meziročně o 8,3 p. b.

Nezaměstnanost
2,6 % —
 (2024)
 nedošlo k meziroční změně

Vývoj a meziroční změna celkových příjmů a výdajů státního rozpočtu

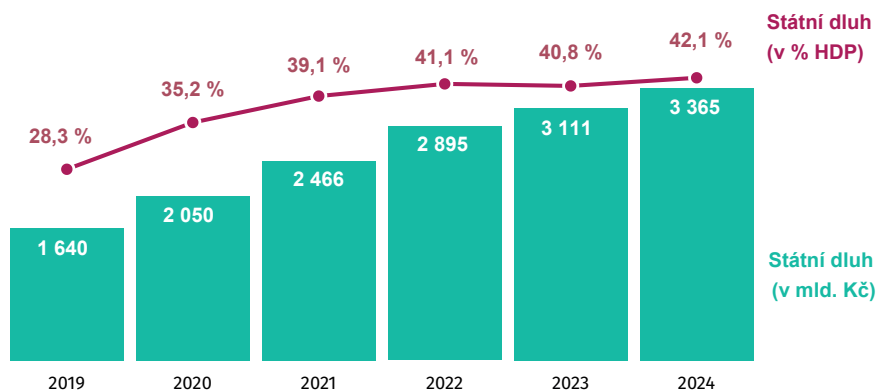
	(v mld. Kč)		
	2023	2024	změna
PŘÍJMY	1 914,1	1 965,4	+2,7 % ↑
VÝDAJE	2 202,6	2 236,8	+1,6 % ↑

Saldo státního rozpočtu v letech 2019–2024 (v mld. Kč)

NA KONCI ROKU 2024 ČINIL STÁTNÍ DLUH 3 365 MLD. KČ A MEZIROČNĚ VZROSTL O 254 MLD. KČ. POMĚR STÁTNÍHO DLUHU VŮČI HDP TAK DOSÁHL 42,1 %

Vývoj státního dluhu mezi roky 2019–2024

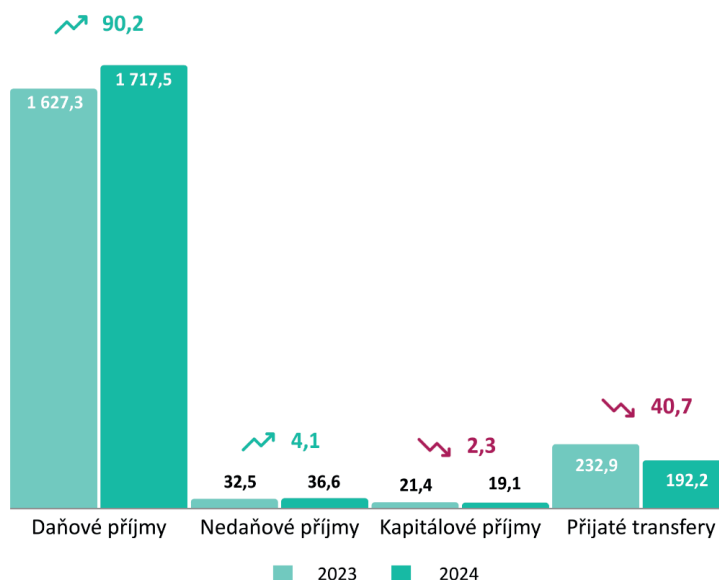
”Nárůst dluhu byl doprovázen také zvýšením výdajů na jeho obsluhu. Ty v roce 2024 činily celkem 88,5 mld. Kč, což je o 20,2 mld. Kč více než v loňském roce.

3. PŘÍJMY STÁTU

Tvorba dostatečných zdrojů veřejných financí je klíčová pro naplňování potřeb a cílů výdajových politik státu. V rámci své kontrolní činnosti NKÚ posuzuje efektivitu výběru a správy jednotlivých daní, opatření přijímaná v boji proti daňovým únikům či obecně vzato dopady přijatých legislativních změn a opatření v této oblasti. Největší část příjmů státního rozpočtu tvoří výběr daní. Jejich plnění v roce 2024 významně ovlivnily změny přijaté v rámci konsolidace veřejných rozpočtů²⁹.

Celkové příjmy SR v roce 2024 dosáhly výše **1 965,4 mld. Kč**, **meziročně vzrostly o 2,7 %**, tedy o **51,3 mld. Kč**. Meziroční změnu jednotlivých tříd příjmů SR znázorňuje graf č. 12. Celkové daňové příjmy vzrostly o **5,5 %** a stejně tak finančně méně významné nedaňové příjmy vzrostly o **12,6 %**. Nárůst příjmů SR oproti roku 2023 byl naopak brzděn poklesem přijatých transferů o **17,5 %** a kapitálových příjmů o **10,7 %**. Meziročně tedy došlo k poklesu prostředků přijatých z EU a finančních mechanismů, refundací prostředků z *Národního plánu obnovy* a převodů výnosů z majetkových účastí státu.

Graf č. 12: Plnění příjmů SR podle jednotlivých tříd za roky 2023 a 2024 (v mld. Kč)³⁰

Zdroj: [Státní správa - druhový rozklikávací rozpočet pro příjmy I Monitor \(statnipokladna.cz\)](https://statnipokladna.cz/).

Ke zvýšení celkových příjmů SR nejvíce přispěl růst daňových příjmů o **90,2 mld. Kč**. Změna rozpočtového určení daní vedla ke zvýšení těchto příjmů o **10,7 mld. Kč**. Největší relativní meziroční nárůst zaznamenalo inkaso daně z příjmů fyzických osob, a to o **20 mld. Kč**, tj. o **13,4 %**. Ke zvýšení celkových příjmů přispělo i inkaso pojistného na sociální zabezpečení včetně příspěvků na SPZ, které meziročně vzrostlo o **63,4 mld. Kč**. Naopak nejvýraznější pokles zaznamenaly příjmy daně z neočekávaných zisků a odvod z nadměrných příjmů, jejichž inkaso meziročně pokleslo o **21 mld. Kč**, tj. **více než o 36 %**. Tento propad byl způsoben tím, že odvod z nadměrných příjmů nebyl v roce 2024 realizován, samotná daň z neočekávaných zisků vykázala meziroční pokles o **2,5 mld. Kč**. Výrazný pokles také zaznamenala daň z příjmů právnických osob, a to o **cca 10,7 mld. Kč** (bez daně z neočekávaných zisků).³¹

V roce 2024 ukončil NKÚ v oblasti příjmů státního rozpočtu dvě kontrolní akce zaměřené na:

- vybraná opatření proti daňovým únikům (KA č. [23/09](#));
- správu daně z příjmů právnických osob (KA č. [23/23](#)).

29 Zákon č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů.

30 Daňové příjmy zahrnují i příjmy související s pojistným na sociální zabezpečení a příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a z příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

31 Zdroj: Ministerstvo financí ČR: <https://mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2025/pokladni-plneni-sr-58324>.

V boji proti daňovým únikům byly v ČR v roce 2016 zavedeny dva nové nástroje: kontrolní hlášení /KH/³² a elektronická evidence tržeb /EET/³³, na které byla mj. zaměřena KA č. [23/09](#). Při této kontrole NKÚ prověřil, jak Ministerstvo financí /MF/, Generální finanční ředitelství /GFR/ a Generální ředitelství cel /GŘC/ v letech 2018 až 2022 vynakládaly peněžní prostředky na vybraná opatření proti daňovým únikům na dani z přidané hodnoty, kde kontrolovaný objem celkově činil téměř **2,5 mld. Kč**.

NKÚ vyhodnotil, že GFR vynaložilo peněžní prostředky na kontrolní hlášení účelně. FS ČR³⁴ tím získala účinný nástroj pro detekci rizikových transakcí (vykázané DPH). Průměrně doměřená daň v případě využití dat z KH dvojnásobně vyšší než u postupů bez využití těchto dat. Díky využívání dat z EET mohla zase FS ČR snáze odhalovat daňové subjekty, které překročily limit pro povinnou registraci k DPH. Následným zrušením EET³⁵ pak FS ČR přišla současně o možnost kontroly realizovaných tržeb a jejich případného krácení i o nástroj pro jednodušší kontrolu subjektů registrovaných k DPH.

Jako problém v boji proti daňovým únikům se v souvislosti s KH projevil nárůst počtu vykázaných zdanitelných plnění v nízkých částkách. Hodnota možného úniku na DPH, kterou GFR na základě analýzy dat z kontrolního hlášení označilo k prověření, činila v letech 2017–2022 min. **4,4 mld. Kč**.

- Na kontrolní hlášení vynaložilo GFR v letech 2015–2022 peněžní prostředky ve výši téměř **258 mil. Kč**. NKÚ zjistil, že analýzou dat z kontrolních hlášení detekovala FS ČR více než **10 mil. rizikových transakcí** a doměřila DPH za roky 2016–2022 ve výši téměř **11 mld. Kč**, což bylo **16 %** z celkové výše doměřené daně v těchto letech. Mezi nejčastější zjištění FS ČR patřilo např. neoprávněné uplatnění odpočtu DPH z fiktivních faktur nebo to, že podnikatelé neprokázali, že nákupy služeb, zboží či materiálu z přijatých faktur použili skutečně pro svoji ekonomickou činnost.
- Na zavedení a provoz EET vynaložily MF, GFR a GŘC v letech 2016–2023 více než **2,2 mld. Kč**. Na základě využití dat z EET doměřila FS ČR v rámci následné kontrolní činnosti v letech 2017–2019 celkem **652 mil. Kč**, z toho **185 mil. Kč** na DPH. Dále díky využití dat z EET zaregistrovala k DPH celkem **7 167 daňových subjektů** z důvodu překročení zákonného limitu. V letech 2017–2019 tak FS ČR nově zaregistrovala k DPH z moci úřední každoročně v průměru **2 076 subjektů**. Do té doby se roční číslo takto zaregistrovaných subjektů pohybovalo pod **70**. Po pozastavení EET došlo v letech 2021 a 2022 k poklesu nových registrací k DPH identifikovaných správci daně dokonce jen na přibližně **20 subjektů ročně**.

KONTROLNÍ HLÁŠENÍ A EVIDENCE TRŽEB VÝZNAMNĚ PŘÍSPĚLY K BOJI PROTI DAŇOVÝM ÚNIKŮM, ALE PO ZRUŠENÍ EET ZTRATILA FS ČR DŮLEŽITÝ NÁSTROJ PRO KONTROLU TRŽEB, VČETNĚ ODHALOVÁNÍ JEJICH KRÁCENÍ A PRO KONTROLU REGISTRACÍ K DPH.

Na základě zjištění KA č. [23/09](#) upozornil NKÚ na riziko daňových úniků spojené s nárůstem počtu zdanitelných plnění v nízkých částkách vykázaných v kontrolním hlášení. Některé subjekty začaly „uměle“ zvyšovat své náklady přes položky do **10 tis. Kč**, které nejsou v rámci kontrolního hlášení podrobeny automatizované kontrole. Daňové subjekty si opatřovaly daňové doklady na černém trhu. FS ČR provedla kontrolu u vybraných subjektů a zjistila zneužití těchto dokladů u **57 %** případů. Pro kontrolu použitých stejných dokladů duplicitně u více subjektů FS ČR začala využívat nové automatizované čtečky dokladů.³⁶ Jejich využitím zjistila **122 milionů** dublujících se nákladů z neoprávněně zařazených účtenek do účetnictví daňových subjektů.

PODOBA DAŇOVÝCH ÚNIKŮ NA DPH JE STÁLE SOFISTIKOVANĚJŠÍ A NÁROČNOST JEJICH PROKAZOVÁNÍ V DAŇOVÉM ŘÍZENÍ VZROSTLA. V BOJI PROTI DAŇOVÝM ÚNIKŮM A VYHÝBÁNÍ SE PLACENÍ DANÍ JE PODLE NKÚ DŮLEŽITÁ DIGITALIZACE V OBLASTI SPRÁVY DANÍ A SDÍLENÍ RELEVANTNÍCH DAT.

32 Zavedené dne 1. ledna 2016 zákonem č. 360/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

33 Zavedené dne 1. prosince 2016 zákonem č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb.

34 Finanční správa ČR.

35 Zákon č. 458/2022 Sb., kterým se zrušuje zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů, a mění a zrušují další související právní předpisy.

36 Zdroj: [Každý druhý podezřelý podváděl. Daňové úřady spustí další kontroly účtenek - Seznam Zprávy](#), Seznamzpravy.cz.

Příjmy z DPPO jsou čtvrtým nejvýznamnějším příjmem SR. Inkaso této daně v letech 2018–2022 činilo **953,4 mld. Kč**.

Dalšími nástroji v boji proti daňovým únikům se mj. zabývala i následující kontrola NKÚ. V letech 2019 a 2020 byly do českého právního systému zavedeny dvě evropské směrnice ATAD³⁷ a DAC6³⁸, jejichž cílem je zamezit daňovým únikům na dani z příjmů právnických osob /DPPO/. NKÚ při KA č. [23/23](#) prověřoval, zda po zavedení těchto směrnic do českého práva³⁹ došlo ke snížení daňových úniků na DPPO a k zefektivnění správy této daně. Výdaje vynaložené na zavedení obou směrnic činily ke konci roku 2022 téměř **37 mil. Kč**. Jednalo se zejména o mzdové výdaje a výdaje na úpravu informačních systémů.

Kontrola NKÚ ukázala, že implementace směrnic ATAD a DAC6 neměly významný vliv na efektivnost správy DPPO. Výši dopadu nových opatření směrnice DAC6 ve vztahu k daňovým únikům není možné vyčíslit kvůli nedostatku zdrojových dat. GŘ nenastavilo postup pro předávání informací z oznámení DAC6 místně příslušným finančním úřadům takovým způsobem, aby správci daně měli k dispozici veškeré informace, např. pro využití při vyhledávací činnosti, rizikových analýzách a následně při kontrolách. Zpracování informací z oznámení DAC6 provádělo GŘ ve většině případů manuálně. Elektronizaci správy DPPO v oblasti oznámení podle DAC6 proto NKÚ vyhodnotil jako nedostatečnou.

GŘ v letech 2018 až 2022 vynaložilo **6,8 mil. Kč** na mzdové výdaje na zaměstnance, kteří prováděli činnosti v souvislosti s přemístěním spisové dokumentace v listinné podobě a **1,2 mil. Kč** s přemístěním listinných spisů na Odvolací finanční ředitelství.

• Do doby ukončení kontroly nedošlo k nahrazení ADIS⁴⁰ novým informačním systémem, který by mj. umožňoval automatizované předávání informací z oznámení DAC6 místně příslušným správcům daně. GŘ nenaplnilo strategický cíl rozvoje FS ČR ohledně plně elektronického spisu tím, že zaměstnanci prováděli činnosti související s přemísťováním spisové dokumentace v listinné podobě. GŘ také neupravilo postup správců daně při postoupení spisů na Odvolací finanční ředitelství tak, aby nedocházelo k předávání daňových spisů v listinné podobě, přestože **87 %** těchto spisů bylo k dispozici v elektronické podobě / bylo vedeno zcela elektronicky.

PŘÍJMY Z DPPO JSOU ČTVRTÝM NEJVÝZNAMNĚJŠÍM PŘÍJMEM SR. IMPLEMENTACE EVROPSKÝCH SMĚRNIC EFEKTIVNOST SPRÁVY DPPO NEOVLIVNILA. PREVENTIVNÍ NEBO ODRAZUJÍCÍ DOPAD ZAVEDENÝCH OPATŘENÍ NA DAŇOVÉ PŘÍJMY NELZE Z DŮVODU NEDOSTATKU RELEVANTNÍCH PODKLADŮ KVANTIFIKOVAT. PODLE NKÚ IMPLEMENTACE SMĚRNICE DAC6 POSÍLILA MEZINÁRODNÍ VÝMĚNU INFORMACÍ, ALE VYUŽITELNOST TĚCHTO INFORMACÍ BYLA V ČR MINIMÁLNÍ.

Dopady předešlých kontrol v oblasti příjmů státního rozpočtu

NKÚ při KA č. [21/23](#)⁴¹ zaměřené na správu majetku zajištěného, zastaveného, zabraného, propadlého a prodaného v trestním a daňovém řízení zjistil, že některé soudy ČR neevidovaly fyzicky nepřevzatý majetek, který spravoval jimi pověřený správce. Dále zjistil, že ÚZSVM ani orgány CS ČR neprováděly pravidelnou údržbu zajištěného majetku. V oblasti prodeje zajištěného majetku bylo problémem časové omezení jednoho roku ke zpeněžení tohoto majetku.

Na základě kontroly NKÚ provedly odpovědné orgány opatření k odstranění uvedených nedostatků:

- MSp ve spolupráci s MV vytvořilo vzorovou evidenci zajištěného majetku;
- ÚZSVM a GŘC nastavily pravidla pro aktivní výkon správy zajištěného majetku v plném rozsahu;
- z podnětu ÚZSVM byl přijat zákon⁴², který prodloužil lhůtu pro zpeněžení věci na dva roky a staví lhůtu po dobu probíhajícího soudního řízení.

37 Směrnice Rady (EU) 2016/1164 ze dne 12. července 2016, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu, která byla v roce 2017 novelizovaná směrnicí Rady (EU) 2017/952 ze dne 29. května 2017, kterou se mění směrnice (EU) 2016/1164, pokud jde o hybridní nesoulady s třetími zeměmi /ATAD/.

38 Směrnice Rady (EU) 2018/822 ze dne 25. května 2018, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní ve vztahu k přeshraničním uspořádáním, která se mají oznamovat /DAC6/.

39 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

40 *Automatizovaný daňový informační systém.*

41 KA č. 21/23 – *Správa majetku zajištěného, zastaveného, zabraného, propadlého a prodaného v trestním a daňovém řízení* (KZ byl zveřejněn v částce 1/2023 *Věstníku NKÚ*).

42 Zákon č. 422/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

NKÚ při KA č. **22/31**⁴³ zaměřené na kontrolu veřejných prostředků v oblasti hazardních her a správy daně z hazardních her zjistil, že MF nezajistilo dotčeným orgánům potřebnou informační podporu pro efektivní výkon dozoru a správu daní v této oblasti. NKÚ také upozornil, že nelegálnost internetových her nebyla v zákoně jasně definována a dozor nad hazardními hrami na internetu neodpovídal jejich nárůstu.

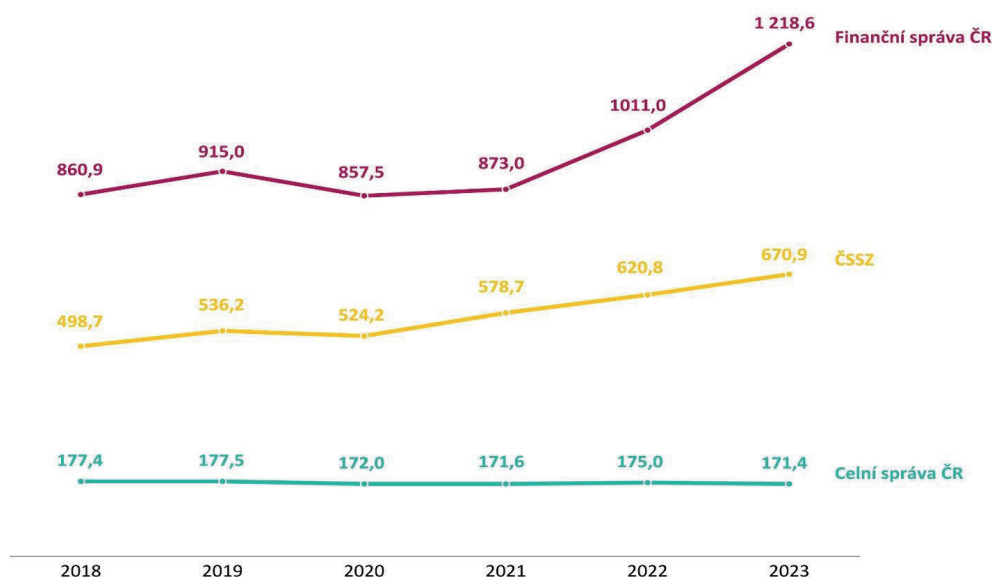
Na základě výsledků kontroly došlo k následujícím změnám:

- byla přijata novela zákona o hazardních hrách s účinností od 1. 1. 2024, která mj. nově definuje provozování hazardních her na internetu a zjednodušuje boj proti nelegálnímu hazardu;
- SPÚ bezodkladně poskytuje MF informace o každém vzniku nedoplatku na dani z hazardních her;
- byla posílena kontrolní činnost v oblasti provozování hazardních her v internetovém prostředí u provozovatelů se základním povolením.

Vývoj inkasa daní a pojistného a výdajů na jejich výběr v letech 2018 až 2023

Z údajů o vývoji inkasovaných daňových příjmů SR vyplývá, že v roce 2023 největší, tj. **20%**, meziroční růst vykazoval výběr daňových příjmů Finanční správou ČR. Ten byl způsoben zejména přetrvávající vyšší inflací a dočasně zavedenou daní z neočekávaných zisků. Inkaso daňových příjmů vybrané Celní správou ČR meziročně kleslo o **2 %**, vlivem poklesu inkasa spotřební daně z tabákových výrobků o **6,2 mld. Kč**. Důvodem snížení byla změna preferencí spotřebitelů nikotinových výrobků nebo přeshraniční nákupy v sousedních zemích. ČSSZ vybrala na daňových příjmech částku vyšší o **8 %**, ale výdaje na dávky sociálního zabezpečení se v roce 2023 zvýšily o téměř **15 %**, a jejich deficit tak byl oproti roku 2022 trojnásobný.

Graf č. 13: Vývoj celkového inkasa daňových příjmů v letech 2018 až 2023 (v mld. Kč)

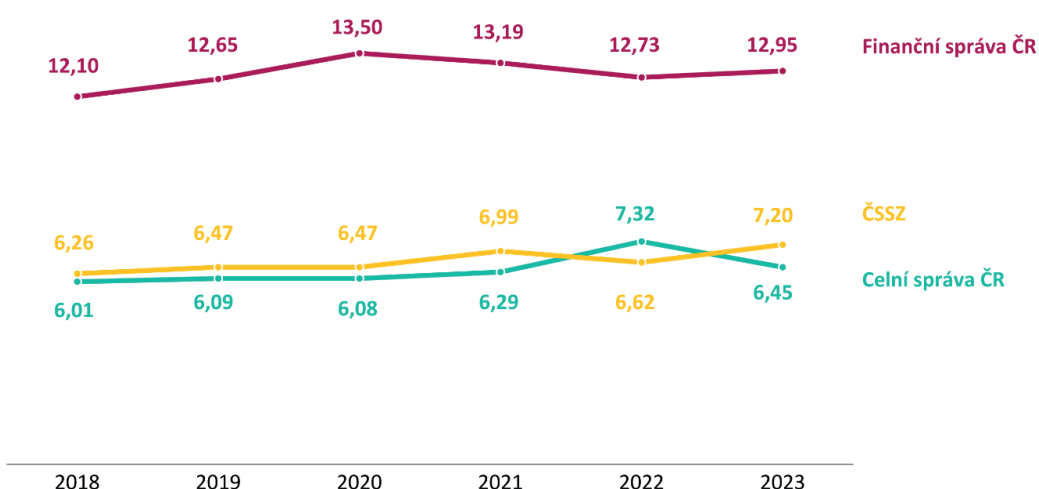

Zdroj: výroční zprávy o činnosti Finanční správy České republiky, zprávy o činnosti Finanční správy ČR a Celní správy ČR, zprávy o činnosti České správy sociálního zabezpečení.

- Celkové výdaje vynaložené FS ČR v roce 2023 stouply meziročně o 2 %, a to vlivem zdražování vstupů v důsledku inflace (např. zdražování cen energií).

- Celkové výdaje vynaložené Celní správou ČR meziročně klesly o 12 %. Důvodem bylo přijetí úsporných opatření v čerpání kapitálových výdajů, ale zejména nižší čerpání běžných výdajů, které v roce 2022 výrazně navýšil specifický výdaj na úhradu ztráty tradičních vlastních zdrojů z podhodnocených dovozů textilu a obuvi z České lidové republiky v letech 2012–2019.
- ČSSZ stouply celkové výdaje (bez výdajů na dávky sociálního zabezpečení) meziročně o 9 % vlivem vynaložení vyšších mzdových výdajů. Zaměstnancům byly vyplaceny mimořádné odměny za práci nad rámec běžného výkonu činností, a to hlavně realizací několika mimořádných valorizací důchodů, extrémního nárůstu počtu žádostí o důchod sepsaných v posledním čtvrtletí roku 2022 nebo potřeby zabezpečit výkon zcela nové agendy výchovného.

Graf č. 14: Vývoj celkových výdajů vynaložených v letech 2018 až 2023 (v mld. Kč)

Zdroj: výroční zprávy o činnosti Finanční správy České republiky, zprávy o činnosti Finanční správy ČR a Celní správy ČR, zprávy o činnosti České správy sociálního zabezpečení.

MEZI ROKY 2022 A 2023 DOŠLO K MEZIROČNÍMU RŮSTU CELKOVÉHO INKASA DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ O VÍCE NEŽ 254 MLD. KČ, TJ. O CCA 14 %. CELKOVÉ VÝDAJE NA VÝBĚR DANÍ KLESLY O 0,1 MLD. KČ, COŽ ČINILO CCA 0,3 %. CELKOVÁ NÁKLADOVÁ EFEKTIVNOST SPRÁVY DANÍ SE OPROTI PŘEDCHOZÍMU ROKU ZVÝŠILA O 13 %, ZEJMÉNA VLIVEM PŘETRVAJÍCÍ VYŠŠÍ INFLACE.

Přestože je DPH jedním z nejvyšších daňových příjmů, správci daně ztratili jeden z nástrojů pro cílené prověřování daňových úniků

CELKOVÉMU RŮSTU DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ O VÍCE NEŽ 90 MLD. KČ NEJVÍCE PŘÍSPĚLO POJISTNÉ NA SZ A DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Meziroční srovnání inkasa vybraných daňových příjmů SR za roky 2023 a 2024 (v mld. Kč)

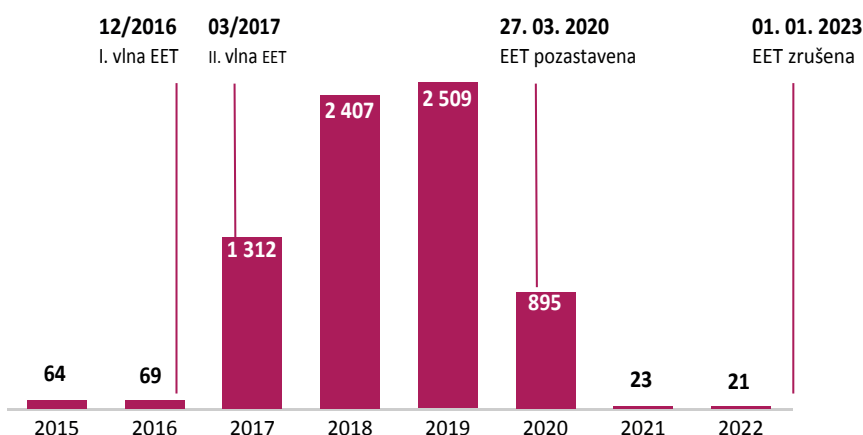
Daně	2023	2024	Meziroční změna
DPH	365,1	381,5	↑ 16,5
Pojistné na SZ a příspěvek na SPZ	689,2	752,6	↑ 63,4
Daň z příjmů právnických osob	240,8	227,7	↓ -13,1
Daň z příjmů fyzických osob	148,8	168,8	↑ 20,0
Spotřební daně včetně energetických daní	166,7	162,8	↓ -3,9
Daň z neočekávaných zisků a odvod z nadměrných příjmů	57,7	36,7	↓ -21,0

Největší relativní meziroční nárůst zaznamenalo inkaso daně z příjmů fyzických osob, a to o 20,0 mld. Kč, tj. cca 13,4 %. Tento nárůst byl způsoben růstem mezd a změn přijatých v rámci tzv. konsolidačního balíčku, např. snížení hranice pro druhou sazbu daně.

ZAVEDENÍM KONTROLNÍHO HLÁŠENÍ ZÍSKALA FINANČNÍ SPRÁVA ÚČINNÝ NÁSTROJ V BOJI PROTI DAŇOVÝM ÚNIKŮM, ZRUŠENÍM EET NAOPAK PŘIŠLA O NÁSTROJ PRO KONTROLU TRŽEB A ODHALOVÁNÍ JEJICH KRÁČENÍ

Počet nově registrovaných subjektů správcem daně k DPH z důvodu překročení zákonného limitu

FS ČR doměřila na základě údajů z kontrolního hlášení za roky 2016–2022 daň z přidané hodnoty ve výši téměř 11 mld. Kč, což je 16 % z celkem doměřené daně v těchto letech.

4. VLÁDNÍ VÝDAJOVÉ OBLASTI

Následující části výroční zprávy jsou věnovány výsledkům kontrolní a analytické činnosti NKÚ ve výdajových oblastech vládních politik, kterými se NKÚ v uplynulém roce zabýval. Ty byly v roce 2024 předmětem více než dvou třetin všech realizovaných kontrolních akcí. Cílem kontrol bylo zejména prověřit, zda byly peněžní prostředky státu vynaloženy v souladu s principy účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti, tedy zda byl stát schopen přinášet potřebnou hodnotu občanům v souladu s oprávněnými potřebami a plnil tak svojí nezastupitelnou roli. NKÚ tak přináší důležitou zpětnou vazbu tvůrcům politik k uplatnění dobré praxe a lepšímu hospodaření s veřejnými výdaji. Ta by současně měla sloužit zákonodárcům, odborné i nejširší veřejnosti jako objektivní informace o skutečném stavu hospodaření státu.

4.1 DIGITALIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY

Veřejná správa a jí poskytované služby jsou obdobně jako jiná odvětví služeb mimo veřejný sektor významně ovlivněny digitalizací. Ve většině případů by digitalizace bankovníctví mohla být příkladem efektivního využití technologií ke zlepšení služeb pro klienty. Stejně jako bankovní sektor, i veřejná správa čelí výzvám spojeným s transformací svých služeb do digitální podoby. Podle dat Českého statistického úřadu lze učinit závěr, že jsou klienti veřejné správy na digitalizaci připraveni – internet používá **87 %** domácností a **73 %** osob ve věku 16 let a více využívá internetové bankovníctví.⁴⁴

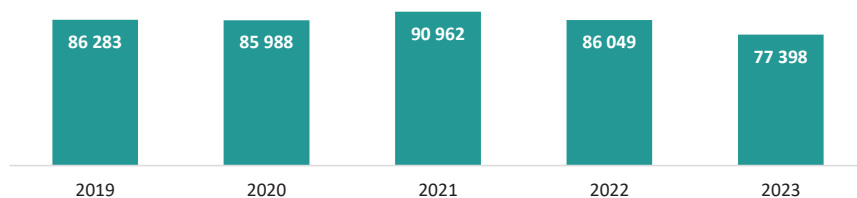
Klíčovým faktorem pro rostoucí digitalizaci veřejné správy je rozvoj státem uznávaných elektronických identit, přičemž dominantní roli hraje bankovní identita. Od zavedení prostředků pro elektronickou identifikaci vydávaných bankami využilo více než **4,65 milionu unikátních uživatelů**⁴⁵ tuto službu, což potvrzuje, že propojení státní správy s osvědčenými nástroji z komerčního sektoru může výrazně urychlit a zefektivnit proces digitalizace a zpřístupnit občanům moderní a pohodlné služby. Rozšíření nabídky služeb v roce 2024 ze strany vybraných bank podporovaného produktového portfolia BankID o digitální podepisování dokumentů pro firmy a veřejnost má nepochybně potenciál přínosu pro agendy, které vedou orgány veřejné správy. Nicméně překážkou širšího využití klienty veřejné správy je setrvávající požadavek na užití kvalifikovaného elektronického podpisu.⁴⁶

S přijetím zákona o právu na digitální služby⁴⁷ a souvisejícím vládou schváleným harmonogramem nasazování digitálních služeb mělo v roce 2024 dojít k zásadnímu zlomu v digitalizaci veřejné správy. Ten spočíval v rozšíření digitálních služeb pro klienty veřejné správy, jež umožňují uživatelům samostatně vykonávat úkony online. Do konce roku 2024 byla spuštěna řada nových digitálních služeb zejména v resortu MPSV, dopravy a zdravotnictví, kde občané již mohou využívat nové samoobslužné digitální kanály. Novou službou, jejíž zajištění bylo v druhé polovině roku 2024 dokončeno, je *registr zastupování*⁴⁸, který vede digitální oprávnění k zastupování a zabezpečuje jeho prokazování. Na straně občanů, státních orgánů, ale i podnikajících osob se tak zjednodušila realizace úkonů digitální formou a ověřování listinných plných mocí.

V roce 2024 bylo podáno cca **121 tisíc** elektronických přihlášek na střední školy, pouze **25 tisíc** zvolilo papírovou formu a **14 tisíc** uchazečů podalo přihlášku tzv. hybridně.

Řada klíčových agend, jako například stavební řízení, však stále čeká na plnou digitalizaci. Neuspokojivé výsledky dosavadních postupů v rámci digitalizace stavebního řízení vedly vládu ČR k rozhodnutí přehodnotit digitalizaci stavebního řízení, což odsunulo splnění původních cílů z roku 2024 na rok 2028.

Graf č. 15: Počty vydaných stavebních povolení

Zdroj: Český statistický úřad.

44 Zdroj: [ICT v domácnostech a uživatelé ICT | Statistika](#).

45 Údaj k lednu 2025.

46 Zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, v § 6 dále připouští zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu.

47 Zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů.

48 Od 1. 7. 2024 je zákonem č. 125/2024 Sb. ukotvena nová digitální služba – *oprávnění k zastupování* dostupná v *registru zastupování*, který je součástí registru práv a povinností.

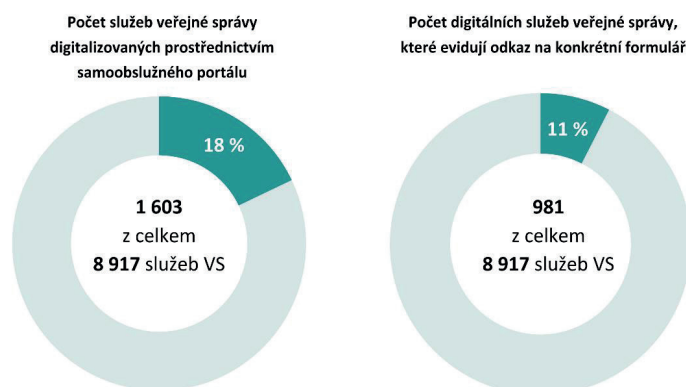
Modernizace veřejné správy však nezahrnuje pouze digitalizaci procesů – klíčová je i jejich optimalizace pro zefektivnění, zrychlení a **zprehlednění činností veřejné správy** s cílem efektivnějšího využívání veřejných prostředků. Tento přístup má potenciál snížit byrokratickou zátěž občanů i pracnost agend pro zaměstnance veřejné správy. Nicméně dosavadní dílčí úspěchy, např. zavádění klientských portálů, zatím nevedly k výraznému poklesu počtu zaměstnanců státní správy ani ke snížení nákladů na její správu.

POKROK V OBLASTI TZV. VNITŘNÍ DIGITALIZACE ÚŘADŮ ZŮSTÁVÁ NEUSPOKOJIVÝ, COŽ SE NEGATIVNĚ PROMÍTÁ DO POČTU SYSTEMATIZOVANÝCH SLUŽEBNÍCH A PRACOVNÍCH MÍST VE STÁTNÍ SPRÁVĚ. MEZI LETY 2020 AŽ 2023 DOŠLO U ORGANIZAČNÍCH SLOŽEK STÁTU K POKLESU O 0,75 % (565 MÍST⁴⁹). TENTO TREND UKAZUJE NA OMEZENÝ EFEKT DIGITALIZACE NA EFEKTIVITU ŘÍZENÍ A SNIŽOVÁNÍ ADMINISTRATIVNÍ ZÁTĚŽE.

NKÚ na datech *Katalogu služeb veřejné správy* analyzoval stav procesu digitalizace za rok 2024. Oproti roku 2023 se zvýšil počet definovaných služeb, které jsou vhodné pro digitalizaci. A to z **7 485** služeb na **8 917** digitalizovaných služeb v roce 2024. To znamená, že za poslední rok bylo identifikováno dalších **1 432** služeb, které by v budoucnu uživatelé⁵⁰ provozovaných informačních systémů veřejné správy mohli využívat v digitalizované podobě.

Počet služeb dostupných občanům prostřednictvím samoobslužného portálu při začátku využívání služeb, průběhu a vyřízení služby zůstává omezený. Aktuálně je možné využít 1 782 služeb ve 165 agendách, přičemž umožňují provést 4 476 úkonů vzdáleně. Přestože počet odkazů na online předvyplněné formuláře vzrostl z 455 na 981, představuje to zvýšení o 5,5 procentního bodu vůči celkovému počtu digitálních služeb.

Graf č. 16: Hodnocení stavu digitalizace služeb veřejné správy

Zdroj: vypracoval NKÚ; datová sada *Služby veřejné správy* z 2. 1. 2025 a datová sada v *Národním katalogu otevřených dat*.

S využitím předvyplněných formulářů, využíváním referenčních údajů, sdílením informací prostřednictvím *propojeného datového fondu* /PPDF/⁵¹ a plně digitalizovaných a optimalizovaných procesů na straně veřejné správy dochází k rychlému, pružnému a bezpečnému zpracování požadovaných činností. Bohužel propojený datový fond se naplňuje stále pomalu a díky tomu jiné agendy nemohou například využívat sdílená data pro předvyplněné formuláře a nedochází tím k naplňování zásady „once-only“ (=obíhají data, nikoliv lidé). Toto se potvrzuje i v rámci mezinárodního srovnání, kde v rámci *digitální dekády* v oblasti předvyplněných formulářů se nacházíme na třetí nejhorší příčce v rámci EU⁵².

Samoobslužné portály se staly klíčovým prvkem moderní digitální éry, které přinášejí uživatelům pohodlný a efektivní přístup ke službám. Tyto platformy umožňují nejen správu osobních záležitostí bez fyzické přítomnosti, ale také zjednodušují procesy ve veřejné správě prostřednictvím předvyplněných formulářů, které využívají elektronickou identifikaci a autorizaci digitálních úkonů.

49 Výroční zprávy Ministerstva vnitra ČR za roky 2020 až 2023.

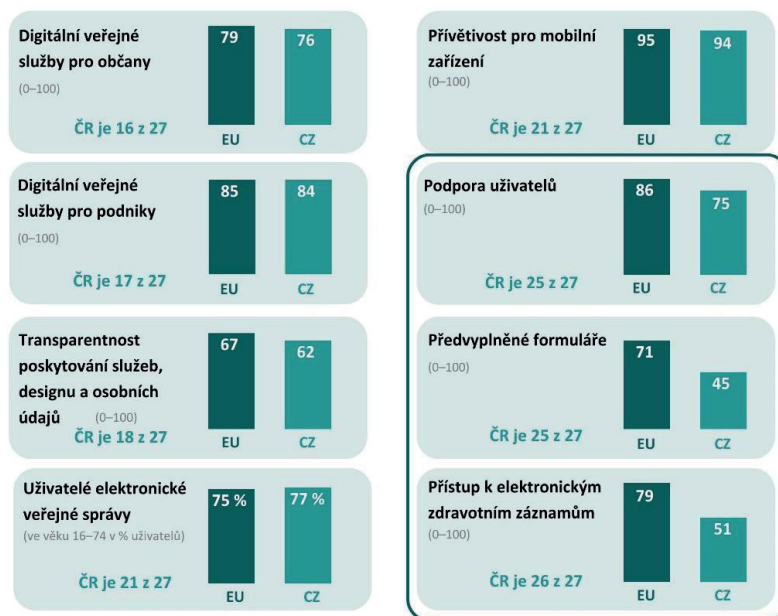
50 Jedná se jak o interní uživatele v rámci veřejné správy, kteří využívají informační systémy pro výkon jejich každodenních činností, tak i externí uživatele, což jsou občané, právnické osoby či podnikající fyzické osoby, kteří využívají vzdálený přístup k informačním systémům veřejné správy.

51 Kromě referenčních údajů se PPDF pomalu rozšiřuje o další data vedená o jednotlivých subjektech a objektech v dalších agentových informačních systémech. Gestor agendy pro výkon jiných agend ostatními úřady provádí popis údajů v rámci své agendy a tyto informace uveřejňuje v příslušném katalogu *Informačního systému sdílené služby* (egsbkatalog.cms2.cz).

52 Metodika vyhodnocení DESI se v roce 2024 oproti období 2014 až 2022 změnila. Indikátory DESI se staly součástí „digitální dekády“.

Z výsledků hodnocení úrovně digitalizace DESI je zřejmé, že Česká republika má v některých oblastech digitalizace veřejných služeb značné rezervy. V **sedmi z osmi** ukazatelů zaměřených na veřejné služby se ČR umístila pod průměrem EU a ve třech ukazatelích byla ČR dokonce na posledních třech příčkách z celé EU.

Schéma č. 1: Ukazatele digitální dekády za rok 2024

Zdroj: index DESI.

Od roku 2021 měla digitalizace agend⁵³ probíhat systematicky dle vládou schváleného harmonogramu. NKÚ ve svých výročních zprávách od roku 2022 opakovaně poukazyval na nerovnoměrné rozložení milníků digitalizace v zákonem definovaném pětiletém období. Největší počet agend ministerstva naplánovala až na poslední možný rok 2025, což vedlo ke vzniku rizika a příslušné resorty nebyly schopny potřebné digitalizace dosáhnout ve stanoveném termínu. Kvůli nedostatečnému pokroku byla digitální transformace veřejné správy odložena novelou zákona o elektronických komunikacích na únor 2027⁵⁴.

Navzdory činnosti Digitální a informační agentury /DIA/, jež má za cíl koordinovat oblast digitalizace veřejné správy, zůstává snaha o snížení nákladů na ICT a prosazování cloud computingu neúspěšná. Od 1. července 2024 je pro předkládání ICT projektů povinné doložení posouzení výhodnosti zvoleného řešení. Katalog služeb cloud computingu obsahuje k roku 2024 celkem **8 678** služeb od **133** poskytovatelů, avšak skutečně využívány a vykazovány jsou pouze **tři** služby⁵⁵. Tato situace ukazuje, jak těžkopádná a pomalá je implementace nových přístupů do státní, ale i veřejné správy.

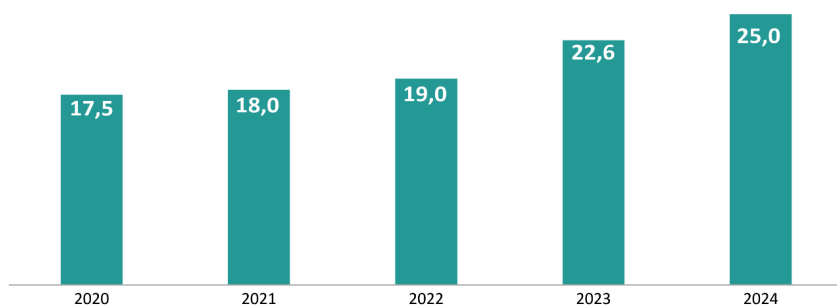
Celkový objem výdajů na ICT za rok 2024 u organizačních složek států a státních fondů činil 25,0 mld. Kč.

53 Dle zákona č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby.

54 Zákon č. 23/2025 Sb., o elektronických komunikacích.

55 K 31. 12. 2024 vycházející z katalogu cloud computingu DIA.

Graf č. 17: Výdaje organizačních složek státu a státních fondů na ICT v letech 2020–2024 (v mld. Kč)

Zdroj: Integrovaný informační systém Státní pokladny; vybrané rozpočtové položky SR.

Na to, zda se skutečně zlepšují poskytované služby občanům a zda i úředníci mají lepší a efektivní podporu ICT, se zaměřily kontrolní akce realizované v uplynulém období. V roce 2024 NKÚ dokončil čtyři kontrolní akce, které se zcela nebo částečně zaměřovaly na zefektivnění výkonu celé řady agend a služeb veřejné správy, včetně jejich digitalizace, v těchto oblastech:

- systém základních registrů (KA č. [23/05](#)),
- digitalizace vybraných agend v resortu MPSV (KA č. [23/25](#)),
- systém péče o ohrožené děti a jeho transformace (KA č. [23/11](#))⁵⁶,
- kulturní aktivity (KA č. [23/15](#))⁵⁷,

NKÚ při KA č. [23/05](#) prověřil, jak vybrané organizační složky státu⁵⁸ v letech 2015–2022 nakládaly s peněžními prostředky státu určenými na systém základních registrů /ZR/ a vybrané informační systémy. Ke kontrole byly vybrány dodávky a služby týkající se budování, provozu, rozvoje a využívání informačních systémů v oblasti základních registrů. Celkový kontrolovaný objem peněžních prostředků vynaložených MV, ČSÚ, ČÚZK, SZR a DIA souvisejících s provozem, obnovou a rozvojem ZR za roky 2015–2022 činil přibližně **2,46 mld. Kč**.

NKÚ zjistil, že ačkoliv MV připravilo již v roce 2018 koncept transformace základních registrů /Koncept ZR 2.0/⁵⁹, MV ani SZR jej nenaplnily. Zejména nezajistily obměnu infrastruktury základních registrů a bezodstávkový provoz systému základních registrů v režimu 7×24⁶⁰, což mělo být dle předpokladu do konce roku 2019. Stále tak dochází k odstávkám a správci agendových informačních systémů si pro zajištění poskytování služeb veřejné správy klientům musejí vytvářet z tohoto systému lokální kopie referenčních údajů. To znamená, že systém ZR svými parametry odpovídá době svého vzniku, tedy roku 2012. I přes výše uvedené nedostatky systém ZR v letech 2015–2023 plnil roli základního datového zdroje veřejné správy a zprostředkoval celkem cca osm miliard transakcí.

- MV a SZR se nepodařilo obnovit zastarávající infrastrukturu jimi spravovaných částí systému ZR, a nesplnily tak termíny realizace dle Konceptu ZR 2.0. A to i přesto, že původní předpoklad počítal s náklady ve výši **322 mil. Kč** pro roky 2018–2020 a ještě následně došlo k navýšení rozpočtu o **140 mil. Kč**. MV a SZR z těchto prostředků vyčerpaly cca **67,9 mil. Kč**.

56 Kontrolní akce je vyhodnocena v tematické části věnované sociální politice a zaměstnanosti (viz kapitola 4.4 této výroční zprávy).

57 Kontrolní akce je vyhodnocena v tematické části věnované kultuře (viz kapitola 4.9 této výroční zprávy).

58 Ministerstvo vnitra ČR, Český statistický úřad, Český úřad zeměměřický a katastrální, systém základních registrů a Digitální a informační agentura.

59 V dokumentu nazvaném *Základní registry 2.0 – cílový koncept* představilo MV transformaci ZR do nové podoby, vymezilo hlavní realizační kroky pro jednotlivé správce ZR a pevně stanovilo termíny realizace.

60 Dostupnost systému 24 hodin denně, sedm dní v týdnu, 365 dní v roce.

- MV v rámci nákupu komponent pro obnovu systému ZR neohospodárně vynaložilo peněžní prostředky ve výši cca **4,4 mil. Kč** z celkem **9,1 mil. Kč**, dodavatelé dostávali paušální částky za poskytování služeb rozšířené záruční podpory již od data převzetí komponent. Smlouvy na samotnou implementaci komponent přitom MV uzavřelo až se značným časovým odstupem. V období od převzetí komponent do doby, kdy MV započalo s jejich implementací do prostředí ROB, RPP a ISZR, tak nevyužívalo a ani nemohlo využít poskytované služby rozšířené záruční podpory.
- ČSÚ a ČÚZK vynaložily v kontrolovaném období peněžní prostředky v řádu **desítek mil. Kč** na úpravu registru osob a registru územní identifikace, adres a nemovitostí, k zajištění jejich bezodstávkového provozu v režimu 7×24. MV a SZR neprovedly potřebné úpravy jimi spravovaných částí ZR, zejm. *Informačního systému základních registrů*, bezodstávkového provozu celého systému ZR v režimu 7×24 tak nebylo dosaženo. Tímto postupem MV a SZR způsobily, že peněžní prostředky vynaložené ČSÚ a ČÚZK na úpravy ROS a RÚIAN hodnotil NKÚ k době ukončení kontroly jako neúčelně vynaložené.

Jedním z důsledků nezavedení bezodstávkového provozu systému ZR je, že **2 923 z 5 118** agendových informačních systémů si v roce 2023 vytvářelo lokální kopie referenčních údajů ze systému ZR, tyto údaje tak nemusely odpovídat aktuálnímu stavu a omezovaly tak funkcionalitu ostatních informačních systémů veřejné správy.

NKÚ ZJISTIL, ŽE SYSTÉM ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ NEODPOVÍDAL ROSTOUCÍM NÁROKŮM NA ÚROVEŇ DIGITALIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY.

NKÚ v KA č. [23/25](#) prověřil, jak MPSV a ČSSZ v letech 2018–2023 nakládaly s peněžními prostředky státního rozpočtu určenými na digitalizaci vybraných agend. Konkrétně šlo o IS zabezpečující agendy důchodů, sociálního zabezpečení, státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi. Celkový kontrolovaný objem výdajů resortu související s digitalizací těchto agend v kontrolovaném období činil **3,2 mld. Kč** (MPSV **2,5 mld. Kč** a ČSSZ **0,7 mld. Kč**).

NKÚ zjistil, že digitalizace resortu MPSV nevedla k naplnění principů a cílů definovaných v *Informační koncepci České republiky*⁶¹. Resort MPSV nedokončil klíčové IT projekty v oblasti politiky zaměstnanosti a pro zpracování důchodové agendy a ani po 10 letech nepřešel na nově budované IS. Používal tedy zastaralé a provozně nákladné systémy, které narážely na své limity a neumožňují efektivní digitalizaci. I když aplikace MPSV a ČSSZ podporující kontrolované agendy umožňovaly občanům komunikovat elektronicky, občané museli stále dokládat dokumenty s informacemi, kterými již státní správa disponuje. Úředníci museli i nadále data z IS tisknout, případně je do nich manuálně přepisovat nebo kopírovat. Resort MPSV vynaložil na digitalizaci kontrolovaných agend **60,3 mil. Kč se sníženou efektivností.**

- MPSV provozuje informační systémy s vysokými provozními náklady. Projekty, které měly za cíl snížit měsíční náklady z **33 mil. Kč** na **3 mil. Kč**, nebyly ani po deseti letech dokončeny. MPSV tak nezajistilo funkčnost nově pořízených systémů ani jejich uvedení do provozu. V důsledku toho zaplatilo za provoz těchto systémů až o **650 mil. Kč** více v porovnání s očekávanými nižšími provozními náklady nově pořízených informačních systémů.
- Při pořizování IS v oblasti státní politiky zaměstnanosti a aplikace *Jenda*⁶² porušovalo MPSV právní předpisy týkající se zadávání veřejných zakázek⁶³, jelikož ho vybudovalo bez provedení zadávacího řízení, a nedodrželo tak zásadu rovného zacházení a zákazu diskriminace. NKÚ tak tuto situaci vyhodnotil jako okolnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně ve výši **93,5 mil. Kč**. V případě realizace IS ZAM, i přes zjištění NKÚ z roku 2017⁶⁴ MPSV pokračovalo až do roku 2021 v jednání, kterým ovlivnilo výběr nejhodnější nabídky v zadávacím řízení a nedodrželo tak zásadu zákazu diskriminace.

MPSV od roku 2014 vynaložilo **297 mil. Kč** na vybudování nového IS v oblasti zaměstnanosti, ale nikdy ho do provozu nevedlo. Obdobně ČSSZ vynaložilo **12,7 mil. Kč** na přípravu projektů vedoucích k výměně IS pro důchodovou agendu, výměnu však ani po deseti letech nezahájila.

61 *Informační koncepce České republiky* je základním dokumentem, který dle zákona 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, stanovuje cíle ČR v oblasti informačních systémů veřejné správy. Koncepci schvaluje vláda a je závazná pro všechny státní orgány, orgány územních samosprávných celků a státní právnické osoby, s výjimkou zpravodajských služeb.

62 Aplikace *Jenda* umožňuje online podání a správu žádostí o rodičovský příspěvek, přídavek na dítě a příspěvek na bydlení.

63 Do 30. 9. 2016 byl účinný zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, od 1. 10. 2016 je účinný zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

64 KA č. 17/22 – *Realizace projektů v oblasti informačních a komunikačních technologií u Ministerstva práce a sociálních věcí* (KZ byl zveřejněn v částce 1/2019 *Věstniku NKÚ*).

SETRVÁVÁNÍ U ZASTARALÝCH APLIKACÍ ZPRACOVÁJÍCÍCH DŮCHODOVÉ AGENDY A SYSTÉMŮ PRO STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORU, ANIŽ BY DOŠLO K OPTIMALIZACI PROCESŮ, NEUMOŽŇovalo EFEKTIVNÍ DIGITALIZACI TĚCHTO SLUŽEB. JEDNOTLIVÉ APLIKACE NEBYLY PROPOJENY, TAKŽE ÚŘEDNÍCI MUSELI ŘADU ÚDAJŮ PŘEPISOVAT RUČNĚ. ČSSZ V 1. AŽ 3. ČTVRTLETÍ 2023 PŘEKROČILA ZÁKONNOU LHŮTU PRO VYŘÍZENÍ ŽÁDOSTI O STAROBNÍ DŮCHOD U 79 % ŽÁDOSTÍ.

Kontrolní zjištění v oblasti digitalizace vyhodnocených v dalších tematických částech Výroční zprávy

- NKÚ se v KA č. [23/15](#) zaměřil na peněžní prostředky státu určené na kulturní aktivity z rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury. NKÚ také identifikoval pomalost postupu digitalizace na MK. Ačkoli MK vynaložilo více než **4,5 mil. Kč** na stále neexistující informační systém na administraci dotací, která nebyla stále digitalizována, v letech 2019 až 2022 každý rok muselo MK ručně zpracovávat více než tři tisíce žádostí o dotaci na kulturní aktivity. Zaměstnanci MK museli ručně přepisovat a evidovat informace v aplikacích MS Word a MS Excel. Přitom v roce 2015 MK zahájilo přípravné práce na zavedení jednotného evidenčního a grantového informačního systému /JEGIS/. Tento projekt však MK na konci roku 2020 ukončilo, a to bez jakýchkoliv výsledků v podobě funkčního IS nebo alespoň jeho části. Od roku 2022 MK bez jakékoliv návaznosti na JEGIS postupně implementuje dotační portál MK, který je založen na IS provozovaném Státním fondem životního prostředí.
- V KA č. [23/11](#) NKÚ zjistil, že MPSV od roku 2013 nezajistilo informační systém pro sociálně-právní ochranu dětí, jak vyžaduje zákon⁶⁵. To negativně ovlivňuje činnost orgánů v systému péče o ohrožené děti /OSPOD/. Tyto orgány nemají spolehlivé a aktuální údaje o ohrožených dětech, volných kapacitách pěstounů či v ústavních zařízeních. MPSV neúčelně vynaložilo v letech 2018–2022 **2,1 mil. Kč** na analýzy a návrhy řešení, které nebyly využity, a dalších až **6,4 mil. Kč**⁶⁶ plánuje MPSV vynaložit do konce roku 2025 na provizorní řešení založené na sdílených tabulkách MS Excel. Neexistence jednotného prostředí zvyšuje administrativní zátěž pracovníků OSPOD, kteří spisy stále předávají poštou a zjišťují volné kapacity ústavních zařízení telefonicky. Chybějící aktuální a ověřitelná data navíc komplikují proces umísťování dětí a celkově ztěžují činnost systému péče o ohrožené děti.

Dopady předešlých kontrol NKÚ v oblasti modernizace veřejné správy

Celá řada kontrolních akcí vyvolala zvýšené úsilí ústředních správních úřadů a dalších státních organizací v přijímání nápravných opatření, řada z nich byla rovněž předmětem projednání na zasedání kontrolního výboru PSP ČR i vlády ČR.

- V souvislosti s KA č. [21/28](#)⁶⁷ zaměřené na elektronizaci resortu justice lze například kladně hodnotit opětovný rozběh elektronického monitoringu osob, které byly odsouzeny k trestu domácího vězení. Ověřovací provoz na základě vysoutěžené veřejné zakázky byl zahájen v polovině roku 2024. Nicméně ministerstvu se nepodařilo dokončit v původním rozsahu projekt eSIR, který měl mimo jiné sjednotit systém spisové služby resortu justice. Veškeré výdaje vzniklé po 31. 12. 2023 musí MSp hradit z vlastních zdrojů. Pro rok 2024 byly plánovány nezpůsobilé výdaje ve výši **46,8 mil. Kč**, které byly původně nulové.
- V souvislosti s plněním cílů *Národní strategie elektronického zdravotnictví*, kdy NKÚ podrobil v KA č. [22/20](#)⁶⁸ kontrole vybrané projekty eHealth, lze konstatovat, že MZd má ve spolupráci s ÚZIS v realizační fázi desítku projektů s využitím podpory z *Národního plánu obnovy*, které by měly zásadním způsobem přispět ke službám elektronického zdravotnictví z hlediska naplnění zákona č. 325/2021 Sb., o elektronizaci zdravotnictví. Většina projektů má termín dokončení plánovaný na konec roku 2025.
- Dlouhodobě nedořešená obnova základní infrastruktury eGovernmentu na úrovni vybraných základních registrů a centrálních služeb byla mj. předmětem KA č. [23/05](#). Kontrola probíhala v období, kdy probíhal přesun správy infrastruktury sdílených služeb pod nově zřízenou DIA, která byla rovněž spolu s MV kontrolovanou osobou. DIA koncem roku 2023 úspěšně zadala veřejné zakázky na obnovu části základní infrastruktury, která byla dokončena v roce 2024. Konkrétně obnova zahrnovala *Informační systém základních registrů*, registr práv a povinností a registr obyvatel.

65 Ustanovení § 53a odst. 1 písm. b) a c) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

66 Částka zahrnuje mj. náklady na tvorbu sdílených tabulek, analýzu způsobu evidencí, standard evidence, manuál pro uživatele a pomoc členů projektového týmu poskytnutou jednotlivým úřadům při úvodním vkládání dat.

67 KA č. [21/28](#) – *Elektronizace v resortu Ministerstva spravedlnosti* (KZ byl zveřejněn v částce 6/2022 *Věstníku NKÚ*).

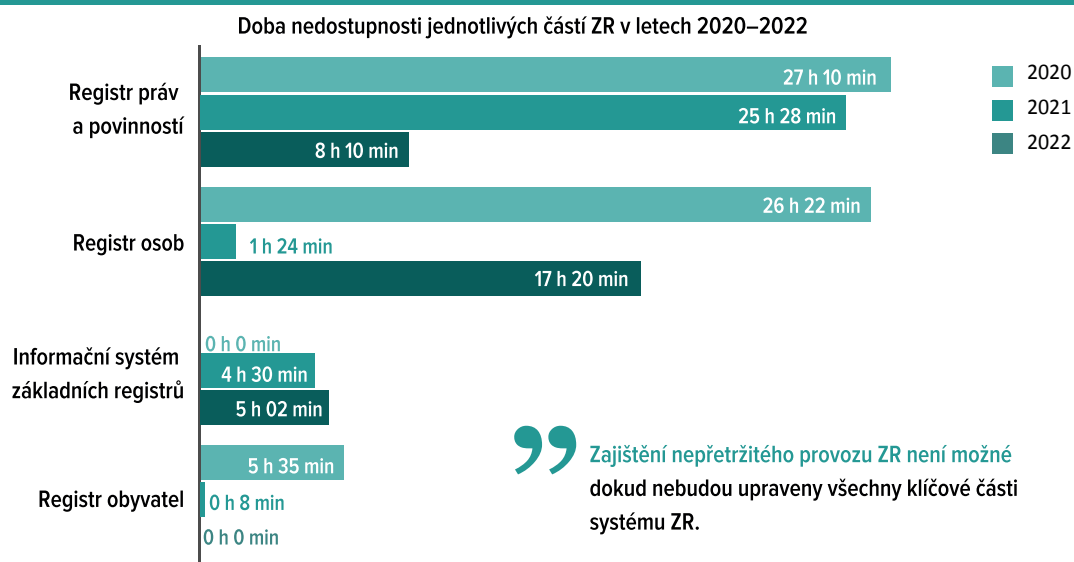
68 KA č. [22/20](#) – *Peněžní prostředky vynakládané na realizaci vybraných cílů Národní strategie elektronického zdravotnictví* (KZ byl zveřejněn v částce 4/2023 *Věstníku NKÚ*).

Nedostatky v digitalizaci měly negativní dopad na občany i na úřady

MINISTERSTVO VNITRA A SPRÁVA ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ NEZAJISTILY V KONTROLOVANÉM OBDOBÍ PLÁNOVANOU OBMĚNU INFRASTRUKTURY A NEPŘETRŽITÝ PROVOZ ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ V REŽIMU 7X24, COŽ VEDLO K PŘETRVÁVAJÍCÍM ODSÁVKÁM SYSTÉMU A ÚŘADY MUSELY VYTVÁŘET LOKÁLNÍ KOPIE REFERENČNÍCH ÚDAJŮ

PŘESTOŽE BYLA ELEKTRONICKÁ KOMUNIKACE S ČSSZ A ÚŘADEM PRÁCE ČR MOŽNÁ, ŘEŠILI ÚŘEDNÍCI MNOHO OPERACÍ RUČNĚ A OBČANÉ DOKLÁDALI ÚDAJE, KTERÉ STÁT JIŽ EVIDOVAL

Starobní a vdovský/vdovecký důchod

Před první výplatou každého starobního i vdovského a vdoveckého důchodu musel úředník nejprve z Informačního systému – ČSSZ vytisknout řadu údajů, mj. rodné číslo žadatele a výši přiznaného důchodu, a poté tyto údaje do systému znovu ručně opsat.

Rodičovský příspěvek

Při vyřizování žádostí o rodičovský příspěvek museli zaměstnanci ÚP přejít do jiného informačního systému a v něm ručně vyhledat, zkontrolovat a případně opravit osobní údaje žadatelů o rodičovský příspěvek.

Příspěvek na bydlení

Občan při online podání žádosti o příspěvek na bydlení přikládal všechny potřebné dokumenty digitálně. Z jedné aplikace, v níž občan o příspěvek požádal, je však úředník musel ručně zkopírovat do jiné aplikace, v níž žádost vyřizoval.

Zánik nároku na vdovský/vdovecký důchod při novém sňatku

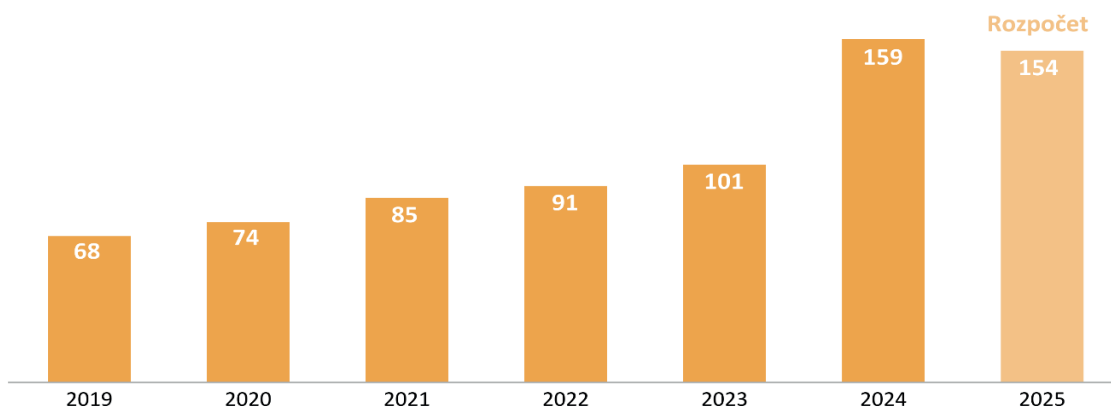
Při novém sňatku zaniká nárok na vdovský nebo vdovecký důchod, což ČSSZ neověřuje automaticky z IS veřejné správy. Spoléhá na povinnost příjemce oznámit sňatek do osmi dnů, ke které se příjemci zavazují při žádosti o důchod.

4.2 VNITŘNÍ BEZPEČNOST A OBRANA

Rok 2024 byl z pohledu obrany a bezpečnosti rokem plným výzev i poučení. Pokračující konflikt na Ukrajině dál ovlivňoval bezpečnostní situaci v Evropě a ukazoval důležitost podpory obranných kapacit. ČR se kromě vojenských hrozeb potýkala i s následky ničivých povodní, které ukázaly nutnost efektivního krizového řízení, připravenosti na mimořádné situace nebo funkčnosti systému ochrany obyvatelstva. Události roku 2024 potvrdily, že efektivní obrana a bezpečnost nejsou jen o řešení vojenských hrozeb, ale i o zvládnutí krizí mimo tuto oblast.

Schválený rozpočet MO na rok 2024 dosáhl rekordních **159 mld. Kč**, což je více než dvojnásobek oproti roku 2018. MO se v poslední době zaměřuje především na projekty s hodnotově významnými nákupy, jako je pořízení stíhaček F-35, bojových vozidel pěchoty nebo tanků. Kvůli těmto nákladným akvizicím přesouvalo MO rozpočtované prostředky, což přispělo k nerovnoměrnému rozvoji armády, kde některé složky, přestože jsou nezbytné pro její celkovou funkčnost, zůstávají technologicky i kapacitně pozadu a nejsou schopné zajistit efektivní podporu činností (např. ženijní nebo chemické vojsko). Tlak na vyčerpání schváleného rozpočtu navíc vede k poskytování záloh dodavatelům ještě před dodáním techniky. K tomu došlo i v roce 2024, kdy MO poskytlo zálohy v řádech **desítek miliard korun**. Skutečnost, že byl rozpočet účetně vyčerpán, tak sama o sobě nezaručuje zlepšení obranných schopností ČR.

Graf č. 18: Rozpočet a čerpání výdajů kapitoly 307 – Ministerstvo obrany (v mld. Kč)

Zdroj: závěrečné účty kapitoly 307 – MO za roky 2018–2024, zákon č. 434/2024 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2025.

NKÚ jak ve svých předchozích výročních zprávách, tak i ve stanovisku k SZÚ opakovaně upozornil na to, že navyšování rozpočtu musí odpovídat nejen ekonomickým možnostem státu, ale také schopností MO prostředky účelně, hospodárně a efektivně využít. Mimořádná pozornost by dle NKÚ měla být věnována zejména transparentnosti a doložení efektivnosti peněžních prostředků při uzavírání mezivládních dohod o nákupu techniky, které MO v poslední době při realizaci strategických akvizic upřednostňuje.

V roce 2024 ukončil NKÚ v oblasti obrany a bezpečnosti čtyři KA, jejichž předmětem byly:

- peněžní prostředky vynaložené MO na ženijní vojsko Armády ČR (KA č. [23/08](#));
- hospodaření se státním majetkem a vynakládání peněžních prostředků státního rozpočtu v kapitole MO v oblastech, ve kterých byly zjištěny nedostatky v kontrolních akcích č. 18/02, č. 18/17, č. 19/13 a č. 19/20 (KA č. [23/30](#));
- peněžní prostředky vynakládané MV na pořizování, skladování a vyřazování výstroje Policie ČR (KA č. [23/10](#));
- majetek státu a peněžní prostředky určené na zajištění činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace (KA č. [24/02](#))⁶⁹.

Finančně významné investice do prestižních projektů sice umožňují vyčerpat nově přidělené prostředky (viz graf č. 18), avšak bez zajištění klíčových podmínek, jako jsou dostatečná infrastruktura, kvalifikovaný personál nebo logistické zázemí, je jejich efektivnost a účelnost značně omezená. Pokud tyto podmínky nejsou splněny, hrozí, že nová technika a technologie nebudou plně využity, což značně snižuje přínos těchto investic.

To potvrdila i KA č. [23/08](#) zaměřená na ženijní vojsko, které je klíčovou součástí Armády ČR /AČR/ zajišťující podporu vojenských i civilních operací⁷⁰. NKÚ kontrolou prověřil, jak MO v letech 2018–2022 nakládalo s prostředky určenými na ženijní vojsko AČR, zejména na pořízení techniky, nákupy náhradních dílů a obnovu nemovitého majetku v rámci vybraných programů reprodukce majetku⁷¹.

NKÚ vyhodnotil, že MO nezajistilo některé požadované schopnosti ženijního vojska, které jsou důležité nejen pro bojovou podporu, ale také k provádění záchranných či likvidačních prací. Přestože část techniky ženijního vojska překročila svou životnost, je poruchová a nemá požadované technické parametry, MO v letech 2010–2022 většinu plánovaných investičních akcí odložilo nebo zrušilo, a využilo tak pouhých 9 % (tj. cca 314 mil. Kč z 3,5 mld. Kč) rozpočtovaných prostředků. Důsledkem je omezená akceschopnost ženijního vojska jak v rámci integrovaného záchranného systému /IZS/, tak v rámci NATO. MO nesplnilo milník 2020 stanovený v *Koncepci výstavby Armády České republiky 2025 pro pořízení a modernizaci mostní techniky, a nedisponuje tak klíčovou schopností přesouvat nově pořízenou tankovou techniku.*

- Přestože byl rozpočet MO od roku 2015 ročně navyšován o jednotky až desítky miliard korun, MO v letech 2010–2022 neuskutečnilo **47 z 69** plánovaných investičních akcí. Mezi odloženými investičními akcemi zůstala i například modernizace zastaralých pontonových mostních souprav, které jsou přitom klíčové pro zajištění mobility vojsk.
- Odkládání a rušení akcí mělo negativní dopad také na schopnost ženijního vojska plnit úkoly v rámci IZS. Více než **69 %** techniky vyčleněné pro záchranné a likvidační práce bylo **20 až 25 let** po skončení své životnosti, přičemž více než **22 %** této techniky bylo nefunkční a vyžadovalo opravu⁷². To omezuje schopnost AČR poskytovat pomoc například při mimořádných událostech.

Ženijní vojsko AČR nedisponuje technikou pro přesun nových tanků přes vodní překážky. Tanky váží 63 až 67 tun, ale pontonové soupravy unesou jen 60 tun a mostní automobily 50 tun.

MO NEUSKUTEČNILO PLÁNOVANÉ AKCE. VÝSLEDKEM JE ZASTARALÁ A PORUCHOVÁ TECHNIKA S NEDOSTATEČNÝMI PARAMETRY.

69 V případě této kontrolní akce nelze zveřejnit bližší informace o výsledcích, protože kontrolní závěr obsahuje údaje podléhající zákonu o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

70 Mezi hlavní úkoly patří stavba a oprava infrastruktury, odstraňování překážek a min, zajištění mobility a ochrany jednotek a pomoc při zvládnutí mimořádných událostí.

71 Jednalo se o programy č.: 107 210, 107 600, 107 680 a 107 080.

72 Podle evidence AČR ke dni 29. července 2023 bylo z celkových 268 kusů této techniky 186 kusů po uplynutí doby životnosti a 59 kusů bylo evidováno jako technika dočasně neuzivatelná, vyžadující opravu.

Na základě kontroly NKÚ přijalo Ministerstvo obrany opatření⁷³ zaměřená na posílení schopnosti ženijního vojska, např.:

- Prioritně nakoupí potřebnou techniku, která mu dosud chyběla, například doprovodné a plovoucí mosty nebo kolové nakladače. Pořízení mostů je nezbytné nejen pro podporu nových tanků a bojových vozidel pěchoty, ale také pro potřeby IZS. Tato potřeba se naplno projevila při katastrofálních povodních v září 2024, kdy byla řada mostů stržena a AČR obdržela přes dvacet žádostí o stavbu provizorních mostů.
- MO také zlepšilo koordinaci projektů, zavedlo ukazatele efektivnosti a vytvořilo systém řízení životního cyklu techniky.

Follow-up audit, neboli následná kontrola, slouží k ověření, zda byla splněna opatření k nápravě nedostatků z předchozích kontrol NKÚ a zda tato opatření skutečně přispěla k odstranění zjištěných nedostatků. NKÚ uplatnil tento přístup při KA č. [23/30](#), ve které prověřil, jak MO v letech 2019–2023 nakládalo s prostředky SR a se státním majetkem v oblastech, ve kterých byly v předchozích kontrolních akcích NKÚ⁷⁴ zjištěny nedostatky. Ke kontrole vybral celkem **11** opatření, u nichž ověřoval jejich plnění a účinnost.

NKÚ zjistil, že MO nespĺnilo některá vládou uložená opatření k odstranění nedostatků zjištěných v předchozích kontrolách NKÚ. Z celkem 11 opatření, jež měla zlepšit hospodaření se státním majetkem a využívání prostředků v kapitole MO, nebyla čtyři splněna vůbec a dvě další pouze částečně. MO tak v těchto případech nepostupovalo v souladu se zákonem⁷⁵, neboť se neřídilo příslušnými usneseními vlády. NKÚ navíc zjistil nedostatky a rizika i v oblastech, kde byla opatření splněna.

Nově nakupovaná děla mají být dodána v roce 2026, avšak MO pravděpodobně nestihne do té doby vybudovat garáže a související technologie. V areálu určeném pro jejich umístění v době ukončení kontroly neprobíhala žádná modernizace ani výstavba.

V období 2019–2023 bylo na nákup výstroje schváleno 6,3 mld. Kč. MO ale z této částky vyčerpalo jen 78 % (4,9 mld. Kč) a přitom nepořídilo zásobu výstroje v potřebném objemu.

- Jedním z takovýchto příkladů bylo opatření uložené na základě KA č. **18/02**, které zahrnovalo mimo jiné provedení analýzy potřebnosti nemovitého majetku a pokračování v revitalizaci nemovité infrastruktury. Ačkoli MO toto opatření splnilo a na jeho základě vytvořilo *Koncepci rozvoje a udržování nemovité infrastruktury MO na roky 2020–2035*, některé cíle této koncepce následně nespĺnilo, včetně např. nedodržení harmonogramu investic do obnovy a modernizace 11 prioritně vybraných vojenských areálů. NKÚ tak upozornil na riziko, že nezbytná infrastruktura pro novou techniku nemusí být zajištěna včas⁷⁶. Navíc v souvislosti s posouváním realizace investičních akcí dochází k dalšímu zhoršování stavu nemovitostí a k dodatečným výdajům na jejich obnovu, tedy k neekonomickému vynakládání prostředků.

- Opatření uložené k odstranění nedostatků zjištěných při KA č. **18/17** předpokládalo spuštění systému elektronického objednávání výstroje v roce 2022, na který měl navázat projekt zásilkové služby. MO opatření nespĺnilo. NKÚ zjistil, že ačkoliv MO objednávkový systém vytvořilo, jeho provoz bude až do března 2025 probíhat pouze ve zkušebním režimu. Cíl, aby objednávkový systém využívali všichni vojáci⁷⁷ a aby byl výdej výstroje jednodušší a rychlejší, nebyl v době ukončení kontroly splněn. Jelikož MO současně odložilo navazující projekt zásilkové služby, vyhodnotil NKÚ prostředky použité na vybudování elektronického objednávání jako neúčelně vynaložené.

- V rámci opatření ke KA č. **19/13** mělo MO zlepšit provozuschopnost modernizovaných tanků⁷⁸ a vybudovat nová opravárenská zařízení. NKÚ však zjistil, že zásadní projekty pro zvýšení hospodárnosti prostředků určených na údržbu a opravy techniky MO nerealizovalo. Dostavbu opravárenské haly v Jaroměři odložilo až na rok 2032 a nenaplnilo ani celkové počty opravárenského personálu. V důsledku toho bylo **57 %** oprav v letech 2019–2023 prováděno externími dodavateli, což opravy prodražuje. MO také neuzavřelo žádnou samostatnou smlouvu na dodávky náhradních dílů pro opravy tanků v rámci opravárenských kapacit AČR.

73 Opatření ze dne 6. 11. 2024, čj. 878/24, usnesení č. 781.

74 Jednalo se o: KA č. 18/02 – *Nemovitý majetek a peněžní prostředky státu související s tímto majetkem určené na zabezpečení úkolů Armády České republiky* (KZ byl zveřejněn v částce 6/2018 *Věstníku NKÚ*); KA č. 18/17 – *Majetek a peněžní prostředky státu vynakládané na pořízení a distribuci výstroje příslušníků Armády České republiky* (KZ byl zveřejněn v částce 3/2019 *Věstníku NKÚ*); KA č. 19/13 – *Obměna technika Armády České republiky* (KZ byl zveřejněn v částce 3/2020 *Věstníku NKÚ*); KA č. 19/20 – *Vysokoškolské vzdělávání příslušníků bezpečnostních sborů a vojáků ozbrojených sil* (KZ byl zveřejněn v částce 6/2020 *Věstníku NKÚ*).

75 Zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

76 NKÚ zjistil, že MO v letech 2019–2023 uskutečnilo akce za cca 2 mld. Kč, což činí pouze 14,5 % z plánované částky první etapy obnovy a modernizace areálů do roku 2025 (z plánovaných 14 mld. Kč).

77 Přístupové údaje pro přihlášení do systému mělo v dubnu roku 2024 jen 58 % příslušníků AČR.

78 Modernizace tanku T-72 na verzi T-72 M proběhla v roce 1985 a následně na verzi T-72 M4CZ v roce 1995.

NEPLNĚNÍ ČI NEDOSTATEČNÉ PLNĚNÍ VLÁDOU ULOŽENÝCH OPATŘENÍ K ODSTRANĚNÍ NEDOSTATKŮ ZJIŠTĚNÝCH V PŘEDCHOZÍCH KONTROLÁCH NKÚ MĚLO NEGATIVNÍ VLIV NA BUDOVNÍ SCHOPNOSTÍ ARMÁDY ČR V POŽADOVANÉM ČASE A ROZSAHU.

Dopady předešlých kontrol NKÚ v oblasti obrany

NKÚ při KA č. **22/11**⁷⁹ zjistil, že MO v letech 2018–2021 nepořizovalo automobilní techniku podle potřeb AČR, neboť některé plánované nákupy neuskutečnilo a pořízení techniky se často zpožďovalo. To vedlo mj. k neefektivním opravám zastaralých vozidel. Téměř dvě třetiny automobilní techniky měly ke konci roku 2021 překročenou životnost. MO reagovalo na zjištění NKÚ a v letech 2023–2024 nakoupilo část potřebné techniky za přibližně **1 mld. Kč**. Pro efektivnější využívání prostředků zavedlo systém hodnocení rentability oprav techniky. Díky nákupu osobních terénních automobilů pouze v počtu odpovídajícím skutečné potřebě ušetřilo několik stovek milionů korun. NKÚ také poukázal na problémy se státním podnikem VOP CZ, který vykazoval ztráty, zadlužoval se a nesplňoval finanční plány. MO na tyto nedostatky reagovalo organizačními opatřeními, včetně výměny vedení podniku. Kromě toho podnik zlepšil svou hospodářskou situaci díky intenzivnějšímu využívání novely zákona o zadávání veřejných zakázek, která je účinná od července 2023. Podíl zakázek od MO pro VOP CZ se tak zvýšil sedminásobně: z **5,4 %** v roce 2018⁸⁰ na téměř **37 %** v roce 2024.

NKÚ při KA č. **23/03**⁸¹ zjistil, že MO nezajistilo materiální potřeby AČR v oblasti radiační, chemické a biologické ochrany. MO tím nedosáhlo požadovaných schopností AČR a cílů výstavby schopností NATO. V reakci⁸² na zjištění NKÚ aktualizovalo MO příslušný investiční program a zařadilo k realizaci chybějící projekty pro chemické vojsko. NKÚ dále vyhodnotil prostředky ve výši **3,7 mld. Kč**, vynaložené na výstavbu Centra biologické ochrany Těchonín do konce roku 2022, jako omezeně účelné. MO se totiž nepodařilo vytvořit plně funkční centrum s nejvyšší úrovní biologického zabezpečení, přestože původním termínem dokončení byl rok 2005. V červenci 2024 proto uzavřelo MO smlouvu na výstavbu chybějícího objektu pro vědu a výzkum, přičemž centrum by tak mělo být konečně dokončeno v roce 2026. Prostřednictvím Univerzity obrany zajistí MO také obsazení vědeckých a laboratorních míst.

VÝSLEDKY FOLLOW-UP KONTROLY UKÁZALY NA NEPLNĚNÍ NĚKTERÝCH OPATŘENÍ. NKÚ VŠAK V RÁMCI DALŠÍCH KONTROLNÍCH AKČÍCH HODNOTÍ POZITIVNĚ, ŽE NA ZÁKLADĚ ZJIŠTĚNÍ Z PŘEDEŠLÝCH KONTROL REALIZOVALO MO NĚKTERÁ OPATŘENÍ, RESP. KROKY, KTERÉ BY MĚLY PŘÍSPĚT KE ZVÝŠENÍ AKCESCHOPNOSTI ARMÁDY I NAPLNĚNÍ CÍLŮ STANOVENÝCH V RÁMCI NATO.

Policie ČR /PČR/ má za úkol zajišťovat bezpečnost občanů, k čemuž potřebuje moderní techniku a kvalitní výstroj, na kterou má každý policista nárok. Nákup a obměnu výstroje zajišťuje MV, které ji zařadilo mezi priority rozvoje PČR. NKÚ při KA č. **23/10** prověřil, jak MV vynakládalo prostředky SR v letech 2018 až 2022 na pořizování, skladování a vyřazování výstroje PČR. Současně prověřoval i splnění opatření MV k odstranění nedostatků zjištěných KA č. **17/07**⁸³, která se týkala záměru schválení systemizace a standardizace výstroje. MV vynaložilo v uvedeném období na pořizování výstroje PČR v rámci **191** veřejných zakázek více než **2,4 mld. Kč**.

NKÚ zjistil nedostatky ve všech fázích procesu vystrojování, tj. od plánování nákupů přes pořizování a skladování až po vyřazování výstroje. Klíčovým problémem bylo, že MV do doby ukončení kontroly nedokročilo systemizaci a standardizaci výstroje PČR, přestože na tuto skutečnost NKÚ upozornil již v roce 2017⁸⁴ a MV se zavázalo realizovat opatření k nápravě. Kvůli chybějící systemizaci a standardizaci nebylo pořizování výstroje propojeno s potřebami policistů. Některá výstroj tak byla ve skladech v přebytku na desítky let dopředu, zatímco jiná chyběla nebo její zásoba nedostačovala. MV opakovaně pořizovalo vý-

MV nevyžádalo smluvní pokuty u 8 z 12 kontrolovaných zakázek na výstroj, což vedlo k jejich promlčení v celkové výši 2,3 mil. Kč.

79 KA č. 22/11 – Peněžní prostředky státu určené na automobilní techniku Armády České republiky (KZ byl zveřejněn v části 3/2023 Věstníku NKÚ).

80 NKÚ v rámci kontrolní akce prověřil období let 2018 až 2022.

81 KA č. 23/03 – Peněžní prostředky státního rozpočtu vynaložené Ministerstvem obrany na radiační, chemickou a biologickou ochranu (KZ byl zveřejněn v části 1/2024 Věstníku NKÚ).

82 Opatření ze dne 6. 11. 2024, čj. 586/24, usnesení č. 780.

83 KA č. 17/07 – Rozvoj a obnova materiálně technické základny Policie České republiky (KZ byl zveřejněn v části 6/2017 Věstníku NKÚ).

84 Usnesení vlády České republiky ze dne 19. června 2018 č. 385, ke Kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 17/07 Rozvoj a obnova materiálně technické základny Policie České republiky.

stroj, přestože její zásoba často několikanásobně převyšovala jím stanovenou optimální hodnotu, což NKÚ vyhodnotil jako neefektivní vynaložení peněžních prostředků.

- Při kontrole skladování a vyřazování výstroje NKÚ zjistil, že MV i přes zavedení výdejního e-shopu a zrušení čtyř oděvních výdejen nesnížilo výdaje na distribuci výstroje. Informační systém pro objednávání výstroje MV nastavilo tak, že umožnil výdej výstroje, na kterou podle pravidel osobního konta neměli policisté nárok. Kromě toho ministerstvo nepodniklo dostatečně účinné kroky k omezení prodeje výstroje na internetu.

MV DO UKONČENÍ KONTROLY NEVYTVOŘILO MODERNÍ SYSTÉM PRO VYSTROJOVÁNÍ POLICISTŮ, I KDYŽ TO BYL JEDEN Z HLAVNÍCH ZÁMĚRŮ KONCEPCE ROZVOJE POLICIE ČR. SYSTÉM MĚL OD ROKU 2022 ZAJISTIT, ŽE PČR BUDE MÍT MIMO JINÉ VŽDY DOSTATEK POTŘEBNÉ VÝSTROJE, ANIŽ BY SE HROMADILY NADBYTEČNÉ ZÁSoby NEBO NAOPAK NĚCO CHYBĚLO.

Dopady předešlých kontrol NKÚ ve vazbě na vnitřní bezpečnost

NKÚ při KA č. **22/12**⁸⁵ zjistil, že MV při plnění některých úkolů ochrany obyvatel /OOB/ postupovalo v rozporu s právními předpisy, např. zákonem o IZS. Dále uvedl, že v době ukončení kontroly přetrvávaly zásadní nedostatky ovlivňující fungování systému OOB. V reakci⁸⁶ na zjištění NKÚ mají občané např. nově k dispozici mapu úkrytů⁸⁷ nebo aktualizované webové stránky⁸⁸ Hasičského záchranného sboru ČR /HZS ČR/, které poskytují praktické rady, jak se správně ukryt. V roce 2025 má být spuštěn systém *Cell Broadcast*, který umožní během několika minut varovat občany a přesně určit území, na které se varování doručí. MV se dále zavázalo:

- připravit novely krizového zákona a zákona o IZS a předložit návrh zákona o odolnosti subjektů kritické infrastruktury;
- připravit pod vedením MŠMT zahájení výuky ochrany člověka za mimořádných událostí na základních školách od roku 2027;
- revidovat prostředky individuální ochrany obyvatel a zajistit jejich adekvátní skladové zásoby;
- spustit nový webový portál týkající se problematiky ochrany obyvatel.

Oprávněnost kritiky ze strany NKÚ a naléhavost řešení problematiky ochrany obyvatelstva potvrdily i další dokumenty MV z roku 2024, například *Návrhy opatření k posílení vnitřní bezpečnosti České republiky v působnosti MV a MSp.* Dokument vytvořený jako reakce na střelbu na Filozofické fakultě UK v Praze v prosinci 2023 zahrnuje i dlouho odkládaná opatření, která byla navzdory zjištěním (např. nevytvoření národního komplexního systému ochrany měkkých cílů) NKÚ z kontroly č. **21/21**⁸⁹ dosud ze strany MV opomíjena.

NKÚ při KA č. **22/14**⁹⁰ zjistil nedostatky, které vedly k nesplnění cíle plné připravenosti na mimořádné události způsobené změnami klimatu, antropogenními a technologickými vlivy. MMR v reakci na zjištění NKÚ⁹¹ provedlo samostatnou evaluaci přínosů programu IROP 2014–2020. MV přehodnotilo rozdělení dotačních prostředků mezi složky IZS a nově nastavilo poměr financování mezi PČR (60 %) a HZS ČR (40 %). NKÚ při kontrole dále zjistil, že MV opožděně vymezilo potřeby PČR, takže v době jejich upřesnění už byly prostředky využity jinými složkami IZS. PČR proto nemohla pořídit potřebnou techniku. Na základě zjištění NKÚ přijalo MV řadu opatření, díky nimž PČR v dubnu 2024 realizovala **20 projektů za 750 mil. Kč**, včetně **13** původně plánovaných pro IROP 2014–2020. PČR tak nakoupila nebo aktuálně nakupuje potřebné prostředky a techniku pro zvýšení akceschopnosti jejích útvarů v jednotlivých krajích.

85 KA č. 22/12 – Peněžní prostředky státu určené na přípravu a zajištění systému ochrany obyvatelstva (KZ byl zveřejněn v části 1/2023 *Věstníku NKÚ*).

86 Opatření ze dne 3. 7. 2024, čj. 473/24, bez usnesení.

87 Viz <https://terinos.izscr.cz/client/>.

88 Viz <https://www.hzscr.cz/clanek/ukryti-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>.

89 KA č. 21/21 – Peněžní prostředky státu vynakládané na systém ochrany měkkých cílů (KZ byl zveřejněn v části 4/2022 *Věstníku NKÚ*).

90 KA č. 22/14 – Peněžní prostředky státu určené na zvýšení připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof (KZ byl zveřejněn v části 3/2023 *Věstníku NKÚ*).

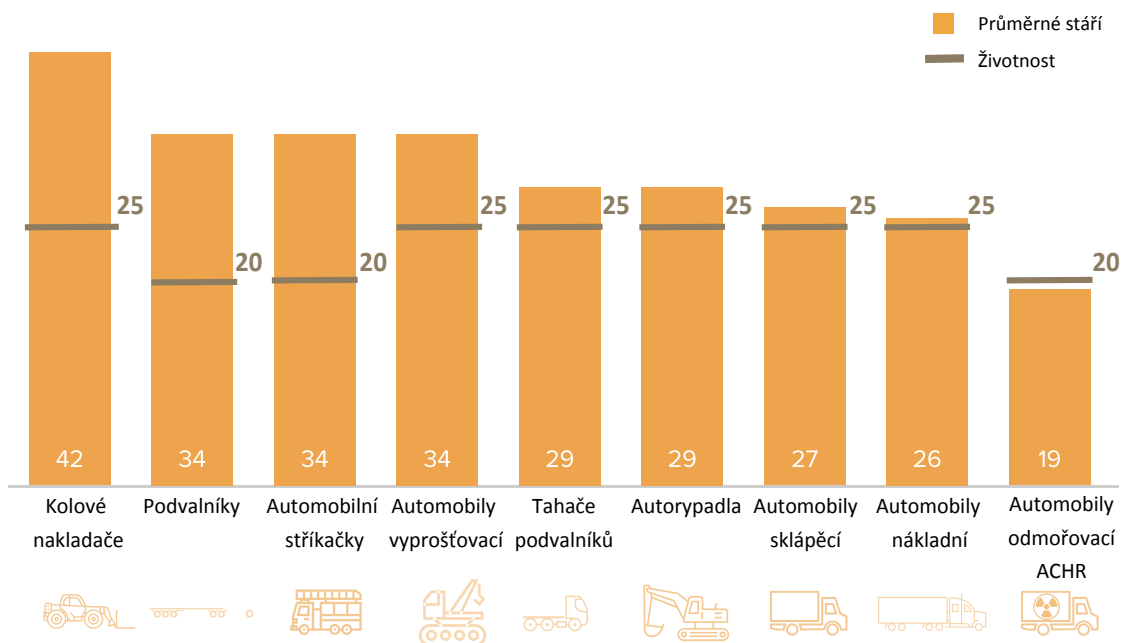
91 Opatření ze dne 3. 7. 2024, čj. 270/24, bez usnesení.

Ministerstvo obrany **neplnilo** část opatření k nápravě nedostatků zjištěných NKÚ a **opakovaně chybovalo** jak v přípravě, tak v realizaci investic do ženijního vojska AČR

MO NEZAJISTILO ČÁST POŽADOVANÝCH SCHOPNOSTÍ ŽENIJNÍHO VOJSKA TÍM, ŽE V LETECH 2010–2022 USKUTEČNILO POUZE 22 Z PLÁNOVANÝCH 69 INVESTIČNÍCH AKCÍ, A NEVYUŽILO TAK VÍCE NEŽ 90 % ROZPOČTOVANÝCH PROSTŘEDKŮ

Srovnání průměrného stáří, např. vybrané techniky vyčleňované pro IZS se stanovenou životností

MO NESPLNILO ČTYŘI VLÁDOU ULOŽENÁ OPATŘENÍ K ODSTRANĚNÍ NEDOSTATKŮ Z PŘEDEŠLÝCH KONTROL

- MO nezajistilo, aby investiční záměry akcí obsahovaly požadované vyjádření efektivnosti vložených prostředků
- MO neplnilo vlastní plán snižování deficitu peněžních prostředků na pořizování výstroje pro příslušníky AČR
- MO dosud nezavedlo elektronický objednávkový systém, který by zjednodušil a urychlil výdej výstroje pro všechny příslušníky AČR
- MO neplní stanovenou provozuschopnost tanků a nezajistilo dostatečnou zásobu náhradních dílů potřebných pro jejich opravy

4.3 DOPRAVA

Rozvinutá a bezpečná dopravní infrastruktura představuje základní předpoklad ekonomického, regionálního a sociálního rozvoje. Zároveň je nezbytná pro posílení konkurenceschopnosti, neboť kvalitní dopravní síť umožňuje efektivní pohyb osob, zboží a služeb. V oblasti dopravy NKÚ dlouhodobě upozorňuje na přetrvávající problémy, včetně příčin, které k nim vedou, jako je např. špatný stav silnic či dlouhá doba přípravy projektů.

V roce 2024 se NKÚ zaměřil na oblasti dopravy, které jsou zásadní nejen z hlediska kvality infrastruktury, konkurenceschopnosti, ale i udržitelného rozvoje a zvyšování kvality života. Patří mezi ně podpora přechodu nákladní dopravy ze silniční na železniční a vodní, hodnocení kvality oprav a údržby silnic I. třídy a přezkum efektivity výstavby a rekonstrukcí komunikací pro pěší.

V roce 2024 NKÚ dokončil tři kontrolní akce, ve kterých prověřil:

- podporu rozvoje nákladní kombinované dopravy (KA č. [23/13](#));
- opravy a údržbu silnic I. třídy (KA č. [23/26](#));
- podporu výstavby a rekonstrukce komunikací pro pěší (KA č. [24/01](#)).

I přes podporu ve výši 648 mil. Kč poklesl přepravený objem v kombinované dopravě mezi roky 2018 a 2022 o 12,7 %.

NKÚ v KA č. [23/13](#) provedl kontrolu peněžních prostředků státu a Evropské unie vynakládaných na rozvoj nákladní kombinované dopravy. Kontrola byla provedena u poskytovatele podpory MD a u sedmi příjemců podpory, u nichž bylo podrobena kontrole všech 14 podpořených projektů, na které MD poskytlo celkem **648,4 mil. Kč**. Podpora byla zaměřena na modernizaci a výstavbu překladišť kombinované dopravy včetně doprovodné infrastruktury, na zavedení nových technologií překládky a pořízení přepravních jednotek pro kombinovanou dopravu. Důvodem podpory je snaha o ekologizaci přepravy zboží na delší vzdálenosti vyšším využitím železniční či vodní dopravy a nižším využitím silniční nákladní dopravy.

Podpora rozvoje nákladní kombinované dopravy má přispět k naplnění cíle, a to do roku 2030 převést 30 % silniční nákladní přepravy nad 300 km na jiné druhy dopravy jako např. na železniční či vnitrozemskou vodní dopravu. MD plánovalo poskytnout podporu na rozvoj nákladní kombinované dopravy ve výši 4,7 mld. Kč. Skutečně však příjemcům podpory poskytlo MD 648,4 mil. Kč. Důvodem nízkého využití podpory byly především nevyřešené překážky rozvoje kombinované dopravy ze strany MD a nepřipravenost projektů. Vliv podpořených projektů na rozvoj nákladní kombinované dopravy byl minimální. Dosažené hodnoty přepraveného objemu v kombinované dopravě vykázané příjemci podpory v letech 2019 až 2022 činily pouze 3,47 % až 6,80 % z celkového přepraveného objemu v kombinované dopravě v ČR. Od dokončení prvního podpořeného projektu v roce 2018 přepravený objem v kombinované dopravě za celou ČR klesal.

- MD v podmínkách podpory zavázalo příjemce podpory naplnit roční předpokládané přepravené objemy v nákladní kombinované dopravě alespoň jednou během pětileté doby udržitelnosti. Po jejím uplynutí již příjemci podpory nejsou povinni udržovat či zvyšovat výkon a objem v kombinované dopravě ani zajišťovat veřejný nediskriminační přístup do překladiště této dopravy. NKÚ proto upozornil na riziko, že v době udržitelnosti nedojde k naplnění přínosů podpory na rozvoj nákladní kombinované dopravy.
- U šesti kontrolovaných projektů NKÚ zjistil významné riziko nedosahování předpokládaných výsledků, z toho u dvou neplnění předpokládaných přepravních objemů a u čtyř nízké využití pořízených přepravních jednotek v rozmezí od **0,5 % do 32 %** plánovaných počtů přeprav v průběhu doby udržitelnosti. NKÚ u dvou kontrolovaných projektů zjistil neoprávněné použití peněžních prostředků a oba případy vyhodnotil jako skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně v celkové výši **11,1 mil. Kč**.

- Pro vyšší využití železniční nákladní dopravy v nákladní kombinované dopravě existovalo několik limitujících faktorů, které nebyly ze strany MD vyřešeny. Šlo o nedostatečnou kapacitu železniční dopravní infrastruktury, která byla z velké části vyčerpána vlaky osobní dopravy, dále o nedostatečnou spolehlivost železniční dopravy, nedostatečné parametry železniční infrastruktury a vysoké poplatky za využití železniční dopravní cesty v porovnání se zpoplatněním silniční infrastruktury. Využití vodní nákladní dopravy v nákladní kombinované dopravě prakticky neexistovalo; jejímu využití bránila dlouhodobá nespolehlivost labské vodní cesty. MD v kontrolovaném období nerealizovalo účinná opatření na zajištění splavnosti labské vodní cesty s cílem přispět k rozvoji nákladní kombinované dopravy.

VLIV POSKYTNUTÉ PODPORY NA ROZVOJ NÁKLADNÍ KOMBINOVANÉ DOPRAVY BYL ZATÍM MINIMÁLNÍ. CELKOVÝ PŘEPRAVENÝ OBJEM V KOMBINOVANÉ DOPRAVĚ V ČR KLESAL, ŽELEZNIČNÍ NÁKLADNÍ DOPRAVA STAGNOVALA, VODNÍ NÁKLADNÍ DOPRAVA PRAKTICKY NEEXISTOVALA A SILNIČNÍ NÁKLADNÍ DOPRAVA NAOPAK ROSTLA.

NKÚ při KA č. [23/26](#) prověřoval vynakládání peněžních prostředků resortu MD na opravy a údržbu silnic I. třídy. SFDI v letech 2018–2023 poskytlo na opravy a údržbu silnic I. třídy o **6,9 mld. Kč** více, než bylo původně plánováno, což vedlo k celkovým výdajům ve výši **62,5 mld. Kč**.

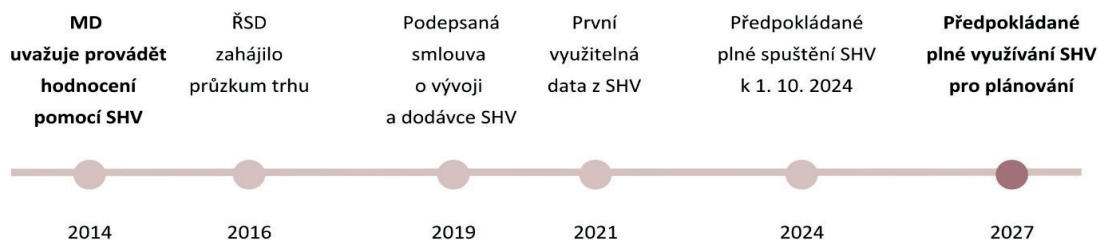
Z výsledků kontroly vyplynulo, že v letech 2021–2023 bylo v průměru 30 % pásokilometr⁹² silnic I. třídy, které jsou určené zejména pro dálkovou a mezistátní dopravu, v nevyhovujícím a havarijním stavu. ŘSD provádělo hlavní prohlídky stavebně technického stavu silnic I. třídy v rozporu s právními předpisy, což znamenalo, že jejich stav nebyl řádně zmapován. MD, resp. ŘSD, již deset let zavádějí systém hospodaření s vozovkou, který má optimalizovat plánování oprav a údržby silnic, ale ani v době ukončení kontroly NKÚ nebyl systém plně funkční. Plné využití systému ŘSD odhaduje nejdříve v roce 2027. NKÚ v rámci kontroly zjistil, že ŘSD u dvou případů postupovalo při opravách vad nehospodárně.

- ŘSD při provádění prohlídek v roce 2018 ani v roce 2023 nepostupovalo v souladu s vyhláškou č. 104/1997 Sb.⁹³, když nesledovalo celé těleso komunikace, nenevidovalo a nesledovalo všechna odvodňovací zařízení a další objekty mimo mostních. Tím řádně nezjistilo stavebně technický stav komunikace, včetně jejich součástí a příslušenství. NKÚ nález o nesprávných a neobjektivních prohlídkách dokládá na zjištění, že u vybraných úseků silnic v roce 2018 bylo ve stupni „nevyhovující a havarijní“ evidováno celkem **25 km** silnic I. třídy. O tři roky později už to bylo **1 298 km** silnic I. třídy, což je nárůst o více než **5 000 %** mezi roky 2018 a 2021. Z toho vyplynulo, že ŘSD v roce 2018 neprovádělo hlavní prohlídky správně a objektivně, protože nárůst o **5 073 %** mezi roky 2018 a 2021 není věrohodný.
- Pro optimalizaci nákladů a sledování kvality plánování údržby a oprav silnic I. třídy je na ŘSD implementován *systém hospodaření s vozovkou*, který má mj. poskytovat aktuální a objektivní informace o stavu pozemních komunikací. Ačkoliv ŘSD pořídilo systém za **179 mil. Kč bez DPH** v roce 2019, jeho plné využití se předpokládá nejdříve v roce 2027. To i přesto, že jedním z nápravných opatření ke KA č. [19/10](#)⁹⁴ bylo zavedení systému SHV s termínem spuštění ostrého provozu v prosinci roku 2021.

92 Pásokilometr je jednotka délky jízdních pásů dané komunikace, tzn. u směrově nerozdělené komunikace se jedná o jeden pás, u směrově rozdělených komunikací se jedná o dva pásy.

93 Vyhláška č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích.

94 KA č. 19/10 – *Opravy a údržba silničních mostů* (KZ byl zveřejněn v částce 4/2020 *Věstniku NKÚ*).

Výtluk na silnici v Bílině nechal ŘSD opravit sedmkrát za sebou provizorně, vždy v zimě. Až v roce 2023 došlo k osmé, trvalé opravě. Obdobně řešilo ŘSD opravu v Pardubicích, kde byla vozovka opravena na stejném místě postupně čtyřikrát, vždy v zimě, tedy provizorně. V lednu 2023 se navíc ukázalo, že provizorní úprava vydržela méně než jeden měsíc.

- MD již 17 let, tedy od roku 2007, neplní svou zákonnou povinnost⁹⁵ vést centrální evidenci pozemních komunikací. Vlastníci a uživatelé pozemních komunikací a příslušné správní úřady nemohou plně využívat informace o uzavírkách, objížďkách, omezeních provozu apod. na všech kategoriích pozemních komunikací. NKÚ již na chybějící centrální evidenci pozemních komunikací upozorňoval v KA č. **19/10**.

NKÚ se v rámci KA č. [24/01](#) zaměřil na podporu poskytovanou z peněžních prostředků státu a EU na výstavbu a rekonstrukce komunikací pro pěší s cílem zajistit jejich bezpečnost a bezbariérovost. Tyto projekty měly přispívat ke splnění evropských i národních cílů v oblasti dopravní bezpečnosti, ekologizace dopravy a zpřístupnění veřejného prostoru osobám se sníženou pohyblivostí či orientací. Komunikace pro pěší jsou zpravidla v majetku obcí a péče o ně a jejich rozvoj spadá do jejich samostatné působnosti a odpovědnosti. V kontrolovaném období let 2014–2023 byla obcím na tento účel poskytnuta podpora z peněžních prostředků státu a EU v celkové výši **9,5 mld. Kč**. NKÚ současně posoudil činnost MD, MMR, Centra pro regionální rozvoj České republiky a SFDI při poskytování této podpory a prověřil účelnost a hospodárnost poskytování a použití prostředků na vzorku **23 projektů** s podporou ve výši **138 mil. Kč**.

95 Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích.

NKÚ zjistil, že peněžní prostředky státu a EU určené na podporu projektů výstavby a rekonstrukcí komunikací pro pěší, které měly zajistit především zvýšení jejich bezpečnosti a bezbariérovosti, nebyly ve významné míře vynakládány účelně. Přestože se stav chodníků zlepšil, mnohé projekty nepřinesly výrazné zvýšení bezpečnosti a nevyřešily konkrétní bariéry pro osoby s omezenou pohyblivostí. Kontrolovaná ministerstva nemají jasně definované cíle podpory ani přehled o dosažených výsledcích a pokroku, ačkoliv jim to ukládají právní předpisy⁹⁶. MD, SFDI ani MMR nezajistily, aby podpora směřovala vždy tam, kde by měla největší přínos. Při kontrole projektů NKÚ zjistil množství závažných nedostatků významně snižující účelnost a v 10 z 23 případů i hospodárnost vynaložených peněžních prostředků.

- SFDI a MMR nemají k dispozici analýzu výchozího stavu oblasti, jejích nedostatků ani možností řešení a zároveň nestanovily konkrétní měřitelné cíle či ukazatele pro vyhodnocení výsledků podpory. Účelnost poskytování a využití podpory nelze zajistit, pokud jejím cílem zůstává pouze obecné a neměřitelné „zlepšení stavu“ bez vymezení výchozí a cílové úrovně či sledování pokroku při odstraňování nedostatků⁹⁷. MD, SFDI ani MMR celkové výsledky podpory nevyhodnocovaly a nemají přehled o jejich přínosech či míře odstranění identifikovaných nedostatků, přestože na výstavbu a rekonstrukce pěších komunikací bylo v letech 2014–2023 vynaloženo přes **5 mld. Kč** z rozpočtu SFDI a dalších téměř **4,5 mld. Kč**⁹⁸ poskytlo MMR z peněžních prostředků státního rozpočtu a EU v rámci IROP.
- Z kontrolovaných **23 projektů** NKÚ u **17** vyhodnotil, že státem poskytnutá podpora byla neúčelná nebo pouze omezeně účelná, přičemž u **10** z nich konstatoval nevhodné nebo jen částečně vhodné využití peněžních prostředků. Kritéria pro výběr projektů k poskytnutí podpory byla v některých případech nejasná a jejich splnění se hodnotilo spíše formálně, bez dostatečného důrazu na věcný obsah. Žadatelé v žádostech o podporu často nadhodnocovali výchozí stav a zveličovali přínosy projektů, přičemž některé údaje v žádostech o poskytnutí dotace byly nepřesné. Rekonstrukce deklarované v žádostech měly v některých případech charakter běžných oprav, na které však podpora nebyla určena. Projekty navíc často neřešily klíčové problémy na komunikacích ani nezajistily bezpečné přecházení pro osoby se sníženou schopností orientace.

Jeden z kontrolovaných projektů, dokončený v roce 2015 s celkovými a zároveň uznatelnými náklady **7,20 mil. Kč**, nebyl ani po devíti letech od realizace vyhodnocen kvůli opakovanému prodlužování lhůty. NKÚ jej označil za neúčelný, neboť přínosy projektu byly neprůkazné, bezpečnost chodců a problémová místa zejména pro osoby se sníženou pohyblivostí zůstala nevyřešena.

V souvislosti se zjištěnými skutečnostmi NKÚ doporučil:

- poskytovat podporu ze strany státu a EU tak, aby doplňovala a posilovala peněžní prostředky obcí, nikoliv je nahrazovala;
- přehodnotit stávající finanční formu podpory v podobě dotačního instrumentu s vysokou mírou intenzity podpory (její stávající výše **85–95 %**).

PŘESTOŽE V LETECH 2014 AŽ 2023 BYLO NA PODPORU VÝSTAVBY A REKONSTRUKCÍ KOMUNIKACÍ PRO PĚŠÍ, JEŽ JSOU ZPRAVIDLA V MAJETKU OBCÍ A PĚČE O NĚ A JEJICH ROZVOJ TAK SPADÁ DO JEJICH SAMOSTATNÉ PŮSOBNOSTI, VYNALOŽENO 9,5 MLD. Kč, STÁT NEVÍ, JAKÝCH CELKOVÝCH VÝSLEDKŮ CHCE PODPOROU DOSÁHNOUT ANI JAKÝCH JIŽ BYLO DOSAŽENO.

96 Ustanovení § 22 zákona České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

97 Stanovení konkrétních, měřitelných, dosažitelných, relevantních a časově vymezených cílů a ukazatelů výkonnosti pro sledování jejich plnění patří mezi základní předpoklady řádného finančního řízení.

98 Povinnost MD a MMR analyzovat dosahované výsledky vyplývá mj. z ustanovení § 22 zákona České národní rady č. 2/1969 Sb. Odpovědnost MD a MMR za hospodaření s prostředky státního rozpočtu a jinými peněžními prostředky státu ve svých kapitolách vyplývá z § 39 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). Povinnost SFDI zajišťovat efektivní využití poskytovaných prostředků podle schváleného rozpočtu vyplývá z ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury.

Dopady předešlých kontrol v oblasti dopravy

Při KA č. **22/29**⁹⁹, která byla zaměřena na proces výběru koncesionáře pro projekt PPP D4, nastavení smluvních vztahů mezi MD a koncesionářem a výhodnost tohoto projektu, NKÚ zjistil, že zahájení výstavby vybraných úseků dálnice D4 formou projektu PPP se téměř o čtyři roky opozdilo. Došlo k tomu zejména z důvodu chyb v zadávacím řízení na výběr poradce a časové náročnosti výběru koncesionáře. NKÚ také upozornil na nedodržení termínu vyplývajícího z koncesionářské smlouvy pro předání dílčích stavebních povolení u dvou úseků. MD informovalo vládu ČR o tom, že všechna opatření k odstranění zjištěných nedostatků byla splněna nebo jsou průběžně plněna. NKÚ považuje opatření za dostatečná a s jejich plněním souhlasí. Jejich účinnost bude možné ověřit následnou kontrolou.

NKÚ při KA č. **21/37**¹⁰⁰ zaměřené na modernizaci cca 161 km dálnice D1 zjistil absenci souhrnného časového a finančního plánu projektů potřebných pro její dokončení. Dále také NKÚ mj. upozornil na nedokončení modernizace některých odpočívek a absenci parkovacích míst pro kamiony. MD informovalo vládu ČR o tom, že opatření k odstranění zjištěných nedostatků, jako jsou např. chybějící plán modernizace D1, špatný stav mostů a nadjezdů, neúplná dokumentace závad, nedostatek parkovacích míst pro těžká nákladní vozidla, byla splněna nebo jsou průběžně plněna. Účinností opatření se NKÚ bude zabývat.

---

99 KA č. 22/29 – *Peněžní prostředky státu určené na přípravu, výstavbu a provozování dálnice D4 formou partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP); KZ byl zveřejněn v částce 6/2023 Věstníku NKÚ.*

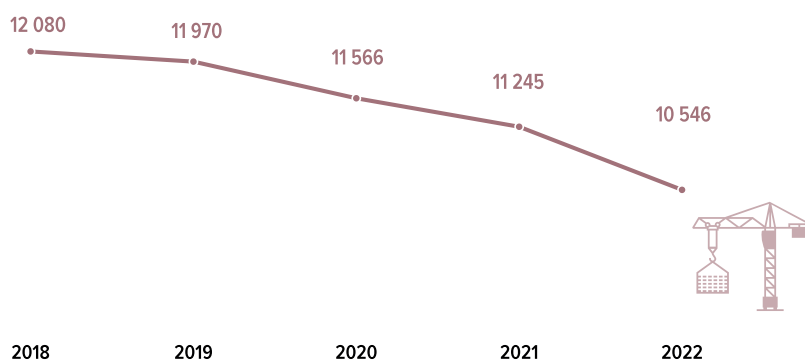
100 KA č. 21/37 – *Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na modernizaci dálnice D1 (KZ byl zveřejněn v částce 3/2023 Věstníku NKÚ).*

Poskytnutá podpora nepřispěla k většímu využití kombinované dopravy, v případě výstavby a rekonstrukcí komunikací pro pěší nebyla směřována vždy tam, kde by přinesla největší užitek

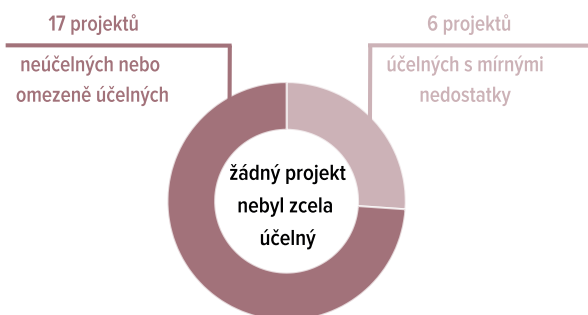
VLIV PODPORY MD VYNAKLÁDANÉ NA ROZVOJ NÁKLADNÍ KOMBINOVANÉ DOPRAVY, KTERÁ MĚLA VÉST K POSÍLENÍ PŘEPRAVY ZBOŽÍ PO ŽELEZNICI NEBO VODNÍ CESTOU, JE MINIMÁLNÍ

Vývoj celkového přepraveného objemu v kombinované dopravě v ČR od dokončení prvního podpořeného projektu (tis. t)

” MD dosud neodstranilo překážky bránící rozvoji nákladní kombinované dopravy. U železnice šlo zejména o nedostatečnou kapacitu a spolehlivost infrastruktury, nevyhovující parametry a vysoké poplatky oproti silnicím. Využití vodních cest bylo kvůli nespolehlivosti labské vodní cesty minimální.

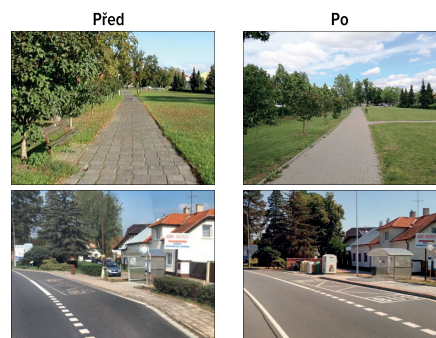
PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY VE VÝŠI 9,5 MLD. KČ NA PODPORU PROJEKTŮ VÝSTAVBY A REKONSTRUKCÍ KOMUNIKACÍ PRO PĚŠÍ, KTERÉ MĚLY ZAJISTIT PŘEDEVŠÍM ZVÝŠENÍ JEJICH BEZPEČNOSTI A BEZBARIÉROVOSTI, NEBYLY VE VÝZNAMNÉ MÍŘE VYNAKLÁDÁNY ÚČELNĚ

” Podpora nebyla směřována vždy tam, kde by přinesla největší užitek a podmínky podpory dostatečně nemotivovaly příjemce k jejímu účelnému a hospodárnému využití. S ohledem na výsledky kontroly NKÚ doporučil přehodnotit a změnit systém podpory výstavby a rekonstrukcí komunikací pro pěší.

Projekt č. 9: Přinesl celkové zlepšení stavu řešených úseků chodníků, bezpečnost chodců ale významně nezvýšil.

Projekt č. 8: Nezbytnost obnovy a modernizace chodníků pro zajištění bezpečnosti a bezbariérového pohybu chodců nebyla prokázána.

4.4 SOCIÁLNÍ POLITIKA A ZAMĚŠTNANOST

Sociální politika i politika zaměstnanosti představují klíčové oblasti fungování moderního státu. Zejména v posledních letech je ovlivňována řada faktorů: pandemie covid-19, pokračující válečný konflikt na Ukrajině se související migrací, energetická krize, vysoká míra inflace, živelní pohromy apod. Souběh následných socioekonomických dopadů tak v současnosti ještě více vyžaduje klást mimořádný důraz na efektivní podporu sociálního začleňování, předcházení chudoby a poskytování ochrany a péče nejzranitelnějším skupinám osob. Opatření přijímaná v oblasti sociální politiky i politiky zaměstnanosti se výrazně promítají do výše státního rozpočtu. Proto se NKÚ ve svých kontrolách dlouhodobě snaží odhalovat nevhodně nastavené mechanismy v poskytování státních podpor, aby se zodpovědné orgány mohly lépe zaměřit na jejich nastavení a tím docílit efektivní pomoci potřebným.

V roce 2024 NKÚ dokončil v oblasti sociální politiky a politiky zaměstnanosti tři kontrolní akce zaměřené na:

- systém péče o ohrožené děti a jeho transformaci (KA č. [23/11](#)),
- podporu zaměstnanosti a adaptability pracovní síly (KA č. [23/21](#)),
- podporu sociálního začleňování (KA č. [23/29](#)).

Řada dětí má start do života velmi komplikovaný. V případě, kdy je ohrožena výchova a vývoj dítěte, by měl převzít odpovědnost stát a pomocí funkčního systému péče o ohrožené děti jim, popř. jejich rodinám včetně náhradních, tento start co nejvíce ulehčit. Na transformaci systému péče o ohrožené děti se zaměřil NKÚ při KA č. [23/11](#) a kontroloval¹⁰¹, jak na něj resorty MPSV, MŠMT a MZd vynakládaly peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie v průběhu let 2015 až 2023. NKÚ prověřil **pět** transformačních projektů MPSV a **71** soutěžních projektů na úrovni jejich výstupů u subjektů pracujících s ohroženými dětmi, na něž souhrnně MPSV poskytlo **701 mil. Kč**. Celkově v průběhu kontrolovaného období vynaložily tři výše uvedené resorty na systém péče o ohrožené děti peněžní prostředky ve výši téměř **87 mld. Kč**. NKÚ k uvedené problematice provedl rovněž dotazníkové šetření k výkonu činnosti orgánů sociálně-právní ochrany dětí.

Z celkově vynaložených cca 87 mld. Kč bylo více než 42 mld. Kč vynaloženo na výplatu státních příspěvků pěstounům a organizacím věnujícím se doprovázení pěstounů, více než 31 mld. Kč na úhradu provozu ústavních zařízení a více než 13 mld. Kč na výkon agendy OSPOD.

NKÚ kontrolou zjistil, že ačkoliv všechny tři zainteresované resorty deklarovaly již v roce 2009 vůli ke sjednocení postupů, metodik a legislativy v rámci systému péče o ohrožené děti a vynaložily na ni více než 498 mil. Kč, transformace není stále dokončena. Roční výdaje na celý systém se tak stále zvyšují, ale počet dětí v ústavní péči se snížil minimálně. MPSV také nezajistilo efektivní informační podporu, proto OSPOD nemají k dispozici spolehlivé a aktuální údaje, což sociální pracovníky zbytečně zatěžuje a ubírá čas na odbornou práci (v terénu, s dětmi).

Roční výdaje ze SR na systém péče o ohrožené děti se mezi lety 2015 a 2023 zvýšily o 61 % a v roce 2023 dosáhly téměř 12 mld. Kč.

NKÚ v rámci této KA dále zjistil, že:

- MPSV selhalo v roli řídicího orgánu, jelikož důsledně nehodnotilo skutečnou potřebnost projektů k transformaci systému péče o ohrožené děti a zkvalitnění péče poskytované různými subjekty v ČR. Od roku 2015 schválilo celkem **71** soutěžních projektů za téměř **203 mil. Kč**. Jejich přínos však byl omezený, jelikož MPSV ve stejném období realizovalo vlastní systémové projekty s obdobnými analytickými a metodickými produkty i výstupy využitelnými v celé ČR.

101 Interaktivní zobrazení dat KA č. [23/11](#): <https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=14313>.

- Od roku 2013 nezajistilo MPSV informační systém o sociálně-právní ochraně dětí /IS SPOD¹⁰². Neúčelně tedy vynaložilo za analýzy, návrhy a vytvoření IS celkem **2,1 mil. Kč**. Následně začal resort vytvářet jiný (provizorní) způsob evidence formou sdílených tabulek v MS Excel. Ačkoliv toto řešení také nenaplnuje zákon o OSPOD, plánuje na něj MPSV vynaložit dalších až **6,4 mil. Kč**¹⁰³. Neexistence jednotného prostředí znamená, že pracovníci OSPOD nemohou spisy předávat elektronicky, posílají je poštou a při umísťování dětí zjišťují volné kapacity v ústavech telefonicky.

PŘESTOŽE MPSV JIŽ 12 LET VYUŽIVÁ K TRANSFORMACI SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI PROJEKTY FINANCOVANÉ Z FONDŮ EU, K VÝRAZNÉ ZMĚNĚ NEDOŠLO. PŘESUN DĚTÍ Z ÚSTAVNÍ PÉČE DO PĚSTOUNSKÝCH RODIN PROBÍHÁ POMALU. MPSV JAKO ŘÍDÍCÍ ORGÁN NEHODNOTILO DŮSLEDNĚ POTŘEBNOST PROJEKTŮ A SPÍŠE KLADLO DŮRAZ NA FORMÁLNÍ STRÁNKU MONITOROVÁNÍ PROJEKTŮ.

Významná podpora rovněž směřovala do oblastí znevýhodněných skupin osob¹⁰⁴, kde má pomáhat například s jejich uplatněním na trhu práce. Při KA č. [23/21](#) NKÚ prověřoval peněžní prostředky SR a EU určené na podporu zaměstnanosti a adaptability pracovní síly v rámci soutěžních projektů OPZ¹⁰⁵. Kontrolováno bylo MPSV a **šest** vybraných příjemců dotací, u nichž byla prověřena realizace **10** projektů¹⁰⁶. Kontrolovaný objem peněžních prostředků u MPSV a u příjemců činil téměř **113 mil. Kč**. Celkově poskytlo MPSV v letech 2016–2022 prostřednictvím **pěti** výzev na podporu soutěžních projektů OPZ peněžní prostředky ve výši cca **1,2 mld. Kč**.

NKÚ kontrolou zjistil, že MPSV poskytovalo podporu projektům zaměřeným na zvýšení zaměstnanosti různě znevýhodněných cílových skupin osob bez jasného stanovení, jaké změny má být podporou u těchto skupin dosaženo. Kontrola 10 projektů odhalila, že pouze v jednom případě byly prostředky vynaloženy účelně, i zde však s nižší efektivností. Naopak ve dvou případech byly v rozporu s pravidly OPZ¹⁰⁷ podpořeny i osoby, které nespádaly do vymezených cílových skupin, prostředky byly tedy využity neúčelně a neefektivně. U čtyř projektů zjistil NKÚ skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně ve výši 9,1 mil. Kč.

Jediným kvantitativně vyjádřeným dlouhodobějším cílem, který se týkal žádoucí změny v populaci, bylo dosáhnout obecné míry zaměstnanosti ve výši 75 % u osob ve věku 20–64 let¹⁰⁸, tato hodnota však byla překročena již v roce zahájení podpory, tj. 2016.

NKÚ v rámci této KA dále zjistil, že:

- MPSV závazně stanovilo pouze sledování počtu účastníků projektů a počtu získaných kvalifikací, nastavený systém sledování však neumožňoval vyhodnocovat dlouhodobý přínos projektů. MPSV také vynakládalo prostředky na nezpůsobilé výdaje. Cílem byla například podpora osob ohrožených nezaměstnaností, ale polovina, tj. **31** ze **62** podpořených osob, měla možnost vrátit se po rodičovské dovolené ke svému původnímu zaměstnavateli, ohrožena nezaměstnaností tedy nebyla. Dále v jiném projektu MPSV podpořilo **31** osob ze **49** (tedy více než **63 %**), aniž by příjemce prokázal, že se jedná o osoby z cílové skupiny.
- MPSV také postupovalo vůči žadatelům/příjemcům nerovným způsobem. Například u tří projektů v rámci jejich hodnocení nekrátilo platy evaluátorů, resp. odborných gestorů/metodiků, kdežto u dvou jiných projektů u stejné náplně práce (zpracování závěrečné zprávy) je krátilo. Nebo rozdílně posuzovalo výdaje na vybavení: u jednoho projektu došlo k naplnění pravidel pro krácení, a přesto je neuplatnilo, avšak u jiných příjemců v obdobném případě ke krácení přistoupilo. V dalším případě pak schválilo a proplatilo nepřiměřené mzdové náklady na realizační tým projektu.

Například z 32 absolventů rekvalifikačního kurzu bylo v průběhu projektu zaměstnáno pouze devět (tj. 28 %), z toho pouze sedm pozic odpovídalo absolvovaným rekvalifikacím. V jiném případě z osmi osob našla zaměstnání pouze jedna, navíc mimo rekvalifikační zaměření.

102 V rozporu s ustanovením § 53a odst. 1 písm. b) a c) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

103 Částka zahrnuje mj. náklady na tvorbu sdílených tabulek, analýzu způsobu evidencí, standard evidence, manuál pro uživatele a pomoc členů projektového týmu poskytnutou jednotlivým úřadům při úvodním vkládání dat.

104 Např.: osoby ve věku 50 a více let; osoby dlouhodobě nezaměstnané; osoby dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané; osoby pečující o malé děti; osoby se zdravotním postižením; osoby s nízkou úrovní kvalifikace; osoby pečující o jiné závislé osoby.

105 Operační program *Zaměstnanost 2014–2020*.

106 Soutěžní projekty OPZ v rámci SC 1.11 „Zvýšit zaměstnanost podpořených osob, zejména starších, nízkokvalifikovaných a znevýhodněných“.

107 Obecná část pravidel pro žadatele a příjemce v rámci OPZ.

108 Pro soutěžní projekty OPZ v rámci SC 1.11 byla stanovena, resp. převzata cílová hodnota na základě národního cíle strategie *Evropa 2020* stanoveného v *Národním programu reform*.

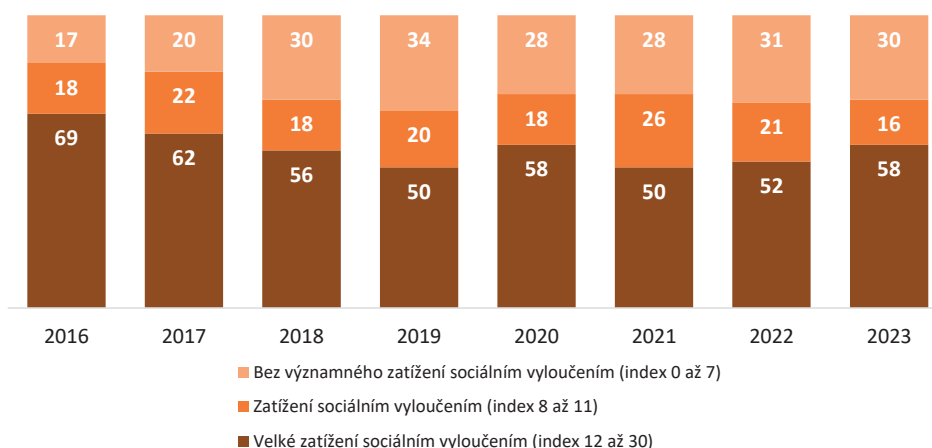
MPSV VYNAKLÁDALO PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY NA PODPORU ZVÝŠENÍ ZAMĚSTNANOSTI RŮZNĚ ZNEVÝHODNĚNÝCH CÍLOVÝCH SKUPIN OSOB SE SNÍŽENOU ÚČELNOSTÍ A EFEKTIVNOSTÍ. ZAMĚSTNANOST SE ZVÝŠILA POUZE KRÁTKODOBĚ, ZEJMÉNA PO DOBU TRVÁNÍ PROJEKTŮ (DOTOVANÉ PRACOVNÍ MÍSTO). NASTAVENÉ SLEDOVÁNÍ NEUMOŽŇUJE MPSV VYHODNOTIT DLOUHODOBÝ PŘÍNOS PROJEKTŮ, TEDY ZDA BYLI ÚČASTNÍCI ZAMĚSTNÁNI DÍKY REALIZACI PROJEKTŮ.

Dalším problémem současnosti jsou sociálně vyloučené lokality /SVL/, do nichž také směřovala podpora ze SR i EU. Podpora měla vést k vyššímu uplatnění sociálně vyloučených osob na trhu práce a ve společnosti, k rozvoji sociálního podnikání, zvýšení kvality a udržitelnosti sociálních služeb nebo k širšímu využívání sociálních inovací. Zda k tomu skutečně došlo, prověřoval NKÚ při KA č. [23/29](#). Kontrola byla provedena za období 2020 až 2022 u MPSV, MMR (Agentury sociálního začleňování), Úřadu práce ČR /ÚP ČR/ a dalších pěti příjemců podpory z OPZ¹⁰⁹. Do kontrolního vzorku NKÚ zařadil celkem devět projektů OPZ, na které příjemci vynaložili více než **656 mil. Kč**. Celkově MPSV v letech 2016–2023 poskytlo z OPZ peněžní prostředky ve výši cca **2,8 mld. Kč** na sociální začleňování v SVL a podpořilo **418¹¹⁰** projektů.

NKÚ kontrolou zjistil, že podpora vynaložená MPSV vedla pouze ke zmírnění některých následků sociálního vyloučení, nikoliv k řešení hlavních příčin, jako jsou dlouhodobá nezaměstnanost, nedostatečná kvalifikace osob, hmotná a bytová nouze či zatížení exekucemi. Pouze **24 %** účastníků projektů OPZ našlo trvalejší uplatnění na trhu práce¹¹¹, v případě projektů KPSVL¹¹² za **1,8 mld. Kč** to bylo jen **18 %**. Navíc přínos těchto projektů pro sociální podnikání byl minimální, jelikož díky nim v programovém období vznikly pouze dva sociální podniky. Negativní vliv měla rovněž nedostatečná právní úprava. U projektu MMR za **278 mil. Kč** bylo zjištěno porušení rozpočtové kázně pro nesplnění klíčových aktivit ve stanoveném rozsahu.

Ze 104 obcí, kde bylo realizováno celkem 342 projektů KPSVL z OPZ, u 58 obcí přetrvával v roce 2023 nejvyšší stupeň indexu sociálního vyloučení¹¹³. To znamenalo v letech 2016–2023 výdaje ze SR ve výši 14,2 mld. Kč na dávky v hmotné nouzi¹¹⁴, což odpovídalo 30 % z celkových výdajů těchto dávek v uvedeném období.

Graf č. 19: Vývoj situace ve 104 obcích, kde měly projekty OPZ přispívat k sociálnímu začleňování

Zdroj: vypracoval NKÚ dle indexu sociálního vyloučení (MMR).

109 Operační program *Zaměstnanost 2014–2020*.

110 Jednalo se celkem o 418 projektů OPZ, konkrétně o 342 projektů koordinovaného přístupu k SVL za 1,8 mld. Kč. Dále šlo o dva projekty MMR za 277,7 mil. Kč, resp. za 26,2 mil. Kč. V neposlední řadě se jednalo o dalších 74 projektů za 775 mil. Kč určených mj. na zvýšení zaměstnanosti sociálně vyloučených osob.

111 NKÚ ověřil uplatnění účastníků na pracovním trhu šest a 12 měsíců po ukončení jejich účasti v projektu.

112 KPSVL – projekty koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám.

113 Index sociálního vyloučení sleduje pět základních dimenzí sociálního vyloučení: dlouhodobou nezaměstnanost, hmotnou nouzi, bytovou nouzi, zadluženost a předčasné odchody ze základní školy.

114 Do toho započítány i příspěvky na živobytí a doplatky na bydlení.

NKÚ v rámci této KA dále zjistil, že:

- U všech devíti kontrolovaných projektů použili příjemci část peněžních prostředků neúčelně, prostředky tak přispěly ke zlepšení situace podpořených osob pouze omezeně, navíc žádný příjemce nedosáhl v plném rozsahu všech stanovených projektových cílů.
- Celkem **15** obcí, kde byly realizovány projekty KPSVL za téměř **394 mil. Kč**, ukončilo spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování /ASZ/ MMR, a to nejčastěji z důvodů poklesu zájmu vedení obce o spolupráci. Přitom v těchto 15 obcích bylo v letech 2016 až 2023 vyplaceno na doplatky na bydlení bezmála **627 mil. Kč**, na příspěvky na živobytí téměř **1,7 mld. Kč** a na příspěvky na bydlení cca **2,7 mld. Kč**. Účelnost a efektivnost snižovala nejen slabá motivace a nízká kvalifikace části osob žijících v SVL, ale také projektový způsob financování ASZ, který neumožňuje flexibilně reagovat.

Ze **656 mil. Kč** vynaložených na **devět** kontrolovaných projektů příjemci použili až **376 mil. Kč** (tj. **57 %**) na osobní náklady¹¹⁵, přitom na přímou podporu cílových skupin to bylo jen cca **209 mil. Kč** (tj. **32 %**).

Průměrné náklady na podporu jednoho účastníka kontrolovaných projektů určených na sociální začleňování v sociálně vyloučených lokalitách činily **110 208 Kč**¹¹⁶.

MPSV OPĚT OPAKOVALO CHYBY NALEZENÉ NKÚ V PŘEDCHOZÍCH KONTROLÁCH¹¹⁷. KLADLO DŮRAZ PŘEDEVŠÍM NA ČERPÁNÍ PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ A FINANCOVALO I PROJEKTY BEZ JASNÝCH A ZÁVAZNÝCH CÍLŮ. MPSV TAKÉ SYSTEMATICKY NESLEDOVALO DOPADY PODPORY, COŽ BYLO MJ. ZPŮSOBENO DLOUHODOBĚ CHYBĚJÍCÍ SHODOU ÚSTŘEDNÍCH ORGÁNŮ I ODBORNÉ VEŘEJNOSTI NA TOM, KTERÁ DATA JE V OBLASTI SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ TŘEBA SLEDOVAT. DÁLE NEVYHODNOCOVALO DOPADY REALIZACE STRATEGICKÝCH OPATŘENÍ¹¹⁸ NA STÁTNÍ ROZPOČET.

¹¹⁵ Osobní náklady zahrnují např. mzdy koordinátorů, lektorů, metodiků, sociálních pracovníků. Na tzv. nepřímé náklady, resp. režijní výdaje, příjemci použili 53,4 mil. Kč (tj. 8 %). Zbývající peněžní prostředky příjemci použili na nákup služeb a zařízení.

¹¹⁶ Hodnota nezahrnuje projekty MMR, kde nedocházelo k přímé podpoře sociálně vyloučených osob.

¹¹⁷ Viz zjištění KA č. 21/29 – *Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na podporu rodinné politiky* (KZ byl zveřejněn v částce 6/2022 *Věstníku NKÚ*) a KA č. 22/28 – *Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na podporu zaměstnanosti* (KZ byl zveřejněn v částce 6/2023 *Věstníku NKÚ*).

¹¹⁸ V *Strategii sociálního začleňování 2014–2020* nenastavilo MPSV žádné konkrétní ukazatele pro sledování plnění stanovených cílů v souladu s doporučením *Metodiky přípravy veřejných strategií*.

Dopady předešlých kontrol v oblasti sociální politiky a zaměstnanosti:

MPSV i v návaznosti na zjištění z KA č. **21/29**¹¹⁹ přijalo *Strategii rodinné politiky 2024–2030*, která vymezila základní cíle a opatření v oblasti rodinné politiky. V reakci na zjištěné nedostatky MPSV také zavedlo systém průběžného sledování dopadů podpory u národního dotačního titulu *Rodina*. MPSV rovněž vyjednalo s MF s účinností od 1. 1. 2025 změnu vyhlášky o finančním vypořádání¹²⁰, jejímž výsledkem je snížení administrativní zátěže příjemců dotací. I v reakci na zjištění z KA č. **22/28**¹²¹ MPSV ve spolupráci s MF a dalšími subjekty aktuálně připravují tzv. jednotné měsíční hlášení zaměstnavatelů, které by mělo přispět ke znatelnému snížení administrativní zátěže firem a k jejich efektivnější komunikaci se státem. V reakci na zjištění NKÚ z KA č. **21/29** a KA č. **22/28** ke způsobu řízení operačního programu *Zaměstnanost* přijalo MPSV pro navazující OPZ+¹²² dílčí opatření, která směřují k vyššímu zacílení poskytované podpory. Jedná se např. o důslednější ověřování tzv. intervenční logiky na úrovni jednotlivých dotačních výzev. Dále o zpřesnění a zdůraznění pokynu pro příjemce, aby definovali cíle svých projektů konkrétně a měřitelně. A v neposlední řadě jde o zavázání příjemců podpory z OPZ+ k dosažení určitého minimálního výsledku u tzv. projektů přímého přidělení.

119 KA č. 21/29 – *Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na podporu rodinné politiky* (KZ byl zveřejněn v části 6/2022 *Věstníku NKÚ*).

120 Vyhláška č. 367/2015 Sb., o zásadách a lhůtách finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy a Národním fondem (vyhláška o finančním vypořádání).

121 KA č. 22/28 – *Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na podporu zaměstnanosti* (KZ byl zveřejněn v části 6/2023 *Věstníku NKÚ*).

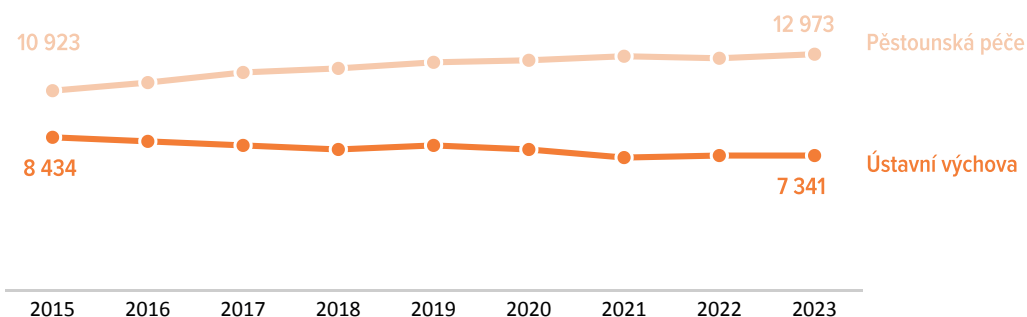
122 Operační program *Zaměstnanost plus 2021–2027*.

Způsob, jakým stát podporoval péči o ohrožené děti a sociální začleňování znevýhodněných osob, **vykazoval řadu vážných nedostatků**

PŘESUN DĚTÍ Z ÚSTAVNÍ PÉČE DO PĚSTOUNSKÝCH RODIN PROBÍHÁ VZHLEDEM K VYNALOŽENÝM PENĚŽNÍM PROSTŘEDKŮM POMALU

Počet dětí v ústavech se zásadně nesnížil, pěstounská péče roste pozvolna

MPSV od roku 2012 poskytlo na transformaci péče o ohrožené děti 701 mil. Kč, ale hlavní cíle transformace nebyly splněny, a to:

- zvýšení kvality péče, zavedení standardů
- snížení počtu dětí v ústavní péči
- sjednocení postupu pracovníků

PODPORA VYNALOŽENÁ MPSV VEDLA POUZE KE ZMÍRNĚNÍ NĚKTERÝCH NÁSLEDKŮ SOCIÁLNÍHO VYLOUČENÍ, NE K ŘEŠENÍ HLAVNÍCH PŘÍČIN, JAKO JSOU NAPŘ. DLOUHODOBÁ NEZAMĚSTNANOST NEBO HMATNÁ NOUZE

MPSV poskytlo celkem 2,8 mld. Kč v rámci projektů OPZ určených na podporu osob ze sociálně vyloučených lokalit, v případě projektů KPSVL na rozvoj sociálního podnikání pak 1,8 mld. Kč

1 ze 4

účastníků projektů OPZ na začleňování osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách **našel trvalejší uplatnění na trhu práce**

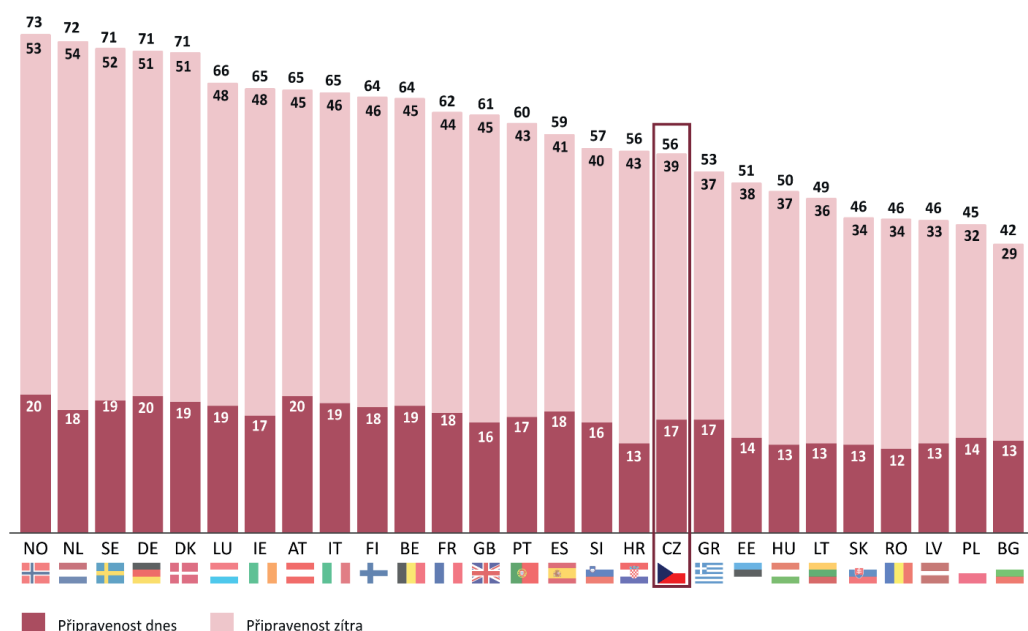
1 z 5

účastníků v rámci projektů koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám **našel trvalejší uplatnění**

4.5 ZDRAVOTNICTVÍ

Zdravotní systém ČR se kromě výběru pojistného na veřejné zdravotní pojištění stále více spoléhá na státní rozpočet, což zakládá riziko případných zvýšených nároků na něj. To má i přímý vliv na nárůst státního dluhu. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby se zodpovědné orgány zaměřily na zvýšení efektivnosti výdajové strany při poskytování zdravotních služeb. Tento krok je klíčový nejen pro zajištění dostupné a kvalitní zdravotní péče pro všechny občany, ale také pro udržitelnost celého zdravotnického systému v nadcházejících letech. Připravenost a stabilitu našeho zdravotního systému významně prověřilo období pandemie covidu-19. Jak dopadla ČR v mezinárodním srovnání připravenosti zdravotních systémů v Evropě *Healthcare Readiness Index* lze posoudit z následujícího grafu. V rámci srovnání indexu připravenosti zdravotnictví za rok 2023¹²³, který hodnotí země na základě 38 ukazatelů, se ČR umístila na **18.** pozici z **27** porovnávaných států Evropy. Ve srovnání připravenosti v rámci zemí střední a východní Evropy si ČR nevede špatně¹²⁴.

Graf č. 20: Index připravenosti zdravotnictví

ČR v rámci indexu připravenosti poslední 3 roky spíše stagnuje. V roce 2023 si o jednu příčku dokonce pohoršila (dosáhla hodnoty 55,7 bodu, přičemž průměr EU je 58 bodů) a byla předstížena Chorvatskem.

V roce 2024 NKÚ dokončil dvě kontrolní akce, ve kterých prověřil:

- hospodaření Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky (KA č. [23/12](#)),
- přesun těžišť psychiatrické péče do komunity (KA č. [23/22](#)).

123 *Index připravenosti na zdravotní péči*: kombinace připravenosti dnes a připravenosti zítra. Jedná se o složený index, který osvětluje rozdíly v připravenosti a efektivitě zdravotní péče v jednotlivých evropských zemích. Ze zemí střední a východní Evropy si nejlépe vedly Slovinsko, Chorvatsko a ČR, i když se umístily za průměrem EU, který činí 58 bodů.

124 *Připravenost dnes* – hodnotí současný stav se zaměřením na ukazatele jako: financování systému, dostupnost zdravotnického personálu, diagnostická infrastruktura apod. *Připravenost zítra* – kromě budoucí poptávky po výše uvedených ukazatelích se snaží zohlednit i schopnost zemí přizpůsobit se změnám, tj. např. přístup k inovacím, ale i stabilitu politického vedení.

Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky /ZPMV/ je z hlediska příjmů a výdajů v systému veřejného zdravotního pojištění finančně významnou institucí, která v letech 2020–2022 hospodařila s více než **140 mil. Kč**. NKÚ při KA č. [23/12](#) prověřil, zda ZPMV v kontrolovaném období využívala peněžní prostředky účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy. NKÚ se zaměřil zejména na čerpání peněžních prostředků ze základního fondu zdravotního pojištění, provozního fondu a fondu prevence.

ZPMV ke konci roku 2022 vedla za zaniklými plátcí pohledávky v hodnotě **2,7 mil. Kč**. Naopak nevyměřila dlužné pojistné a penále v celkové výši **5,1 mil. Kč** a nepřihlásila pohledávky z veřejného zdravotního pojištění do insolvenčního řízení minimálně ve výši **2 mil. Kč**.

NKÚ při kontrole nezjistil neúčelné nebo nehospodárné vynakládání peněžních prostředků, odhalil ale v jednotlivých fondech dílčí nedostatky, které se týkaly např. veřejných zakázek či správy pohledávek. U jednoho programu fondu prevence stanovila ZPMV omezující podmínky pro zaměstnavatele, v důsledku toho byli znevýhodněni pojištěnci, jejichž zaměstnavatel do programu zařazen být nemohl. Odpovědnost za výběr pojištěnců, kteří z programu čerpali příspěvek, pak přenesla na zaměstnavatele a neověřovala, zda byl příspěvek využit v souladu s pravidly. U stejného programu navíc postupovala netransparentně, když do něj zařadila i organizaci, která podmínky neplnila vůbec.

- ZPMV postupovala netransparentně, když umožnila z fondu prevence čerpat příspěvky ve **výši 2,5 mil. Kč** i členům spolku, který nesplňoval podmínky pro zařazení do programu prevence. Na rehabilitační a léčebné preventivní pobyty vyplátila z „programu 6“¹²⁵ v kontrolovaných letech téměř **39,5 mil. Kč**, aniž by ověřovala oprávněnost pro jejich čerpání.
- Při kontrole čerpání prostředků z provozního fondu NKÚ na kontrolním vzorku **13** veřejných zakázek zjistil, že ZPMV ve čtyřech případech nepostupovala správně při zadávání veřejných zakázek v celkové hodnotě **10,4 mil. Kč**, když je soutěžila v nesprávném režimu.

ZPMV NEPOSTUPOVALA PŘI HOSPODAŘENÍ S PENĚŽNÍMI PROSTŘEDKY VŽDY PODLE ZÁKONA. NAPŘÍKLAD PORUŠILA ZÁKON O ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK PŘI NÁKUPU SLUŽEB NEBO ZÁKON O ÚČETNICTVÍ PŘI SPRÁVĚ POGLEDÁVEK Z VEŘEJNÉHO ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ. NKÚ NA KONTROLNÍM VZORKU ALE NEZJISTIL, ŽE BY POJIŠŤOVNA VYNAKLÁDALA PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY NEHOSPODÁRNĚ NEBO NEÚČELNĚ.

Jednou z trvalých vládních priorit je umožnit lidem s duševním onemocněním léčbu v jejich přirozeném prostředí a snižovat tak počty pacientů v psychiatrických léčebnách. K přesunu těžiště psychiatrické péče do komunity mají přispívat i centra duševního zdraví /CDZ/¹²⁶. Z tohoto důvodu se NKÚ při KA č. [23/22](#) zaměřil na využití peněžních prostředků státního rozpočtu a EU určených na přesun těžiště psychiatrické péče do komunity a na to, zda v letech 2019–2022 vedly postupy MZd a MPSV k tomuto přesunu. Konkrétně se NKÚ zaměřil na tři projekty, které měly sloužit k založení a pilotnímu testování CDZ, na něž MZd čerpalo z OPZ¹²⁷ více než **442 mil. Kč** a podpořilo vznik celkem **29 CDZ**.¹²⁸

Podle *Strategie reformy* mělo být v ČR do roku 2023 zajištěno **25** psychiatrů a **30** psychiatrických sester na **100 tis. obyvatel**.¹²⁸ Dle dat ÚZIS k 30. 9. 2023 nebyly dosažené počty ani poloviční, evidováno bylo cca **12** psychiatrů a **14** sester na **100 tis. obyvatel**.

Ačkoliv NKÚ vyhodnotil vynaložení prostředků na vznik a pilotní provoz **29 CDZ** jako účelné, cíl vybudovat **100 CDZ** nebyl dosažen, stejně jako většina z dalších cílů stanovených ve *Strategii reformy*.¹²⁹ MZd ani MPSV dostatečně nespolečně pracovaly a neučinily všechny potřebné kroky ke stabilnímu ukotvení a rozvoji sítě CDZ jakožto nového prvku péče o duševní zdraví ve stávajícím systému. Stále chybí dostatek odborného personálu a přehledná legislativa upravující oblast CDZ, navíc není zajištěno udržitelné financování center. Systémové problémy potvrdilo též [dotazníkové šetření NKÚ](#) u provozovatelů CDZ.

125 Program podpory profesí s vyšším zdravotním rizikem.

126 CDZ je zdravotně-sociální služba poskytovaná jedním multidisciplinárním týmem, která pomáhá lidem se závažným duševním onemocněním. Jeho hlavním úkolem je přesun péče o klienty do jejich přirozeného prostředí.

127 Operační program *Zaměstnanost*.

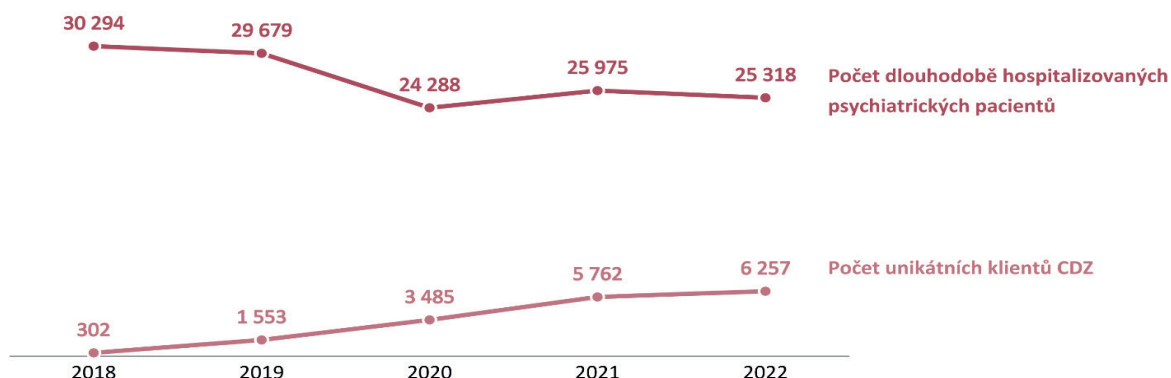
128 Podle účinného *Standardu služeb poskytovaných v CDZ pro osoby se závažným chronickým duševním onemocněním (SMI)* by v každém CDZ měl být minimálně jeden plný úvazek psychiatra a sedm plných úvazků sester (všeobecná sestra / sestra pro péči v psychiatrii).

129 *Strategie reformy psychiatrické péče* na roky 2014–2023.

NKÚ dále zjistil tyto skutečnosti:

- Služby v přirozeném prostředí jsou dostupné jen části lidí se závažným duševním onemocněním, přitom jejich počet v ČR roste¹³⁰. Místo aby resorty kvůli dlouhodobému neplnění cílů reformy zvýšily úsilí k jejich dosažení, termíny pro jejich splnění pouze odsouvaly a nezajistily ani náležitou právní úpravu této oblasti. Ještě před nabytím účinnosti úpravy CDZ v příslušných právních předpisech¹³¹ MZd a MPSV připravily návrhy na další změny zásadně ovlivňující tuto oblast. Legislativa upravující oblast CDZ je tak nepřehledná a nepředvídatelná, což ovlivňuje nejen současné poskytovatele služeb CDZ, ale i subjekty, které vytvoření nových CDZ plánují či zvažují.

Graf č. 21: Vybrané ukazatele péče o psychiatrické pacienty

Do roku 2023 mělo vzniknout minimálně **100 CDZ**, tj. **jedno CDZ** na cca **100 tis. obyvatel** s dojezdovou vzdáleností do nejbližšího CDZ **30 minut**. Ke konci roku 2023 však bylo v provozu pouze **31 CDZ**, z toho **28** vzniklo díky dotacím na pilotní provoz (jedno CDZ zaniklo).

- NKÚ v dotazníkovém šetření oslovil všech **28** stále provozovaných CDZ podpořených v rámci kontrolovaných projektů. Na položené otázky obdržel odpovědi od **23** (tj. **82 %**) oslovených CDZ, z nichž vyplynulo, že většina respondentů vnímá existenci překážek a rizik pro dlouhodobou udržitelnost své činnosti. Jako největší rizika uvedli nedostatek odborného personálu pro zdravotní služby, koncepční a legislativní překážky a nedostatečné financování služeb.

TEMPO USKUTEČŇOVÁNÍ ZMĚN V SYSTÉMU PÉČE O DUŠEVNÍ ZDRAVÍ V ČR JE POMALÉ. POKRAČOVÁNÍ PŘESUNU PSYCHIATRICKÉ PÉČE DO KOMUNITY JE OHROŽENO. NEVZNIKLA ANI TŘETINA Z PLÁNOVANÉHO POČTU CDZ. CHYBÍ ODBORNÝ PERSONÁL, PŘEHLEDNÁ LEGISLATIVA A NENÍ ZAJIŠTĚNO UDRŽITELNÉ FINANCOVÁNÍ CDZ.

130 S postupným zřizováním CDZ klienti těchto služeb přibývali: celkem měla CDZ v prvním roce své existence v ČR **302** unikátních klientů, v pátém roce už to bylo **6 257** klientů. S nárůstem unikátních klientů CDZ klesal počet dlouhodobě hospitalizovaných psychiatrických pacientů z téměř **30 300** (r. 2018) na **25 300** (r. 2022).

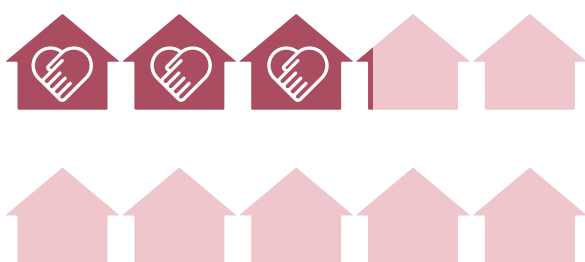
131 Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), a zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Tempo uskutečňování změn v systému péče o duševní zdraví v ČR je pomalé

NEVZNIKLA ANI TŘETINA Z PLÁNOVANÝCH CENTER DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ, PŘITOM POČET DUŠEVNĚ NEMOCNÝCH ROSTE

Cílem bylo v letech 2014–2023 vybudovat síť 100 CDZ, v roce 2023 jich však bylo **v provozu pouze 31**

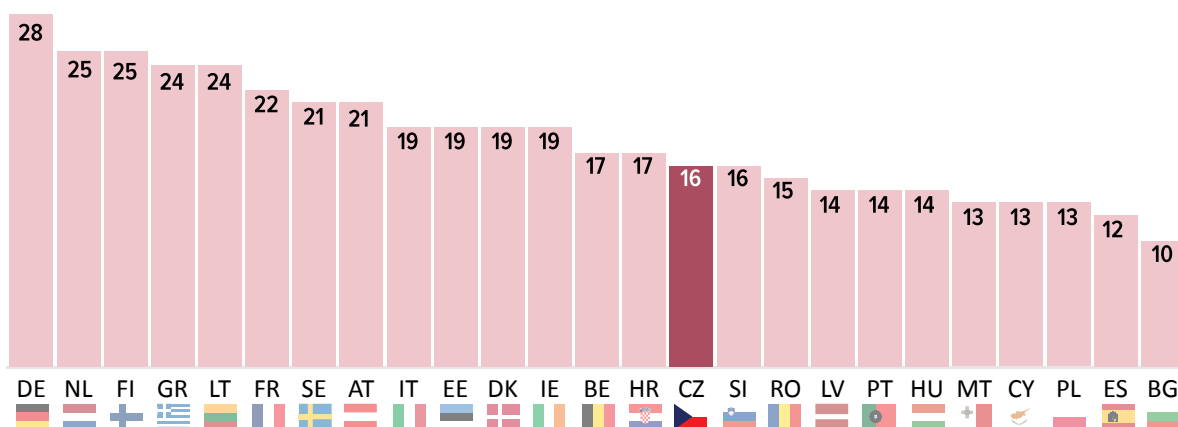

” Vzniku dalších CDZ brání nedostatek odborného personálu, nestabilita jejich financování i měnící se právní úprava. Pokračování přesunu psychiatrické péče do komunity je ohroženo.

Počet osob s duševním onemocněním v ČR roste, specialistů je však nedostatek.

- ➔ Od roku 2012 do roku 2021 počet osob s duševním onemocněním vzrostl téměř o 16 %
- ➔ Doporučený počet psychiatrů je dle *Strategie reformy psychiatrické péče* 25 na 100 tis. obyvatel, ČR se nepodařilo dosáhnout ani poloviny

Počet psychiatrů na 100 tis. obyvatel ve vybraných zemích EU

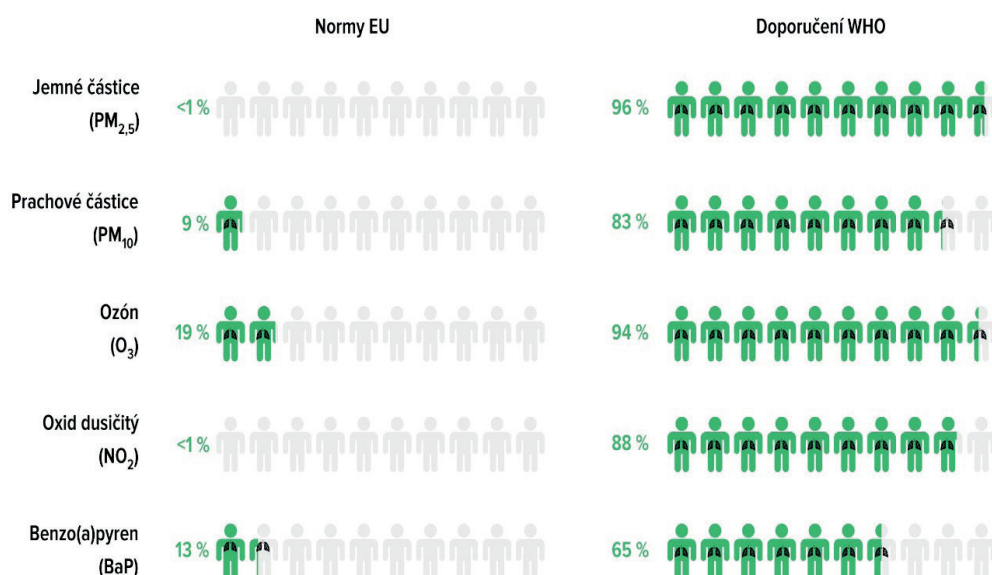

Pozn.: Údaje za rok 2021. Údaje pro Dánsko, Finsko a Švédsko za rok 2020.

4.6 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Jednou z nejdůležitějších složek životního prostředí je ovzduší, jehož kvalita má výrazný vliv na zdraví lidí. Přestože se dle Evropské agentury pro životní prostředí /EEA/¹³² kvalita ovzduší v Evropě v posledních desetiletích výrazně zlepšila, stále představuje největší zdravotní riziko v Evropě i ve světě a v řadě míst, zejména ve městech, zůstává míra znečištění nad doporučenými bezpečnými limity WHO. EEA například porovnávala naměřené hodnoty znečišťujících látek s limity standardů EU a hodnotami WHO doporučenými v roce 2021. Z obrázku č. 1 níže je patrné, že v roce 2022 bylo **96 %** městského obyvatelstva EU vystaveno nebezpečným koncentracím jemných částic (PM_{2,5}), tj. docházelo k překračování doporučené hodnoty WHO 5 µg/m³. V ČR byly vypracovány a schváleny vládou dokumenty týkající se životního prostředí, resp. problematiky ochrany ovzduší, např. [Státní politika životního prostředí ČR 2030, s výhledem do 2050](#)¹³³, *Střednědobá strategie (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v ČR* a schválen byl i *Národní program snižování emisí České republiky*¹³⁴. Na plnění jejich cílů jsou v ČR vynakládány nemalé peněžní prostředky, na jejichž využití se NKÚ opakovaně zaměřuje.

Obrázek č. 1: Podíl městského obyvatelstva EU vystaveného látkám znečišťujícím ovzduší v koncentracích překračujících normy EU a doporučení WHO v roce 2022

Zdroj: Evropská agentura pro životní prostředí.

V roce 2024 NKÚ dokončil KA č. [23/07](#), ve které prověřil projekty zaměřené na zlepšování kvality ovzduší, na něž MŽP v letech 2014–2022 vynaložilo **16,2 mld. Kč** ze státního rozpočtu a rozpočtu EU¹³⁵. Zaměřil se na plnění závazků v oblasti přípustné míry znečištění a znečišťování ovzduší a vyhodnocování plnění opatření stanovených ve strategických dokumentech¹³⁶. Dále také ověřil využívání výnosů z emisních povolenek a z poplatků za znečišťování ovzduší. Kontrolováno bylo MŽP, SFŽP, ČHMÚ a sedm vybraných příjemců dotací. Ke kontrole bylo vybráno celkem **12** projektů¹³⁷ OPŽP a **tři** projekty financované z *Národního programu Životní prostředí /NPŽP/*. Kontrolovaný objem peněžních prostředků na úrovni projektů činil více než **350 mil. Kč**, z toho bylo téměř **264 mil. Kč** z OPŽP a více než **86,4 mil. Kč** z prostředků SFŽP.

132 Viz <https://www.eea.europa.eu/publications/europes-air-quality-status-2024>.

133 Schválena usnesením vlády ČR ze dne 11. 1. 2021 č. 21.

134 Viz https://www.mzp.cz/cz/strategicke_dokumenty.

135 Prioritní osa 2: *Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech* operačního programu *Životní prostředí 2014–2020 /PO2 OPŽP/* a program *Nová zelená úsporám /NZÚ/*, resp. jeho podprogramy *Rodinné domy* a *Adaptační a mitigační opatření* (pouze peněžní prostředky určené na výměny zdrojů energie v rodinných domech).

136 *Národním programem snižování emisí České republiky* a v programech zlepšování kvality ovzduší.

137 Projekty zaměřené na zlepšování systému hodnocení kvality ovzduší či snižování emisí znečišťujících látek financované z PO2 OPŽP.

NKÚ na základě dat ČHMÚ vyhodnotil, že ČR do konce roku 2020 nesplnila cíl¹³⁸ dosažení všech zákonem stanovených imisních limitů. MŽP sice účelně vynaložilo v kontrolovaném období 12,7 mld. Kč na výměnu 111 tisíc nevyhovujících kotlů v domácnostech a díky tomu došlo ke snížení objemu vypouštěných prachových částic do ovzduší o 18 %, avšak v případě průmyslu, který je nejvýznamnějším zdrojem znečištění oxidy síry a dusíku, se objem těchto emisí vypouštěných do ovzduší snížil jen minimálně (o méně než 1 %), a to navzdory dotacím ve výši 2,9 mld. Kč.

- NKÚ z [dotazníkového šetření](#) zjistil, že jednou z hlavních motivací příjemců podpory při výměně zdrojů vytápění v domácnostech byla možnost čerpání dotace a přes 40 % dotázaných (konkrétně z OPŽP: 47,3 % a z NZÚ: 40,7 %) by si bez ní nový zdroj nepořídilo. Přesto v době ukončení kontroly bylo stále ještě v provozu více než 150 tisíc nevyhovujících kotlů 1. a 2. emisní třídy, přitom zákaz jejich provozování platí od září 2024. Vzhledem ke skutečnosti, že domácnosti jsou hlavním zdrojem znečištění ovzduší prachovými částicemi (PM_{2,5}) a benzo(a)pyrenem¹³⁹ a dle měření ČHMÚ docházelo stále k překračování imisních limitů u obou těchto ukazatelů, přetrvává negativní dopad na zdraví obyvatel (zejména na střední a severovýchodní Moravě).
- Kontrola dále odhalila, že SFŽP a MŽP při schvalování podpory na omezování prašnosti z plošných zdrojů v průmyslu¹⁴⁰ schvalovaly dotace podle popisu pořizovaného zařízení, a nikoliv dle skutečného použití, resp. cíle podporované aktivity. Pokud žadatelé uvedli, že budou pořizovat kolový nakladač či překládkové rypadlo s nástavbovým skrápěcím systémem, projekty nebyly podpořeny kvůli nesplnění podmínek přijatelnosti. Pokud však uváděli pořízení multifunkční odprašovací jednotky bez konkrétní specifikace typu stroje, pak MŽP a SFŽP tyto projekty podpořily, ačkoliv ve skutečnosti příjemci pořídili pohonnou jednotku (nakladač, traktor či teleskopický manipulátor) se zametacím nástavcem.

Jako neúčelně vynaložené peněžní prostředky ve výši téměř 104 mil. Kč vyhodnotil NKÚ dotace přidělené MŽP a SFŽP celkem 32 projektům na nákup zařízení, jejichž hlavním účelem nebylo snižování prašnosti, ale převážně sloužila k manipulaci s materiálem.¹⁴¹

Příjemce porušil podmínky dotace na omezování prašnosti v průmyslu, když za téměř 6 mil. Kč pořídil kolový nakladač se zametacím nástavcem bez možnosti skrápění sypkých materiálů, který navíc nepoužíval pouze pro činnosti konané v rámci projektu.

PODÍL OBYVATEL ČR ŽIJÍCÍCH V OBLASTECH SE ZHORŠENOU KVALITOU VZDUCHU SICE DÍKY POSTUPNÉMU SNIŽOVÁNÍ ZNEČIŠTĚNÍ KLESÁ, PŘESTO V ROCE 2022 OHROŽOVALO ZNEČIŠTĚNÉ OVZDUŠÍ STÁLE VÍCE NEŽ 1 MILION LIDÍ¹⁴². MŽP VŠAK DLOUHODOBĚ NEVYUŽIVÁ NA ŘEŠENÍ TOHOTO PROBLÉMU TOLIK PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ, KOLIK BY DLE PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ¹⁴³ MOHLO, NAPŘ. ČÁST VÝNOSŮ Z POPLATKŮ ZA ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ NEBO Z DRAŽEB EMISNÍCH POVOLENEK.

138 Usnesení vlády ČR ze dne 2. prosince 2015 č. 979, o Střednědobé strategii (do roku 2020) zlepšení kvality ovzduší v České republice.

139 Benzo(a)pyren /B(a)P/ je karcinogenní látka vznikající nedokonalým spalováním, často je vázán na jemnou frakci prachových částic (PM_{2,5}).

140 Omezování prašnosti z plošných zdrojů (dle povahy procesu např. vodní clony, skrápění, odprašovací nebo mlžící zařízení).

141 Šlo o projekty financované z PO2 OPŽP, jedná se tak o nesrovnalost ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013.

142 Na překračování imisních limitů upozornila i [Zpráva o stavu životního prostředí ČR 2023](#).

143 Dle § 15 odst. 14 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, a dle § 7 odst. 6 zákona č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.

Upozornění NKÚ:

NKÚ již v kontrolním závěru z KA č. **20/05**¹⁴⁴ upozornil na nedodržování výše výdajů realizovaných MŽP v rámci programu NZÚ 115 280 z hlediska účelově vázaného výnosu z dražeb emisních povolenek dle zákona č. 383/2012 Sb.¹⁴⁵ Při KA č. **23/07** NKÚ opět zjistil, že MŽP v období let 2020 až 2022 nerealizovalo prostřednictvím programu NZÚ 115 280 výdaje ve výši odpovídající zákonem stanovené části výnosů z dražeb emisních povolenek. MŽP vynaložilo o **5,4 mld. Kč** méně, než mělo použít. Účelově vázané výnosy neměly sloužit jako obecný příjem státu k financování běžných výdajů, ale měly sloužit pro financování opatření ke snižování emisí skleníkových plynů, zvyšování energetické účinnosti či k rozvoji obnovitelných zdrojů energie.

Dopady předešlých kontrol v oblasti životního prostředí

NKÚ v KA č. **19/04**¹⁴⁶ upozornil na systémové nedostatky v podobě zpoždění realizace protipovodňových opatření, malého rozsahu uskutečňování přírodně blízkých opatření včetně revitalizací a renaturací či systémový nedostatek v podobě výstavby v aktivních zónách záplavových území.

NKÚ v KA č. **21/06**¹⁴⁷ upozornil na to, že do konce roku 2020 nedošlo prostřednictvím OPŽP 2014–2020 k předpokládanému zvýšení kapacity pro recyklaci odpadů (plnění cílové hodnoty pouze na úrovni **7,4 %**) ani k předpokládanému zvýšení kapacity nově vybudovaných nebo zmodernizovaných zařízení na energetické využití ostatních odpadů (plnění cílové hodnoty pouze na úrovni **1,2 %**). NKÚ vyhodnotil, že odpovědné orgány svým postupem zvýhodňovaly skládkování oproti ekologičtějším variantám zpracování odpadů, čímž nenaplnily vlastní ani evropské priority odpadového hospodářství.

NKÚ v rámci KA č. **22/09**¹⁴⁸ odhalil řadu pochybení: některé ukazatele, které slouží k posouzení úrovně plnění cílů programů MŽP a OPŽP, nebudou splněny. U národního dotačního *Programu péče o krajinu* nestanovilo MŽP žádná kritéria pro jeho hodnocení a nesledovalo tak přínosy vynaložených prostředků. MŽP nepodalo ani jeden návrh na zápis předkupního práva státu do katastru nemovitostí, v důsledku čehož dochází k převodům přírodně cenných pozemků bez uplatnění přednostní nabídky státu.

V návaznosti na tato zjištění přijalo MŽP, resp. i MZe následující opatření k nápravě:

- Na základě KA č. **19/04** MŽP aktualizovalo plány pro zvládání povodňových rizik a MZe aktualizovalo seznam lokalit sloužících k řízeným rozlivům povodní.
- V případě KA č. **21/06** navrhlo MŽP aktualizaci plánu odpadového hospodářství, navrhlo nové právní předpisy pro odpady, připravilo nový informační systém odpadového hospodářství (ISOH 2).
- Na základě KA č. **22/09** připravilo MŽP změnu zákona o ochraně přírody a krajiny, navýšilo počet každoročně prováděných veřejnosprávních kontrol, připravilo nový informační systém ochrany přírody (ISOP 2), nastavilo realističtější hodnoty indikátorů pro OPŽP 2021–2027 a činilo opatření pro zajištění závěrečných vyhodnocení akcí/projektů v maximálním možném rozsahu.

144 KA č. 20/05 – Podpora energetických úspor u veřejných budov (KZ byl zveřejněn v částce 3/2021 *Věstníku NKÚ*).

145 MŽP nepostupovalo v souladu s § 7 odst. 6 zákona č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.

146 KA č. 19/04 – Podpora protipovodňových opatření (KZ byl zveřejněn v částce 1/2020 *Věstníku NKÚ*).

147 KA č. 21/06 – Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na realizaci opatření v oblasti nakládání s odpady (KZ byl zveřejněn v částce 3/2022 *Věstníku NKÚ*).

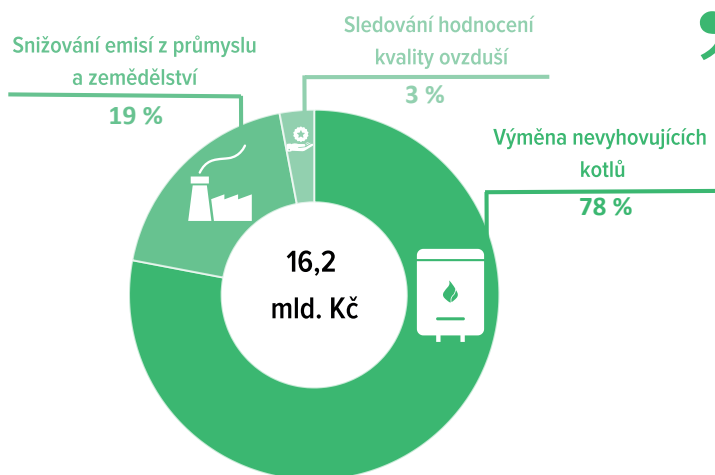
148 KA č. 22/09 – Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na podporu opatření na ochranu a péči o přírodu a krajinu (KZ byl zveřejněn v částce 3/2023 *Věstníku NKÚ*).

Kotlíkové dotace přispěly ke snižování znečišťování ovzduší z domácností, zatímco podpora snižování emisí z průmyslu měla jen minimální dopad

PŘESTOŽE PODPORA VÝMĚNY NEVYHOVUJÍCÍCH KOTLŮ VE VÝŠI 12,7 MLD. KČ PŘÍSPĚLA KE ZLEPŠENÍ KVALITY OVZDUŠÍ, ZŮSTALO V PROVOZU VÍCE NEŽ 150 TISÍC NEVYHOVUJÍCÍCH KOTLŮ I. A II. EMISNÍ TŘÍDY

Peněžní prostředky vynaložené MŽP v letech 2014–2022 na ochranu ovzduší z PO 2 OPŽP a NZÚ

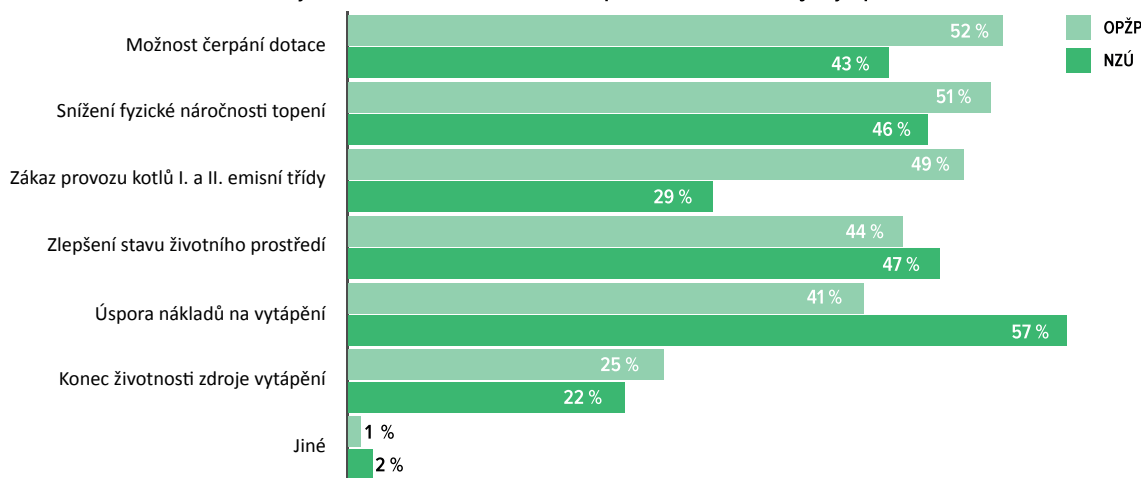
” NKÚ vyhodnotil, že v ČR nebylo do konce roku 2020 dosaženo plnění imisních limitů stanovených právními předpisy ČR i EU. V roce 2020 i v letech následujících byly některé imisní limity nadále překračovány, a to zejména na střední a severovýchodní Moravě, což má **negativní dopad na zdraví obyvatel.**

NKÚ vyhodnotil, že peněžní prostředky ve výši až 103,62 mil. Kč byly MŽP vynaloženy z OPŽP neúčelně, neboť pořízení pohonných jednotek, jako jsou kolový nakladač, smykem řízený nakladač, traktor či teleskopický manipulátor, přesahuje cíle podporované aktivity omezování prašnosti z plošných zdrojů.

Dotazníkové šetření mezi žadateli o dotaci z OPŽP a NZÚ

Jaká byla motivace žadatelů o dotaci k pořízení nového zdroje vytápění?

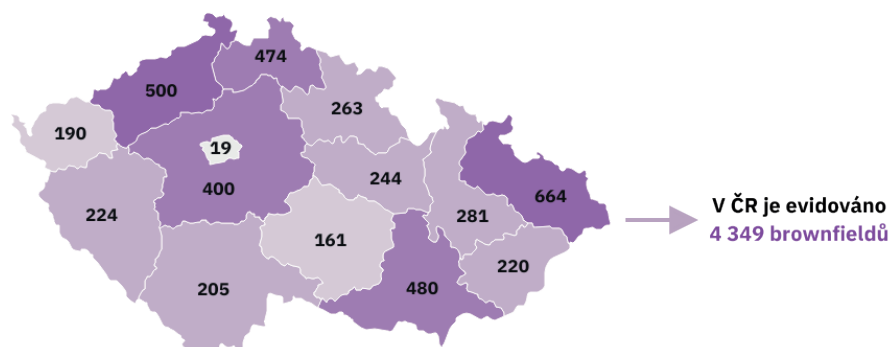
4.7 REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Jedním z palčivých problémů, se kterými se dlouhodobě potýkají různé regiony ČR, je velký počet tzv. brownfieldů. Jedná se o území, areály, pozemky či objekty, které jsou dnes již nevyužívané, zanedbané a často rovněž kontaminované¹⁴⁹ v důsledku předchozí aktivity (zejména průmyslové). Stav těchto území má na své okolí negativní vliv a ohrožuje nejen přírodu, ale i bezpečnost a zdraví obyvatel. Regenerace a revitalizace brownfieldů pak představují značný potenciál k rozvoji území v regionech a jeho udržitelnosti. NKÚ se na tuto problematiku opakovaně zaměřuje. Důvodem je zejména to, že ČR i EU poskytují na revitalizaci těchto území prostřednictvím různých dotačních programů nezanedbatelnou podporu.

V roce 2024 NKÚ dokončil v oblasti regionálního rozvoje dvě kontrolní akce zaměřené na:

- regeneraci brownfieldů pro nepodnikatelské využití (KA č. [23/14](#)),
- regeneraci brownfieldů pro podnikatelské využití (KA č. [23/16](#)).

Graf č. 22: Počet brownfieldů dle krajů (k 31. 12. 2024)

Celkem bylo na projekty v programech MMR *Brownfieldy I.* a SFPI *Brownfieldy II.* v letech 2019–2023 vynaloženo **1,1 mld. Kč** na regeneraci území nepodnikatelského využití.

Počátkem roku 2024 bylo v *Národní databázi brownfieldů /NDB/¹⁵⁰* evidováno v ČR celkem **4 349** těchto území/objektů. NKÚ v KA č. [23/14](#) prověřoval peněžní prostředky vynakládané v letech 2019 až 2023 na regeneraci brownfieldů pro nepodnikatelské využití, zaměřil se na způsob hodnocení žádostí a nastavení podmínek pro poskytnutí podpor i sledování a vyhodnocování jejich přínosu. Kontrolováno bylo Ministerstvo pro místní rozvoj /MMR/, Státní fond podpory investic /SFPI/ a 17 vybraných příjemců dotací, u nichž NKÚ prověřil realizaci celkem 19 projektů. Kontrolovaný objem výdajů u MMR a SFPI přesáhl celkovou částku **482 mil. Kč**, u příjemců (resp. ukončených projektů) pak činil více než **255 mil. Kč**.

149 Do této kategorie lze zařadit i tzv. staré ekologické zátěže, jejichž odstraňování započalo již roku 1991, stále není dokončeno a poslední odhady hovoří o ukončení až v roce 2042. Viz výroční zpráva NKÚ za rok 2023, resp. KA č. 23/01 – *Peněžní prostředky státu určené na odstraňování starých ekologických zátěží vzniklých před privatizací* (KZ byl zveřejněn v částce 1/2024 *Věstníku NKÚ*).

150 Viz <https://www.brownfieldy.cz/o-brownfieldech/#kapitola-02>, NDB spravuje Agentura pro podporu podnikání a investice CzechInvest /Agentura CzechInvest/ a eviduje u registrovaných brownfieldů vlastnictví soukromé, veřejné i kombinované.

NKÚ zjistil, že MMR a SFPI i přes zjištěné nedostatky v procesu hodnocení a výběru projektů vytvořily podmínky pro výběr účelných projektů a podpora směřovala do území s nejvyššími počty evidovaných brownfieldů. Současně existuje i předpoklad naplnění cílů¹⁵¹ programů MMR *Brownfieldy I.*¹⁵² a SFPI *Brownfieldy II.*¹⁵³ MMR a SFPI ale nevyhodnocovaly údaje o zrevitalizovaných územích ani jejich skutečné přínosy, pouze v souladu s cíli programů sledovaly „počet uzavřených smluv“ s příjemci podpory. Významné nedostatky odhalil NKÚ v kontrolní činnosti MMR, příjemci často chybovali při zadávání veřejných zakázek, uplatňovali nezpůsobilé výdaje apod.

NKÚ dále zjistil, že:

- MMR se příliš nedařilo plnění některých opatření v samostatné odpovědnosti dle *Národní strategie regenerací brownfieldů 2019–2024* /NSRB/ a splnilo včas jen **dvě z šesti** jemu svěřených opatření. MMR ani SFPI také nedisponovaly vhodnou statistikou ke sledování využití zrevitalizovaných objektů/území. V NDB nikdo neaktualizoval údaje ohledně jejich stavu, stále tak byly uváděny jako „brownfieldy“;
- MMR v podprogramu *Brownfieldy I.* vymezilo nejednoznačně způsobilost výdajů a následně přistupovalo při posuzování způsobilosti u příjemců odlišně (např. u typově shodných výdajů v projektech MMR u dvou projektů neproplatilo hasicí přístroje, u jiného projektu ano). Oba poskytovatelé dotací (MMR i SFPI) neprováděli důslednou kontrolu, tím nezajistili dostatečnou ochranu veřejných prostředků (např. MMR vydalo rozhodnutí o poskytnutí dotace na rekonstrukci objektu, kde bylo vydáno stavební povolení jen na 1. etapu projektu a nemohlo zaručit naplnění účelu, tj. vybudování tělocvičny). Pochybení NKÚ našel i u příjemců podpory, kteří uplatňovali nezpůsobilé výdaje, např. faktury za práce mimo vymezené území brownfieldu, faktury potvrzené neoprávněnou osobou, nebo v postupu již při podání žádosti o podporu v záplavovém území.

U více než jedné třetiny (37 %) kontrolovaných projektů zjistil NKÚ skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně až do výše 32,5 mil. Kč.

MMR NEVYHODNOVALO PARAMETR „VELIKOST ZREVITALIZOVANÉ PLOCHY“ VE VZTAHU K POSKYTNUTÉ PODPĚRE. V DOBĚ UKONČENÍ KONTROLY NEDISPOVALO ŽÁDNOU STATISTIKOU UMOŽŇUJÍCÍ SLEDOVÁNÍ MÍRY VYUŽÍVÁNÍ NEBO VELIKOSTI ZREVITALIZOVANÝCH BROWNFIELDŮ VE VEŘEJNÉM VLASTNICTVÍ.

V souvislosti se zjištěnými skutečnostmi NKÚ doporučil:

NKÚ doporučuje MMR zajistit v rámci koordinovaného postupu s MPO, respektive s Agenturou CzechInvest vzájemnou výměnu informací vedoucích k aktualizaci údajů v NDB ve smyslu vyřazení již zrevitalizovaných lokalit z této databáze, a to z důvodu jejich znovuvyužití pro nehopodářské činnosti. Jedná se o pozemky a stavby registrované v NDB, které již nesplňují definici brownfieldu v důsledku jejich regenerace provedené díky dotační podpoře z podprogramu MMR *Brownfieldy I.* nebo z programu SFPI *Brownfieldy II.*

NKÚ při KA č. [23/16](#) prověřoval peněžní prostředky státu a EU vynakládané v letech 2018 až 2023 na projekty regenerace brownfieldů pro podnikatelské využití. Cílem kontroly bylo prověřit, zda byly peněžní prostředky vynakládány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy, a rovněž to, zda tato podpora přispěla ke snížení počtu brownfieldů v ČR. Kontrola probíhala u Ministerstva průmyslu a obchodu /MPO/ a jím zřízené příspěvkové organizace Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest. V rámci pěti kontrolovaných programů podpory¹⁵⁴ financovalo MPO tři z peněžních prostředků státu a dva z prostředků EU. Kontrolovaný objem u kontrolovaných osob dosáhl částky

MPO v letech 2018 až 2023 poskytlo podporu z pěti kontrolovaných programů ve výši cca 5,1 mld. Kč a finančně podpořilo 415 projektů realizovaných v lokalitách typu brownfield, tj. necelou desetinu z brownfieldů evidovaných v NDB.

151 Cíle jednotlivých programů vycházejí z cílů strategických dokumentů v oblasti regionálního rozvoje, např. z *Národní strategie regenerací brownfieldů 2019–2024*, nebo z analýz absorpční kapacity potenciálních příjemců podpory apod. Cíle obou programů byly vyjádřeny jediným parametrem a tím byl počet uzavřených smluv.

152 Jedná se de facto o podprogram MMR *Podpora regenerace brownfieldů pro nepodnikatelské využití* programu MMR č. 117D082 *Podpora revitalizace území*. Program dále zahrnuje další dva podprogramy *Demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách* a *Tvorba studií a analýz možností využití vybraných brownfieldů*.

153 Dle nařízení vlády č. 496/2020 Sb., o podmínkách použití peněžních prostředků Státního fondu podpory investic formou podpory poskytované na revitalizaci území se starou stavební zátěží (brownfieldů) pro jiné než hospodářské využití.

154 Program 222 230 *Podpora podnikatelských nemovitostí a infrastruktury*, program 122D20 *Smart Parks For The Future*, program 122D21 *Regenerace a podnikatelské využití brownfieldů*, program *Regenerace brownfieldů pro podnikatelské využití* (NPO), program *Nemovitosti* (OPPIK).

5,1 mld. Kč. NKÚ u uvedených kontrolovaných osob podrobil kontrole také 15 (finančně) ukončených projektů ve výši necelých **351 mil. Kč.**

MPO v kontrolovaném období přispělo ke snížení celkového počtu brownfieldů (v ČR), ne však v takovém rozsahu, jak MPO původně plánovalo. O dotace ze SR byl menší zájem, než MPO předpokládalo. Ze tří kontrolovaných programů národních dotací byl ke snížení počtu brownfieldů využit pouze jeden¹⁵⁵. Výrazně větší zájem byl o podporu u programů financovaných z EU, u kterých převažoval zájem o podporu formou dotací. V případě podpory formou finančního nástroje¹⁵⁶ (zvýhodněného úvěru) byly podpořeny pouze čtyři projekty částkou ve výši 118 mil. Kč.

NKÚ dále zjistil tyto skutečnosti:

- O získání podpory na oblast brownfieldů nebyl vůbec zájem, pokud národní program umožňoval i podporu lokalit na „zelené louce“. Národní program 122D21 byl určen pouze pro projekty v lokalitách typu brownfield a MPO plánovalo, že z něj podpoří **30** projektů regenerace brownfieldů celkovou částkou ve výši cca **2 mld. Kč.** Do konce roku 2023 MPO rozhodlo o podpoře **31** projektů, kterým schválilo dotace ve výši **695 mil. Kč** (cca **třetina** z původně plánované alokace **2 mld. Kč**). Cílových hodnot při ukončení programu MPO pravděpodobně dosáhne, ale pouze v důsledku provedených změn cílových ukazatelů.
- Podporu regenerace brownfieldů zahrnuje MPO i do oblastí financovaných ze zdrojů EU. V rámci *Národního plánu obnovy /NPO/* umožnilo doplňkově jeho využití i pro nepodnikatelské účely. To byl jeden z důvodů¹⁵⁷ zvýšeného zájmu krajů a obcí o tyto dotace. V případě programu *Nemovitosti* (financovaného z OPPIK) poskytovalo MPO podporu formou dotací i finančních nástrojů. Převládaly však projekty využívající dotace, konkrétně **357** projektů o finančním objemu cca **4,2 mld. Kč**, na podporu formou finančního nástroje bylo alokováno cca **155 mil. Kč** (z toho 4 projekty čerpaly **118 mil. Kč**, zbytek bylo určeno na odměnu spojenou s poskytnutím podpory, z čehož bylo do konce kontroly vyplaceno **31,4 mil. Kč**).

MPO A AGENTURA CZECHINVEST VĚTŠINU POVINNOSTÍ ULOŽENÝCH V NÁRODNÍ STRATEGII REGENERACÍ BROWN-FIELDŮ 2019–2024 SPLNILY. K PLNĚNÍ CÍLŮ V OBLASTI REGENERACE BROWNFIELDŮ V NAPROSTÉ VĚTŠINĚ PŘISPĚLA PODPORA FORMOU DOTACE, Z CELKOVÉHO POČTU 415 BYLY POUZE 4 PROJEKTY FINANCOVÁNY ZVÝHODNĚNÝMI ÚVĚRY.

Dopady předešlých kontrol v oblasti podpory brownfieldů

NKÚ v KA č. **18/01**¹⁵⁸ u programu *Nemovitosti* upozornil, že MPO po realizaci projektů nesledovalo, zda podniky vykazují očekávané přínosy. K tomuto zjištění přijalo MPO nápravné opatření, které spočívalo v rozšíření požadovaných informací o údaje o zvýšení/změně objemu výroby, o zvýšení podílu exportu na výkonech, o zvýšení/změně počtu pracovních míst v důsledku projektu a o zvýšení/zlepšení efektivnosti výroby, které příjemci každoročně předkládali. NKÚ při KA č. **23/16** u vzorku deseti projektů ověřil, že příjemci ve svých každoročních zprávách požadované informace uváděli. Tím MPO splnilo přijaté nápravné opatření a mělo u podpořených projektů lepší informace o skutečně dosažených přínosech. Dále v programu *Nemovitosti* podpořilo do konce roku 2023 regeneraci **642 tis. m²** lokalit brownfieldů, což bylo více, než si stanovilo.

155 Program 122D21.

156 Prostřednictvím finančních nástrojů se z veřejných zdrojů vytvářejí finanční produkty, jako jsou úvěry, garance nebo kapitálové investice. Oproti podpoře formou dotací se jedná o návratnou formu podpory.

157 Dalším důvodem byla změna definice brownfieldu v NPO a možnost čerpat podporu ve všech regionech ČR.

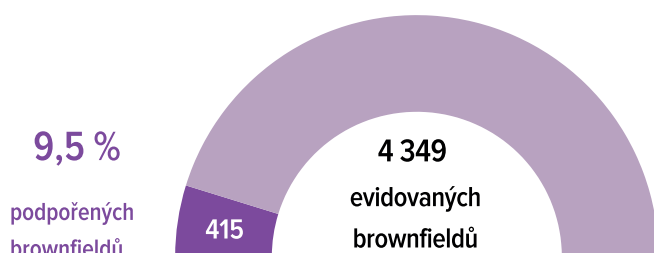
158 KA č. 18/01 – *Podpora podnikatelských nemovitostí a podnikatelské infrastruktury* (KZ byl zveřejněn v částce 6/2018 *Věstníku NKÚ*).

Brownfieldy se nedaří regenerovat podle plánu

MPO V KONTROLOVANÉM OBDOBÍ PŘÍSPĚLO KE SNÍŽENÍ CELKOVÉHO POČTU BROWNFIELDŮ O NECELOU DESETINU

Brownfieldy pro podnikatelské využití

” MPO poskytlo podporu ve výši 5,1 mld. Kč a finančně podpořilo 415 projektů z celkového počtu 4 349 evidovaných lokalit typu brownfield.

4 projekty byly podpořeny formou finančního nástroje

Značnou část výdajů tvořila odměna spojená s poskytováním této podpory. NKÚ upozornil na riziko nehospodárnosti u výdajů spojených s odměnou finančnímu zprostředkovateli, neboť do konce roku 2023 mu byla počítána odměna z částky vyšší, než jakou skutečně spravoval.

Odměna činila 31,4 mil. Kč, tj. 27 % z poskytnuté podpory

MMR SE PŘÍLIŠ NEDAŘILO PLNIT NĚKTERÁ OPATŘENÍ V SAMOSTATNÉ ODPOVĚDNOSTI DLE NÁRODNÍ STRATEGIE REGENERACÍ BROWNFIELDŮ (NAPŘ. ZJEDNODUŠENÍ PODPORY REGENERACE SPECIFICKÝCH BROWNFIELDŮ)

Brownfieldy pro nepodnikatelské využití

Splněno včas

Nesplněno včas

MMR splnilo včas jen dvě z šesti svěřených opatření z Národní strategie regenerací brownfieldů 2019–2024.

” Jediným parametrem, který MMR a SFPI jako poskytovatelé podpory sledovaly, je počet smluv uzavřených s žadateli o podporu.

4.8 ZEMĚDĚLSTVÍ

Jak vyplývá ze strategie Ministerstva zemědělství¹⁵⁹, cílem rozvoje zemědělství je zajistit konkurenceschopné a udržitelné zemědělství, dlouhodobou potravinovou bezpečnost a přiměřenou potravinovou soběstačnost. Strategie současně klade důraz na šetrné využívání přírodních zdrojů, opatření v oblasti klimatu, územní rozvoj, vytváření pracovních míst a posílení rekreačního potenciálu venkova.

Ambicióznost strategie je však doprovázena značnou finanční náročností, přičemž dosavadní výsledky kontrol ukazují, že ne vždy se daří naplnit stanovené cíle v plném rozsahu. Klíčovým nástrojem pro jejich dosažení byl *Program rozvoje venkova 2014–2020 /PRV/*, jehož rozpočet dosáhl přibližně **115 mld. Kč**. Program se zaměřoval na obnovu a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství, podporu konkurenceschopnosti zemědělců, vstup mladých farmářů a rozvoj krajiny. Vedle toho měl přispět k diverzifikaci ekonomiky venkova a vytváření pracovních míst.

Nejvyšší kontrolní úřad se na PRV dlouhodobě zaměřuje, a to zejména s ohledem na jeho význam pro udržitelný rozvoj venkovských oblastí a objem finanční podpory.

V roce 2024 NKÚ dokončil dvě kontrolní akce, ve kterých prověřil:

- podporu rozvoje venkova (KA č. [23/06](#)),
- pozemkové úpravy (KA č. [23/31](#)).

NKÚ při KA č. [23/06](#) prověřil peněžní prostředky státu a EU vynakládané na vybraná opatření PRV 2014–2020 na podporu investic do zemědělských podniků, diverzifikace příjmů z nezemědělské činnosti, předávání znalostí a informací a zahájení činnosti mladých zemědělců a prověřil také to, zda vynaložené peněžní prostředky přispěly v období 2014 až 2022 k rozvoji venkova. U MZe a SZIF kontroloval zejména nastavení a účinnost systému poskytování dotací z PRV, k tomu byl u SZIF vybrán vzorek 50 investičních projektů na rozvoj zemědělských podniků a nezemědělských podnikatelských činností. Dále u šesti vybraných příjemců dotací prověřil NKÚ realizaci 20 projektů¹⁶⁰. Celková výše vyplacených peněžních prostředků v rámci opatření, která NKÚ kontroloval, byla téměř **15,7 mld. Kč**, finanční objem kontrolovaných projektů činil cca **107 mil. Kč**.

Chybné údaje uvedli příjemci v monitorovacích zprávách u **poloviny z 20 kontrolovaných projektů**. Například nevykázali tržby za projekt, ale za celý podnik; v jiném případě, kdy čerpali dotaci na nezemědělské činnosti, uvedli, že nedosáhli žádných tržeb, ačkoliv tržby měli.

NKÚ zjistil, že MZe nedefinovalo cíle jednotlivých opatření a operací programu zcela konkrétně a měřitelně, aby bylo možné sledovat a hodnotit účelnost vynaložených prostředků, přínosy a dopady poskytnuté podpory na rozvoj venkova. MZe sledovalo pouze počty podpořených projektů či subjektů, počty účastníků vzdělávacích akcí, celkové výdaje na podpořené projekty apod. Navíc MZe ani SZIF nepožadovaly, aby příjemci ve svých žádostech o podporu nastavili měřitelné cíle svých projektů a aby je následně provázali s údaji v monitorovacích zprávách, které měly sloužit k vyhodnocení plnění cílů projektů. Z monitorovacích zpráv tak nelze ověřit, zda projekty dosáhly předpokládaných výsledků a zamýšlených cílů. Navíc SZIF s těmito zprávami nepracoval, neověřoval jejich správnost a relevantnost. SZIF pouze sledoval splnění termínů pro odevzdání těchto zpráv, v případě nesplnění termínu hrozila příjemci sankce. Takto praktikovaný monitoring neplní dle NKÚ svůj účel a je ve svém důsledku zbytečnou administrativní zátěží pro příjemce.

- Z pohledu vynaložených prostředků kontroloval NKÚ sedm projektů na podporu investic zemědělských podniků a 13 projektů na podporu nezemědělské činnosti. Ani jeden z 13 projektů zaměřených na rozšíření nezemědělské činnosti příjemců a agroturistiku NKÚ nevyhodnotil jako zcela účelný, protože příjemci významně nedosahovali předpokládaných tržeb z nezemědělské činnosti, na niž obdrželi z PRV podporu. Například jeden příjemce si z dotace pořídil smykem řízený nakladač pro stavební účely, předpokládal roční tržby **300 000 Kč**, ve skutečnosti však vykázal nejvyšší roční tržby ve výši **44 240 Kč**, v jednom roce dokonce nulové tržby. U podpory investic zemědělských pod-

¹⁵⁹ Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030, která byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 2. května 2016 č. 392.

¹⁶⁰ Vzorek projektů prověřených u příjemců byl součástí vzorku 50 projektů ověřovaných u SZIF.

niků byla situace lepší, pět ze sedmi projektů bylo hodnoceno jako projekty účelné – bylo zřejmé a ověřitelné, jak tyto investice přispěly např. k vyšší produktivitě farmy či lepší péči o chovaná zvířata.

- NKÚ kontrolou vzorku 15 projektů, u kterých příjemci podávali odvolání proti rozhodnutí o neudělení dotace, zjistil, že ačkoliv ve čtyřech případech obsahovala tato odvolání popis skutečností nasvědčujících spáchání trestného činu, SZIF podal pouze jedno trestní oznámení. SZIF ani MZe tak nesplnily svou zákonnou povinnost¹⁶¹, když ve třech případech neoznámily orgánům činným v trestním řízení skutečnosti nasvědčující spáchání trestného činu ze strany žadatele o dotaci.

U 15 z 20 (tj. 75 %) kontrolovaných projektů zjistil NKÚ nedostatky v účelnosti, kdy například příjemci významně nedosahovali předpokládaných ekonomických výsledků z nezemědělské činnosti.

V souvislosti se zjištěnými skutečnostmi NKÚ pro programové období 2023–2027 doporučil:

- MZe stanovit na úrovni PRV konkrétní a měřitelné cíle a provázat je s takovými indikátory, na jejichž základě by bylo možné provést vyhodnocení plnění cílů, přínosů a dopadů podpory. Současně nastavit žadatelům povinnost definovat konkrétní a měřitelné cíle u projektů, aby bylo možné provádět hodnocení účelnosti;
- MZe provést přezkum požadovaných informací a dat uváděných příjemci, a to za účelem sjednocení, aby byly vzájemně porovnatelné a využitelné pro sledování a hodnocení cílů, přínosů a dopadů poskytované podpory; případně zrušit pro příjemce povinnost vyhotovit a předávat monitorovací zprávy;
- MZe a SZIF stanovit účinné postupy pro zajištění plnění zákonem stanovené povinnosti oznamovat skutečnosti nasvědčující spáchání trestného činu orgánům činným v trestním řízení.

Jako opatření ke zjištěným nedostatkům z kontroly Ministerstvo zemědělství mj.:

- provede analýzu nastavení cílů jednotlivých opatření PRV, resp. intervencí rozvoje venkova ve *Strategickém plánu SZP 2023–2027*, zejména jejich měřitelnosti a provázanosti se stanovenými indikátory;
- provede analýzu potřebnosti, účelnosti a ověřitelnosti vykazovaných dat v rámci formulářů žádosti (projektu) a monitorovacích zpráv a zároveň prověří možnost zrušit odevzdávané monitorovací zprávy či zredukovat jejich počet;
- provede revizi a úpravu, příp. snížení počtu preferenčních kritérií pro výběr projektů;
- přijme směrnici upravující postup v případě, že v souvislosti s činností řídicího orgánu rozvoje venkova budou zjištěny skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin ve smyslu § 8 odst. 1 trestního řádu.
- SZIF vydá metodický pokyn, kde budou stanoveny postupy pro podání oznámení o podezření ze spáchání trestného činu.

Navržená opatření mají potenciál zlepšit systém poskytování dotací na rozvoj venkova spolufinancovaných z EU a snížit administrativní zátěž jak u žadatelů, tak i na straně administrujícího subjektu, tedy SZIF.

Z PRV jsou také hrazeny pozemkové úpravy, jejichž realizaci ověřil NKÚ v rámci KA č. [23/31](#). Cílem kontroly bylo prověřit, zda peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na pozemkové úpravy byly vynakládány účelně, hospodárně a v souladu s právními předpisy. Kontrola byla provedena u MZe jakožto orgánu odpovědného za hospodaření s peněžními prostředky na financování pozemkových úprav a činnost řídicího orgánu PRV. Dále u Státního zemědělského intervenčního fondu jakožto administrátora¹⁶² a poskytovatele dotací z PRV a u Státního pozemkového úřadu, který je realizátorem pozemkových úprav, administrátorem a taktéž příjemcem dotací z *Národního plánu obnovy /NPO/*. NKÚ provedl kontrolu peněžních prostředků vynakládaných na plánování a provádění pozemkových úprav za roky 2016–2023, celkový kontrolovaný objem prostředků činil **15,2 mld. Kč**.

Kontrola NKÚ ukázala, že celkový objem peněžních prostředků vynaložených na pozemkové úpravy za roky 1991 až 2023 činil 36,2 mld. Kč. K datu 31. 12. 2023 byly komplexní pozemkové úpravy dokončeny na 3 046 katastrálních územích, to je 24,9 % katastrálních území, kde je potřeba pozemkové

¹⁶¹ Tato povinnost je upravena § 8 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).

¹⁶² Správa, kontrola a vyplácení finančních prostředků z dotačních programů.

NKÚ hrubým odhadem vyčíslil, že na dokončení všech pozemkových úprav, které je nezbytné řešit na **9 186** katastrálních územích, bude potřeba minimálně **144,9 mld. Kč** a při současném tempu provádění a stávajícím způsobu financování by bylo potřeba **nejméně 50 let**.

Jako neúčelné a nehospodárné vynaložené prostředky vyhodnotil NKÚ výdaje ve výši **3 mil. Kč** na vyhotovení **29** projektových dokumentací, které SPÚ nevyužil na realizaci vyprojektovaných pozemkových úprav a jako neaktuální a nepotřebné je vyřadil ze své účetní evidence.

úpravy řešit. NKÚ dále zjistil, že MZe soustavně nesledovalo a nevyhodnocovalo účelnost a hospodárnost vynaložených peněžních prostředků na pozemkové úpravy, čímž nesplnilo zákonem¹⁶³ stanovené povinnosti. MZe ani SPÚ rovněž nedisponují odhady objemu peněžních prostředků na dokončení všech plánovaných pozemkových úprav na území ČR.

- MZe stanovilo pro oblast pozemkových úprav obecně definované a neměřitelné cíle, což neumožňuje sledovat přínos a dopad realizovaných opatření v rámci pozemkových úprav, tedy zda podpořené projekty a provedená opatření dostatečně řeší zejména environmentální problematiku související s klimatickými změnami. MZe disponuje pouze informacemi o počtu projektů, počtu parcel a výměře pozemků, kde byly pozemkové úpravy provedeny, a informacemi o průběhu čerpání finančních prostředků v rámci PRV a v rámci NPO.
- SPÚ by měl při plánování a řízení pozemkových úprav upřednostňovat opatření podporující biodiverzitu a adaptaci na klimatické změny, jak stanovuje *Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030*¹⁶⁴. NKÚ zjistil, že SPÚ vynaložil od roku 2013 do dubna 2024 celkem **15,3 mld. Kč**, z toho zhruba **12 mld. Kč** na opatření ke zpřístupnění pozemků (výstavbu, opravy či rekonstrukce polních cest), což činí téměř **80 %** disponibilních peněžních prostředků. Na environmentální opatření, která jsou jednou z hlavních priorit pozemkových úprav, vynaložil **3,3 mld. Kč**.
- NKÚ vyhodnotil výdaje ve výši **6,1 mil. Kč** na vytvoření aplikace *Přehled pozemkových úprav* a její správu jako neúčelně vynaložené. Aplikace měla sloužit k evidenci, monitoringu a vyhodnocování procesu pozemkových úprav v České republice. NKÚ však zjistil, že tato aplikace neplní svůj účel, protože obsahuje nesprávné a neúplné údaje o realizovaných pozemkových úpravách. Podíl těchto údajů činil **68,1 %**, přitom MZe tato data využívá pro plánování a řízení pozemkových úprav. Od roku 2020 připravuje SPÚ nový informační systém.

Dopady předešlých kontrol NKÚ v oblasti zemědělství

V oblasti poskytování národních dotací z rozpočtu MZe byly zjištěny významné nedostatky v nastavení dotačních podmínek a v kontrolním systému, které negativně ovlivňovaly účelnost a hospodárnost vynakládaných veřejných prostředků.

Na základě výsledků kontrolních akcí¹⁶⁵ převedlo MZe od ledna 2020 administraci vč. vyplácení národních dotací na SZIF, který je akreditovanou platební agenturou pro oblast zemědělství v ČR, čímž došlo ke zkvalitnění administrace žádostí a jejich důslednější kontrole.

NKÚ v rámci KA č. **18/08** a **21/33**¹⁶⁶ upozornil na investiční národní dotační program určený pro velké potravinářské podniky, které navíc vykazovaly milionové zisky a své projekty v rádech milionů Kč by realizovaly i bez veřejné finanční podpory. MZe tento dotační program bez náhrady zrušilo.

V oblasti poskytování dotací prostřednictvím *Programu rozvoje venkova 2014–2020* NKÚ v rámci KA č. **17/26**¹⁶⁷ a **21/33** zjistil, že MZe nedostatečně podporovalo malé a střední podniky, přestože si to MZe stanovilo ve *Strategii resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030* i v programovém dokumentu PRV 2014–2020. V novém programovém období 2023–2027 se MZe více zaměřilo na mikropodniky a malé a střední podniky. Připravilo pro ně širší dotační možnosti a v rámci některých intervencí jsou tyto podniky zvýhodňovány při výběru žádostí o dotace.

163 Ustanovení § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a ustanovení § 8 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

164 Schválena usnesením vlády ČR ze dne 2. května 2016 č. 392.

165 KA č. 15/09 – *Peněžní prostředky vynakládané na podporu vzdělávání a na poradenství a propagaci v resortu Ministerstva zemědělství* (KZ byl zveřejněn v části 4/2016 *Věstníku NKÚ*), KA č. 17/06 – *Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu vynaložené na podporu lesnictví* (KZ byl zveřejněn v části 1/2018 *Věstníku NKÚ*), KA č. 18/08 – *Peněžní prostředky vynakládané na podpory v sektoru živočišné výroby* (KZ byl zveřejněn v části 3/2019 *Věstníku NKÚ*), KA č. 20/23 – *Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie poskytované na potravinovou a materiální pomoc nejchudším osobám a na opatření ke snižování plynutí s potravinami* (KZ byl zveřejněn v části 6/2021 *Věstníku NKÚ*).

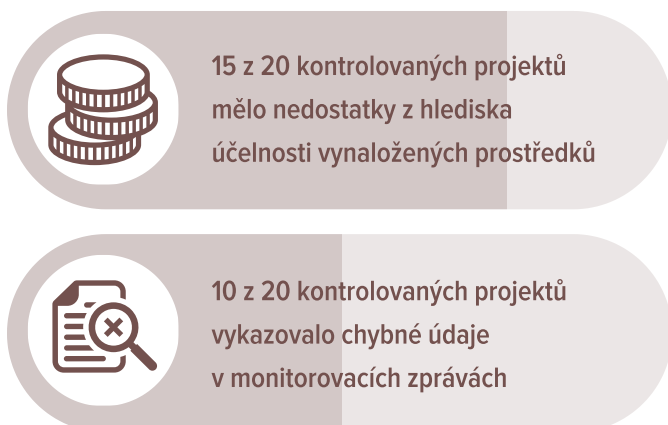
166 KA č. 21/33 – *Peněžní prostředky státu a Evropské unie vynakládané v resortu Ministerstva zemědělství na podporu zpracování zemědělských produktů* (KZ byl zveřejněn v části 1/2023 *Věstníku NKÚ*).

167 KA č. 17/26 – *Peněžní prostředky určené na opatření Spolupráce v rámci Programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020* (KZ byl zveřejněn v části 3/2018 *Věstníku NKÚ*).

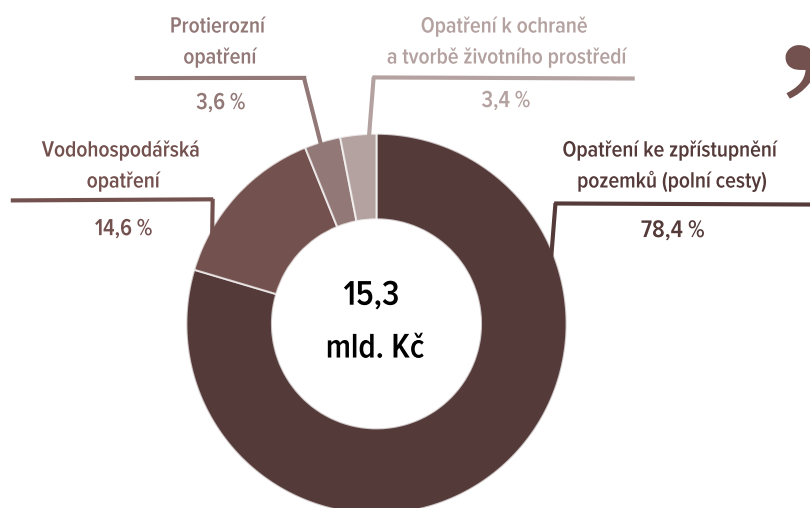
Nedostatky v nastavení, řízení a realizaci PRV 2014–2020 ztěžovaly posouzení účelnosti, hodnocení dosažených výsledků a přínosů podpory

MZE NEDEFINOVALO CÍLE KONTROLOVANÝCH OPATŘENÍ A OPERACÍ ZCELA KONKRÉTNĚ A MĚRITELNĚ, ABY MOHLO SLEDOVAT A HODNOTIT ÚČELNOST, VÝSLEDKY PROJEKTŮ A DOPADY PODPORY

” K vyhodnocení projektu mají sloužit tzv. monitorovací zprávy. NKÚ zjistil, že v nich příjemci dotace často uváděli nesprávné údaje a že SZIF s těmito zprávami vůbec nepracoval. Ověřoval jen, zda byly odevzdány v termínu. A zatímco za nedodání zprávy hrozila příjemci sankce, za nesprávné informace mu žádný postih nehrozil.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ANI STÁTNÍ POZEMKOVÝ ÚŘAD NEZNAJÍ TERMÍN ANI VÝŠI POTŘEBNÝCH PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ PRO DOKONČENÍ PLÁNOVANÝCH POZEMKOVÝCH ÚPRAV V ČR, NKÚ PROVEDL HRUBÝ ODHAD TĚCHTO PROSTŘEDKŮ NA 145 MLD. KČ A PŘI SOUČASNÉM TEMPU PROVÁDĚNÍ ODHADUJE DOBU REALIZACE NA 50 LET

” Státní pozemkový úřad vynaložil od roku 2013 téměř 80 % prostředků na výstavbu či rekonstrukci polních cest, tj. 12 mld. Kč. Na environmentální opatření, která mají být prioritou, vynaložil 3,3 mld. Kč.

NKÚ upozornil, že požadavky obcí, soukromých vlastníků pozemků a dalších účastníků pozemkových úprav plně hradí stát, ačkoliv zákon umožňuje jejich finanční zapojení.

4.9 KULTURA

Kultura v České republice hraje klíčovou roli při utváření národní identity a posilování společenské soudržnosti. V České republice se za podpory státu koná celá řada tzv. kulturních aktivit. Ty v sobě zahrnují kulturní a umělecké akce, a to profesionální i amatérské. Podpora směřuje např. do oblasti tance, divadla, literatury, klasické i alternativní hudby a výtvarného umění a v jejím rámci jsou podporovány vedle výstavní a galerijní činnosti i publikace.

Zvláštní pozornost je věnována modernizaci a dostupnosti kulturních zdrojů, což zahrnuje digitalizaci knihovnických fondů a rozvoj elektronických informačních zdrojů. Digitalizace nejen zajišťuje uchování kulturního dědictví pro budoucí generace, ale také umožňuje širší přístup veřejnosti k těmto zdrojům.

V roce 2024 NKÚ dokončil dvě kontrolní akce, ve kterých prověřil peněžní prostředky určené na:

- kulturní aktivity financované z rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury (KA č. [23/15](#)),
- zpřístupnění digitálních dokumentů a elektronických informačních zdrojů v síti knihoven ČR (KA č. [24/03](#)).

Kontrolní akcí č. [23/15](#) NKÚ prověřoval, zda Ministerstvo kultury v letech 2019 až 2022 poskytovalo podporu na kulturní aktivity ze své rozpočtové kapitoly účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy a zda přijalo dostatečná opatření k odstranění nedostatků z předchozích kontrol NKÚ¹⁶⁸. Kontrola byla provedena u MK jako poskytovatele podpory, které na kulturní aktivity vynaložilo ze státního rozpočtu v kontrolovaném období téměř **3,2 mld. Kč** v rámci více než **9 300 projektů**. Proces administrace dotací ověřil NKÚ na kontrolním vzorku 30 vybraných projektů, kontrolovaný objem na úrovni projektů činil více než **48 mil. Kč**.

NKÚ zjistil, že systém poskytování dotací byl na MK v kontrolovaném období velmi nepřehledný a komplikovaný. MK nemělo nastaven jednotný postup ani jednotné dotační podmínky; přínosy poskytnuté podpory nejsou známy. Administrace poskytování dotací byla neefektivní a MK nevytvořilo předpoklady pro účelné vynakládání peněžních prostředků. Složitý administrativní proces zatěžoval nejen ministerstvo, ale i žadatele o dotace. MK zároveň nesplnilo řadu úkolů, které si v oblasti nastavení podpory a administrace kulturních aktivit samo stanovilo, navíc též v některých případech nepostupovalo v souladu s právními předpisy.

Pouze **jedna z kontrolovaných 24 výzev obsahovala veškeré stanovené náležitosti. U 21 výzev MK rovněž nepostupovalo v souladu se Zásadami vlády¹⁶⁹ a kompetenčním zákonem.¹⁷⁰**

NKÚ v rámci této KA dále zjistil:

- Kvůli absenci IS a nejednotnému postupu při administraci podpory kulturních aktivit museli žadatelé stejné dokumenty předkládat několikrát, u každé jednotlivé žádosti. Proto byla celá řada činností při administraci dotací na MK realizována duplicitně (např. kontrola předložených dokumentů) a následně došlo k nárůstu počtu zaměstnanců. Přitom MK neúčelně vynaložilo téměř **4,6 mil. Kč** na zavedení IS pro správu dotací, ale v roce 2020 ho bez jakéhokoliv výsledku ukončilo. NKÚ tuto skutečnost vyhodnotil jako porušení rozpočtové kázně.
- MK nastavilo podmínky čerpání dotace vnitřním předpisem, ale nezajistilo, aby podle něj jednotně postupovaly všechny jeho útvary. V důsledku toho MK poskytlo dotace na **pět projektů** v rozporu s nastavenými podmínkami ve výši **572 tis. Kč**. Navíc vydaná rozhodnutí o poskytnutí dotace neobsahovala veškeré náležitosti.

168 KA č. 14/10 – Peněžní prostředky státního rozpočtu určené na podporu kulturních aktivit z rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury (KZ byl zveřejněn v částce 4/2014 Věstníku NKÚ) a KA č. 18/19 – Peněžní prostředky vynaložené na kulturní aktivity z rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury (KZ byl zveřejněn v částce 4/2019 Věstníku NKÚ).

169 Usnesení vlády České republiky ze dne 1. června 2020 č. 591, o Zásadách vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy.

170 Zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

SLABÁ MÍSTA SYSTÉMU PODPORY KULTURNÍCH AKTIVIT DLOUHODOBĚ PŘETRVÁVAJÍ. MK POSKYTOVALO DOTACE V ROZPORU S NASTAVENÝMI PODMÍNKAMI, A AČKOLIV ZŘÍDIL ODDĚLENÍ KONTROLY, NEZVÝŠILO MNOŽSTVÍ VEŘEJNOSPRÁVNÍCH KONTROL A PODÍL ZKONTROLOVANÝCH PROJEKTŮ SE JEŠTĚ SNÍŽIL. DLOUHODOBÝM NEDOSTATKEM JE ROVNĚŽ ABSENCE JEDNOTNÉHO IS A ADMINISTRACE PODPORY PŘEVÁŽNĚ V PAPIROVÉ PODOBĚ.

V reakci na kontrolní zjištění NKÚ přijalo MK níže uvedená opatření a zavázalo se:

- revidovat, optimalizovat a digitalizovat dotační proces,
- zavést hodnocení přínosů a dopadů vynakládaných prostředků,
- sjednotit postup napříč věcně příslušnými odbory a snížit administrativní náročnost,
- zefektivnit proces kontroly před i po výdeji peněžních prostředků.

S postupujícím technologickým pokrokem nabyly velkého významu inovace veřejných informačních služeb knihoven na bázi informačních a komunikačních technologií. Z tohoto důvodu NKÚ v KA č. [24/03](#) prověřil, jak MK v letech 2017 až 2023 poskytovalo podporu určenou na digitalizaci knihovních fondů a pořizování elektronických informačních zdrojů /EIZ/. Kontrola byla provedena u MK jako poskytovatele podpory a u NK ČR, MZK a NTK¹⁷¹ jako největších veřejných knihoven v ČR a příjemců dotací. Na podporu digitalizace knihovních fondů a EIZ vynaložilo MK ze státního rozpočtu a z prostředků EU¹⁷² v kontrolovaném období téměř **447 mil. Kč** a NTK na zpřístupnění EIZ čerpala¹⁷³ peněžní prostředky přesahující **1 mld. Kč** prostřednictvím projektu CzechELib¹⁷⁴.

Kontrola NKÚ ukázala, že v oblasti digitalizace knihovních fondů a EIZ ministerstvo směřovalo peněžní prostředky z programu VISK¹⁷⁵ na reálné potřeby knihoven. Cíle digitalizace však nastavilo velmi obecně a nesledovalo dopady poskytnuté podpory, to znemožňuje celkové vyhodnocení účelnosti a hospodárnosti poskytovaných peněžních prostředků. MK rovněž hodnotilo žádosti netransparentně, poskytovalo dotace v rozporu s nastavenými podmínkami a nedostatečně provádělo veřejnosprávní kontrolu u programu VISK. Porušení právních předpisů bylo zjištěno u NTK v oblasti archivnictví a spisové služby¹⁷⁶. Projekt CzechELib realizovaný NTK přinesl úsporu peněžních prostředků na pořizování EIZ a související administrativu.

MK poskytlo dotaci na podporu knihoven 24 kontrolovaným projektům ve výši 100 %, ačkoliv maximální výše dotace mohla činit 70 % rozpočtovaných nákladů projektu. MK tak vyplatilo nad stanovený limit¹⁷⁷ téměř 13 mil. Kč.

NKÚ v rámci KA č. [24/03](#) dále zjistil tyto skutečnosti:

- Někteří členové odborných komisí měli vazby na žadatele, přesto i oni posuzovali žádosti o dotace **29** projektů. Dle vnitřního předpisu MK měli být vyloučeni z hodnocení projektů kvůli možné podjatosti. Největší riziko podjatosti bylo zjištěno u podprogramu VISK 6 v roce 2018 v souvislosti s **pěti** žádostmi v celkové výši dotace **6,5 mil. Kč**.
- MK v kontrolovaném období poskytlo příjemcům dotací z programu VISK téměř **350 mil. Kč**. V průběhu **sedmi** let však provedlo pouze **jednu** veřejnosprávní kontrolu u jediného příjemce dotace. Veřejnosprávní kontrolu MK u programu VISK považuje NKÚ za nedostatečnou, proto lze považovat tuto oblast poskytování dotací za rizikovou. NKÚ opakovaně upozorňuje na nízký počet veřejnosprávních kontrol prováděných MK, například v KA č. **18/19**, KA č. **21/16**¹⁷⁸ nebo KA č. [23/15](#).

171 Národní knihovna České republiky /NK ČR/, Moravská zemská knihovna v Brně /MZK/, Národní technická knihovna /NTK/.

172 Konkrétně z *Národního plánu obnovy*.

173 V letech 2017–2022.

174 Na projekt *Národní centrum pro elektronické informační zdroje – CzechELib* čerpala NTK peněžní prostředky z evropských strukturálních a investičních fondů a ze státního rozpočtu.

175 Program *Veřejné informační služby knihoven*, na projekty tohoto programu poskytlo MK dotace v letech 2017–2023 ve výši téměř **350 mil. Kč**.

176 NTK do června 2024 (tj. 20 let) nevykonávala spisovou službu v elektronických systémech spisové služby dle zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě; některé dokumenty nebyly podepsané, datované a označené.

177 Porušilo nařízení vlády č. 288/2002 Sb., kterým se stanoví pravidla poskytování dotací na podporu knihoven.

178 KA č. 18/19 – *Peněžní prostředky vynaložené na kulturní aktivity z rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury* (KZ byl zveřejněn v části 4/2019 *Věstníku NKÚ*), KA č. 21/16 – *Peněžní prostředky státu vynakládané na účelovou podporu výzkumu a vývoje v kapitole Ministerstva kultury* (KZ byl zveřejněn v části 1/2022 *Věstníku NKÚ*) a KA č. [23/15](#) – *Peněžní prostředky státu určené na kulturní aktivity z rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury* (KZ byl zveřejněn v části 3/2024 *Věstníku NKÚ*).

MK zkontrolovalo jen 0,2 % prostředků poskytnutých z programu VISK, když v roce 2017 provedlo jedinou veřejnosprávní kontrolu o objemu 840 tis. Kč (z celkově poskytnutých 350 mil. Kč).

- NTK nemá stanoveny priority pro digitalizaci historických knihovních fondů ani specializované pracoviště pro digitalizaci a její technické vybavení je zastaralé. Na rozdíl od NK ČR a MZK nepovažuje NTK digitalizaci za jednu ze svých klíčových činností¹⁷⁹, přitom preference digitalizovaných dokumentů narůstá a je žádoucí proces digitalizace urychlit.

V DIGITALIZACI KNIHOVNÍCH FONDŮ DOŠLO K POSUNU A MĚLA POZITIVNÍ DOPAD NA SLUŽBY POSKYTOVANÉ SÍŤÍ KNIHOVEN. DOSUD VŠAK NEBYL PŘIJAT ZÁKON TÝKAJÍCÍ SE ZAVEDENÍ POVINNÉHO VÝTISKU ELEKTRONICKÝCH PUBLIKACÍ, AČKOLIV TO MK ŘEŠÍ JIŽ OD ROKU 2011.

Dopady předešlých kontrol v oblasti kultury

V oblasti kultury provedl NKÚ v předchozích letech např. KA č. **22/22**¹⁸⁰, která odhalila nedostatky v nastavení, hodnocení a administraci podpory na záchranu a obnovu kulturních památek. Na základě provedené kontroly Ministerstvo kultury zpracovalo *Koncepci památkové péče v České republice na období 2024–2028*, která stanovuje cíle, kterých chce památková péče v České republice dosáhnout. Dílčí kroky MK podniklo v oblasti novelizace zákona o památkové péči a v oblasti digitalizace procesu poskytování podpory. MK se rovněž zavázalo k hodnocení stavu kulturních památek za celou ČR.

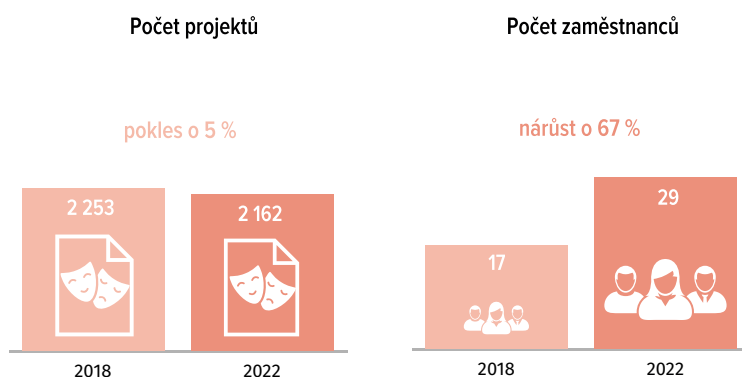
179 NTK má podle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, povinnost zajistit restaurování a trvalé uchování knihovních dokumentů.

180 KA č. 22/22 – *Peněžní prostředky státu poskytované na záchranu a obnovu kulturních památek prostřednictvím rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury* (KZ byl zveřejněn v částce 4/2023 *Věstníku NKÚ*).

System vypláčení dotací byl mnohdy nejasný

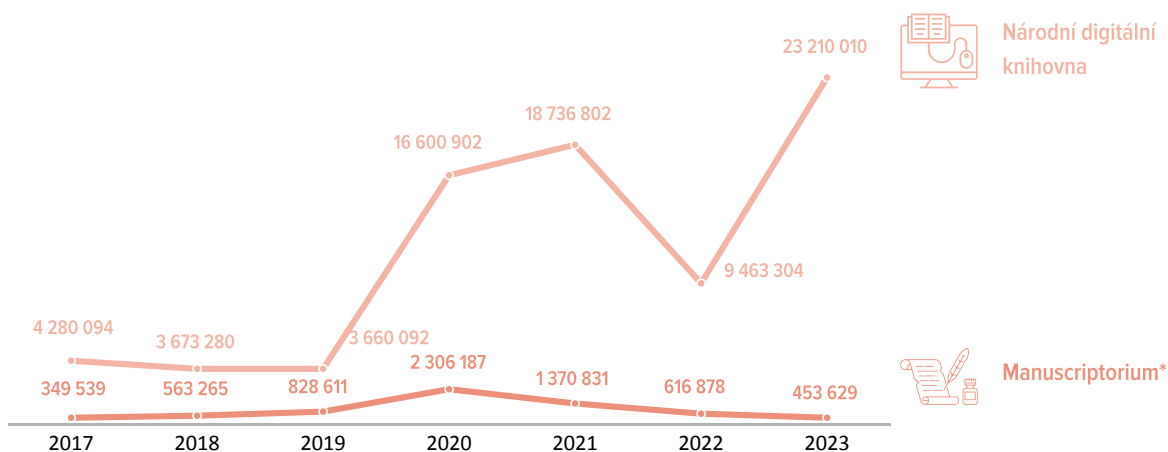
MINISTERSTVO KULTURY V LETECH 2019–2022 ROZDĚILO PŘES 3 MLD. KČ NA KULTURNÍ AKTIVITY, ANIŽ BY BYLY ZŘEJMÉ PŘÍNOBY TÉTO PODPORY

” MK každoročně podpořilo podobný počet projektů, ale počet zaměstnanců na jejich administraci vzrostl od roku 2018 o dvě třetiny.

PODPORA POSKYTNUTÁ Z PROGRAMU VEŘEJNÉ INFORMAČNÍ SLUŽBY KNIHOVEN ODPOVÍDALA POTŘEBÁM KNIHOVEN, ALE OBECNĚ NASTAVENÉ CÍLE DIGITALIZACE NEUMOŽNILY VYHODNOTIT JEJÍ ÚČELNOST A HOSPODÁRNOST

Trend využívání digitálních dokumentů v NK ČR v letech 2017–2023
(počet stažených/zobrazených stránek)

*Manuscriptorium je volně dostupná digitální knihovna, která pomocí propracovaných rešeršních nástrojů umožňuje snadný přístup k soustředěným informacím o historických fondech.

” Nejvyšší kontrolní úřad prověřil program VISK, z něhož Ministerstvo kultury v letech 2017–2023 vynaložilo téměř 350 mil. Kč. Během sedmi let zde ale proběhla pouze jedna veřejnosprávní kontrola.

5. HOSPODAŘENÍ INSTITUCÍ

NKÚ se v rámci své kontrolní a analytické činnosti zaměřuje vedle významných výdajových politik i na oblast hospodaření státních institucí s majetkem a peněžními prostředky státu. NKÚ se snaží dlouhodobě upozorňovat kontrolované osoby na ty oblasti jejich hospodaření, ve kterých spatřuje prostor pro úspory při čerpání rozpočtových výdajů, pro zlepšení vynakládání prostředků z hlediska jejich účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti a pro zvyšování výnosů státu. Tato kapitola shrnuje dílčí nedostatky, které NKÚ identifikoval v kontrolách uvedených ve vládních výdajových oblastech této výroční zprávy. Kontroly hospodaření státních institucí jsou často také součástí těchto výše uvedených kontrol.

Skutečnost, že v oblasti výdajů na pořizování majetku a externích služeb stále existuje prostor pro efektivnější vynakládání peněžních prostředků, ukazují výsledky kontrolních akcí ukončených i v roce 2024. Některé kontrolované osoby při plnění svých úkolů nerespektovaly principy 3E. Konkrétně se jednalo o neúčelné, nevhodné a neefektivní výdaje na nákupy ICT a souvisejících služeb, které kontrolované subjekty nepotřebovaly, nevyužívaly či nemohly využít.

- Při KA č. [23/05](#) NKÚ zjistil, že MV v rámci obnovy infrastruktury základních registrů hradilo dodavatelům paušální částky za poskytování služeb rozšířené záruční podpory již od data převzetí komponent. V období od převzetí komponent do doby, kdy MV započalo s jejich implementací do prostředí jednotlivých registrů, tak nevyužívalo a ani nemohlo využít poskytované služby rozšířené záruční podpory. MV tak nevhodně uhradilo **4,4 mil. Kč** dodavatelům za poskytování služeb rozšířené podpory. Dále NKÚ zjistil, že Správa základních registrů nevhodně a neúčelně vynaložila více než **1 mil. Kč** na znalecké posudky, které měly stanovit ceny služeb k plánovaným smlouvám na podporu provozu a rozvoje ROB, RPP a ISZR. Tyto posudky však byly k dispozici až po uzavření smluv.
- V rámci KA č. [23/15](#) NKÚ zjistil, že MK vynaložilo na zavedení jednotného informačního systému na podporu kulturních aktivit téměř **4,6 mil. Kč**, aniž by výsledkem byl funkční informační systém nebo jeho část. Nakonec MK tento projekt bez jakéhokoliv výsledku ukončilo. Výdej těchto prostředků tak nebyl účelný, hospodárny ani efektivní. Administrace dotací tedy probíhala převážně v listinné podobě, což zvyšovalo její náročnost. I když se počet podpořených projektů dlouhodobě významně neměnil (**3 tis. žádostí** ročně), počet zaměstnanců, kteří podporu aktivit v roce 2022 administrovali, se oproti roku 2018 zvýšil o **dvě třetiny**.
- Při KA č. [23/25](#) NKÚ zjistil, že MPSV spravuje provozně nákladné IS¹⁸¹. Projekty, které měly vést ke snížení provozních nákladů **z 33 mil. Kč na 3 mil. Kč** měsíčně, MPSV ani po deseti letech nedokončilo. V důsledku toho MPSV nevhodně vynaložilo za provoz stávajících informačních systémů až o **650 mil. Kč** více v porovnání s očekávanými nižšími provozními náklady nově pořizovaných IS.
- V rámci KA č. [23/31](#) NKÚ vyhodnotil, že MZe neúčelně vynaložilo více než **6 mil. Kč** na vytvoření aplikace *Přehled pozemkových úprav*, která obsahovala nesprávné a neúplné údaje o realizovaných pozemkových úpravách. Podíl těchto údajů činil **68 %**, přitom aplikace slouží pro plánování a řízení pozemkových úprav.

Část zjištěných pochybení byla způsobena nefunkčností vnitřních kontrolních mechanismů jednotlivých státních organizací. Jak ukázaly výsledky kontrolních akcí, některé kontrolované instituce neměly nastaven účinný vnitřní kontrolní systém, který by byl způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat rizika související s jejich činnostmi. Je zřejmé, že pokud by vnitřní kontrolní systém kontrolovaných osob fungoval, k řadě nedostatků v jejich hospodaření, které měly vliv na neúčelné, nevhodné a neefektivní nakládání s prostředky, by vůbec nemuselo dojít.

- Při KA č. [23/10](#) NKÚ zjistil, že i když mělo MV ve vnitřních předpisech i v rámcových dohodách / kupních smlouvách nastaveno uplatňování smluvních pokut, MV bez jakéhokoliv objektivního důvodu neuplatnilo smluvní pokuty u **dvou třetin** vybraných rámcových dohod / kupních smluv. Např. na kontrolním vzorku **12** veřejných zakázek na pořízení výstroje PČR bylo zjištěno, že MV při pozdním dodání výstroje u **osmi** z nich bez jakéhokoliv objektivního důvodu neuplatnilo a nevyžadovalo smluvní pokuty v celkové výši **3,9 mil. Kč**. MV uplatnilo nárok na smluvní pokuty až na základě kontroly NKÚ, kdy však část nároků ve výši **2,3 mil. Kč** byla již promlčena. MV tak neudržovalo vnitřní kontrolní systém, který vytváří podmínky pro hospodárny, efektivní a účelný výkon veřejné správy.

- Při KA č. [23/08](#) NKÚ zjistil, že MO při zajišťování opravy mostního automobilu neprovedlo předběžnou kontrolu připravovaných operací a před úhradou ceny za opravu ve výši **1 mil. Kč** neověřilo výši slevy poskytnuté dodavatelem, přesto fakturovanou částku uhradilo. Přitom výše slevy byla jedním z dílčích hodnoticích kritérií při hodnocení nabídek uchazečů o předmětnou veřejnou zakázku. Tímto postupem MO porušilo zákon o finanční kontrole.
- Při KA č. [23/15](#) zaměřené na podporu kulturních aktivit navázal NKÚ na zjištění z předchozí kontroly č. **18/19**¹⁸², kde poukázal na nedostatečný počet veřejnosprávních kontrol v letech 2016–2018. MK v reakci na toto zjištění NKÚ zřídilo v roce 2019 oddělení kontroly, jehož cílem bylo posílit kontrolní mechanismy a provádět kontroly přímo u příjemců dotací. Navzdory tomuto kroku Ministerstvo kultury počet kontrol projektů v rámci kulturních aktivit na roky 2019–2022 nezvýšilo, naopak jejich počet klesl. Celkový objem prostředků zkontrolovaných v rámci **34** veřejnosprávních kontrol za toto období představoval pouhých **0,85 %** z celkového objemu poskytnutých dotací.

Z VÝŠE UVEDENÝCH NEDOSTATKŮ V OBLASTI HOSPODAŘENÍ STÁTNÍCH INSTITUCÍ VYPLÝVÁ, ŽE SE STÁLE OPAKUJÍ NEBO PŘETRVÁVAJÍ DLOUHODOBÉ NEDOSTATKY V NAKLÁDÁNÍ S PENĚŽNÍMI PROSTŘEDKY STÁTU I V PÉČI O MAJETEK. NKÚ POVAŽUJE JEJICH ODSTRANĚNÍ ZA NEZBYTNÝ KROK K TOMU, ABY PŘÍSLUŠNÉ STÁTNÍ INSTITUCE PLNILY ZÁKONNOU POVINNOST VĚST A UDRŽOVAT ÚČINNÝ VNITŘNÍ KONTROLNÍ SYSTÉM. JEDINĚ TAK BUDOU VYTVOŘENY PODMÍNKY PRO HOSPODÁRNÝ, EFEKTIVNÍ A ÚČELNÝ VÝKON VEŘEJNÉ SPRÁVY.

Na druhé straně NKÚ provedl i kontrolu, při které nezjistil nevhodné vynaložení peněžních prostředků ve významném rozsahu.

Při KA č. [23/27](#) prověřil NKÚ, zda Úřad vlády ČR /ÚV/ a Ministerstvo zahraničních věcí /MZV/ vynaložily peněžní prostředky určené na přípravu a zajištění předsednictví České republiky v Radě EU v roce 2022 hospodárně a v souladu s právními předpisy. Kontrola byla zaměřena na tři základní oblasti, a to na plánování a čerpání rozpočtu, pořizování dodávek a služeb a dodržování podmínek personálního zajištění předsednictví. Celkový objem zkontrolovaných peněžních prostředků činil **398 mil. Kč**.

NKÚ vyhodnotil, že oba úřady naplánovaly a čerpaly v letech 2020 až 2023 peněžní prostředky na zajištění předsednictví v souladu se stanovenými prioritami, podle schválené struktury výdajů a na základě skutečných a doložených potřeb. NKÚ nezjistil významné nedostatky při plánování či vynakládání kontrolovaných peněžních prostředků. V oblasti výdajů na personální zabezpečení vyhodnotil, že kontrolované osoby dodržely podmínky stanovené právními předpisy. Dočasně zřízená pracovní místa pro zajištění přípravy a realizace předsednictví byla u kontrolovaných subjektů po ukončení předsednictví zrušena.

Výdaje na předsednictví ČR v Radě EU činily celkem **2 mld. Kč**. Z toho ÚV a MZV vydaly na předsednictví téměř **914 mil. Kč**.

- Na kontrolním vzorku **23** veřejných zakázek NKÚ ověřil, že ÚV a MZV postupovaly v souladu s právními předpisy. Výjimku tvořil jeden případ, kdy ÚV na pořízení technického vybavení v celkové hodnotě **39 mil. Kč** určeného pro neformální summit na Pražském hradě neprovedl zadávací řízení. NKÚ také provedl mezinárodní srovnání výdajů na přípravu a zajištění předsednictví v Radě EU. Porovnal 15 vybraných členských států¹⁸³, které pořádaly předsednictví v letech 2013 až 2023. Jednalo se o vlastní šetření NKÚ na základě informací získaných z veřejně dostupných zdrojů. Přes omezenou srovnatelnost dostupných dat bylo zřejmé, že se výdaje na české předsednictví pohybovaly těsně pod průměrem posuzovaných zemí EU.

NKÚ HODNOTÍ POZITIVNĚ, ŽE ÚŘAD VLÁDY A MINISTERSTVO ZAHRAJNÍCH VĚCÍ FINANCOVALY ČESKÉ PŘESEDNICTVÍ V RADĚ EU BEZ VÝZNAMNÝCH NEDOSTATKŮ.

182 KA č. 18/19 – Peněžní prostředky vynaložené na kulturní aktivity z rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury (KZ byl zveřejněn v částce 4/2019 Věstníku NKÚ).

183 Jednalo se o Německo, Španělsko, Francii, Švédsko, Rakousko, Chorvatsko, Česko, Slovinsko, Rumunsko, Estonsko, Finsko, Portugalsko, Litvu, Slovensko a Bulharsko.

6. ŘÍZENÍ ZDROJŮ POSKYTNUTÝCH ČESKÉ REPUBLICE ZE ZAHRANIČÍ

V průběhu roku 2024 NKÚ dokončil celkem **11** kontrolních akcí, které se zaměřily na výdaje hrazené ze státního rozpočtu společně s finanční podporou prostředků poskytnutých České republice z rozpočtu Evropské unie (viz tabulka č. 7)¹⁸⁴.

V uvedených kontrolních akcích upozornil NKÚ na řadu pochybení spojených s čerpáním podpory z fondů EU. Zjištěné nedostatky byly jak charakteru systémového, tak procesního a týkaly se především řízení podpor příslušnými řídicími orgány, případně zprostředkujícími subjekty. V případě procesních nedostatků šlo zejména o nerespektování stanovených pravidel a závazků přijatých pro využití podpor ze strany příjemců. Zásadní nedostatky lze rozdělit do čtyř základních skupin.

- Téměř ve všech provedených kontrolách NKÚ konstatoval, že národní strategické dokumenty obsahovaly řadu nejasností a jejich cíle promítnuté do programové a projektové úrovně nebyly konkrétní, měřitelné a nevycházely z reálných potřeb nezbytných pro zlepšení stavu v dotčené oblasti. To samozřejmě nevytvářelo dostatečné předpoklady pro řešení skutečných priorit v dané oblasti.

Například MZe neprovedlo průzkum zájmu žadatelů a zařadilo do PRV 2014–2020 opatření, o která žadatelé neměli zájem, přičemž tuto situaci dlouho adekvátně neřešilo (KA č. [23/06](#)). Podobně MPSV poskytlo celkem **2,8 mld. Kč** na projekty, jejichž dopady na situaci osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách byly pouze omezené a krátkodobé. Podpora sociálního začleňování tak vedla jen ke zmírnění některých následků sociálního vyloučení, nikoliv k řešení jeho hlubších příčin (KA č. [23/29](#)).

- **Systém hodnocení výběru projektů nebyl transparentní a v mnoha případech nebyly stanoveny limity pro způsobilé výdaje, resp. byly stanoveny nereálně. To v některých případech vedlo k čerpání podpory na zjevně nezpůsobilé výdaje.**

Jako příklad lze uvést způsob hodnocení žádostí o dotace na podporu zaměstnanosti, kdy MPSV postupovalo vůči žadatelům nerovným způsobem, neboť ve věcně totožných nebo obdobných případech nerozhodovalo shodně a při hodnocení schválilo některým příjemcům aktivity, které nebyly v souladu s výzvou. NKÚ podal v této souvislosti správcům daně oznámení v celkové hodnotě více než **9 mil. Kč**, a to včetně podezření na porušení zásad účelnosti a hospodárnosti (KA č. [23/21](#)). V případě výběru projektů výstavby a rekonstrukcí komunikací pro pěší vycházely MMR a SFDI z údajů a informací uváděných žadatelem o podporu, aniž by je ověřovaly. Nastavení některých kritérií pro výběr projektů bylo nejednoznačné a posuzování jejich splnění bylo spíše formální bez odpovídajícího věcného obsahu (KA č. [24/01](#)).

- **Řídicí a kontrolní systém operačních programů vykazoval nedostatky ve svém nastavení a fungování. Soustava monitorovacích indikátorů byla definována nedostatečně nebo tak, že nebylo možné systematicky sledovat a vyhodnocovat přínosy realizace jednotlivých projektů. Tento stav nahrával vzniku situace, kdy snaha vyčerpat disponibilní prostředky dominovala nad snahou dosáhnout pomocí výstupů projektů požadovaných změn.**

Například MPSV při řízení poskytování podpory z OPZ v celkové výši **2,8 mld. Kč** kladlo důraz především na čerpání alokované podpory a dostatečně nesledovalo ani nevyhodnocovalo, zda vynaložené peněžní prostředky pomohly řešit některé zásadní příčiny sociálního vyloučení osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách (KA č. [23/29](#)). Podobně MŽP nesledovalo a nevyhodnocovalo přínosy programu *Nová zelená úsporám* ke zlepšování kvality ovzduší (KA č. [23/07](#)).

- **Nakládání s poskytovanými dotacemi bylo mnohdy v rozporu se zásadami 3E, takže přínosy projektů v řadě případů nedosáhly předpokládaných hodnot. Posuzování účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti vynakládaných prostředků nebylo implementačními orgány často vůbec prováděno.**

Při kontrole deseti vybraných projektů na podporu zaměstnanosti zjistil NKÚ u šesti příjemců, že pouze v jednom případě příjemci vynaložili peněžní prostředky účelně, avšak se sníženou efektivností. Ve dvou

¹⁸⁴ Poznatzky z kontrolních akcí uvedených v tabulce jsou vyhodnoceny v souladu s jejich prioritním zaměřením na věcně příslušné výdajové oblasti v předchozích částech této výroční zprávy.

případech příjemci vynaložili veškeré peněžní prostředky neúčelně a neefektivně, neboť podpořili osoby, které nespádaly do cílových skupin. U čtyř projektů NKÚ zjistil nezpůsobilé výdaje v souhrnné výši **9,1 mil. Kč** (KA č. [23/21](#)). MPSV v rámci OP *Zaměstnanost* schvalovalo projekty s opakovaně vytvářenými podobnými analytickými a metodickými výstupy, přestože současně v rámci vlastního projektu vytvářelo obdobné celostátní metodiky. NKÚ vyhodnotil, že peněžní prostředky až do výše **203 mil. Kč** byly na tyto projekty vynaloženy se sníženou účelností. Přínos těchto projektů pro dosažení cílů transformace systému péče o ohrožené děti byl omezený (KA č. [23/11](#)).

Tabulka č. 7: Zastoupení charakteristických nedostatků v uvedených kontrolních akcích

KA	Program	Nedostatky strategických a řídicích dokumentů, programové dokumenty nevycházely z reálných potřeb	Netransparentní systém hodnocení žádostí, absence limitů způsobilých výdajů	Nedostatky nastavení a fungování ŘKS, chybně stanovené monitorovací indikátory pro sledování a vyhodnocení plnění cílů	Nakládání s poskytnutými dotacemi v rozporu s 3E, chyby v procesu zadávání zakázek
23/06	PRV	✘		✘	✘
23/07	OPŽP	✘		✘	✘
23/11	OP LZZ, OPZ, OPZ+	✘		✘	✘
23/13	OPD	✘		✘	✘
23/16	OPPIK, NPO	✘		✘	
23/21	OPZ	✘	✘	✘	✘
23/22	OPZ	✘	✘	✘	
23/29	OPZ	✘	✘	✘	
23/31	PRV, NPO	✘			
24/01	IROP	✘	✘	✘	✘
24/03 ¹⁸⁵	OP VVV*				

Zdroj: NKÚ, leden 2025.

* Nedostatky byly zjištěny pouze u nákladů financovaných ze státního rozpočtu. V rámci OP VVV¹⁸⁶ byl financován projekt *Národní centrum pro elektronické informační zdroje – CzechELib*, který realizovala NTK¹⁸⁷ v letech 2017–2022. NKÚ konstatoval, že projekt dosáhl všech stanovených cílů.

Stav implementace ESI fondů v ČR v programovém období 2014–2020

Celková alokace ESI fondů v souladu s „dohodou o partnerství“ /DoP/ činila v roce 2024 v přepočtu dle aktuálního měnového kurzu **655,3 mld. Kč**. V poměru k celkové alokaci dosáhl objem finančních prostředků v právních aktech o poskytnutí/převodu podpory **110,6 % (724,2 mld. Kč)**, proplaceny byly prostředky v objemu **103,6 % (678,7 mld. Kč)** a žádosti o průběžnou platbu odeslané Evropské komisi /Komise/ dosáhly **102,7 % (673,8 mld. Kč)**.

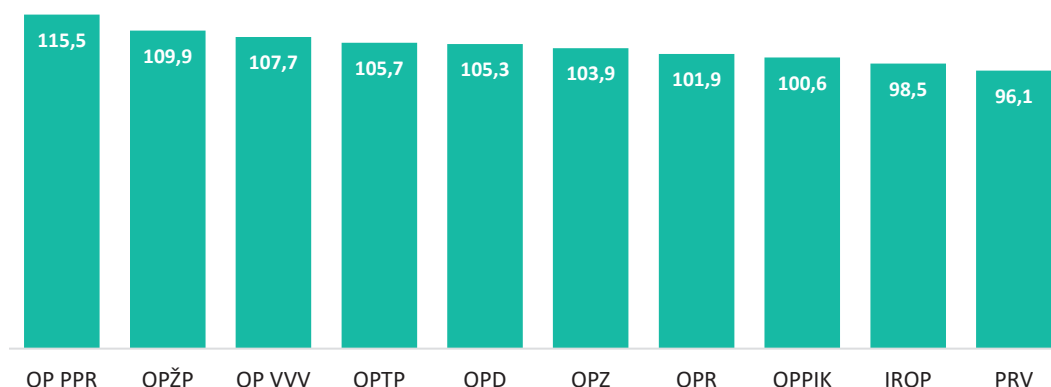
Aktuální předpoklad čerpání alokace jednotlivých programů vyjádřený stavem finančních prostředků v žádostech o průběžnou platbu odeslaných Komisi je patrný z následujícího grafu.

185 Nedostatky zjištěné v této kontrolní akci se týkaly pouze dotací z národních zdrojů.

186 Operační program *Výzkum, vývoj a vzdělávání*.

187 Národní technická knihovna.

Graf č. 23: Stav finančních prostředků v žádostech o průběžnou platbu odeslaných Komisi k 31. prosinci 2024 (v %)

Zdroj: Měsíční informace o implementaci ESI fondů v České republice v programovém období 2014–2020 – prosinec 2024, data generovaná 6. ledna 2025, vydalo MMR – Národní orgán pro koordinaci.

Pozn.: Finanční prostředky v žádostech o průběžnou platbu odeslaných Komisi zahrnují i příspěvky na finanční nástroje.

Na zvýšení míry finančních prostředků v žádostech o průběžnou platbu ve vztahu k celkové alokaci se podle informace Národního orgánu pro koordinaci /NOK/ podílel zejména OP PPR, jehož měsíční změna k alokaci programu představovala více než **15 %**, což zároveň znamenalo jeho posun na čelní pozici mezi programy.

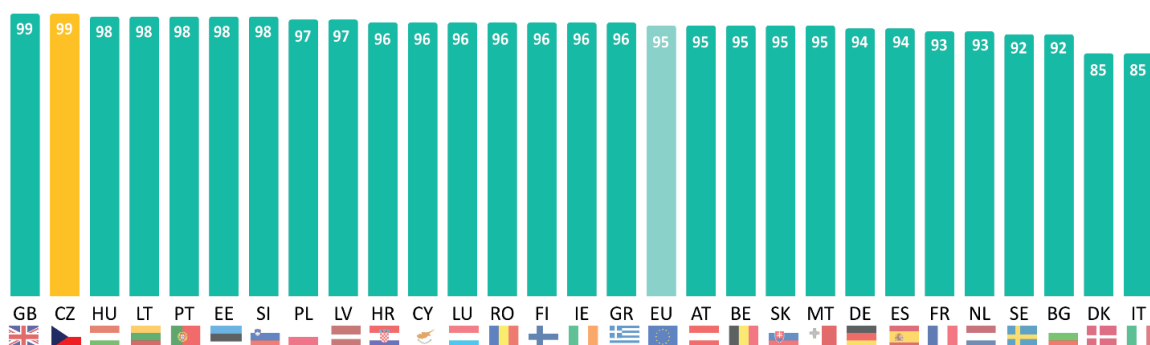
Rovnoměrné čerpání podpory z ESI fondů u většiny programů v posledních letech programového období 2014–2020 se projevilo i v postavení České republiky mezi jednotlivými členskými státy EU. V žebříčku míry čerpání celkové národní alokace obsazovala Česká republika v pořadí členských států pravidelně pozici v první desítce.

Tato skutečnost zároveň dokládá, že většina implementačních orgánů ČR si za tři programová období již plně osvojila technologii čerpání disponibilní alokace, avšak problémem nadále zůstává faktický přínos realizovaných projektů, který se neprojevuje v předpokládané dynamice přibližování ČR k průměru EU. Tento stav je způsoben úzce rezortním přístupem ke stanovení priorit, při kterém není zajištěna vzájemná synergie pro prosazení skutečných potřeb rozhodných pro Českou republiku.

Podle souhrnných denně aktualizovaných údajů uvedených na webové stránce Komise¹⁸⁸ zaujímala Česká republika na začátku února 2025 druhé místo mezi členskými státy s hodnotou čerpání národní alokace ve výši **99,4 %** (včetně předfinancování).

188 Evropská komise. European Commission. Online. Cohesion Open Data Platform. Dostupné z: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview>. [cit. 2025-02-07].

Graf č. 24: Podíl prostředků vyplacených členskými státy EU z ESI fondů (včetně předfinancování) za programové období 2014–2020 do konce roku 2024 v poměru k celkové alokaci těchto států (v %)

Zdroj: Evropská komise¹⁸⁹.

Stav implementace ESI fondů v ČR v programovém období 2021–2027

V souladu s DoP na programové období 2021–2027 představuje alokace prostředků rozpočtu EU pro Českou republiku **21,084 mld. €**, což v aktuálním převodu měn z prosince 2024 činilo takřka **531,587 mld. Kč**¹⁹⁰. Rozhodující část příspěvku EU má být financována prostřednictvím dvou fondů, a to *Evropského fondu pro regionální rozvoj* (**261,377 mld. Kč, tj. 49 %**) a *Fondu soudržnosti* (**167,073 mld. Kč, tj. 31 %**). O zbývajících cca **20 %** se podělí *Evropský sociální fond*, *Fond spravedlivé transformace* a *Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond*. Podobně jako v případě předchozích programových období je i pro programové období 2021–2027 charakteristický poměrně významný skluz v přijetí klíčových řídicích dokumentů. V důsledku toho byly výzvy k předkládání projektů v rámci jednotlivých programů vyhlašovány až od druhého pololetí 2022, tedy více než rok po zahájení programového období.

Stav čerpání je patrný z grafu č. 25. V poměru k celkové alokaci dosáhl objem finančních prostředků v „právních aktech o poskytnutí podpory“ **50,5 %**, proplaceny byly prostředky v objemu **17,6 %** a žádosti o průběžnou platbu odeslané Evropské komisi dosáhly **11,3 %**.

189 Zdroj: [Evropská komise. European Commission](#). Online. Cohesion Open Data Platform. [cit. 2025-02-7].

190 *Měsíční informace o implementaci fondů EU (2021–2027) – prosinec 2024*; MMR-NOK.

Graf č. 25: Aktuální čerpání alokace dle „dohody o partnerství 2021–2027“ (v mld. Kč) vzhledem k celkové alokaci

Zdroj: Měsíční informace o implementaci fondů (2021–2027) – prosinec 2024; MMR-NOK.

ZPOŽDĚNÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ZAHÁJENÍ ČERPÁNÍ ALOKOVANÝCH PROSTŘEDKŮ BYLO ZCELA SROVNATELNÉ S OSTATNÍMI ČLENSKÝMI STÁTY EU. PODLE ÚDAJŮ AKTUALIZOVANÝCH DENNĚ NA WEBOVÉ STRÁNCE KOMISE¹⁹¹ JE ČESKÁ REPUBLIKA V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2021–2027 V POŘADÍ MÍRY ČERPÁNÍ NÁRODNÍ ALOKACE (PROSTŘEDKY V PRÁVNÍCH AKTECH A ŽÁDOSTECH ODESLANÝCH KOMISI) NA PÁTÉM MÍSTĚ MEZI ČLENSKÝMI STÁTY EU.

191 Evropská komise. European Commission. Online. Cohesion Policy Overview. Dostupné z: https://cohesiondata.ec.europa.eu/cohesion_overview/21-27. [cit. 2025-01-22].

7. STANOVISKA NKÚ K VYKAZOVANÝM FINANČNÍM INFORMACÍM STÁTU

7.1 STANOVISKO K NÁVRHU STÁTNÍHO ZÁVĚREČNÉHO ÚČTU

NKÚ se v roce 2024 v rámci svého *Stanoviska k návrhu státního závěrečného účtu ČR za rok 2023* vyjádřil i ke správnosti vykázaných údajů¹⁹², tj. k úplnosti a správnosti vykázání příjmů a výdajů státního rozpočtu uvedených v návrhu SZÚ.

Nástrojem využívaným NKÚ k tomuto prověřování jsou zejména kontroly typu finanční audit, kterými jsou systematicky ověřovány závěrečné účty jednotlivých kapitol SR, údaje předkládané pro hodnocení plnění státního rozpočtu z hlediska jejich druhového zařídění rozpočtovou skladbou a údaje účetních závěrek.

Údaje o rozpočtovém hospodaření kapitol za rok 2023 v rámci sešitů G a H byly analyticky ověřeny s ohledem na podkladové zdroje z IISSP s tím, že nebyl zjištěn žádný významný nesoulad.

ÚDAJE OBSAŽENÉ V NÁVRHU SZÚ ZA ROK 2023 JE DLE NKÚ MOŽNÉ POVAŽOVAT ZA SPRÁVNÉ¹⁹³.

7.2 KONTROLA FINANČNÍCH INFORMACÍ ZVEŘEJNĚNÝCH NĚKTERÝMI VYBRANÝMI SPRÁVCI KAPITOL STÁTNÍHO ROZPOČTU A JEJICH PODŘÍZENÝMI ORGANIZACEMI

Smyslem pravidelného prověřování vykazovaných finančních informací státu je získat a podat informaci o jejich spolehlivosti a vypovídací schopnosti, což umožňuje zvyšovat míru důvěry uživatelů v tyto informace. Účetní jednotky pomocí finančních informací skládají účty o svém hospodaření, údaje mají také sloužit pro monitorování a řízení veřejných financí. Využitelnost těchto informací je však podmíněna jejich spolehlivostí. Proto NKÚ prostřednictvím kontrol typu finanční audit /FA/ věnuje část své kapacity ověřování spolehlivosti účetních závěrek /ÚZ/, závěrečných účtů /ZÚ/ a údajů uvedených ve finančních výkazech pro hodnocení plnění rozpočtu /FV/.

NKÚ v roce 2024 dokončil čtyři kontrolní akce typu finanční audit, u kterých vydal stanovisko k vykázaným finančním informacím a dále se vyjádřil v prověřovaných oblastech k vnitřnímu kontrolnímu systému /VKS/ (blíže viz tabulka č. 8). Ve všech KA se jednalo o průběžné audity, kdy kontrola z části probíhala v aktuálním účetním období a kontrolovaná osoba tak měla možnost provést opravy ještě v průběhu kontroly.

¹⁹² Jedná se o údaje uvedené v sešitu G – *Tabulková část k návrhu státního závěrečného účtu ČR* a v sešitu H – *Výsledky rozpočtového hospodaření kapitol návrhu SZÚ za rok 2023*.

¹⁹³ Blíže ke stanovisku ke správnosti údajů SZÚ: [Stanovisko NKÚ k návrhu státního závěrečného účtu ČR za rok 2023 \(nku.cz\)](https://www.nku.cz).

Tabulka č. 8: Výsledky kontrol typu FA ve vztahu k vykázaným finančním informacím státu

			Výsledky kontrol typu FA ve vztahu k účetní závěrce (v mil. Kč)					Výsledky kontrol typu FA ve vztahu k finančním výkazům a k závěrečnému účtu (v mil. Kč)					Výsledky kontrol typu FA ve vztahu k VKS	
Číslo KA	KO	Typ kontroly	Kontrolovaný objem ¹⁹⁴	Významnost	Opravy během KA	Vyčíslené nesprávnosti	Stanovisko k ÚZ	Kontrolovaný objem ¹⁹⁵	Významnost	Opravy během KA	Vyčíslené nesprávnosti	Spolehlivost finančních výkazů	Spolehlivost údajů v ZÚ	Vyhodnocení účinnosti VKS
23/17 ¹⁹⁶	MD	Průběžná	392 181,9	2 250,0	24 600,0 ¹⁹⁷	0,0	ÚZ je spolehlivá	161 461,9	2 220,0	20,1	278,4	Finanční výkazy jsou spolehlivé	Nesprávnosti bez významného dopadu na celkovou vypovídací schopnost ZÚ	VKS lze po přijatých opatřeních považovat za účinný
23/18 ¹⁹⁸	TA ČR	Průběžná	30 462,5	120,0	15 600,0 ¹⁹⁹	0,2	ÚZ je spolehlivá	6 937,7	120,0	0,6	0,0	Finanční výkazy jsou spolehlivé	Nesprávnosti bez významného dopadu na celkovou vypovídací schopnost ZÚ	VKS lze po přijatých opatřeních považovat za účinný
23/19 ²⁰⁰	ÚPV	Průběžná	1 451,1	6,0	166,9 ²⁰¹	0,0	ÚZ je spolehlivá	521,4	6,0	0,7	9,8 ²⁰²	Významná ojedinelá nesprávnost	Nesprávnosti bez významného dopadu na celkovou vypovídací schopnost ZÚ	VKS lze po přijatých opatřeních považovat za účinný
23/20 ²⁰³	MMR	Průběžná	139 636,6	600,0	2 651,0 ²⁰⁴	0,0	ÚZ je spolehlivá	49 187,3	600,0	16,0	2,6	Finanční výkazy jsou spolehlivé	Nesprávnosti bez významného dopadu na celkovou vypovídací schopnost ZÚ	VKS lze po přijatých opatřeních považovat za účinný
Celkem			563 732,1		43 017,9	0,2		218 108,2		37,4	290,8			

Zdroj: kontrolní závěry z jednotlivých KA.

194   Kontrolovaný objem ÚZ = aktiva netto + pasiva + náklady + výnosy + podrozvaha.

195   Kontrolovaný objem FV = příjmy + výdaje.

196   KA č. 23/17 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo dopravy za rok 2023, účetní závěrka Ministerstva dopravy za rok 2023 a údaje předkládané Ministerstvem dopravy pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2023 (KZ byl zveřejněn v částce 3/2024 Věstníku NKÚ).

197   Nejvýznamnější opravy: oprava účtování o podmíněných pohledávkách z předfinancování transferů operačního programu *Doprava na období 2014–2020* a operačního programu *Doprava na období 2021–2027* (18 800 mil. Kč) a zaučtování podmíněné pohledávky z předfinancování transferů NPO (3 200 mil. Kč) – **hodnota oprav provedených v průběhu kontroly převýšila významnost téměř 11krát.**

198   KA č. 23/18 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Technologická agentura České republiky za rok 2023, účetní závěrka Technologické agentury České republiky za rok 2023 a údaje předkládané Technologickou agenturou České republiky pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2023 (KZ byl zveřejněn v částce 3/2024 Věstníku NKÚ).

199   Nejvýznamnější opravy: oprava účtování o podmíněných závazcích z titulu uzavřených smluv o poskytnutí podpory (11 200 mil. Kč) a snížení podmíněných pohledávek z titulu čerpání NPO (3 400 mil. Kč) – **hodnota oprav provedených v průběhu kontroly převýšila významnost téměř 130krát.**

200   KA č. 23/19 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Úřad průmyslového vlastnictví za rok 2023, účetní závěrka Úřadu průmyslového vlastnictví za rok 2023 a údaje předkládané Úřadem průmyslového vlastnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2023 (KZ byl zveřejněn v částce 3/2024 Věstníku NKÚ).

201   Nejvýznamnější opravy: odúčtování hospodářského výsledku za rok 2022 z účtu 431 – *Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení* v případě neschválené účetní závěrky (91,5 mil. Kč), oprava účtování o výnosech z komunitárních programů a členských příspěvcích mezinárodní organizaci – **hodnota oprav provedených v průběhu kontroly převýšila významnost téměř 28krát.**

202   Nejvýznamnější nesprávnost: chybné druhové a prostorové zařazení příjmů z titulu transferu ze zahraničí – **hodnota nesprávnosti převýšila významnost téměř 1,6krát.**

203   KA č. 23/20 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo pro místní rozvoj za rok 2023, účetní závěrka Ministerstva pro místní rozvoj za rok 2023 a údaje předkládané Ministerstvem pro místní rozvoj pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2023 (KZ byl zveřejněn v částce 4/2024 Věstníku NKÚ).

204   Nejvýznamnější opravy: oprava nesprávně vykázané výše podmíněných závazků z transferů (853 mil. Kč), oprava účtování v souvislosti se zrušením regionálních rad regionů soudržnosti (613,6 mil. Kč) a oprava výše podmíněných pohledávek ze zástavních smluv (479 mil. Kč) – **hodnota oprav provedených v průběhu kontroly převýšila významnost více než 4krát.**

Z VÝSLEDKŮ KONTROL TYPU FA VYPLYNULO, ŽE PRŮBĚŽNÉ AUDITY, PŘI KTERÝCH MAJÍ KONTROLOVANÉ OSOBY MOŽNOST OPRAVOVAT ZJIŠTĚNÉ NEDOSTATKY JEŠTĚ BĚHEM KONTROLY, VÝZNAMNÝM ZPŮSOBEM PŘÍSPÍVAJÍ KE SPOLEHLIVOSTI VYKAZOVANÝCH ÚDAJŮ. NA ZÁKLADĚ PRŮBĚŽNÝCH AUDITŮ PROVEDENÝCH V RÁMCI KONTROLOVANÉHO OBDOBÍ ROKU 2023 BYLY OPRAVENY CHYBY, KTERÉ BY MĚLY DOPAD NA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY VE VÝŠI VÍCE NEŽ 43 MLD. KČ A NA FINANČNÍ VÝKAZY VE VÝŠI VÍCE NEŽ 37 MIL. KČ. V ZÁVĚREČNÝCH ÚČTECH BYLY ZJIŠTĚNY POUZE OJEDINĚLÉ NEDOSTATKY BEZ DOPADU NA JEJICH VYPOVÍDACÍ SCHOPNOST.

Opatření k nápravě zjištěných nedostatků

Součástí kontrol typu FA je i systematické ověřování plnění opatření k nápravě nedostatků zjištěných předchozími kontrolními akcemi NKÚ.

Tabulka č. 9: Přehled plnění opatření k nápravě nedostatků z předchozích KA

Číslo KA	Kontrolovaná osoba	Číslo předchozí KA	Počet opatření přijatých k nápravě nedostatků	Počet opatření realizovaných úplně a správně	Počet opatření realizovaných částečně	Počet nerealizovaných opatření	Počet již nerelevantních opatření (např. díky změně předpisu)
23/17	Ministerstvo dopravy	19/08 ²⁰⁵	10	6	1	2 ²⁰⁶	1
23/18	Technologická agentura České republiky	x ²⁰⁷	x	x	x	x	x
23/19	Úřad průmyslového vlastnictví	x ²⁰⁶	x	x	x	x	x
23/20	Ministerstvo pro místní rozvoj	19/21 ²⁰⁸	20	20	x	x	x

Zdroj: kontrolní závěry z jednotlivých KA.

Z výše uvedeného přehledu vyplývá, že kontrolované osoby ve většině případů na uložená opatření reagují.

Výsledky kontrol ve vztahu k vnitřnímu kontrolnímu systému

Součástí kontrol typu FA je i prověřování vnitřního kontrolního systému. Je ověřováno, zda u testovaných operací je vnitřní kontrolní systém kontrolovaných osob nastaven v souladu s příslušnými právními předpisy²⁰⁹ a dále jsou testovány vybrané kontrolní mechanismy v systémech vedení účetnictví. Účinné a spolehlivé fungování vnitřního kontrolního systému má zásadní vliv na úplnost, průkaznost a správnost informací zobrazovaných v účetních závěrkách a dalších výkazech.

Při kontrolách typu FA byly zjištěny nedostatky a rizika v oblasti účetnictví, v rozpočtovém systému i v závěrečném účtu, které VKS neidentifikoval, ale kontrolovaná osoba je v průběhu kontroly řádně opravila (KA č. [23/17](#), KA č. [23/18](#), KA č. [23/19](#) a KA č. [23/20](#)).

Ve dvou případech (KA č. [23/19](#) a KA č. [23/20](#)) byly zjištěny skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně v celkové výši **15,7 mil. Kč**, kterým VKS nedokázal zabránit.

205 KA č. 19/08 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo dopravy za rok 2018, účetní závěrka Ministerstva dopravy za rok 2018 a údaje předkládané Ministerstvem dopravy pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2018 (KZ byl zveřejněn v částce 3/2020 Věstníku NKÚ).

206 Nesprávné vykazování peněžních prostředků poskytnutých zřízeným příspěvkovým organizacím na pořízení dlouhodobého majetku a vykazování neexistujících dlouhodobých podmíněných pohledávek z předfinancování zahraničních transferů.

207 Není relevantní, jednalo se o první kontrolu typu FA.

208 KA č. 19/21 – Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo pro místní rozvoj za rok 2018, účetní závěrka Ministerstva pro místní rozvoj za rok 2018 a údaje předkládané Ministerstvem pro místní rozvoj pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2018 (KZ byl zveřejněn v částce 6/2020 Věstníku NKÚ).

209 Jedná se zejména o ustanovení § 3 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

Tabulka č. 10: Skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně (v mil. Kč)

Číslo KA	Kontrolovaná osoba	Skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně
23/17	Ministerstvo dopravy	x
23/18	Technologická agentura České republiky	x
23/19	Úřad průmyslového vlastnictví	0,1 ²¹⁰
23/20	Ministerstvo pro místní rozvoj	15,6 ²¹¹
Celkem		15,7

Zdroj: kontrolní závěry z jednotlivých KA.

210 Neuveřejnění smlouvy v registru smluv.

211 Neodvedení peněžních prostředků z účtu cizích prostředků do státního rozpočtu (jednalo se o vrácené peněžní prostředky z již ukončeného operačního programu).

Finanční audity přispívají k vyšší spolehlivosti finančních informací

PŘI KONTROLÁCH FINANČNÍCH INFORMACÍ BYLY ODSTRANĚNY NESPRÁVNOSTI ZA VÍCE NEŽ 43 MLD. KČ

Oblast kontroly	Opravy v průběhu kontroly NKÚ	Výsledný stav po provedených opravách
Ministerstvo dopravy KA č. 23/17		
Účetní závěrka	V účetnictví ve výši 24 600 mil. Kč	Bez významných nesprávností
Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu	Nevýznamné opravy	Bez významných nesprávností
Závěrečný účet	Nevýznamné opravy	Bez významných nesprávností
Vnitřní kontrolní systém	V oblasti účetnictví	Bez významných nedostatků
Technologická agentura České republiky KA č. 23/18		
Účetní závěrka	V účetnictví ve výši 15 600 mil. Kč	Bez významných nesprávností
Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu	Nevýznamné opravy	Bez významných nesprávností
Závěrečný účet	S vlivem na vypovídací hodnotu	Bez významných nesprávností
Vnitřní kontrolní systém	V oblasti účetnictví a ZÚ	Bez významných nedostatků
Úřad průmyslového vlastnictví KA č. 23/19		
Účetní závěrka	V účetnictví ve výši 166,9 mil. Kč	Bez významných nesprávností
Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu	Nesprávnosti byly ve výši 10,5 mil. Kč a z toho bylo opraveno 0,7 mil. Kč	Významná nesprávnost ve výši 9,8 mil. Kč
Závěrečný účet	Nevýznamné opravy	Bez významných nesprávností
Vnitřní kontrolní systém	V oblasti účetnictví a fin. výkazů	Bez významných nedostatků
Ministerstvo pro místní rozvoj KA č. 23/20		
Účetní závěrka	V účetnictví ve výši 2 651 mil. Kč	Bez významných nesprávností
Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu	Nevýznamné opravy	Bez významných nesprávností
Závěrečný účet	Nevýznamné opravy	Bez významných nesprávností
Vnitřní kontrolní systém	V oblasti účetnictví	Bez významných nedostatků

Legenda:

■ Nebyly zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky

■ Zjištěny významné nesprávnosti/nedostatky

7.3 PODPORA DOBRÉ ÚČETNÍ A AUDITNÍ PRAXE

HLAVNÍM SMYSEM KONTROLNÍCH AKCÍ TYPU FA JE PŘÍSPÍVAT KE ZVYŠOVÁNÍ SPOLEHLIVOSTI FINANČNÍCH INFORMACÍ OBSAŽENÝCH V ÚZ, FV A ZÚ PRO JEJICH UŽIVATELE.

K naplňování tohoto cíle významně přispěly:

- **průběžné audits**, během kterých mohly kontrolované osoby opravovat zjištěné nedostatky (viz tabulka č. 8);
- **opakovaně prováděné finanční audits**, v rámci kterých NKÚ mohl vyhodnotit reakci kontrolované osoby na zjištěné nedostatky v podobě nápravných opatření (viz výše část **Opatření k nápravě zjištěných nedostatků**);
- **projednávání výsledků kontrol** typu FA vládou, kontrolním výborem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR; kontrolní závěry jsou dále k dispozici jak odborné, tak i široké veřejnosti.

NKÚ JE ZE SVÉ PODSTATY NEJEN KONTROLNÍ, ALE I ODBORNOU INSTITUCÍ.

NKÚ se dlouhodobě věnuje mezinárodní standardizaci v oblasti účetnictví a možnostem využití mezinárodně uznávané dobré praxe výkaznictví ve veřejném sektoru ČR. Svou kontrolní a analytickou činností napomáhá pojmenovávat systémová rizika a problémy při vykazování účetních a rozpočtových údajů, hledá možnosti jejich řešení a podporuje prohlubování využívání aktuálních účetních údajů.

Napomáhá tím šíření dobré účetní a auditní praxe a zasazuje se o zajišťování využitelných a spolehlivých údajů pro potřeby skládání účtů a rozhodování.

NKÚ PODPORUJE VYUŽÍVÁNÍ ÚČETNÍCH AKTUÁLNÍCH INFORMACÍ, A TÍM LEPŠÍ SKLÁDÁNÍ ÚČTŮ.

NKÚ opakovaně konstatoval vhodnost vyššího využívání aktuálních údajů a jejich srovnávání s informacemi založenými na peněžních tocích včetně komentování rozdílů.

Jako součást podpory dobré praxe NKÚ v rámci kontroly rovněž provádí rozbor výsledku hospodaření z aktuálního a peněžního pohledu včetně příkladů využívání aktuálních účetních informací (bliže viz přílohy ke kontrolním závěrům z KA č. [23/17](#), KA č. [23/18](#), KA č. [23/19](#) a KA č. [23/20](#)).

NKÚ UPOZORŇUJE NA METODICKÉ PROBLÉMY V OBLASTI ÚČETNICTVÍ A VÝKAZNICTVÍ.

NKÚ v rámci své kontrolní činnosti monitoruje i způsob aplikace závazných právních předpisů ve vztahu k výkaznictví a poukazuje na zjištěné neprovázanosti právních předpisů v oblasti účetnictví, na nedostatky v jejich komplexnosti či výkladové nejasnosti a s tím související metodické a aplikační problémy.

Zjištěné metodické problémy uvádí NKÚ v kontrolních závěrech a poté o nich diskutuje i s odbornou veřejností.

Za přetrvávající významné problémy, které mají vliv na zajištění srovnatelnosti a spolehlivosti vykazovaných informací, považuje NKÚ následující:

Tabulka č. 11: Přetrvávající významné metodické problémy

Problémová oblast	Popis metodického problému
Prostředky z Národního plánu obnovy	Národní plán obnovy představuje plán reforem a investic, jehož prostřednictvím má ČR možnost čerpat prostředky z rozpočtu EU. Obecně platné metodiky vydané pro implementaci <i>Národního plánu obnovy</i> neupravují oblast účetnictví a výkaznictví. Podle názoru NKÚ je vhodné oblast <i>Národního plánu obnovy</i> metodicky sjednocovat za účelem jednotné aplikace účetních postupů. Příkladem určité míry nejistoty ve věcném a účetním pojmání skutečností týkajících se <i>Národního plánu obnovy</i> je zejména problematika okamžiku účtování nároku na refundaci vyplacených prostředků a jeho zúčtování. V průběhu některých kontrolních akcí byly za účelem správného a srovnatelného vykazání uvedených skutečností v ÚZ prováděny opravy účtování (viz např. KZ z KA č. 23/17 a KA č. 23/18).
Finanční nástroje spolufinancované z rozpočtu EU	Finanční nástroje představují formu poskytování prostředků zejména z rozpočtu EU, kdy podpory jsou příjemcům poskytovány NÁVRATNOU FORMOU (např. půjčky, záruky, kapitálové investice), tím se odlišují od dotací (transferů), ty jsou poskytovány NENÁVRATNOU FORMOU. Lze předpokládat, že podíl finančních nástrojů bude narůstat v neprospěch dotací. Jedná se o účetní případy na pomezí mezi transfery, pohledávkami a finančním majetkem, pro něž není v účetní závěrce vybraných účetních jednotek vymezen samostatný účet, resp. položka. Neexistuje pro ně ani český účetní standard, který by specificky pro finanční nástroje upravil postupy účtování. Dle názoru NKÚ je vykazování těchto finančních nástrojů na základě doposud poznané účetní praxe možné následujícími způsoby: - prostřednictvím účtu 069 – Ostatní dlouhodobý finanční majetek (postup MPO zveřejněný v KZ z KA č. 20/34²¹²); - prostřednictvím účtu 471 – Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery (postup MMR zveřejněný v KZ z KA č. 23/20). Oba přístupy je žádoucí náležitě komentovat v příloze účetní závěrky. Obecně však nelze v takovýchto případech vyloučit možnosti i jiného přístupu k vykazání, neboť vždy bude záležet na konkrétních okolnostech.

Problémová oblast	Popis metodického problému																								
Informace vykazované na podrozvahových účtech	Na podrozvahových účtech se účtuje o skutečnostech, o nichž se neúčtuje na rozvahových účtech. Jedná se o tzv. podmíněné pohledávky, podmíněné závazky a další podrozvahová aktiva a pasiva, která souvisí s budoucím přírůstkem nebo úbytkem majetku nebo jiného aktiva, závazku nebo jiného pasiva, ke kterému může dojít na základě stanovené podmínky nebo podmínek. Podmíněná aktiva a podmíněná pasiva lze z hlediska pravděpodobnosti vzniku rozvahových aktiv a pasiv rozdělit do tří kategorií: • v podstatě jistá a očekávaná aktiva/pasiva – úhrada podmíněné pohledávky či závazku je již rozpočtována a je jen otázkou času, kdy k plnění dojde (zejm. z uzavřených smluv a z transferů); • aktiva/pasiva podmíněná specifickým rizikem – podmíněné pohledávky a závazky spojené se situacemi, které mohou nastat, avšak výsledek není pod kontrolou účetní jednotky, a proto pro jednotku představují sledované riziko (např. soudní spory, poskytnuté záruky); • aktiva/pasiva nejistá, neočekávaná k plnění – jde o hypotetické podmíněné pohledávky a závazky; jejich vznik, a tedy ani plnění nejsou předpokládány (např. potenciální náhrada za případné zničení vypůjčeného majetku). Z kontrolních akcí typu finanční audit ukončených v roce 2024 je zřejmé, že z hlediska vykázaných hodnot převažují v podstatě jistá a očekávaná aktiva/pasiva:																								
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorie podmíněných aktiv/pasiv</th> <th>KA č. 23/17</th> <th>KA č. 23/18</th> <th>KA č. 23/19</th> <th>KA č. 23/20</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>v podstatě jistá a očekávaná</td> <td>99,9 %</td> <td>100 %</td> <td>50,7 %</td> <td>86,6 %</td> </tr> <tr> <td>podmíněná specifickým rizikem, jež není plně pod kontrolou účetní jednotky</td> <td>0,1 %</td> <td>0,0 %</td> <td>49,1 %</td> <td>13,4 %</td> </tr> <tr> <td>nejistá, neočekávaná k plnění</td> <td>0,0 %</td> <td>0,0 %</td> <td>0,1 %</td> <td>0,0 %</td> </tr> </tbody> </table>	Kategorie podmíněných aktiv/pasiv	KA č. 23/17	KA č. 23/18	KA č. 23/19	KA č. 23/20	v podstatě jistá a očekávaná	99,9 %	100 %	50,7 %	86,6 %	podmíněná specifickým rizikem, jež není plně pod kontrolou účetní jednotky	0,1 %	0,0 %	49,1 %	13,4 %	nejistá, neočekávaná k plnění	0,0 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %				
	Kategorie podmíněných aktiv/pasiv	KA č. 23/17	KA č. 23/18	KA č. 23/19	KA č. 23/20																				
	v podstatě jistá a očekávaná	99,9 %	100 %	50,7 %	86,6 %																				
	podmíněná specifickým rizikem, jež není plně pod kontrolou účetní jednotky	0,1 %	0,0 %	49,1 %	13,4 %																				
nejistá, neočekávaná k plnění	0,0 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %																					
Informačně cenné jsou údaje o skutečnostech podmíněných specifickým rizikem. Otázkou však je, zda a v jakém rozsahu je třeba na podrozvahových účtech sledovat i v podstatě jistá a očekávaná aktiva/pasiva, neboť v podstatě jedinou podmínkou, která musí být splněna, aby se z nich stala aktiva/pasiva rozvahová, je uplynutí času.																									
Účetní předpisy navíc nevyžadují informace o podrozvahových skutečnostech komentovat v příloze účetní závěrky. Tato povinnost (uvést doplňující a vysvětlující informace) se explicitně týká pouze majetku, pohledávek a závazků rozvahového typu, což snižuje využitelnost informací vykazovaných na podrozvahových účtech.																									

Zdroj: kontrolní závěry z jednotlivých KA.

NKÚ SPOLUPRACUJE S ODBORNÝMI INSTITUCEMI V OBLASTI VÝKAZNICTVÍ STÁTŮ.

V průběhu roku 2024 pokračoval NKÚ ve spolupráci s odbornými institucemi. Jednalo se o různé formy spolupráce:

- uzavření memoranda o vzájemné spolupráci se **Svazem účetních** a uskutečnění navazujících pracovních jednání nad vybranými metodickými tématy, analytickým nástrojem pro detekci rizik a vzděláváním účetních ve veřejném sektoru;
- pracovní jednání se zástupci **Českého statistického úřadu** nad analytickým nástrojem pro detekci rizik pocházejících z účetních a rozpočtových dat a pozorovatelská účast na misi Eurostatu u Českého statistického úřadu (EPD dialogue visit²¹³);
- spolupráce s **Vysokou školou ekonomickou** ohledně mapování využívání aktuálních účetních informací států – zejména v oblasti přípravy dotazníkových šetření pro různé okruhy respondentů a rozhovorů s Českou národní bankou, Národní rozpočtovou radou, Ministerstvem financí a Českým statistickým úřadem;

- účast na jednání pracovní skupiny **Ministerstva financí** a **Českého statistického úřadu** pro vládní statistiku.

Spolupráce NKÚ s odbornými institucemi přispívá k prosazování mezinárodně uznávané dobré praxe výkaznictví ve veřejném sektoru ČR.

NKÚ přispívá svým názorem k úpravě předpisů v oblasti účetnictví a výkaznictví státu.

Poznatky z kontrol využil NKÚ v roce 2024 při připomínkových řízeních k návrhům úprav právních předpisů. Jednalo se např. o:

- **návrh zákona o řízení a kontrole veřejných financí a související návrh změnového zákona;**
- **návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o účetnictví;**
- **novelu vyhlášky č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě.**

NKÚ SE ÚČASTNÍ MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE V OBLASTI FINANČNÍHO AUDITU A VÝKAZNICTVÍ.

NKÚ se pravidelně zapojuje do finančních auditů mezinárodních organizací. V roce 2024 měl své zástupce v Radě pro audit mezinárodní organizace EUROCONTROL.

NKÚ také zajišťuje překlad *mezinárodních účetních standardů pro veřejný sektor (IPSAS)* z anglického do českého jazyka a zveřejňuje jejich znění se souhlasem Mezinárodní federace účetních na stránkách NKÚ.

III. FINANČNÍ ZHODNOCENÍ KONTROLNÍ ČINNOSTI

1. CELKOVÉ FINANČNÍ ZHODNOCENÍ KONTROLNÍCH AKCÍ

Prostřednictvím ukazatele celkového objemu zkontrolovaných finančních prostředků, majetku a závazků je každoročně sledováno celkové finanční zhodnocení kontrolní činnosti NKÚ. Jedná se o informativní údaj, který vypovídá o celkovém zkontrolovaném rozsahu příjmů a výdajů státního rozpočtu, majetku státu a závazků, finančních prostředků poskytnutých ČR ze zahraničí a ostatních finančních prostředků (např. prostředků státních fondů). Výši tohoto ukazatele ovlivňuje počet kontrolních akcí, jejich cíle a předměty i délka kontrolovaného období.

Zkontrolovaný celkový objem finančních prostředků a majetku je ve výši **83,2 mld. Kč**. Tento objem vychází z kontrolních akcí, jejichž kontrolní závěr byl schválen v roce 2024. Zmíněná částka neobsahuje údaje z kontrolních akcí zaměřených na kontrolu závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu ani údaje o finančních prostředcích posuzovaných pouze na úrovni systému (např. při kontrole strategických a koncepčních materiálů a při kontrole finančních prostředků programů v rámci kontroly činnosti jejich správců nebo zprostředkujících subjektů). V kontrolních akcích typu finanční audit byly prověřovány údaje kontrolovaných osob vykázané v jejich účetních závěrkách v celkové výši **563,7 mld. Kč** a údaje vykázané ve finančních výkazech v celkové výši **218,1 mld. Kč**. Hodnota finančních prostředků posuzovaných na úrovni systému představovala v kontrolních akcích ukončených v roce 2024 částku **1 627,2 mld. Kč**.

2. PLNĚNÍ OZNAMOVACÍ POVINNOSTI PODLE ZÁKONA Č. 280/2009 SB., DAŇOVÝ ŘÁD

Na základě své kontrolní činnosti oznamuje NKÚ příslušným správcům daně zjištěné nedostatky, které mají vztah k daňovým povinnostem kontrolovaných osob. Konkrétní kontrolní zjištění mohou být využita příslušnými správci daně k zahájení řízení, které může vést k rozhodnutí o nařízení odvodu za porušení rozpočtové kázně.

V rámci oznamovací povinnosti bylo v roce 2024 příslušným správcům daně odesláno z **18** kontrolních akcí celkem **32** oznámení, která souvisela se správou daní. Celková částka peněžních prostředků vyčíslená v těchto oznámeních činila přes **1,2 mld. Kč**. Oznámení se týkala porušení povinností zjištěných u příjemců dotací (18) a dále porušení povinností organizačními složkami státu (14).

IV. ZHODNOCENÍ OSTATNÍ ČINNOSTI

1. SOUČINNOST S ORGÁNY ČINNÝMI V TRESTNÍM ŘÍZENÍ V ROCE 2024

V roce 2024 podal NKÚ podle ustanovení § 8 odst. 1 trestního řádu na základě zjištění z **pěti** kontrolních akcí **šest** oznámení nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin.

Tato oznámení se týkala podezření na spáchání trestného činu podvodu, dotačního podvodu, porušení povinnosti při správě cizího majetku, porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti a poškození finančních zájmů Evropské unie.

Orgány činné v trestním řízení si v roce 2024 vyžádaly součinnost NKÚ celkem v šesti případech. Na základě těchto žádostí poskytoval NKÚ kontrolní materiály ze sedmi kontrolních akcí.

2. STANOVISKA K NÁVRHŮM PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ ZA ROK 2024

Podle ustanovení § 6 zákona o NKÚ jsou obě komory Parlamentu ČR a jejich orgány oprávněny vyžádat si od NKÚ stanoviska k návrhům právních předpisů týkajících se rozpočtového hospodaření, účetnictví, státní statistiky a výkonu kontrolní, dozorové a inspekční činnosti. Uvedené orgány tohoto svého oprávnění v roce 2024 způsobem spočívajícím v podání formální žádosti o stanovisko nevyužily.

V meziresortním připomínkovém řízení, jehož proces je upraven *Legislativními pravidly vlády*, se NKÚ vyjadřoval k návrhům právních předpisů, které se vztahovaly k jeho působnosti nebo se jej týkaly jako organizační složky státu. V roce 2024 posuzoval NKÚ celkem **187** legislativních návrhů a nelegislativních materiálů. Konkrétní připomínky vycházející především z poznatků z kontrolní činnosti uplatnil NKÚ k **25** zaslaným návrhům.

Zásadní připomínku uplatnil NKÚ k návrhu zákona o řízení a kontrole veřejných financí, jehož předkladatelem bylo MF. V rámci připomínky NKÚ požadoval, aby do návrhu zákona byla převzata definice zásady účinnosti uvedená v ustanovení čl. 33 odst. 1 písm. c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 a aby zásada řádného finančního řízení byla doplněna o další definice obsažené v tomto nařízení. Připomínka NKÚ byla ze strany předkladatele akceptována a text návrhu zákona byl upraven. Vládní návrh zákona byl v listopadu 2024 postoupen do PSP ČR.

Další zásadní připomínku uplatnil NKÚ k návrhu zákona o dávce státní sociální pomoci, jehož předkladatelem bylo MPSV. NKÚ namítal, že navrhovaný způsob stanovení normativního nájemného není systérově provázán s paralelním návrhem zákona o podpoře v bydlení, neboť nepočítá s využitím cenových map. Tuto připomínku předkladatel neakceptoval s odůvodněním, že cenové mapy pracují s tržními cenami nájemního bydlení, které mohou být vyšší než skutečně realizované ceny. Vláda předložila návrh zákona PSP ČR v září 2024.

Doporučující připomínku uplatnil NKÚ k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, a některé další související zákony, který předložilo MMR. Připomínka NKÚ se týkala části čtvrté zákona – návrhu změny zákona o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, kde je nově zakotvena pravomoc prezidenta NKÚ předkládat vládě návrh na jmenování jednoho člena hodnotící komise pro výběrové řízení na funkci předsedy ÚOHS. Nad rámec návrhu zákona NKÚ předkladateli doporučil doplnit návrh o další část obsahující nezbytnou související změnu zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu. Připomínky NKÚ byly ze strany předkladatele akceptovány a text návrhu zákona byl ve smyslu připomínek NKÚ upraven. V prosinci 2024 byl návrh zákona zařazen na jednání Legislativní rady vlády.

Doporučující připomínky uplatnil NKÚ také k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, jehož cílem je rozšířit dosavadní rozsah kontrolní působnosti NKÚ. Předkladatelem návrhu byl ÚV. V připomínkách NKÚ namítal, že návrh neuvádí jako kontrolované osoby také další veřejné instituce, které hospodaří s veřejnými prostředky, upozornil na pochybení ve stanovení lhůty pro podání námitek proti kontrolnímu protokolu a na pochybení v ustanoveních týkajících se nakládání s kontrolními závěry obsahujícími utajované informace. Materiál je v současné době ve stavu ukončeného připomínkového řízení, vypořádání připomínek NKÚ doposud neobdržel.

NKÚ zaslal rovněž písemné vyjádření k návrhu poslanců Jakuba Michálka, Ivana Bartoše, Olgy Richterové a Kláry Kocmanové na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů. NKÚ ve vyjádření zasláném k tomuto návrhu namítal, že návrh nerozšiřuje jeho působnost na kontrolu územních samosprávních celků, jejich příspěvkových organizací ani jimi založených právnických osob. Rovněž upozornil na absenci úpravy působnosti NKÚ ve vztahu k dalším veřejnoprávním institucím, které hospodaří s veřejnými prostředky, např. veřejné výzkumné instituce, veřejné vysoké školy, veřejné kulturní instituce nebo zdravotní pojišťovny. Dále NKÚ namítal, že z důvodové zprávy není zřejmé, jaké věcné důvody vedly předkladatele k návrhu rozšíření působnosti NKÚ pouze na kontrolu hospodaření s veřejnými prostředky České televize a Českého rozhlasu. NKÚ vládě v závěru doporučil přijmout k tomuto návrhu zákona nesouhlasné stanovisko. Vláda na své schůzi konané dne 15. ledna 2025 projednala návrh zákona a zaujala k němu nesouhlasné stanovisko, které podrobně odůvodnila.

Další doporučující připomínky v rámci meziresortního připomínkového řízení uplatnil NKÚ mj. k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon); k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 226/2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh; k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s úpravou vybraných agend v působnosti Digitální a informační agentury; k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů; k návrhu zákona o správě dat a o řízeném přístupu k datům; k návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o účetnictví; nebo k návrhu vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 530/2006 Sb., o postupech atestačních středisek při posuzování dlouhodobého řízení informačních systémů veřejné správy.

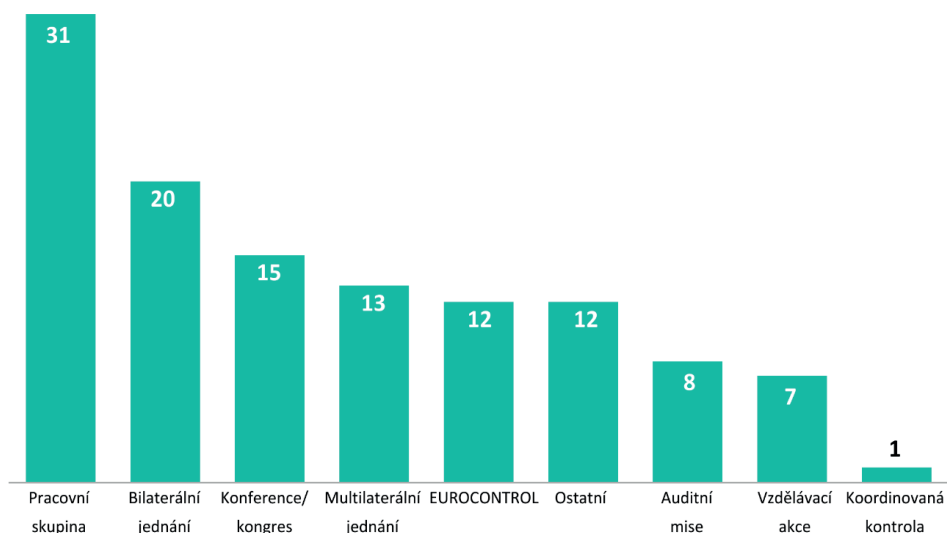
Z legislativních materiálů předložených do meziresortního připomínkového řízení již v roce 2023 uplatnil NKÚ zásadní připomínku k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, který předložilo MF. NKÚ nesouhlasil s navrhovaným oprávněním ÚZSVM provádět prohlídky budov a dalších souvisejících nemovitých věcí nebo jejich částí, s nimiž je NKÚ příslušný hospodařit nebo které užívá. Této připomínce předkladatel vyhověl a text návrhu zákona byl upraven. Zákon byl projednán dne 18. prosince 2024 na 4. schůzi Senátu Parlamentu ČR a byl Senátem vrácen Poslanecké sněmovně s drobnými pozměňovacími návrhy k dalšímu projednání.

Z nelegislativních materiálů předložených do připomínkového řízení uplatnil NKÚ připomínky k *Návrhu státního závěrečného účtu České republiky za rok 2023*; ke *Strategii pro správu dat ve veřejné správě (2024–2030)*; k *Výroční zprávě o elektronizaci a stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2023*; k *Implementačnímu plánu programu Digitální Česko pro rok 2025*; k *Hospodářské strategii České republiky*; k materiálu *Preferovaná varianta výběru poskytovatele Evropské peněženky digitální identity* nebo k materiálu *Plán odpadového hospodářství České republiky na období 2025–2035*.

3. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

V roce 2024 se zástupci NKÚ zúčastnili celkem 119 mezinárodních akcí, což je o 10 více než v roce 2023. Ve 42 případech proběhla jednání online a celkem 77 pracovních setkání se událo osobně.

Graf č. 26: Přehled mezinárodních akcí s účastí NKÚ

První část roku 2024 se nesla zejména ve znamení intenzivních příprav na ukončení předsednictví NKÚ v Evropské organizaci nejvyšších kontrolních institucí /EUROSAI/.

To proběhlo koncem května na XII. online kongresu EUROSAI. Prezident NKÚ oficiálně předal předsednictví EUROSAI svému izraelskému protějšku a tím se završily tři roky náročné práce, díky níž NKÚ významně přispěl k zefektivnění spolupráce mezi evropskými kontrolními institucemi a potvrdil pověst erudovaného a spolehlivého partnera.

Tři roky předsednictví Nejvyššího kontrolního úřadu v organizaci EUROSAI jsou přehledně shrnuty v publikaci²¹⁴ vydané v květnu 2024.

Role NKÚ v organizaci EUROSAI tímto nicméně neskončila. Kromě aktivního zapojení do několika projektových a pracovních skupin zůstává NKÚ členem řídicí rady EUROSAI až do roku 2027. NKÚ byl také řídicí radou EUROSAI nominován jako kandidát EUROSAI do řídicí rady INTOSAI pro následující strategické období.

Pod záštitou Mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí /INTOSAI/ se kontroloři NKÚ zúčastnili 17 akcí v průběhu celého roku a jednou z nich byl v Praze organizovaný technický workshop pro celý region EUROSAI, tzv. *ClimateScanner*²¹⁵.

Dále se v pražském sídle NKÚ uskutečnilo několik pracovních jednání s kolegy z Evropského účetního dvora /EÚD/, Maďarska, Rakouska a Slovenska týkajících se auditu výkonnosti, kvality kontroly, správy majetku nebo spolupráce v oblasti evropského vlakového zabezpečovače ETCS.

214 Viz <https://www.nku.cz/assets/publications-documents/other-publications/eurosai-presidency-2021-2024.pdf>.

215 Viz <https://www.environmental-auditing.org/projects/climatescanner/>.

Ve spolupráci s kontrolními úřady Litvy, Polska, Slovenska a Ukrajiny začaly přípravné práce na koordinované kontrole týkající se vzdělávání ukrajinských dětí v uvedených zemích.

Na bilaterální úrovni jednal prezident NKÚ se svými devíti protějšky. S některými, jako např. s předsedou NKÚSR či prezidentkou španělského Účetního dvora, se setkal vícekrát.

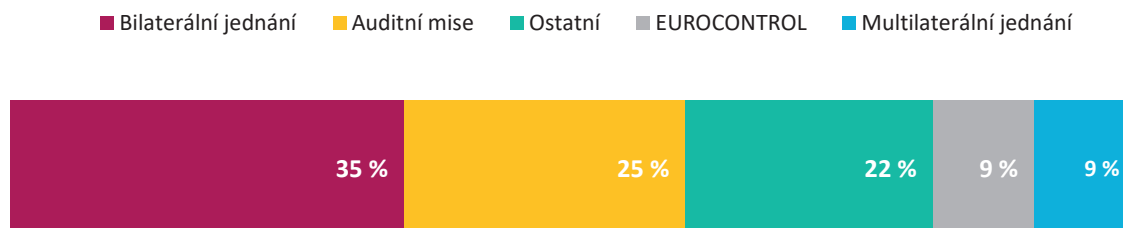
Prezident NKÚ v roce 2024 ocenil dva své zahraniční partnery cenou prezidenta NKÚ, a to generálního auditora britského kontrolního úřadu a prezidentku španělského Účetního dvora. V říjnu také on obdržel významné ocenění u příležitosti Dne památky maďarské revoluce z roku 1956. Toto ocenění převzal z rukou prezidenta maďarského kontrolního úřadu za své dlouhodobé působení v oblasti sdílení znalostí a vzájemné výměny zkušeností ve funkci předsedajícího organizaci EUROSAI.

Do mezinárodních aktivit roku 2024 se dále promítly auditní mise a další aktivity EÚD, jednání s Úřadem evropského veřejného žalobce a se zástupci Evropské komise /EK/, zapojení NKÚ do činnosti Evropské agentury pro bezpečnost letecké navigace /EUROCONTROL/ a spolupráce s Mezinárodní radou auditorů při NATO a s Rozvojovou iniciativou INTOSAI /INTOSAI IDI/.

V druhé části roku 2024 proběhlo jednání Kontaktního výboru EU /KtV/ a uskutečnila se také většina schůzek jeho iniciativ a pracovních skupin.

Kvůli trvající válce na Ukrajině zůstává pozastavena spolupráce s kontrolními úřady Ruské federace a Běloruska.

Graf č. 27: Mezinárodní návštěvy v ČR a jednání organizovaná NKÚ

První bilaterální jednání na nejvyšší úrovni se uskutečnilo v Praze 22. ledna 2024. Prezident NKÚ společně s generálním auditorem kontrolního úřadu Spojeného království Garethem Davisem zahájili první schůzku projektové skupiny EUROSAI zaměřené na odolnost a připravenost. Při této příležitosti udělil prezident NKÚ Garethu Davisovi cenu za mimořádné činy v oblasti veřejné kontroly a za jeho proaktivní přístup v oblasti sdílení a srovnávání dat.

Celkem 47 účastníků ze 17 zemí diskutovalo ve dnech 22.–23. ledna 2024 v Praze o potenciálních globálních hrozbách, jako jsou přírodní a jiné katastrofy spojené se změnou klimatu, kybernetické útoky apod. Vznikla nová projektová skupina EUROSAI, vedená kontrolním úřadem Spojeného království, zaměřená na připravenost kontrolních institucí reagovat na tyto globální hrozby v kontrolní praxi.

Již tradiční setkání představitelů Nejvyššího kontrolního úřadu s velvyslanci zemí EU, zástupci EK a Ministerstva zahraničních věcí se konalo 21. února 2024 v pražském sídle NKÚ. Prezident NKÚ spolu se svými spolupracovníky seznámil hosty zejména s výsledky kontrol čerpání evropských dotací.

Viceprezident NKÚ přivítal 11. dubna 2024 viceprezidentku NKÚSR Henrietu Crkoňovou a představil jí výroční zprávu NKÚ za rok 2023.

Další velkou akcí v sídle NKÚ, co se počtu účastníků týče, byl technický workshop *ClimateScanner*. Organizován byl ve spolupráci s brazilskou SAI a účastnilo se ho 43 zahraničních kontrolorů z 26 nejvyšších kontrolních úřadů.

Cílem workshopu, konaného v termínu 3.–7. června 2024, byly praktické pokyny, jak nástroj *ClimateScanner* používat a jak systematicky hodnotit a monitorovat vládní opatření týkající se změny klimatu.

Dne 23. září 2024 proběhlo v Praze 158. jednání Rady pro audit EUROCONTROL. V tomto období Radě pro audit EUROCONTROL předsedal zástupce NKÚ.

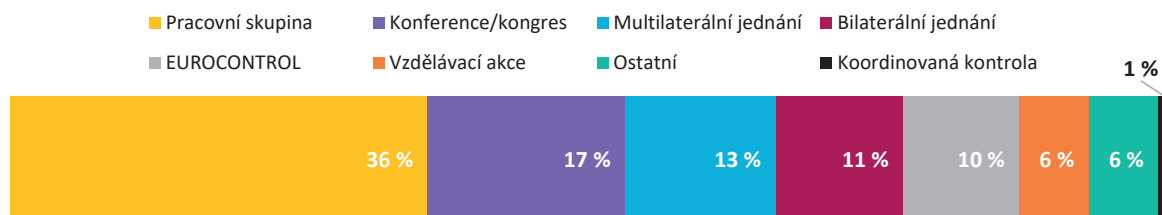
Vzhledem ke skutečnosti, že se XII. kongres EUROSAI konal online, nebylo možné sejít se osobně s generální tajemnicí EUROSAI Enriquetou Chicano Jávega a zhodnotit tříleté působení NKÚ v čele EUROSAI.

Prezident NKÚ proto pozval generální tajemnici na bilaterální jednání do Prahy. To se uskutečnilo ve dnech 2.–3. října 2024 a nejvyšší představitelé prodiskutovali roli a budoucí úkoly NKÚ v řídicí radě EUROSAI.

Také prezidentka SAI Španělska Enriqueta Chicano Jávega obdržela od prezidenta NKÚ ocenění, a to za významné přispění k úspěšnému a hladkému průběhu českého předsednictví EUROSAI v letech 2021 až 2024.

Graf č. 28: Účast zástupců NKÚ na mezinárodních akcích a jednáních v zahraničí

Zapojení NKÚ do mezinárodních pracovních a projektových skupin

Největší podíl (36 %) představovalo v mezinárodních aktivitách zapojení představitelů a kontrolorů NKÚ do pracovních a projektových skupin, a to zejména pod záštitou EUROSAI, EÚD, KtV a INTOSAI.

V EUROSAI existují 4 pracovní skupiny: pro informační technologie, pro audit v oblasti životního prostředí, pro kontrolu prostředků určených na likvidaci škod způsobených pohromami a katastrofami, pro kontrolu samospráv²¹⁶ a dále v EUROSAI funguje tzv. Síť pro etiku (*Network for Ethics*)²¹⁷. NKÚ je členem prvních tří výše zmíněných pracovních skupin a Sítě pro etiku.

Každoročně se scházejí také členové pracovních skupin dvou strategických cílů EUROSAI: cíle 1 pro profesní spolupráci a cíle 2 pro rozvoj institucionálních kapacit, aby se navzájem informovali o naplňování strategického plánu EUROSAI, o probíhajících projektech a kontrolách apod.

V květnu se na Maltě uskutečnila schůzka „pracovní skupiny EUROSAI pro audit v oblasti životního prostředí“ /WGEA/²¹⁸, kterou vede SAI Polska. Tématem schůzky byly kontroly související s energetickou bezpečností.

Podruhé se zástupci WGEA sešli v ázerbajdžánském Baku ve dnech 3.–4. října 2024 a diskutovali o strategiích připravenosti na extrémní povětrnostní jevy.

V pořadí již 17. setkání skupiny EUROSAI pro informační technologie proběhlo, pod vedením estonské SAI, v hybridním formátu 24.–25. září 2024 v norském Oslu se zaměřením na využití umělé inteligence v kontrolní činnosti.

216 Viz <https://www.tfma.eu/>.

217 Viz <https://eurosai.revizija.hr/en>.

218 Viz <http://www.eurosaiwgea.org/>.

NKÚ spravuje v organizaci EUROSAI tři projekty: platformu pro výměnu informací – BIEP²¹⁹, databázi auditů EUROSAI a program odborných stáží EUROSAI (tzv. *EUROSAI Secondment Programme*).

V roce 2024 byli kontroloři NKÚ zapojeni do činnosti projektových skupin EUROSAI v níže uvedených oblastech:

- klub odborníků/auditorů (vede SAI Litvy);
- metoda analýzy datových obalů a ostatní metody v kontrolní činnosti (vede SAI Švédska);
- aktualizace webových stránek EUROSAI (vede SAI Španělska);
- odolnost a připravenost kontrolních institucí na budoucí hrozby (vede SAI Spojeného království);
- přezkoumání pravidel a dokumentů EUROSAI (vede SAI Španělska);
- strategický plán EUROSAI pro roky 2024–2030 (vedla SAI Izraele);
- technická podpora pro SAI Ukrajiny (vede SAI Spojeného království);
- metodologie kontroly v reálném čase (vede SAI Itálie);
- stárnutí populace (vede SAI Izraele).

EÚD řídí neformální pracovní skupinu složenou z odborníků na audit výkonnosti v odvětví dopravy. Ta sdružuje 12 kontrolních institucí EU a její členové, včetně NKÚ, se pravidelně informují o probíhajících a připravovaných kontrolách v oblasti dopravní infrastruktury.

Pod záštitou KtV se kontroloři NKÚ v roce 2024 zúčastnili pracovních schůzek níže uvedených pracovních skupin:

- Zástupci iniciativy pro fond obnovy EU nové generace a *Nástroj pro oživení a odolnost* se během roku 2024 spojili pětkrát a řešili probíhající i plánované kontroly národních plánů obnovy.
- Členové pracovní skupiny KtV pro kontrolu DPH si ve dnech 24.–25. září 2024 v německém Bonnu vyměnili aktuální informace o změnách v legislativě DPH, a to jak na evropské, tak národní úrovni, informovali se o výsledcích kontrolní činnosti v oblasti DPH a novinkách v zapojení umělé inteligence v této oblasti.
- Tématem schůzky Sítě pro audit fiskální politiky v Římě ve dnech 2.–3. října 2024 byla nová evropská fiskální pravidla a současné kontroly zaměřené na oblasti fiskální politiky.

Pod záštitou Mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí (INTOSAI) proběhlo za účasti zástupců NKÚ jednání těchto pracovních skupin a výborů:

- Pracovní skupina INTOSAI pro kontrolu v oblasti životního prostředí /INTOSAI WGEA/, jejíž sekretariát sídlí v Helsinkách, uspořádala ve finském Rovaniemi 22.–25. ledna 2024 již 22. jednání řídicího výboru a tím zahájila nové projekty zaměřené na změnu klimatu, biodiverzitu a zelenou ekonomiku. Řídicí výbor pracovní skupiny INTOSAI WGEA, jehož jsou zástupci NKÚ součástí, se sešel online 28. října 2024.
- Předmětem jednání pracovní skupiny INTOSAI pro vyhodnocování veřejných politik a programů 20.–21. června 2024 v Bukurešti bylo hodnocení a výběr témat výkonnostního auditu.
- 17. schůzka pracovní skupiny INTOSAI pro boj proti korupci a praní špinavých peněz se uskutečnila v Abú Dhabí ve dnech 3.–5. září 2024. Zástupkyně NKÚ přednesla příspěvek s názvem *Role NKÚ v boji proti podvodům*.

V roli odborného konzultanta je NKÚ zapojen do iniciativy INTOSAI IDI, jejímž cílem je posílení právních oddělení v nejvyšších kontrolních institucích (tzv. LEG SAI). V pořadí druhá schůzka pracovní skupiny LEG SAI se konala ve dnech 23.–25. dubna 2024 v Madridu.

Bilaterální a multilaterální jednání mimo Českou republiku

Rok 2024 byl bohatý zejména na odborné konference často spojené s významnými výročími, jako bylo např. 25. výročí založení Státního kontrolního úřadu Severní Makedonie, 30. výročí založení Státního kontrolního úřadu Chorvatské republiky, 30. výročí existence Účetního dvora Slovinska a 160. výročí založení Účetního dvora Rumunska.

Viceprezident NKÚ se u příležitosti oslav 105. výročí založení nejvyšší kontrolní instituce Polska 7. února zúčastnil mezinárodní konference s názvem *Úloha nezávislých nejvyšších kontrolních úřadů při zlepšování fungování moderních, bezpečných a digitálních států*.

Zástupci NKÚ se v roce 2024 dále zúčastnili mezinárodního setkání auditorů ve švýcarském Bernu, konference pro mladé kontrolory do 35 let v polské Varšavě či konference pro interní auditory v maďarské Budapešti. V dubnu 2024 proběhlo ve Vídni 26. sympozium OSN a INTOSAI.

Ve dnech 8.–10. dubna 2024 proběhla v lotyšské Rize 5. schůzka řídicí rady EUROSAI na technické úrovni za účasti 28 delegátů z 11 kontrolních institucí. Schůzku vedli zástupci NKÚ a kromě tradičního vyhodnocení práce jednotlivých pracovních skupin EUROSAI byla stěžejním bodem jednání příprava XII. kongresu EUROSAI.

Ve dnech 22.–24. dubna 2024 přednášel zástupce NKÚ na Slovensku. Po přednášce na Univerzitě sv. Cyrila a Metoda v Trnavě o práci NKÚ s důrazem na přístupy v rámci analýzy a interpretace dat následoval v Bratislavě workshop pro kolegy z NKÚSR zaměřený taktéž na zpracování a interpretaci dat.

Prezident NKÚ se v termínu 1.–5. června 2024 přidal k nejvyšším představitelům kontrolních úřadů Estonska, Litvy, Lotyšska a Polska a v Kyjevě se setkali s vedením ukrajinské Účetní komory. Jednali o významu a zvláštnotech parlamentní kontroly v oblasti veřejných financí a o rozvoji mezinárodní spolupráce. Na závěr jednání předal prezident NKÚ předsedovi Nejvyšší rady Ukrajiny Ruslanu Štefančukovi zarámovanou kopii prohlášení řídicí rady EUROSAI o pozastavení spolupráce s kontrolními úřady Ruské federace a Běloruska.

Na pravidelné každoroční schůzce V4+2 se ve dnech 24.–25. června 2024 v rakouském Štýrském Hradci sešel prezident NKÚ s nejvyššími představiteli SAI Polska, Maďarska, Slovenska, Rakouska a Slovinska. Setkání se v roli pozorovatele zúčastnila prezidentka SAI Ukrajiny a dále nejvyšší představitelé SAI Bosny a Hercegoviny a SAI Černé Hory s cílem navázání bližší spolupráce V4+2 se SAI kandidátských zemí EU. Přizván byl mimořádně také prezident SAI Chorvatska. Setkání neslo název *Next Generation: Přenášíme na další generaci něco víc než jen dluh?*

Začátkem července vystoupil prezident NKÚ na 10. společné konferenci OLACEFS a EUROSAI s projevem nazvaným *Síla otázek: Navigace k odolnosti, udržitelnosti a adaptabilitě*.

Na počátku září absolvoval prezident NKÚ dvě bilaterální návštěvy za sebou. Nejprve jednal s prezidentkou SAI Slovinska Janou Ahčin ve dnech 2.–3. září 2024 v Lublani.

Poté se dne 4. září přesunul do Bratislavy na konferenci věnovanou tématu aktuálních trendů ve vykazování ESG (z angl. *Environmental, Social, Governance*) na Slovensku. Na konferenci přednesl jeden z úvodních projevů. Dne 5. září 2024 se pak setkal s předsedou NKÚSR. Jejich společné jednání se týkalo předávání zkušeností z předsednictví organizaci EUROSAI.

V termínu 17.–18. října 2024 se v kyperském Pafosu setkala 22 nejvyšších představitelů kontrolních úřadů států EU a EÚD na jednání KtV. Obsahem byl nový *Pakt EU o migraci a azylu* a výsledky kontrol spojených s migrací. Prezident NKÚ vystoupil s příspěvkem o kontrolní akci č. **20/10** – *Peněžní prostředky státu vynakládané na plnění vybraných cílů migrační politiky České republiky*.

Jednání KtV předcházela dne 15. října 2024 konference na nejvyšší úrovni, organizovala ji SAI Kypru a zaměřena byla na téma nezávislosti kontrolních institucí. Na závěr této konference vystoupili prezidenti SAI Černé Hory a SAI Polska a oba veřejně poděkovali prezidentu NKÚ za jeho dlouhodobou podporu v oblasti jejich nezávislosti.

V Londýně se ve dnech 30.–31. října 2024 konalo 63. jednání řídicí rady EUROSAI. Zasedání předsedal nejvyšší představitel SAI Izraele. Kromě administrativní agendy byly součástí jednání i tematické přednášky o kybernetické bezpečnosti, umělé inteligenci a nedávných kontrolních zprávách zástupců SAI Spojeného království.

V gruzínském hlavním městě Tbilisi se ve dnech 18.–19. listopadu 2024 konal *Globální summit o auditech SAI přispívajících k digitalizaci a udržitelnosti*.

Kontroloři NKÚ podnikli ve dnech 8.–12. prosince 2024 studijní návštěvu Nejvyššího kontrolního úřadu Polska ve Varšavě, aby se seznámili s vývojem příprav a výstavbou odpočívek na dálnicích a rychlostních silnicích v Polsku.

Poslední mezinárodní akcí roku 2024 bylo 160. jednání Rady pro audit EUROCONTROL, které se uskutečnilo dne 13. prosince 2024 v Bruselu.

4. ČINNOST NKÚ VE VZTAHU K VEŘEJNOSTI

4.1 POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

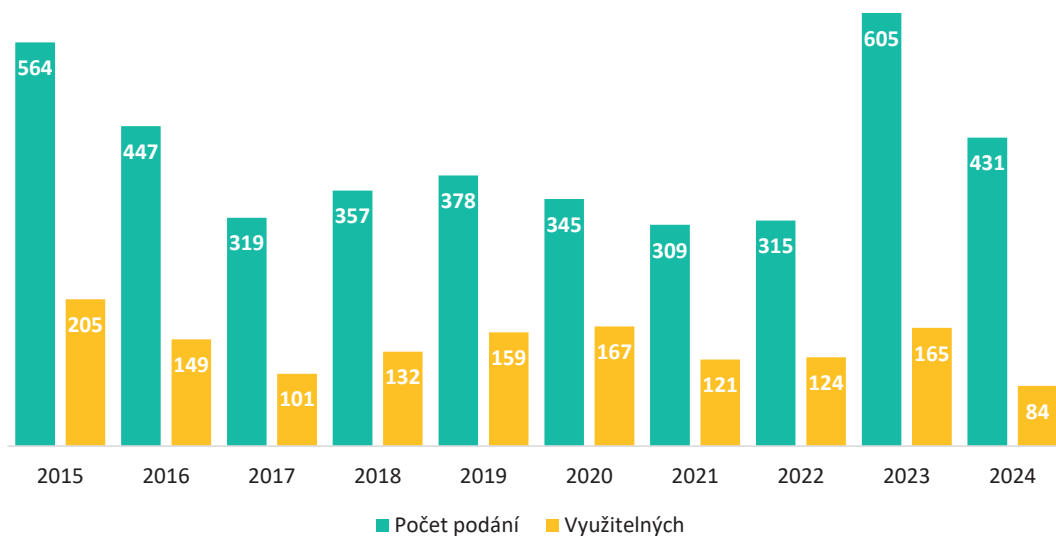
V roce 2024 NKÚ obdržel dvacet sedm písemných žádostí o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů /informační zákon/. Na čtrnáct žádostí poskytli NKÚ požadované informace v plném rozsahu, např. informace o výsledcích kontrolní činnosti, kontrolní závěry (včetně odtajněných), platové náležitosti zaměstnanců NKÚ, personální záležitosti nebo informace týkající se stavby sídla NKÚ. Čtyři žádosti, v nichž byly požadovány informace z průběhu kontrolní akce, NKÚ podle § 11 odst. 4 písm. d) informačního zákona odmítl. K jedné žádosti týkající se interního auditu poskytli NKÚ část požadovaných informací a část žádosti podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) informačního zákona odmítl. NKÚ vydal tři rozhodnutí o odmítnutí žádosti podle § 2 odst. 4 informačního zákona. Jednalo se o požadavky na vytvoření názoru, případně nových informací. Konkrétně šlo o dotazy na nákup vakcín proti covidu-19, pronájem věci státnímu podniku a převod rekreační chaty mezi ministerstvy. Proti jednomu rozhodnutí NKÚ bylo podáno odvolání. O odvolání rozhodoval Úřad pro ochranu osobních údajů, který postup NKÚ při vyřizování žádosti potvrdil. Pět žádostí NKÚ odložil podle § 14 odst. 5 písm. c) informačního zákona, protože se požadované informace netýkaly působnosti NKÚ.

Všechny žádosti o informace byly vyřízeny v zákonných lhůtách.

4.2 PODÁNÍ OBČANŮ

V roce 2024 zaevidoval odbor komunikace NKÚ celkem 431 písemných podání (podnětů, stížností, žádostí, dotazů atd.) občanů a právnických osob. Obsah všech podání je posuzován ve vztahu k působnosti NKÚ a z hlediska možného využití v kontrolní činnosti. Podání, která se týkají oblastí, na něž se vztahuje působnost NKÚ, jsou využívána jako doplňkový informační materiál v rámci věcně odpovídajících plánovaných kontrol a při přípravě námětů na zaměření kontrol v dalším období. V roce 2024 NKÚ obdržel 84 takto využitelných vnějších podnětů, tj. 20 % z celkového počtu doručených podání. Ve své kontrolní činnosti NKÚ využíval poznatky z podání zaměřených zejména na hospodaření s majetkem státu a s prostředky státního rozpočtu a na užití účelových dotací poskytovaných z národních zdrojů a z evropských fondů různým příjemcům.

Graf č. 29: Přehled celkového počtu podání a jejich využitelnosti pro kontrolní činnost NKÚ za roky 2015 až 2024

Převažujícím způsobem komunikace občanů s NKÚ byly i v roce 2024 elektronické formy, tj. e-mail, datová schránka a aplikace *Napište nám* na webu NKÚ.

5. HOSPODAŘENÍ S ROZPOČTOVÝMI PROSTŘEDKY KAPITOLY NKÚ V ROCE 2024

5.1 PLNĚNÍ ZÁVAZNÝCH UKAZATELŮ KAPITOLY NKÚ

Schválený rozpočet kapitoly 381 – *Nejvyšší kontrolní úřad* na rok 2024 byl stanoven zákonem č. 433/2023 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2024.

Přehled o plnění stanovených závazných ukazatelů v roce 2024 je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 12: Přehled o plnění stanovených závazných ukazatelů v roce 2024

(v Kč)

	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách (RZ)	Konečný rozpočet (R3)	Skutečnost	% plnění k RZ	% plnění k R3
Souhrnné ukazatele						
Příjmy celkem	908 000	908 000	0	4 293 103	472,81	0,00
Výdaje celkem	590 376 060,00	590 376 060,00	702 021 667,74	621 454 537,94	105,26	88,52
Specifické ukazatele – příjmy						
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	908 000,00	908 000,00	0	4 293 103,15	472,81	–
v tom: příjmy z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky celkem	0,00	0,00	–	0,00	0,00	–
ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	908 000,00	908 000,00	0,00	4 293 103,15	472,81	–
Specifické ukazatele – výdaje						
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů NKÚ	590 376 060,00	590 376 060,00	702 021 667,74	621 454 537,94	105,26	88,52
Průřezové ukazatele						
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	366 875 024,00	366 875 024,00	357 499 244,00	352 532 243,00	96,09	98,61
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	124 003 758,00	124 003 758,00	120 057 346,00	117 735 882,00	94,95	98,07
Základní příděl fondu kulturních a sociálních potřeb	3 338 862,00	3 338 862,00	3 222 101,00	3 215 535,00	96,31	99,80
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	333 886 230,00	333 886 230,00	323 710 450,00	321 522 711,29	96,30	99,32
Platy zaměstnanců na služebních místech dle zákona o státní službě	–	–	–	–	–	–
Platy zaměstnanců na služebních místech dle zákona č. 240/2000 Sb.	–	–	–	–	–	–
Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky celkem	–	–	–	–	–	–
v tom: ze státního rozpočtu	–	–	–	–	–	–
podíl rozpočtu Evropské unie	–	–	–	–	–	–
Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem	29 315 000,00	29 315 000,00	90 883 020,00	55 145 252,78	188,11	60,68

Příjmy

Schválený rozpočet příjmů kapitoly NKÚ ve výši 908 tis. Kč byl plněn částkou 4 293,10 tis. Kč, tj. na 472,81 %.

Výdaje

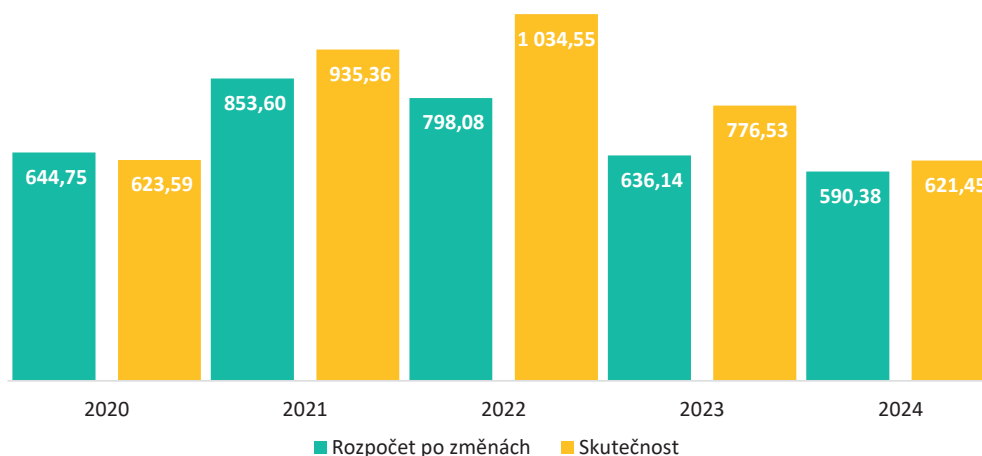
Schválený rozpočet výdajů kapitoly byl ve výši 590 376,06 tis. Kč. Do rozpočtu byly zapojeny nespotřebované výdaje z minulých let v celkové částce 127 384,56 tis. Kč a došlo k vázání prostředků v celkové výši 15 738,95 tis. Kč. Konečný rozpočet výdajů dosáhl výše 702 021,67 tis. Kč a byl čerpán částkou 621 454,54 tis. Kč, což je 105,27 % schváleného rozpočtu a rozpočtu po změnách a 88,52 % rozpočtu konečného.

Nejvyšší podíl z rozpočtu (470 359,48 tis. Kč, tj. 75,67 %) zauímají výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci (včetně výdajů na platy představitelů NKÚ) a s nimi související výdaje, tj. zákonné pojistné.

Všechny závazné ukazatele rozpočtové kapitoly NKÚ byly v roce 2024 dodrženy.

Přehled výdajů kapitoly 381 – *Nejvyšší kontrolní úřad* za roky 2020 až 2024 znázorňuje graf č. 30. Mezi roky 2020 a 2024 klesl rozpočet po změnách o 54 375 tis. Kč. Hlavním důvodem poklesu rozpočtu roku 2024 byl rozdíl v prostředcích na výstavbu sídla NKÚ. V roce 2020 byly v rozpočtu alokovány prostředky ve výši 32 000 tis. Kč na výstavbu a vybavení nového sídla, v roce 2024 již žádné.

Graf č. 30: Přehled výdajů kapitoly 381 – *Nejvyšší kontrolní úřad* dle rozpočtu po změnách a plnění rozpočtu za roky 2020 až 2024 (v mil. Kč)

5.2 NÁROKY Z NESPOTŘEBOVANÝCH VÝDAJŮ

K 31. 12. 2024 dosáhl stav nároků z nespotřebovaných výdajů celkové výše 138 963,84 tis. Kč. V hodnoceném roce byly do rozpočtu zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů v úhrnné částce 127 384,56 tis. Kč.

5.3 VÝDAJE NA FINANCOVÁNÍ PROGRAMŮ REPRODUKCE MAJETKU

Schválený rozpočet výdajů na financování programů reprodukce majetku činil 29 315 tis. Kč. Do rozpočtu byly zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 61 568,02 tis. Kč. Konečný rozpočet tedy činil 90 883,02 tis. Kč. Rozpočet byl čerpán částkou 55 145,25 tis. Kč, tj. 188,11 % schváleného rozpočtu a rozpočtu po změnách a 60,68 % konečného rozpočtu.

Program **18101 – Rozvoj a obnova materiálně technické základny NKÚ od roku 2011** zahrnuje období let 2011–2020. V listopadu 2020 Ministerstvo financí schválilo změnu dokumentace programu, kterou se s ohledem na akci *Výstavba sídla NKÚ* prodloužila doba jeho realizace do 31. 12. 2024. Výše účasti státního rozpočtu na financování programu byla stanovena na maximálně 1 518 512 tis. Kč. Cílem programu bylo zajistit účelné a efektivní pracovní prostředí a podmínky pro kontrolní činnost a práci zaměstnanců Nejvyššího kontrolního úřadu. Souhrn finančních prostředků vynaložených na realizaci programu v roce 2024 dosáhl částky 39 418,55 tis. Kč. Od zahájení programu (tedy od 1. 1. 2011) do 31. 12. 2024 bylo na realizaci programu vynaloženo celkem 1 428 257,85 tis. Kč. Program byl k 31. 12. 2024 ukončen.

Program **08101 – Rozvoj a obnova materiálně technické základny NKÚ od roku 2020** zahrnuje období let 2020–2026. Výše účasti státního rozpočtu na financování programu je stanovena na maximálně 154 812,20 tis. Kč. Pro rok 2024 byl schválen rozpočet ve výši 29 315 tis. Kč. Do rozpočtu byly zapojeny nespotřebované výdaje ve výši 8 647,15 tis. Kč. Konečný rozpočet tedy činil 37 962,15 tis. Kč. Cílem programu je zajistit materiální a technické podmínky pro výkon kontrolní činnosti a pro práci zaměstnanců NKÚ. Prostředky vynaložené na realizaci programu v roce 2024 dosáhly částky 15 726,70 tis. Kč. Od zahájení programu (tedy od 1. 1. 2020) do 31. 12. 2024 bylo na realizaci programu vynaloženo celkem 56 827,30 tis. Kč.

5.4 INFORMACE O VNĚJŠÍCH KONTROLÁCH

Ze strany externích orgánů byly v NKÚ v roce 2024 provedeny níže uvedené kontroly:

- Kontrola provozu a funkčnosti HACCP²²⁰ ve školicím středisku Nejvyššího kontrolního úřadu, kterou provedla DW Hygiena, s. r. o., se sídlem Vrázova 352, 664 61 Rajhrad, dne 26. 6. 2024.
Závěr: **Provozovatel dodržuje všechny hygienické požadavky na stravovací provoz. Všichni pracovníci svědomitě plní kritéria vyplývající ze zavedeného systému HACCP.**
- Externí nezávislé hodnocení kvality interního auditu, které provedl kontrolní výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky spolu s experty z Českého institutu interních auditorů v období červen až srpen 2024.
Závěr: **Odbor interního auditu NKÚ byl vyhodnocen z celkového pohledu v souladu se závaznými částmi Mezinárodního rámce profesní praxe interního auditu – hlavními principy, s definicí interního auditu, s etickým kodexem Institutu interních auditorů a standardy²²¹.**

220 Systém „analýzy rizika a stanovení kritických kontrolních bodů“ (anglicky Hazard Analysis and Critical Control Points, HACCP) ve výrobě potravin je jeden ze základních nástrojů, jak účinně předcházet rizikům ohrožujícím bezpečnost potravin.

221 Viz *Osvědčení o souladu činnosti interního auditu se standardy IIA* ze dne 28. srpna 2024.

- Kontrola v oblasti utajovaných informací, kterou provedl Národní bezpečnostní úřad ve spolupráci s Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost v listopadu 2024.

Závěr: **Bezpečnostní mechanismy jsou nastaveny správně a zajišťují bezpečnou ochranu utajovaných informací NKÚ. Žádné závady nebyly zjištěny.**

5.5 POVINNÝ AUDIT

Roční účetní závěrka NKÚ byla ve smyslu ustanovení § 33 odst. 3 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, v platném znění, ověřena auditorem. Výrok auditora zní „Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv organizační složky státu Nejvyšší kontrolní úřad k 31. 12. 2024 a nákladů, výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. 12. 2024 v souladu s českými účetními předpisy“.

6. INTERNÍ AUDIT

Odbor interního auditu je organizačně oddělen od řídicích a výkonných struktur a je funkčně nezávislý a podřízený přímo prezidentovi NKÚ. Účel, pravomoci a odpovědnosti interního auditu byly stanoveny ve směrnici č. 77, o zajištění interního auditu v Nejvyšším kontrolním úřadu, a jeho kvalitní a efektivní výkon podporuje dokumentace odboru interního auditu. Průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců, kteří vykonávali ve sledovaném roce interní audit, činil 4,903.

Odbor interního auditu dle schváleného ročního plánu zrealizoval celkem čtyři audity a tři konzultace²²².

Tabulka č. 13: Počet zrealizovaných aktivit dle plánu interního auditu na rok 2024

Počet ukončených interních auditů, které byly obsaženy v ročním plánu	Počet ukončených konzultací, které byly obsaženy v ročním plánu	Počet ukončených interních auditů a konzultací, které nebyly obsaženy v ročním plánu
4	3	0

Výše uvedenými interními audity a konzultacemi byla ověřována funkčnost a účinnost opatření přijatých na základě doporučení odboru interního auditu, soulad postupů dotčených útvarů NKÚ s vybranými právními předpisy, soulad vykonávaných činností s jejich popisem ve vnitřních předpisech, funkčnost plnění cílů a úkolů auditovaných útvarů, funkčnost a účinnost vnitřního kontrolního systému, hospodárnost a účelnost vynaložených peněžních prostředků u vybraných rozpočtových položek a efektivnost nastavených procesů a činností NKÚ.

K odstranění nedostatků zjištěných interními audity a konzultacemi byla formulována odborem interního auditu doporučení. Zprávy z provedených interních auditů a konzultací byly předloženy prezidentovi NKÚ. Ke všem doporučením přijali vedoucí zaměstnanci odpovědní za řízení auditovaných činností adekvátní a termínovaná opatření k nápravě a ke zlepšení účinnosti vnitřního kontrolního systému a zvýšení efektivnosti auditované oblasti. Při volbě veškerých opatření byly a jsou zvažovány přínosy, náklady i vedlejší efekty. Nebylo a není možné připustit, aby byla pro každý jednotlivý případ, každý stav, každou situaci aplikována všechna opatření, tedy i ta, která nejsou efektivní, účelná nebo hospodárná. Odbor interního auditu plnění přijatých opatření pravidelně vyhodnocuje a sleduje je až do jejich úplného splnění.

222

Dle GSIA se jedná o poradenskou službu.

Prezident Nejvyššího kontrolního úřadu Ing. Miloslav Kala převzal a podepsal dne 30. 1. 2025 *Roční zprávu o výsledcích interního auditu za rok 2024*. Tato zpráva obsahuje následující prohlášení o vnitřní kontrole: „Na základě výsledku auditních šetření lze poskytnout ujištění, že v auditovaném období ve vybraných dílčích oblastech vnitřního provozního a finančního řízení je nastavení řídicích a kontrolních mechanismů přiměřené a účinné s výjimkou nedostatků střední a nízké významnosti. Tyto zjištěné nedostatky však nebyly takového charakteru, aby zásadním způsobem ovlivnily ochranu veřejných prostředků, výkon finančního řízení a funkčnost nastaveného vnitřního kontrolního systému. Jsou však podporou pro zvýšení kvality kontrolního prostředí, aktualizaci a dodržování vnitřních předpisů, vzdělávání zaměstnanců, ochranu práv a oprávněných zájmů NKÚ.“

V roce 2024 odbor interního auditu nezjistil nedostatky s významným rizikem, které by nepříznivě ovlivnily činnost NKÚ nebo byly důvodem snížení finanční výkonnosti NKÚ.

Při výkonu interních auditů nebyla identifikována žádná závažná zjištění ve smyslu ustanovení § 22 odst. 5 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, ani porušení rozpočtové kázně ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

Při ověřování nebylo oznámeno ani detekováno korupční jednání či riziko, které by ukazovalo na nepravosti nebo zneužití postavení v rozhodovacím a řídicím procesu či na selhání jednotlivých zaměstnanců NKÚ. Zároveň nebylo oznámeno ani detekováno porušení *etického kodexu NKÚ*.

V roce 2024 proběhlo externí hodnocení kvality odboru interního auditu ze strany kontrolního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a přizvaných expertů z Českého institutu interních auditorů. Hodnocen byl soulad s 52 mezinárodními standardy. Ve všech případech získal interní audit NKÚ nejlepší ohodnocení.

7. ODBOR BEZPEČNOSTNÍ

Odbor bezpečnostní zajišťuje pro NKÚ správu zabezpečovacích a požárních systémů včetně režimových opatření, fyzickou ochranu objektů a ochranu utajovaných informací dle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. Odbor bezpečnostní je garantem na úseku ochrany zdraví při práci (BOZP), krizového řízení a přípravy na mimořádné situace. Do působnosti odboru bezpečnostního patří rovněž plnění úkolů v oblasti kybernetické bezpečnosti podle zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti).

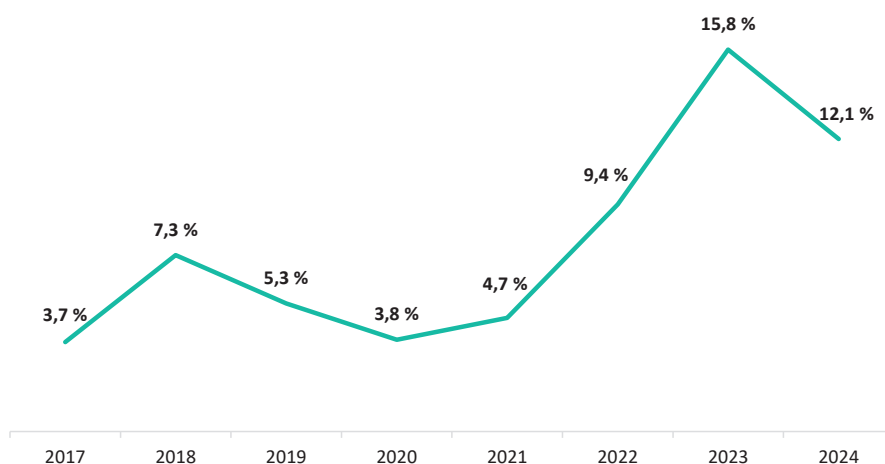
Odbor bezpečnostní se podílel na zřízení nového záložního pracoviště pro případ mimořádných událostí. V této oblasti spolupracuje především s Ministerstvem vnitra, Ministerstvem obrany, Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost a ostatními složkami integrovaného záchranného systému. Spolupráce zahrnuje koordinaci při řešení krizových situací, plánování a realizaci cvičení a školení zaměřených na zvládnutí mimořádných událostí.

V roce 2024 byl NKÚ podroben kontrole Národního bezpečnostního úřadu a Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost. Kontrola byla zaměřena na ochranu utajovaných informací a dospěla k závěru, že systémy ochrany jsou na vysoké úrovni a zajišťují bezpečnou ochranu utajovaných informací. Nastavená strategie zabezpečení a systém perimetrické ochrany umožňují práci s utajovanými informacemi v certifikovaných informačních systémech.

8. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ ČINNOSTI NKÚ

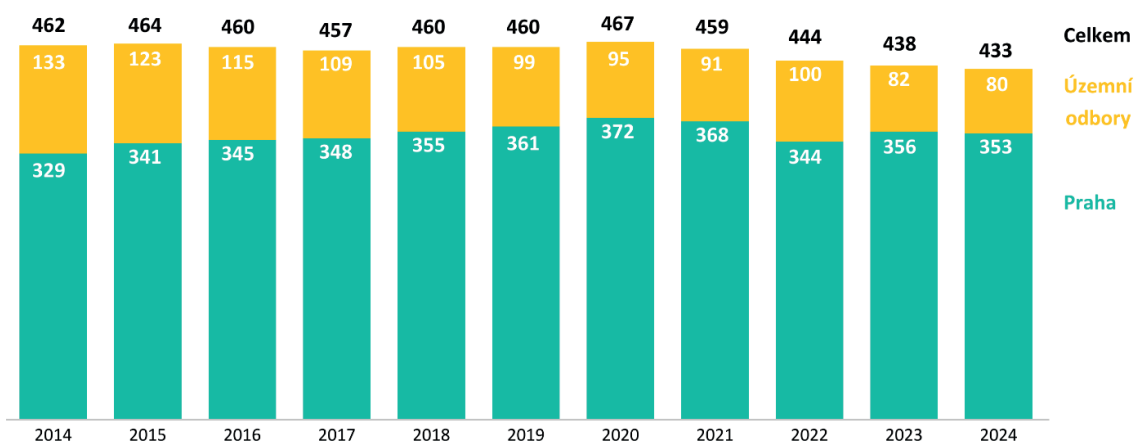
K 31. 12. 2024 bylo ve stavu celkem 439 zaměstnanců (fyzických osob), z toho 279 zaměstnanců v kontrolní sekci, tj. 63,6 % z celkového počtu zaměstnanců (fyzických osob). V roce 2024 bylo nově přijato 60 zaměstnanců. Pracovní poměr ukončilo 66 zaměstnanců. Míra fluktuace v roce 2024 činila 12,1 %. Graf č. 31 ukazuje vývoj roční míry fluktuace zaměstnanců NKÚ od roku 2017 do roku 2024.

Graf č. 31: Vývoj roční míry fluktuace zaměstnanců NKÚ za období let 2017–2024

Průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců NKÚ za rok 2024 byl 433,12 zaměstnanec, průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců v kontrolní sekci za rok 2024 byl 280,4 zaměstnanec. Graf č. 32 ukazuje vývoj průměrného přepočteného počtu zaměstnanců NKÚ a zaměstnanců pražských a územních odborů za období let 2014 až 2024.

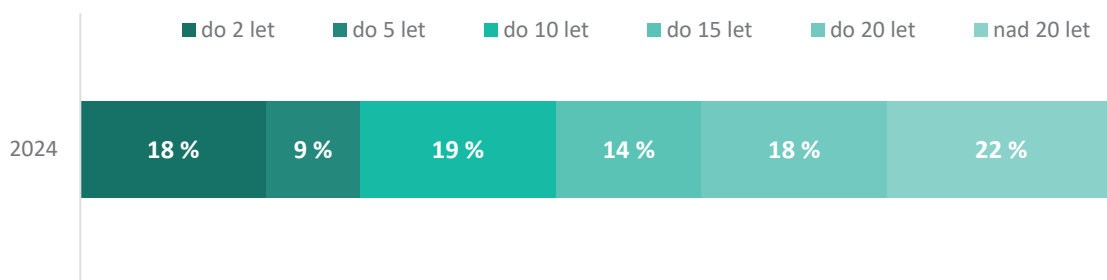
Graf č. 32: Vývoj průměrného přepočteného počtu zaměstnanců NKÚ za období let 2014–2024

Graf č. 33 znázorňuje dobu trvání pracovního poměru zaměstnanců u NKÚ k 31. 12. 2024. K uvedenému datu bylo v pracovním poměru u NKÚ 18,19 % z celkového počtu zaměstnanců méně než dva roky. Hranici 20 let trvání pracovního poměru u NKÚ překročilo 21,86 % z celkového počtu zaměstnanců.

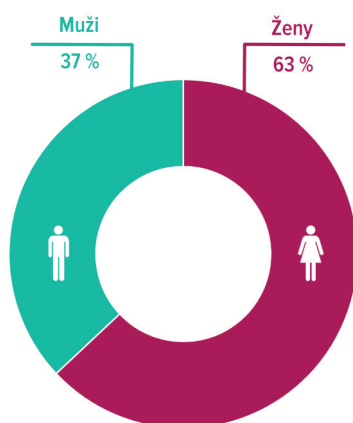

Graf č. 33: Přehled doby trvání pracovního poměru zaměstnanců u NKÚ k 31. 12. 2024 (v %)

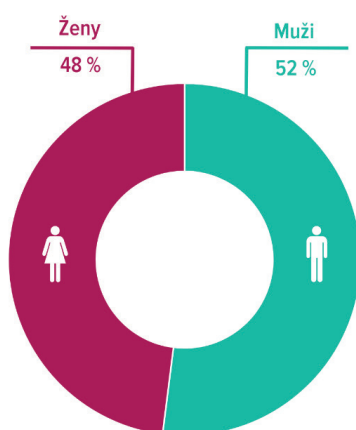
NKÚ svým zaměstnancům nabízí rovné pracovní podmínky a příležitosti. Graf č. 34 znázorňuje poměrné zastoupení mužů a žen zaměstnaných v NKÚ v roce 2024.

Graf č. 34: Poměrné zastoupení mužů a žen zaměstnaných v NKÚ v roce 2024 (v %)

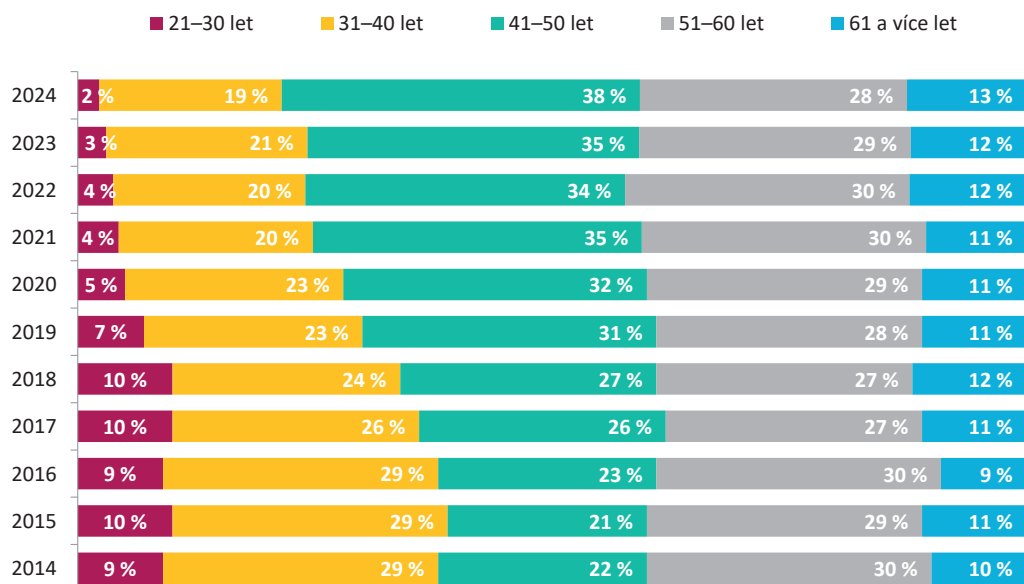
Graf č. 35 znázorňuje poměrné zastoupení mužů a žen ve vedoucích funkcích NKÚ ke dni 31. 12. 2024.

Graf č. 35: Zastoupení mužů a žen ve vedoucích funkcích NKÚ, stav k 31. 12. 2024 (v %)

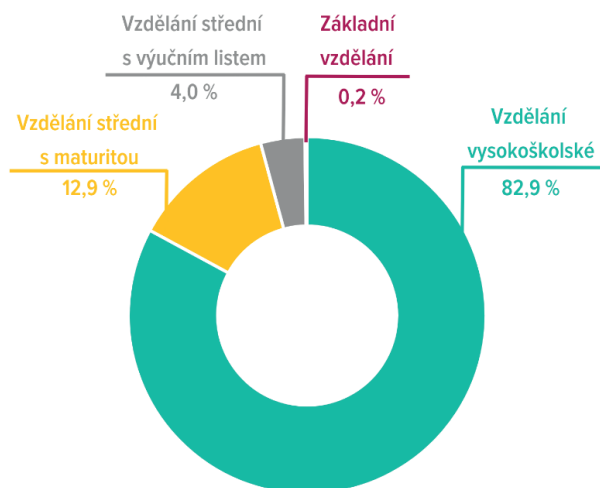
Průměrný věk zaměstnanců NKÚ v roce 2024 byl 49 let. Věkovou strukturu zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2024 a porovnání s lety 2014 až 2023 znázorňuje graf č. 36.

Graf č. 36: Přehled věkové struktury zaměstnanců NKÚ za období 2014–2024 (porovnání stavů k 31. 12. daného období)

K 31. 12. 2024 pracovalo na NKÚ 82,93 % vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců. Přehled vzdělanostní struktury zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2024 ukazuje graf č. 37.

Graf č. 37: Kvalifikační struktura zaměstnanců NKÚ podle dosaženého vzdělání k 31. 12. 2024

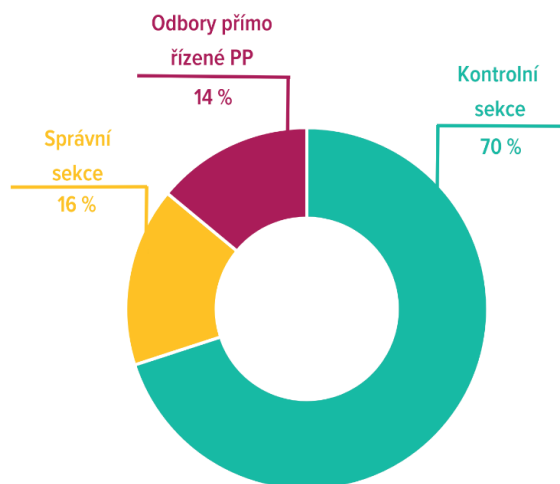

Pracovníprávní, mzdové i jiné nároky zaměstnanců NKÚ byly uspokojovány v souladu s platnou kolektivní smlouvou.

Vzdělávání a rozvoj

V průběhu roku 2024 probíhaly vzdělávací aktivity /VA/ napříč celým úřadem (viz graf č. 38). Tyto aktivity měly podobu kurzů, odborných programů, konferencí, seminářů, interních školení a workshopů.

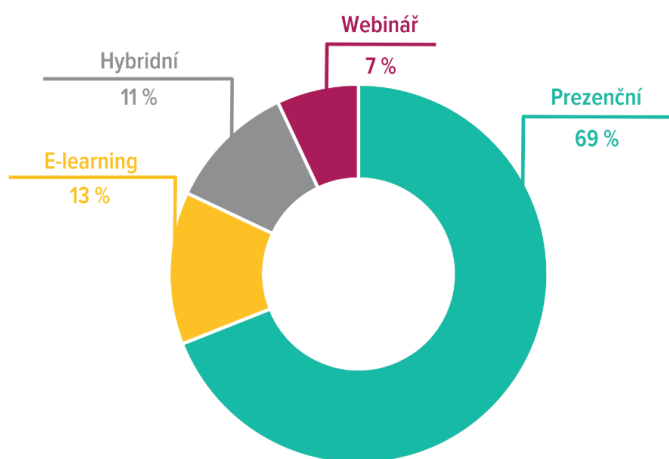
Graf č. 38: Účast zaměstnanců na vzdělávacích aktivitách po sekcích (v %)

Vlastní VA se uskutečňovaly v různých formách, a to jako webináře, prezenční školení, e-learningové kurzy a hybridní vzdělávání kombinující prezenční a online výuku (viz graf č. 39).

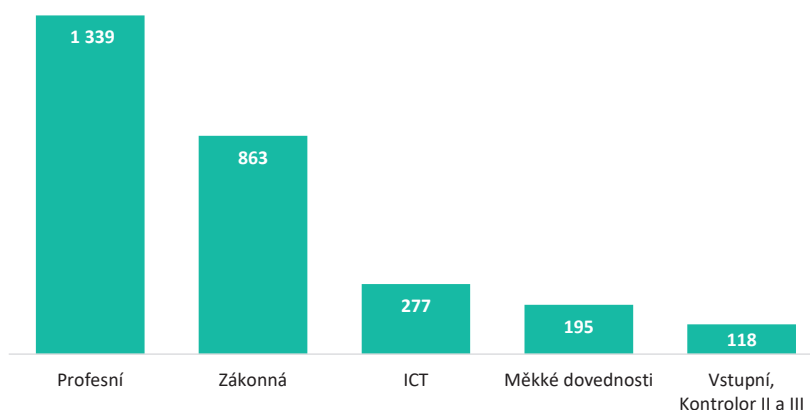
VA byly zajištěny jak externími odborníky, tak interními specialisty, především z kontrolní sekce. Hlavním cílem VA bylo rozšíření odborných znalostí zaměstnanců, posílení profesních kompetencí a sdílení osvědčených postupů v rámci jednotlivých oblastí působnosti NKÚ.

Graf č. 39: Formy vzdělávacích aktivit v roce 2024 (v %)

System vzdělávání zahrnoval:

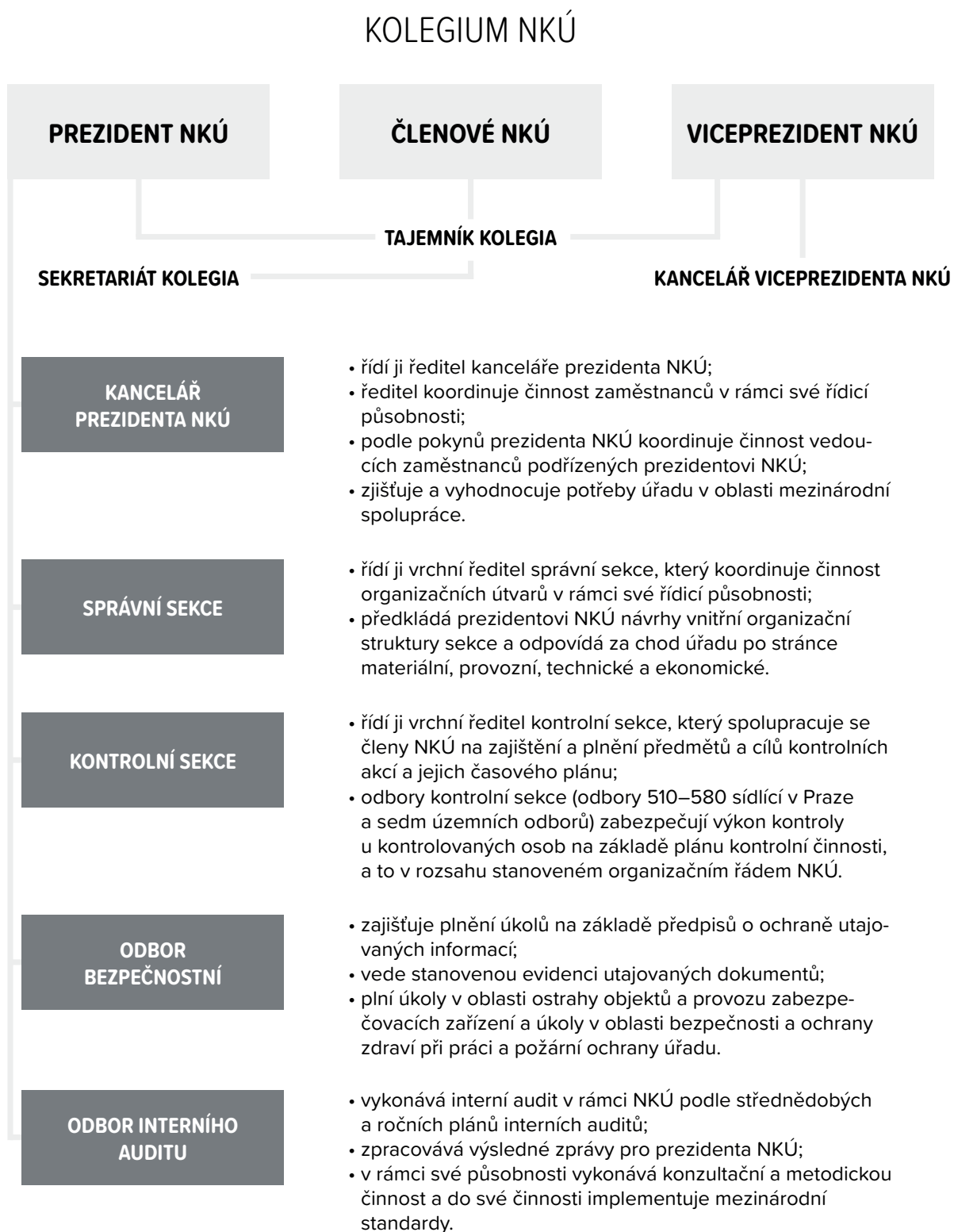
- rozsáhlé vstupní vzdělávání nových zaměstnanců, které je nedílnou součástí adaptačního procesu, a následné odborné vzdělávání pro kontrolory *Kontrolor II* a *Kontrolor III*;
- zákonná školení:
  - BOZP + PO,
  - právní úprava v oblasti utajovaných informací,
  - kybernetická bezpečnost,
  - školení řidičů;
- profesní vzdělávání a ad hoc školení:
  - kurzy na „kritické myšlení“:
    - rozklad složitých tvrzení,
    - úhybné manévry v argumentaci,
    - výroková logika,
    - logická dedukce – sylogismy,
    - kritické myšlení a obrana proti manipulaci,
  - využití AI v praxi,
  - NIS 2,
  - ASPI nové generace,
  - měkké dovednosti,
  - první pomoc,
  - útočník ve veřejném sektoru,
  - detekce podezřelých zásilek a předmětů atd.;
- trénink měkkých dovedností;
- školení ICT.

Graf č. 40: Počty účastníků školení dle typu vzdělávacích aktivit

Současně byl podporován profesní rozvoj zaměstnanců prostřednictvím spolupráce s odbornými institucemi, univerzitami a dalšími akademickými pracovišti, díky čemuž si zaměstnanci mohli zvýšit svou kvalifikaci a rozšířit znalosti v oblasti veřejné kontroly a auditní praxe.

NKÚ v souladu se svou dlouhodobou strategií navazuje a prohlubuje spolupráci s akademickou sférou. V současné době má uzavřeno memorandum o spolupráci s Masarykovou univerzitou – Ekonomicko-správní fakultou, smlouvu o spolupráci s Univerzitou Pardubice a rámcovou smlouvu o spolupráci s Vysokou školou ekonomickou v Praze, Fakultou informatiky a statistiky.

9. ORGANIZAČNÍ SCHÉMA NKÚ

Příloha č. 1: Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2024

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2024						
Číslo KA	Předmět kontroly	Zahájení KA (měsíc/rok)	Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)	Správce kapitoly	KZ vypracovává člen NKÚ	KZ schvaluje
24/01	Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na výstavbu a rekonstrukce komunikací pro pěší	1/2024	10/2024	MD, MMR	Ing. Kinšt	Kolegium NKÚ
24/02	Majetek státu a peněžní prostředky určené na zajištění činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace	1/2024	10/2024	MV	Ing. Šmucr	Senát NKÚ
24/03	Peněžní prostředky určené na zpřístupnění digitálních dokumentů a elektronických informačních zdrojů v síti knihoven ČR	1/2024	11/2024	MK	Ing. Beznoska	Kolegium NKÚ
24/04	Peněžní prostředky vynaložené Ministerstvem vnitra na projekt <i>Elektronická sbírka zákonů a mezinárodních smluv (e-Sbírka) a elektronická tvorba právních předpisů (e-Legislativa)</i>	3/2024	3/2025	MV, MMR	Ing. Koucký	Kolegium NKÚ
24/05	Peněžní prostředky vynaložené v rámci technické pomoci na aktivity související s publicitou a propagační operačních programů a projektů realizovaných v programovém období 2014–2020	3/2024	2/2025	MMR, MPO	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ
24/06	Peněžní prostředky <i>Modernizačního fondu</i> určené na podporu obnovitelných zdrojů energie	4/2024	4/2025	MPO, MŽP	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ
24/07	Peněžní prostředky vynakládané na vznik a rozvoj digitálních technických map včetně souvisejících informačních systémů	5/2024	3/2025	MPO, ČÚZK	Ing. Kubíček	Kolegium NKÚ
24/08	Peněžní prostředky vynaložené na činnost resortních sportovních center Ministerstva vnitra a Ministerstva obrany	5/2024	3/2025	MO, MV	Ing. Stárek	Kolegium NKÚ
24/09	Peněžní prostředky určené na podporu rozvoje a obnovy materiálně technické základny fakultních nemocnic	5/2024	2/2025	MZd	RNDr. Koniček	Kolegium NKÚ
24/10	Peněžní prostředky určené na podporu infrastruktury regionálních sociálních služeb	5/2024	3/2025	MMR	Ing. Kinšt	Kolegium NKÚ
24/11	Peněžní prostředky určené na kontrolní vážení vozidel na dálnicích a silnicích I. třídy a příjmy Státního fondu dopravní infrastruktury z pokut uložených v souvislosti s kontrolním vážením vozidel	6/2024	4/2025	MD	Ing. Kinšt	Kolegium NKÚ
24/12	Peněžní prostředky vynaložené Ministerstvem obrany na výcviková zařízení Armády České republiky	6/2024	3/2025	MO	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ
24/13	Peněžní prostředky určené na rozvoj a obnovu materiálně technické základny veřejných vysokých škol	6/2024	4/2025	MŠMT	Ing. Beznoska	Kolegium NKÚ

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2024						
Číslo KA	Předmět kontroly	Zahájení KA (měsíc/rok)	Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)	Správce kapitoly	KZ vypracovává člen NKÚ	KZ schvaluje
24/14	Peněžní prostředky vybírané v oblasti nelegálního zaměstnávání	6/2024	4/2025	MF, MPSV	Ing. Kubiček	Kolegium NKÚ
24/15	Majetek a peněžní prostředky, se kterými je příslušný hospodařit Energetický regulační úřad	7/2024	4/2025	ERÚ	Ing. Šmucr	Kolegium NKÚ
24/16	Peněžní prostředky určené na podporu lesnictví	7/2024	5/2025	MZe	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ
24/17	Peněžní prostředky určené na účelovou podporu výzkumu, vývoje a inovací prostřednictvím rozpočtových kapitol Grantová agentura České republiky a Technologická agentura České republiky	7/2024	5/2025	GA ČR, TA ČR	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ
24/18	Peněžní prostředky určené na rozvoj a provoz odpočívek na dálnicích a příjmy Ředitelství silnic a dálnic s. p. z pronájmu odpočívek	8/2024	5/2025	MD	Mgr. Sklenák	Kolegium NKÚ
24/19	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo práce a sociálních věcí</i> za rok 2024, účetní závěrka Ministerstva práce a sociálních věcí za rok 2024 a údaje předkládané Ministerstvem práce a sociálních věcí pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024	8/2024	7/2025	MPSV	Ing. Reisiegel, MPA	Kolegium NKÚ
24/20	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo kultury</i> za rok 2024, účetní závěrka Ministerstva kultury za rok 2024 a údaje předkládané Ministerstvem kultury pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024	8/2024	7/2025	MK	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ
24/21	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými mají právo hospodařit vybrané státní podniky v likvidaci v resortu Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva zemědělství	9/2024	7/2025	MPO, MZe	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ
24/22	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Národní sportovní agentura</i> za rok 2024, účetní závěrka Národní sportovní agentury za rok 2024 a údaje předkládané Národní sportovní agenturou pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024	9/2024	6/2025	NSA	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ
24/23	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Český telekomunikační úřad</i> za rok 2024, účetní závěrka Českého telekomunikačního úřadu za rok 2024 a údaje předkládané Českým telekomunikačním úřadem pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2024	9/2024	8/2025	ČTÚ	Ing. Reisiegel, MPA	Kolegium NKÚ
24/24	Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem průmyslu a obchodu na podporu zvyšování energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie	9/2024	7/2025	MPO	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2024						
Číslo KA	Předmět kontroly	Zahájení KA (měsíc/rok)	Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)	Správce kapitoly	KZ vypracovává člen NKÚ	KZ schvaluje
24/25	Majetek a peněžní prostředky, se kterými je příslušný hospodařit Státní ústav pro kontrolu léčiv	9/2024	7/2025	MZd	Ing. Stárek	Kolegium NKÚ
24/26	Peněžní prostředky související s informační podporou vízových služeb a dalších konzulárních činností	11/2024	8/2025	MV, MZV	Ing. Kubiček	Kolegium NKÚ
24/27	Peněžní prostředky vynaložené Ministerstvem obrany na protivzdušnou obranu	11/2024	8/2025	MO	Ing. Rychnovský	Kolegium NKÚ
24/28	Peněžní prostředky vynakládané v souvislosti s profesionalizací a zvyšováním kvality státní služby a výkonu státní správy	11/2024	9/2025	MV	Ing. Koucký	Kolegium NKÚ
24/29	Peněžní prostředky určené na informačně-poradenskou podporu účasti českých výzkumných týmů v rámcových výzkumných programech <i>Horizont 2020</i> a <i>Horizont Evropa</i>	11/2024	10/2025	MŠMT	Ing. Kubiček	Kolegium NKÚ
24/30	Peněžní prostředky určené na podporu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti dopravy – program DOPRAVA 2020+	11/2024	9/2025	MD, TA ČR	RNDr. Koniček	Kolegium NKÚ
24/31	Správa soudních poplatků a vymáhání justičních pohledávek	11/2024	9/2025	MF, MSp	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ
24/32	Vybraný majetek státu a peněžní prostředky, se kterými je příslušný hospodařit Úřad práce České republiky	11/2024	8/2025	MPSV	Mgr. Sklenák	Kolegium NKÚ
24/33	Peněžní prostředky určené na ochranu měkkých cílů	11/2024	8/2025	MK, MŠMT, MV, MZd	Ing. Beznoska	Kolegium NKÚ

Příloha č. 2: Přehled kontrolních akcí, jejichž kontrolní závěr byl schválen v průběhu roku 2024

Přehled kontrolních akcí s kontrolním závěrem schváleným v průběhu roku 2024						
Číslo KA	Předmět kontroly	Správce kapitoly	KZ vypracoval člen NKÚ	KZ schválil	Datum schválení KZ	Zveřejnění ve Věstníku NKÚ částka/rok
23/05	Peněžní prostředky vynakládané na systém základních registrů a vybrané informační systémy, které získávají, shromažďují a poskytují údaje na základě zvláštních předpisů	MV, ČSÚ, ČÚZK	Ing. Kubiček	Kolegium NKÚ	20. 5. 2024	3/2024
23/06	Peněžní prostředky státu a Evropské unie vynakládané na opatření <i>Programu rozvoje venkova na období 2014–2020</i>	MZe	Ing. Kinšt	Kolegium NKÚ	15. 1. 2024	1/2024
23/07	Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na zlepšování kvality ovzduší	MŽP	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ	29. 4. 2024	6/2024
23/08	Peněžní prostředky státního rozpočtu vynaložené Ministerstvem obrany na ženijní vojsko Armády České republiky	MO	Ing. Šmucr	Kolegium NKÚ	4. 3. 2024	3/2024
23/09	Peněžní prostředky státu určené na vybraná opatření proti daňovým únikům	MF	Ing. Kubiček	Kolegium NKÚ	20. 5. 2024	3/2024
23/10	Peněžní prostředky státního rozpočtu vynakládané Ministerstvem vnitra na pořizování, skladování a vyřazování výstroje Policie ČR	MV	Ing. Šmucr	Kolegium NKÚ	29. 4. 2024	1/2025
23/11	Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na systém péče o ohrožené děti a jeho transformaci	MPSV, MŠMT, MZd	Mgr. Sklenák	Kolegium NKÚ	25. 11. 2024	6/2024
23/12	Prostředky vybírané na základě zákona ve prospěch Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky	MZd	Ing. Stárek	Kolegium NKÚ	20. 5. 2024	3/2024
23/13	Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na rozvoj nákladní kombinované dopravy	MD	Ing. Hrnčír	Kolegium NKÚ	10. 6. 2024	3/2024
23/14	Peněžní prostředky určené na regeneraci brownfieldů pro nepodnikatelské využití	MMR	Ing. Beznoska	Kolegium NKÚ	20. 5. 2024	1/2025
23/15	Peněžní prostředky státu určené na kulturní aktivity z rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury	MK	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ	20. 5. 2024	3/2024
23/16	Peněžní prostředky státu a Evropské unie vynakládané Ministerstvem průmyslu a obchodu na regeneraci brownfieldů	MPO	Ing. Beznoska	Kolegium NKÚ	1. 7. 2024	4/2024

Přehled kontrolních akcí s kontrolním závěrem schváleným v průběhu roku 2024

Číslo KA	Předmět kontroly	Správce kapitoly	KZ vypracoval člen NKÚ	KZ schválil	Datum schválení KZ	Zveřejnění ve Věstníku NKÚ částka/rok
23/17	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo dopravy</i> za rok 2023, účetní závěrka Ministerstva dopravy za rok 2023 a údaje předkládané Ministerstvem dopravy pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2023	MD	Ing. Reisiegel, MPA	Kolegium NKÚ	10. 6. 2024	3/2024
23/18	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Technologická agentura České republiky</i> za rok 2023, účetní závěrka Technologické agentury České republiky za rok 2023 a údaje předkládané Technologickou agenturou České republiky pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2023	TA ČR	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ	1. 7. 2024	3/2024
23/19	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Úřad průmyslového vlastnictví</i> za rok 2023, účetní závěrka Úřadu průmyslového vlastnictví za rok 2023 a údaje předkládané Úřadem průmyslového vlastnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2023	ÚPV	Ing. Reisiegel, MPA	Kolegium NKÚ	10. 6. 2024	3/2024
23/20	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo pro místní rozvoj</i> za rok 2023, účetní závěrka Ministerstva pro místní rozvoj za rok 2023 a údaje předkládané Ministerstvem pro místní rozvoj pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2023	MMR	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ	19. 8. 2024	4/2024
23/21	Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na soutěžní projekty podpory zaměstnanosti a adaptability pracovní síly z operačního programu <i>Zaměstnanost 2014–2020</i>	MPSV	Ing. Koucký	Kolegium NKÚ	5. 8. 2024	4/2024
23/22	Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie vynakládané v souvislosti s přesunem těžště psychiatrické péče do komunity	MZd, MPSV	Mgr. Sklenák	Kolegium NKÚ	5. 8. 2024	4/2024
23/23	Peněžní prostředky státu z daně z příjmů právnických osob a správa této daně	MF	RNDr. Koniček	Kolegium NKÚ	30. 9. 2024	6/2024
23/25	Peněžní prostředky vynakládané v resortu Ministerstva práce a sociálních věcí na digitalizaci vybraných agend	MPSV	Ing. Koucký	Kolegium NKÚ	10. 6. 2024	4/2024
23/26	Peněžní prostředky státu určené na opravy a údržbu silnic I. třídy	MD	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ	14. 10. 2024	6/2024
23/27	Peněžní prostředky státního rozpočtu určené na přípravu a zajištění předsednictví České republiky v Radě EU v roce 2022	MZV, Úřad vlády	Ing. Rychnovský	Kolegium NKÚ	30. 9. 2024	6/2024

Přehled kontrolních akcí s kontrolním závěrem schváleným v průběhu roku 2024

Číslo KA	Předmět kontroly	Správce kapitoly	KZ vypracoval člen NKÚ	KZ schválil	Datum schválení KZ	Zveřejnění ve Věstníku NKÚ částka/rok
23/28	Majetek a peněžní prostředky státu, s nimiž mají právo hospodařit vybrané zkušební ústavy v působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu	MPO	Ing. Šmucr	Kolegium NKÚ	16. 9. 2024	Dosud nepublikován
23/29	Peněžní prostředky státního rozpočtu a Evropské unie určené na podporu sociálního začleňování	MPSV, MMR	Ing. Stárek	Kolegium NKÚ	14. 10. 2024	6/2024
23/30	Hospodaření se státním majetkem a vynakládání peněžních prostředků státního rozpočtu v kapitole Ministerstva obrany v oblastech, ve kterých byly zjištěny nedostatky v kontrolních akcích č. 18/02, č. 18/17, č. 19/13 a č. 19/20	MO	Ing. Kinšt	Kolegium NKÚ	5. 8. 2024	4/2024
23/31	Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na pozemkové úpravy	MZe	Ing. Kubiček	Kolegium NKÚ	14. 10. 2024	1/2025
24/01	Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na výstavbu a rekonstrukce komunikací pro pěší	MD, MMR	Ing. Kinšt	Kolegium NKÚ	11. 11. 2024	1/2025
24/02	Majetek státu a peněžní prostředky určené na zajištění činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace	MV	Ing. Šmucr	Senát NKÚ	15. 11. 2024	KZ nebyl publikován v souladu s § 30 odst. 3 zákona o NKÚ
24/03	Peněžní prostředky určené na zpřístupnění digitálních dokumentů a elektronických informačních zdrojů v síti knihoven ČR	MK	Ing. Beznoska	Kolegium NKÚ	16. 12. 2024	1/2025

Příloha č. 3: Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2024 projednán kontrolním výborem PSP ČR

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2024 projednán kontrolním výborem PSP ČR						
Usnesení KV	Datum jednání	Schůze č.	KZ	Materiál vlády (číslo jednací)	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení výboru
189	28. 11. 2024	40	22/14	792/23 270/24	878/23	KV bere na vědomí: a) KZ 22/14, b) stanovisko MMR obsažené v části IV materiálu vlády čj. 792/23, c) usnesení vlády č. 878/23, d) informaci MMR o plnění nápravných opatření přijatých ke KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 270/24.
188	28. 11. 2024	40	22/04	373/23 147/24	652/23	KV bere na vědomí: a) KZ 22/04, b) stanovisko MMR obsažené v části IV materiálu vlády čj. 373/23, c) usnesení vlády č. 652/23, d) informaci MMR o plnění nápravných opatření přijatých ke KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 147/24.
187	28. 11. 2024	40	22/31	1075/23 762/24	205/24	KV bere na vědomí: a) KZ 22/31, b) stanovisko MF obsažené v části III materiálu vlády čj. 1075/23, c) usnesení vlády č. 205/24, d) informaci MF o stavu plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 762/24.
186	28. 11. 2024	40	21/37	966/23 413/24	877/23	KV bere na vědomí: a) KZ 21/37, b) stanovisko MD a ŘSD obsažené v části IV materiálu vlády čj. 966/23, c) usnesení vlády č. 877/23, d) informaci MD o plnění opatření přijatých ke KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 413/24.
182	7. 11. 2024	39	21/28	91/23 889/23	245/23	KV I. bere na vědomí: a) KZ 21/28, b) stanovisko MSp obsažené v části IV materiálu vlády čj. 91/23, c) usnesení vlády č. 245/23, d) informaci MSp o plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 889/23; II. žádá ministra spravedlnosti, aby do 31. 3. 2025 předložil KV PSP ČR zprávu o aktuálním stavu elektronického monitorovacího systému.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2024 projednán kontrolním výborem PSP ČR

Usnesení KV	Datum jednání	Schůze č.	KZ	Materiál vlády (číslo jednací)	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení výboru
181	7. 11. 2024	39	22/16	1052/23 724/24	204/24	KV bere na vědomí: a) KZ 22/16, b) stanovisko MSp obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1052/23, c) usnesení vlády č. 204/24, d) informaci MSp o plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 724/24.
180	7. 11. 2024	39	22/24	98/24 784/24	208/24	KV bere na vědomí: a) KZ 22/24, b) stanovisko MZe a MŽP obsažené v části III materiálu vlády čj. 98/24, c) usnesení vlády č. 208/24, d) informaci MZe o stavu plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 784/24.
179	7. 11. 2024	39	22/05	38/24 761/24	206/24	KV bere na vědomí: a) KZ 22/05, b) stanovisko MF, MŽP, MZe, MPO a ÚNMZ obsažené v části III materiálu vlády čj. 38/24, c) usnesení vlády č. 206/24, d) informaci MF, MŽP, MZe, MPO a ÚNMZ o stavu plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 761/24.
178	7. 11. 2024	39	22/02	544/23 257/24	654/23	KV bere na vědomí: a) KZ 22/02, b) stanovisko MŠMT obsažené v části III materiálu vlády čj. 544/23, c) usnesení vlády č. 654/23, d) informaci o plnění opatření ze stanoviska MŠMT ke KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 257/24.
177	7. 11. 2024	39	22/26	175/24 774/24	211/24	KV bere na vědomí: a) KZ 22/26, b) stanovisko MD obsažené v části IV materiálu vlády čj. 175/24, c) usnesení vlády č. 211/24, d) informaci MD o plnění opatření přijatých ke KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 774/24.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2024 projednán kontrolním výborem PSP ČR						
Usnesení KV	Datum jednání	Schůze č.	KZ	Materiál vlády (číslo jednací)	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení výboru
174	10. 10. 2024	38	22/12	872/23 473/24	881/23	KV bere na vědomí: a) KZ 22/12, b) stanovisko MV obsažené v části IV materiálu vlády čj. 872/23, c) usnesení vlády č. 881/23, d) informaci MV o stavu plnění nápravných opatření obsaženou v části II materiálu vlády čj. 473/24.
173	10. 10. 2024	38	22/10	636/23 137/24	653/23	KV bere na vědomí: a) KZ 22/10, b) stanovisko MPSV obsažené v části IV materiálu vlády čj. 636/23, c) usnesení vlády č. 653/23, d) zprávu MPSV o plnění opatření ke zjištěním z KA obsaženou v části II materiálu vlády čj. 137/24.
172	10. 10. 2024	38	21/29	487/23 375/24	900/23	KV bere na vědomí: a) KZ 21/29, b) stanovisko MPSV obsažené v části IV materiálu vlády čj. 487/23, c) usnesení vlády č. 900/23, d) zprávu MPSV o plnění opatření ke zjištěním z KA obsaženou v části II materiálu vlády čj. 375/24.
171	10. 10. 2024	38	21/30	331/23 159/24	649/23	KV bere na vědomí: a) KZ 21/30, b) stanovisko MPO obsažené v části IV materiálu vlády čj. 331/23, c) usnesení vlády č. 649/23, d) informaci MPO o stavu plnění nápravných opatření obsaženou v části II materiálu vlády čj. 159/24.
169	26. 9. 2024	36	22/09	700/23 90/24	657/23	KV bere na vědomí: a) KZ 22/09, b) stanovisko MŽP obsažené v části III materiálu vlády čj. 700/23, c) usnesení vlády č. 657/23, d) informaci MŽP o stavu plnění nápravných opatření obsaženou v části II materiálu vlády čj. 90/24.
168	26. 9. 2024	36	21/09	1303/22 701/23	72/23	KV bere na vědomí: a) KZ 21/09, b) stanovisko MŽP obsažené v části III materiálu vlády čj. 1303/22, c) usnesení vlády č. 72/23, d) informaci MŽP o stavu plnění nápravných opatření obsaženou v části II materiálu vlády čj. 701/23.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2024 projednán kontrolním výborem PSP ČR						
Usnesení KV	Datum jednání	Schůze č.	KZ	Materiál vlády (číslo jednací)	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení výboru
167	25. 9. 2024	36	22/15	1083/23	207/24	KV bere na vědomí: a) KZ 22/15, b) stanovisko MZe obsažené v části III materiálu vlády čj. 1083/23, c) usnesení vlády č. 207/24.
	6. 6. 2024	34	23/04	898/24		Bez usnesení.
155	25. 4. 2024	32	21/23	563/23 97/24	655/23	KV bere na vědomí: a) KZ 21/23, b) stanovisko MV obsažené v části IV materiálu vlády čj. 563/23, c) usnesení vlády č. 655/23, d) informaci MV o stavu plnění nápravných opatření obsaženou v části II materiálu vlády čj. 97/24.
154	25. 4. 2024	32	21/03	674/23 119/24	656/23	KV I. bere na vědomí: a) KZ 21/03, b) stanovisko MD a ŘVC obsažené v části IV materiálu vlády čj. 674/23, c) usnesení vlády č. 656/23, d) informaci MD a ŘVC o plnění opatření přijatých ke KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 119/24; II. žádá ministra dopravy, aby do 30. 8. 2024 předložil KV průběžné výsledky plnění realizace opatření obsažených ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu vlády čj. 674/23.
153	25. 4. 2024	32	20/33	1527/21 1502/22	465/22	KV bere na vědomí: a) KZ 20/33, b) stanovisko GA ČR obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1527/21, c) usnesení vlády č. 465/22, d) informaci o plnění nápravných opatření GA ČR obsaženou v části II materiálu vlády čj. 1502/22.
148	14. 3. 2024	31	21/07	1388/22 907/23	74/23	KV bere na vědomí: a) KZ 21/07, b) stanovisko MMR obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1388/22, c) usnesení vlády č. 74/23, d) informaci MMR o stavu plnění nápravných opatření obsaženou v části II materiálu vlády čj. 907/23.
146	1. 2. 2024	30	20/33	1527/21 1502/22	465/22	KV I. přerušuje projednávání tohoto bodu; II. žádá předsedu Grantové agentury ČR o osobní účast na schůzi KV při projednávání KZ 20/33.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2024 projednán kontrolním výborem PSP ČR

Usnesení KV	Datum jednání	Schůze č.	KZ	Materiál vlády (číslo jednací)	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení výboru
145	1. 2. 2024	30	21/22	1473/22 685/23	73/23	KV bere na vědomí: a) KZ 21/22, b) stanovisko MPSV a MMR obsažené v části V materiálu vlády čj. 1473/22, c) usnesení vlády č. 73/23, d) zprávu MPSV a MMR o plnění opatření ke zjištění z KA obsaženou v části II materiálu vlády čj. 685/23.
144	1. 2. 2024	30	21/20	1196/22 450/23	969/22	KV bere na vědomí: a) KZ 21/20, b) stanovisko MPSV obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1196/22, c) usnesení vlády č. 969/22, d) zprávu MPSV o plnění opatření ke zjištění z KA obsaženou v části II materiálu vlády čj. 450/23.
143	1. 2. 2024	30	20/34	689/23	651/23	KV I. bere na vědomí: a) KZ 20/34, b) stanovisko MPO obsažené v části IV materiálu vlády čj. 689/23, c) usnesení vlády č. 651/23, kterým vláda uložila ministru průmyslu a obchodu informovat vládu v termínu do 30. 6. 2024 o postupu plnění opatření; II. konstatuje, že spatřuje zásadní nejasnost v neúčtování o zálohách na transfery s finančním vypořádáním a nesprávném třídění výdajů rozpočtovou skladbou v rámci OPPIK, kde obě strany zůstávají v závažném rozporu; III. žádá ministra průmyslu a obchodu, aby předložil KV PSP ČR: a) do 30. 6. 2024 informaci o postupu plnění opatření uvedených ve stanovisku obsaženém v části IV materiálu vlády čj. 689/23, a to v závislosti na zásadním rozhodnutí MF, b) do 31. 5. 2024 informaci o průběžných výsledcích naplňování nápravných opatření; IV. žádá ministra financí, aby do 31. 3. 2024 předložil KV PSP ČR závaznou informaci MF ke správnosti či nesprávnosti postupu MPO, které neúčtovalo o poskytnutí transferu do splnění povinnosti jeho vyúčtování jako o poskytnutí zálohy, a dále informaci k problematice nesprávného odvětvového zatřídování výdajů OPPIK souvisejících s realizací projektů <i>Technické pomoci</i> a s poskytováním podpory do odvětví energetiky, ve smyslu skutečností uvedených v KZ.
141	11. 1. 2024	29	21/16	528/22 1296/22	457/22	KV bere na vědomí: a) KZ 21/16, b) stanovisko MK obsažené v části IV materiálu vlády čj. 528/22, c) usnesení vlády č. 457/22, d) informaci o realizaci nápravných opatření MK obsaženou v části II materiálu vlády čj. 1296/22.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2024 projednán kontrolním výborem PSP ČR

Usnesení KV	Datum jednání	Schůze č.	KZ	Materiál vlády (číslo jednací)	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení výboru
140	11. 1. 2024	29	21/10	1227/22 395/23	971/22	KV bere na vědomí: a) KZ 21/10, b) stanovisko MK obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1227/22, c) usnesení vlády č. 971/22, d) informaci o realizaci nápravných opatření MK obsaženou v části II materiálu vlády čj. 395/23.

Příloha č. 4: Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2024 projednán vládou ČR

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2024 projednán vládou ČR						
Usnesení vlády č.	Datum jednání	Materiál vlády čj.	Číslo KA	Opatření KO na vědomí	Vládou uložená opatření	Termín opatření
785	6. 11. 2024	885/24	23/17	Ne	Vláda ukládá ministru dopravy: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 885/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	6. 5. 2025 (do šesti měsíců)
784	6. 11. 2024	833/24	23/19	Ne	Vláda ukládá předsedovi Úřadu průmyslového vlastnictví: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 833/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	6. 5. 2025 (do šesti měsíců)
783	6. 11. 2024	681/24	23/15	Ne	Vláda ukládá ministru kultury: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 681/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	6. 5. 2025 (do šesti měsíců)
782	6. 11. 2024	668/24	23/06	Ne	Vláda ukládá ministru zemědělství: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 668/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	6. 5. 2025 (do šesti měsíců)
781	6. 11. 2024	878/24	23/08	Ne	Vláda ukládá ministryni obrany: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 878/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	6. 5. 2025 (do šesti měsíců)
780	6. 11. 2024	586/24	23/03	Ne	Vláda ukládá ministryni obrany: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 586/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	6. 5. 2025 (do šesti měsíců)
779	6. 11. 2024	507/24	23/02	Ne	Vláda ukládá ministru pro místní rozvoj: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 507/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	6. 5. 2025 (do šesti měsíců)
778	6. 11. 2024	715/24	23/12	Ne	Vláda ukládá místopředsedovi vlády a ministru zdravotnictví: 1. realizovat kontrolu plnění opatření obsažených ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 715/24, 2. informovat vládu o výsledcích kontroly jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	6. 5. 2025 (do šesti měsíců)
452	3. 7. 2024	365/24	22/23	Ne	Neuloženo.	–
451	3. 7. 2024	314/24	23/01	Ne	Vláda ukládá ministru financí a ministru životního prostředí: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 314/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	3. 1. 2025 (do šesti měsíců)

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2024 projednán vládou ČR						
Usnesení vlády č.	Datum jednání	Materiál vlády čj.	Číslo KA	Opatření KO na vědomí	Vládou uložená opatření	Termín opatření
450	3. 7. 2024	229/24	22/29	Ne	Vláda ukládá ministru dopravy: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 229/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	3. 1. 2025 (do šesti měsíců)
449	3. 7. 2024	301/24	22/27	Ne	Vláda ukládá místopředsedovi vlády pro digitalizaci a ministru pro místní rozvoj: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 301/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	3. 1. 2025 (do šesti měsíců)
448	3. 7. 2024	337/24	22/06	Ne	Vláda ukládá 1. místopředsedovi vlády a ministru vnitra a řediteli Digitální a informační agentury: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 337/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	3. 1. 2025 (do šesti měsíců)
211	3. 4. 2024	175/24	22/26	Ne	Vláda ukládá ministru dopravy: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 175/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	3. 10. 2024 (do šesti měsíců)
210	3. 4. 2024	174/24	22/08	Ne	Vláda ukládá ministru dopravy: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 174/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	3. 10. 2024 (do šesti měsíců)
209	3. 4. 2024	173/24	22/18	Ne	Vláda ukládá ministru životního prostředí: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 173/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	3. 10. 2024 (do šesti měsíců)
208	3. 4. 2024	98/24	22/24	Ne	Vláda ukládá ministru zemědělství: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 98/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	3. 10. 2024 (do šesti měsíců)
207	3. 4. 2024	1083/23	22/15	Ne	Vláda ukládá ministru zemědělství: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 1083/23, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	3. 10. 2024 (do šesti měsíců)
206	3. 4. 2024	38/24	22/05	Ne	Vláda ukládá: 1. ministru financí, ministru životního prostředí, ministru zemědělství, ministru průmyslu a obchodu a předsedovi Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 38/24, 2. ministru financí informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	3. 10. 2024 (do šesti měsíců)

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2024 projednán vládou ČR

Usnesení vlády č.	Datum jednání	Materiál vlády čj.	Číslo KA	Opatření KO na vědomí	Vládou uložená opatření	Termín opatření
205	3. 4. 2024	1075/23	22/31	Ne	Vláda ukládá ministru financí: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 1075/23, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	3. 10. 2024 (do šesti měsíců)
204	3. 4. 2024	1052/23	22/16	Ne	Vláda ukládá ministru spravedlnosti: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 1052/23, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	3. 10. 2024 (do šesti měsíců)
203	3. 4. 2024	221/24	22/28	Ne	Vláda ukládá místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 221/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	3. 10. 2024 (do šesti měsíců)
202	3. 4. 2024	75/24	22/13	Ne	Vláda ukládá místopředsedovi vlády a ministru zdravotnictví: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 75/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	3. 10. 2024 (do šesti měsíců)
201	3. 4. 2024	72/24	22/20	Ne	Vláda ukládá místopředsedovi vlády a ministru zdravotnictví: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 72/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	3. 10. 2024 (do šesti měsíců)
200	3. 4. 2024	71/24	22/30	Ne	Vláda ukládá místopředsedovi vlády a ministru zdravotnictví: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 71/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	3. 10. 2024 (do šesti měsíců)
199	3. 4. 2024	45/24	22/19	Ne	Vláda ukládá předsedkyni Státního úřadu pro jadernou bezpečnost: 1. realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 45/24, 2. informovat vládu o jejich plnění do šesti měsíců od přijetí tohoto usnesení.	3. 10. 2024 (do šesti měsíců)

Příloha č. 5: Zdroje informací pro všechny listy obsahující infografiku**Veřejné finance**

Makroekonomické údaje; zdroj: Eurostat, ČSÚ, *Integrovaný informační systém Státní pokladny a Makroekonomická predikce – leden 2024*

Příjmy státu

Plnění příjmů SR podle jednotlivých tříd za roky 2023 a 2024;

zdroj: <https://monitor.statnipokladna.gov.cz/statni-sprava/rozpocet/prijmy-druhovy?rad=m&obdobi=2408>

Vybraná opatření proti daňovým únikům; zdroj: KA č. [23/09](#)

Správa daně z příjmů právnických osob; zdroj: KA č. [23/23](#)

Digitalizace

Konkrétní příklady využívání ICT;

zdroj: <https://csu.gov.cz/ict-v-domacnostech-a-uzivatele-ict?pocet=10&start=0&podskupiny=402&razi-ni=-datumVydani>

Odložení digitální transformace; zdroj: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&t=774>

Systém základních registrů; zdroj: KA č. [23/05](#)

Digitalizace vybraných agend v resortu MPSV; zdroj: KA č. [23/25](#)

Systém péče o ohrožené děti a jeho transformace; zdroj: KA č. [23/11](#)

Kulturní aktivity; zdroj: KA č. [23/15](#)

Obrana a bezpečnost

Mapa úkrytů; zdroj: <https://terinos.izscr.cz/client/>

Aktualizovaný web HZS ČR;

zdroj: <https://www.hzscr.cz/clanek/ukryti-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>

Peněžní prostředky vynaložené MO na ženijní vojsko Armády ČR; zdroj: KA č. [23/08](#)

Hospodaření se státním majetkem a vynakládání peněžních prostředků státního rozpočtu v kapitole MO v oblastech, ve kterých byly zjištěny nedostatky v kontrolních akcích č. 18/02, č. 18/17, č. 19/13 a č. 19/20; zdroj: KA č. [23/30](#)

Peněžní prostředky vynakládané MV na pořizování, skladování a vyřazování výstroje Policie ČR; zdroj: KA č. [23/10](#)

Majetek státu a peněžní prostředky určené na zajištění činnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace; zdroj: KA č. [24/02](#)

Doprava

Podpora rozvoje nákladní kombinované dopravy; zdroj: KA č. [23/13](#)

Oprava a údržba silnic I. třídy; zdroj: KA č. [23/26](#)

Podpora výstavby a rekonstrukce komunikací pro pěší; zdroj: KA č. [24/01](#)

Sociální politika a zaměstnanost

Interaktivní zobrazení výsledků dotazníkového šetření;
zdroj: <https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=14056>

Systém péče o ohrožené děti a jeho transformace; zdroj: KA č. 23/11

Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly; zdroj: KA č. 23/21

Podpora sociálního začleňování; zdroj: KA č. 23/29

Zdravotnictví

HRI 2023;

zdroj: <https://www.globsec.org/sites/default/files/2024-10/Healthcare%20Readiness%20Index%202023.pdf>

Hospodaření Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky; zdroj: KA č. [23/12](#)

Přesun těžiště psychiatrické péče do komunity; zdroj: KA č. [23/22](#)

Životní prostředí

Vládou schválené dokumenty týkající se životního prostředí;

zdroj: https://www.mzp.cz/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi

Schéma kvality ovzduší; zdroj: <https://www.eea.europa.eu/publications/europes-air-quality-status-2024>

KA na zlepšování kvality ovzduší; zdroj: KA č. [23/07](#)

Data z dotazníkového šetření; zdroj: <https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=13866>

Zpráva o stavu životního prostředí ČR 2023; zdroj: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publikace/\\$FILE/OPZUR-ZoZP_2023-20241114.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publikace/$FILE/OPZUR-ZoZP_2023-20241114.pdf)

Regionální rozvoj

Regenerace brownfieldů pro nepodnikatelské využití; zdroj: KA č. [23/14](#)

Regenerace brownfieldů pro podnikatelské využití; zdroj: KA č. [23/16](#)

Národní databáze brownfieldů; zdroj: <https://www.brownfieldy.cz/o-brownfieldech/#kapitola-02>

Zemědělství

Podpora rozvoje venkova; zdroj: KA č. 23/06

Pozemkové úpravy; zdroj: KA č. 23/31

Kultura

Kulturní aktivity financované z rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury; zdroj: KA č. [23/15](#)

Zpřístupnění digitálních dokumentů a elektronických informačních zdrojů v síti knihoven ČR;
zdroj: KA č. [24/03](#)

SEZNAM ZKRATEK

3E	hospodárnost, efektivnost, účelnost (Economy, Effectiveness, Efficiency)
AČR	Armáda České republiky
ADIS	<i>Automatizovaný daňový informační systém</i>
Agentura CzechInvest	Agentura pro podporu podnikání a investice CzechInvest
AI	umělá inteligence (z angl. artificial intelligence)
ASZ	Agentura pro sociální začleňování
ATAD	směrnice Rady (EU) 2016/1164 ze dne 12. července 2016, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu, která byla v roce 2017 novelizovaná směrnicí Rady (EU) 2017/952 ze dne 29. května 2017, kterou se mění směrnice (EU) 2016/1164, pokud jde o hybridní nesoulady s třetími zeměmi
B(a)P	benzo(a)pyren
BIEP	<i>Benchmarking Information Exchange Project</i>
BOZP + PO	bezpečnost a ochrana zdraví při práci + požární ochrana
<i>Brownfieldy I.</i>	podprogram MMR <i>Podpora regenerace brownfieldů pro nepodnikatelské využití</i> (součást programu MMR č. 117D082 <i>Podpora revitalizace území</i>)
<i>Brownfieldy II.</i>	program Státního fondu podpory investic <i>Brownfieldy</i>
CDZ	centrum duševního zdraví
CS ČR	Celní správa České republiky
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
ČTÚ	Český telekomunikační úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
DAC6	směrnice Rady (EU) 2018/822 ze dne 25. května 2018, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní ve vztahu k přeshraničním uspořádáním, která se mají oznamovat
DESI	index digitální ekonomiky a společnosti (z angl. Digital Economy and Society Index)
DIA	Digitální a informační agentura
DoP	dohoda o partnerství (základní dokument pro čerpání evropských fondů)
DPH	daň z přidané hodnoty
DPPO	daň z příjmů právnických osob
ECIIA	Evropská konfederace institutů interního auditu
EEA	Evropská agentura pro životní prostředí
EET	elektronická evidence tržeb
EIZ	elektronické informační zdroje
EK	Evropská komise
ERÚ	Energetický regulační úřad
ESG	z angl. environmental, social, governance
ESI fondy	evropské strukturální a investiční fondy
ETCS	evropský vlakový zabezpečovací systém (z angl. European Train Control System)
EU	Evropská unie
EÚD	Evropský účetní dvůr
EUROCONTROL	Evropská agentura pro bezpečnost letecké navigace
EUROSAI	Evropská organizace nejvyšších kontrolních institucí
FA	finanční audit
FS ČR	Finanční správa ČR
FV	finanční výkazy

GA ČR	Grantová agentura České republiky
GŘŘ	Generální finanční ředitelství
GŘC	Generální ředitelství cel
HDP	hrubý domácí produkt
HRI	index připravenosti zdravotnictví (z angl. Healthcare Readiness Index)
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
ICT	informační a komunikační technologie
IISSP	<i>Integrovaný informační systém Státní pokladny</i>
informační zákon	zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
INTOSAI IDI	Rozvojová iniciativa INTOSAI
INTOSAI WGEA	pracovní skupina INTOSAI pro kontrolu v oblasti životního prostředí
INTOSAI	Mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí
IROP	<i>Integrovaný regionální operační program 2014–2020</i>
IS	informační systém
IS ZAM	informační systém pro oblast zaměstnanosti
ISZR	<i>Informační systém základních registrů</i>
IT	informační technologie
IZS	integrovaný záchranný systém
JEGIS	jednotný evidenční a grantový informační systém
KA	kontrolní akce
KH	kontrolní hlášení
KO	kontrolovaná osoba
Komise	Evropská komise
Koncept ZR 2.0	koncept transformace základních registrů z roku 2018
KPSVL	projekty koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám
KtV	Kontaktní výbor (sdružuje nejvyšší kontrolní instituce Evropské unie)
KV	kontrolní výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky
KZ	kontrolní závěr
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSp	Ministerstvo spravedlnosti
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MTZ	materiálně technická základna
MV	Ministerstvo vnitra
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MZK	Moravská zemská knihovna v Brně
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NATO	Severoatlantická aliance
NDB	<i>Národní databáze brownfieldů</i>
NIS 2	kybernetická bezpečnost (z angl. Network and Information Security)
NK ČR	Národní knihovna České republiky
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad České republiky
NKÚSR	Nejvyšší kontrolní úřad Slovenské republiky
NOK	Národní orgán pro koordinaci (součást organizační struktury MMR)
NPO	<i>Národní plán obnovy</i>
NPŽP	<i>Národní program Životní prostředí</i>
NSA	Národní sportovní agentura
NSRB	<i>Národní strategie regenerací brownfieldů 2019–2024</i>

NTK	Národní technická knihovna
NZÚ	<i>Nová zelená úsporám</i> (dotační program MŽP)
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (z angl. Organisation for Economic Co-operation and Development)
OLACEFS	Organizace nejvyšších kontrolních institucí Latinské Ameriky a Karibiku
OOB	ochrana obyvatel
OP	operační program
OP LZZ	operační program <i>Lidské zdroje a zaměstnanost</i>
OP PPR	operační program <i>Praha – pól růstu ČR</i>
OP VVV	operační program <i>Výzkum, vývoj a vzdělávání</i>
OPD	operační program <i>Doprava 2014–2020</i>
OPPIK	operační program <i>Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost</i>
OPR	operační program <i>Rybářství 2014–2020</i>
OPTP	operační program <i>Technická pomoc 2014–2020</i>
OPZ	operační program <i>Zaměstnanost 2014–2020</i>
OPZ+	operační program <i>Zaměstnanost plus 2021–2027</i>
OPŽP	operační program <i>Životní prostředí 2014–2020</i>
OSN	Organizace spojených národů
OSPOD	orgány sociálně-právní ochrany dětí
OSS	organizační složka státu
p. b.	procentní bod
PČR	Policie České republiky
PO	příspěvková organizace
PO2 OPŽP	prioritní osa 2: <i>Zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech</i> operačního programu <i>Životní prostředí 2014–2020</i>
PP	prezident NKÚ
PPDF	propojený datový fond
PPP	partnerství veřejného a soukromého sektoru (z angl. Public Private Partnership)
PRV	<i>Program rozvoje venkova na období 2014–2020</i>
PSP ČR	Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
ROB	registr obyvatel
ROS	registr osob
RPP	registr práv a povinností
RRF	<i>Nástroj EU pro oživení a odolnost</i> (z angl. <i>Recovery and Resilience Facility</i>)
RÚIAN	registr územní identifikace adres a nemovitostí
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
ŘVC	Ředitelství vodních cest ČR
SAI	nejvyšší kontrolní instituce (z angl. Supreme Audit Institution)
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SFPI	Státní fond podpory investic
SFŽP	Státní fond životního prostředí České republiky
SHV	systém hospodaření s vozovkou
SPOD	sociálně-právní ochrana dětí
SPÚ	Státní pozemkový úřad
SPZ	státní politika zaměstnanosti
SR	státní rozpočet
<i>Strategie reformy</i>	<i>Strategie reformy psychiatrické péče</i> (na roky 2014–2023)
SVL	sociálně vyloučené lokality
SZ	sociální zabezpečení
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZR	Správa základních registrů
SZÚ	státní závěrečný účet
TA ČR	Technologická agentura České republiky
ÚNMZ	Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

ÚP ČR	Úřad práce České republiky
ÚPV	Úřad průmyslového vlastnictví
ÚV	Úřad vlády České republiky
ÚZ	účetní závěrka
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
ÚZSVM	Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
V4	Visegrádská skupina (Česká republika, Maďarsko, Polsko, Slovensko)
V4+2	nejvyšší kontrolní instituce států Visegrádské skupiny, Rakouska a Slovinska
VA	vzdělávací aktivity
VISK	dotační program <i>Veřejné informační služby knihoven</i>
VKS	vnitřní kontrolní systém
VS	veřejná správa
WGEA	pracovní skupina EUROSAI pro audit v oblasti životního prostředí
WHO	Světová zdravotnická organizace (z angl. World Health Organization)
ZPMV	Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky
ZR	základní registry
ZÚ	závěrečný účet